

JÄMSÄ

**Tilinpäätös tilikaudelta
1.1.-31.12.2021**

Sisällys

Kaupunginjohtajan katsaus	5
TOIMINTAKERTOMUS.....	7
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	7
Jämsän kaupungin hallinto ja organisaatio	7
Yleinen ja oman alueen talouden kehitys	9
Kuntien tilinpäätösarviot 2021	10
Jämsän väestö ja työpaikat.....	11
Hyvinvoinnin edistäminen.....	12
Kaupungin talouden kehitys ja muut huomattavat muutokset	13
Henkilöstö.....	17
Työllisyys.....	21
Sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta	23
Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehitykseen vaikuttavista tekijöistä	25
Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat	29
Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	30
Tuloslaskelma ja tunnusluvut	30
Verotulot, valtionosuudet ja rahoitusosan toteutuminen	31
Verotulot	31
Valtionosuudet	33
Rahoitusosan toteutuminen.....	34
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	35
Tase ja sen tunnusluvut.....	38
Kokonaistulot ja -menot.....	39
Konsernin toiminta ja talous	40
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	51
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	53
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	54
Konsernitase ja sen tunnusluvut	55
Talouden tasapainottamistoimenpiteet ja niiden toteuttaminen	56
Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	57
Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2022 talousarvioon ja arvio todennäköisestä kehityksestä	57
TOTEUTUMISVERTAILU	59
Käyttötalouden toteutuminen	59
Konsernipalvelut.....	59
Sosiaali- ja terveystoimi.....	74
Sivistystoimi.....	93

Elinvoima	117
Investoinnit.....	133
Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta v. 2021	140
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	142
Tuloslaskelma	142
Rahoituslaskelma.....	143
Tase.....	144
Konsernituloslaskelma.....	146
Konsernin rahoituslaskelma	147
Konsernitase	148
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	150
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	150
Eriytetyt laskelmat.....	166
ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	168
Jämsän Ateria- ja puhtauspalvelut liikelaitos	168
Jämsän Vesi liikelaitos	183
Liikelaitosten vaikutus tilikauden tulokseen	197
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	199
LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA	201

Kaupunginjohtajan katsaus

Haasteellisena alkanut vuosikymmen jatkuu haasteellisena. Vuoden 2020 alussa saapunut koronavirus ei ole päästänyt otteestaan ja epidemia-aallot ovat seuranneet toistaan. Samassa tahdissa ovat muuttuneet rajoitukset, suositukset ja ohjeet. Koronavirus on iskenyt niin kansanterveyteen, talouteen, elinkeinoihin ja kunkin arkielämään. Alkuvaiheen syvä yhtenäisyys viruksen torjunnasta on tilanteen pitkittyessä hälvennyt ja tuonut esiin monenlaisia lieveilmiöitä. Jaksaminen on ollut koetuksella kaikissa ikäryhmissä. Koronaepidemia on määritellyt vahvasti myös kaupungin toimintaa. Valmiusjohtoryhmä kokoontui vuoden aikana 36 kertaa ja tiedotteita tilanteesta laadittiin lähes 200 kappaletta. Epidemiatilanteen vaatimat muutokset, rajoitusten toimeenpano ja terveysturvallisuuden varmistaminen kuormittivat etenkin sivistyksen, ruokahuollon ja puhtaustalveluiden aloilla sekä viestinnässä ja kriisijohdossa.

Kaipolan tehtaan lakkauttamisesta käynnistynyt rakennemuutostyö on jatkunut hyvässä yhteistyössä. Kehittämishankkeista on saatu uutta vauhtia muun muassa matkailusektorilla ja useita mittavia investointihankkeita on vireillä. Kaipolan tehdasalue sai syksyllä uuden omistajan ja työ tehdasalueen kehittämisessä uuteen käyttöön pääsi liikkeelle. Vuoden lopulla tehtiin myöskin päätös Suomen hävittäjähankinnasta, mikä tarkoittaa tulevina vuosina uutta työtä myös Jämsän Hallissa. Äkillisen rakennemuutoksen rahoituksen toisella erällä on tarkoitus vauhdittaa uudistuvan teollisuuden toimintaympäristön kehittämistä. Erittäin merkittävää on myös se, että lopullista päätöstä yritystukialueen muutoksesta odotetaan lähipäivinä, joka toteutuessaan vahvistaa yritysten investointimahdollisuuksia Jämsän alueella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus hyväksyttiin eduskunnassa kesäkuussa. Viidentoista vuoden ja kahdeksan eri hallituksen ajan valmisteltu valtava reformi siirtää sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut uusille hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Keski-Suomen hyvinvointialueen valmistelu käynnistyi ripeästi ja väliaikaishallintoon nimettiin työskentelemään myös Jämsän kaupunginjohtaja. Alueiden ylintä päätösvaltaa käyttävä valtuusto valittiin aluevaaleissa tammikuussa 2022. Keski-Suomessa hyvinvointialue tulee tuottamaan palvelut noin 275 000 asukkaalle yli 11 000 työntekijän voimin ja reilun miljardin vuotuisella budjetilla. Jämsän sosiaali- ja terveyspalveluiden laaja ulkoistusopimus on siirtymässä sellaisenaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Ristiriidat yhteisyhtiön kanssa ovat kuitenkin jatkuneet ja sopimuskokonaisuuden tulkintaerimielisyydestä odotetaan parhaillaan käräjäoikeuden ratkaisua.

Kuntatalous elää poikkeuksellisen sumuisessa ympäristössä. Vuosien 2020 ja 2021 korona vaikutukset ja niiden korvaaminen ovat häivyttäneet kuntatalouden tosiasiallista tilaa ja heikentävät näkyvyyttä myös tulevien vuosien rahoitukseen. Soteuudistuksen osalta kunnista siirtyvät tulot ja menot vahvistuvat tulevina syksynä ja lopulliset laskelmat vaikutuksista saadaan vasta kuluvan vuoden tilinpäätösten valmistuttua. Kun yhtälöön lisätään vielä muut valmisteilla olevat hallinnolliset uudistukset, kuten työllisyyspalveluiden kokonaisuudistus ja epävarma maailmantilanne, voi sanoa, että talouden suunnittelu on todella kunkin hetken parhaiden arvioiden varassa. Jämsä lähtee muutosvuoteen ylijäämäisellä taseella, mutta puskuri on hyvin pieni.

Poikkeukselliset olot jatkuvat ja voimakkaasta epävarmuudesta näyttää tulleen toistaiseksi uusi normaali. Koronaepidemia aiheuttaa edelleen merkittävästi haasteita arjen pyörytyksessä, niin henkilökunnan riittävyyden kuin terveydenhuollon kuormituksenkin osalta. Kunta-alan työehtosopimukset ovat päättyneet ja neuvottelukevät näyttää vaikealle osapuolten näkemysten ollessa kaukana toisistaan. Helmikuussa käynnistynyt Venäjän hyökkäys Ukrainaan toi sodan kauhut Eurooppaan ja turvallisuusympäristömme muuttui pysyvästi. Itänaapurin toiminta pakottaa myös meidät varautumaan erilaisiin uhkakuviin. Olemme siirtyneet kriisistä seuraavaan.

Olosuhteet ovat jatkuneet ja jatkuvat edelleen poikkeuksellisen hankalina. Kaikesta huolimatta peruspalvelut ovat toimineet, muuntuneet ja toteutettu käytössä ollein keinoin. Kehittämistyötä on viety voimakkaasti eteenpäin monella rintamalla ja tuloksiakin on näkyvissä. Tästä kaikesta haluan osoittaa lämpimän kiitoksen koko henkilökunnalle.

Erityisesti vaikeina aikoina luottamuksen ja yhtenäisyyden arvo tulee esiin. Haasteista huolimatta Jämsässä on tehty hyvää ja systemaattista työtä myös yhteistyökulttuurin parantamiseksi ja siinäkin on päästy pienin askelin eteenpäin. Kaupunginhallituksen ja valtuuston rooli hyvän työn ja toimintakyvyn turvaamisen mahdollistajana on suuri ja arvokas. Kiitän jokaista luottamushenkilöä vastuunkannosta, tuesta ja yhteistyöstä.

Hanna Helaste
kaupunginjohtaja

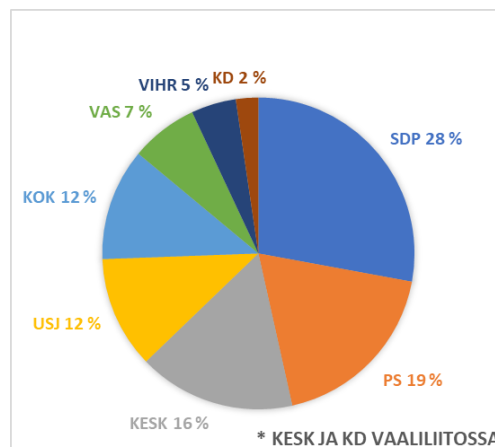
TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Jämsän kaupungin hallinto ja organisaatio

Kaupunginvaltuusto

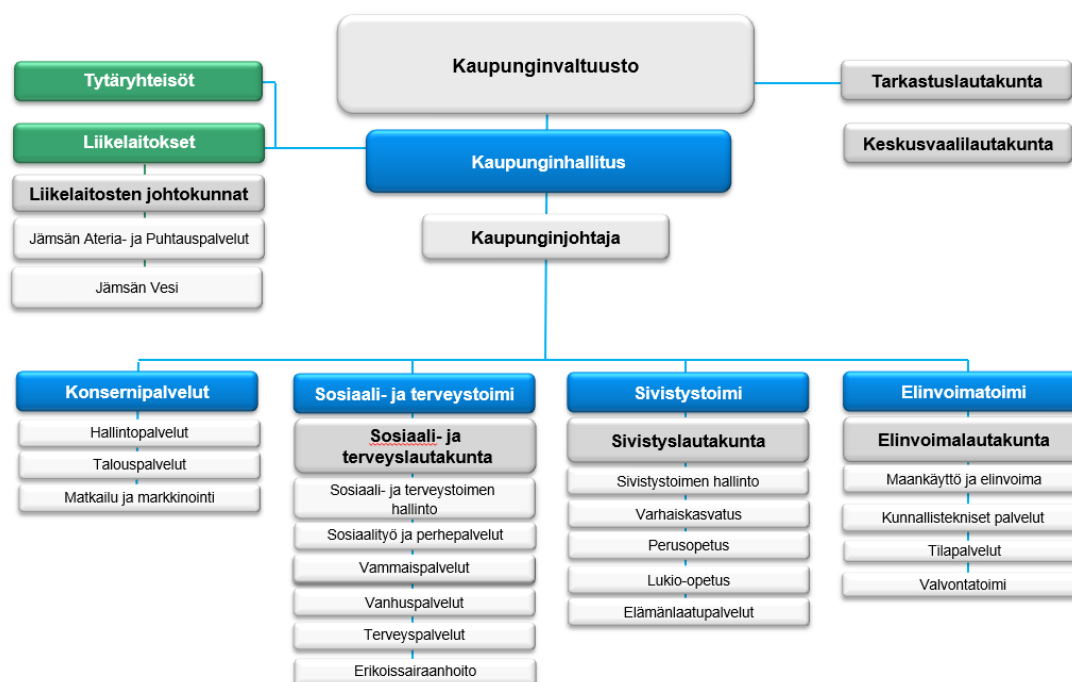
Jämsän kaupungin ylin päättävä elin on kaupunginvaltuusto, johon kuuluu 43 valtuutettua. Kuvio oikealla kuvaa valtuuston kokoonpanoa valtuustoryhmittäin kuntavaalien 2021 jälkeen eli 1.8.2021 alkaen. Valtuuston puheenjohtajina toimivat Merja Lahtinen (KESK) ja elokuusta alkaen Matti Similä (KESK). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Piritta Rantanen (SDP) ja toisena varapuheenjohtajana Erja Laaksonen (KOK) ja elokuusta alkaen Jouni Kotiaho (PS). Valtuuston kokoukset ovat yleisölle avoimia ja kokousta voi seurata kaupungin YouTube-kanavalla.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus ja konsernijohto johtavat kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallituksessa on 9 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajana on toiminut Jorma Poti (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Seija El Sayed (USJ) ja elokuusta alkaen Lotta Ahola (KOK). Toisena varapuheenjohtajana on toiminut Lotta Ahola (KOK) ja elokuusta alkaen Tarja Uusipaasto (KESK).

Jämsän kaupungin organisaatio 31.12.2021

Kaupunginvaltuusto 1-7/2021

Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue r.p.		Suomen Keskusta r.p.	
<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>	<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>
Himanen Reijo	Aaltonen Eija	Kyrö Mika	Hiekkamäki Lea
Laitinen Mikko	Altti Tiina	Lahtinen Merja	Laitinen Marjatta
Lahtinen Mikko	Kankaanpää Sami	Pärnäjärvä Leena	Mennala Anssi
Niivee Esa	Korpela Markku	Similä Matti	Määttä Yrjö
Pasanen Pekka	Kotilainen Teemu	Sipilä Markku	Nivala Johanna
Patronen Ulla	Kovanen Tuija	Suosaari Voitto	Pekki Sanna
Peltonen Tuula	Lahtinen Reima	Uusipaasto Tarja	Porkkala Atte
Perälä Risto	Rikkonen Lasse		
Poti Jorma	Rinne Taisto		
Rajala Sanna	Sarajärvi Jyri		
Rantanen Piritta	Sarin Ari		
Rinne kangas Heikki	Soikka Eino		
Salminen Helena	Takanen Pertti		
Perussuomalaiset r.p.		Kansallinen Kokoomus r.p.	
<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>	<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>
Haaparanta Jukka	Paavuori Heikki	Ahola Lotta	Haggrén Ari
Järvenpää Esko	Riekkovaara Niko	Laaksonen Erja	Konstari Tarmo
Kataja Pekka	Sahala Eila	Nieminen Veli-Markku	Mäntylä Erkki 21.1. alkaen
Koskela Eero	Valkeinen Ari	Peltola Eero	Rantala Pekka
Kotiaho Jouni	Viinijärvi Mira	Putkonen Aira	Viitanen Lauri
Niittymaa Jyrki			
Uusi Suunta		Vasemmistoliitto r.p.	
<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>	<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>
El Sayed Seija	Laasonen Hannes	Kankainen Markku	Kangas Riitta
Hakonen Eero	Lappalainen Tapani	Nieminen Kari	Niiranen Arto 21.1. alkaen
Kokko Jyrki	Minkkinen Katja	Paakkanen Arja	Parkkonen Maritta
Laaksonen Pekka		Peltonen Sirpa	Selenius Juha
Loberg Hannu			
Salokorpi Timo			
Vihreä Liitto r.p.		Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.	
<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>	<i>Ei varsinaista valtuutettua</i>	<i>varavaltuutetut</i>
Tapiainen Tommi	Peutere-Heikka Saara		Mäkelä Riikka
Vierinen Anna-Kaisa	Äikäs Mari		Rahkonen Kvösti

Kaupunginvaltuusto 8-12/2021

Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue r.p.		Suomen Keskusta r.p.	
<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>	<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>
Himanen Reijo	Altti Tiina	Kyrö Mika	Erkkilä Ville
Jussila Sari	Heikkilä Kalle	Lahtinen Merja	Hiekkamäki Lea
Laitinen Mikko	Korpela Markku	Mennala Anssi	Kokko Pauliina
Lemmetvinen Aki	Kotilainen Teemu	Pärnäjärvä Leena	Määttä Yrjö
Niivee Esa	Kuisma Tarja	Similä Matti	Pekki Sanna
Peltonen Tuula	Lahtinen Reima	Sipilä Markku	Ruotsalainen Veli-Erkki
Rantanen Piritta	Leppänen Kari	Uusipaasto Tarja	Salmio Risto
Poti Jorma	Lindqvist Päivi		
Patronen Ulla	Salminen Helena		
Rajala Sanna	Sarajärvi Jyri		
Rinne kangas Heikki	Sarin Ari		
Silvén Tero	Takanen Pertti		

Perussuomalaiset r.p.		Kansallinen Kokoomus r.p.	
<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>	<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>
Frisk Joni	Aures Jukka (ero 25.10.)	Ahola Lotta	Haggren Ari
Haaparanta Jukka	Olin Taina	Konstari Tarmo	Heinonen Tuomo
Kataja Pekka	Riekkovaara Niko	Laaksonen Erja	Mäntylä Erkki
Koskinen Markos	Rintala Sirpa	Manninen Antti	Paavisto Heikki
Kotiaho Jouni	Ritala Ossi	Peltola Eero	Värelä Leo
Linna Kari	Ruokolahti Kari		
Niittymaa Jyrki	Salminen Ilkka		
Puttonen Karita	Äikäs Sami		
Uusi Suunta		Vasemmistoliitto r.p.	
<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>	<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>
El Sayed Seija	Hakala Mikko	Kankainen Markku	Kangas Riitta
Kokko Jyrki	Kivelä Jukka	Myllymäki Ella	Paju Ari
Laaksonen Pekka	Lappalainen Tapani	Paakkanen Arja	Västinen Emmaliina
Salokorpi Timo	Lähdesmäki Antti		
Valkeajärvi Joonas	Minkkinen Katja		
Vihreä Liitto r.p.		Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.	
<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>	<i>valtuutetut</i>	<i>varavaltuutetut</i>
Ketola Johanna	Lampinen Tomi	Rahkonen Kyösti	Mäkelä Riikka
Tapiainen Tommi	Peutere-Heikka Saara		

Yleinen ja oman alueen talouden kehitys

Talous on yleisesti pysynyt melko vakaana loppuvuonna huolimatta koronapandemian uudelleen kiihtymisestä ja virusmuunnosten aiheuttamasta epävarmuudesta. Myönteistä tilanteesta on ollut myös työllisyyden pysyminen yllättävän hyvissä lukemissa pitkin vuotta ja on odotettavissa, että talouden elpyminen lisää työllisten määrää tulevina vuosina varsinkin palvelualoilla. Valtiovarainministeriön joulukuisen katsauksen mukaan vuoden 2021 palvelutuotannon kasvuennuste on 3,8 %.

Taloukasvu ja työllisyyden koheneminen ovat vahvistaneet julkista taloutta, mutta vuoden vaihtuessa pandemia kuormittaa kuitenkin edelleen varsinkin sosiaali- ja terveystoimea. Valtio on kannatellut yrityksiä ja työllisyyttä koronapandemian aikana ja valtionhallinto onkin julkisen talouden alasektoreista alijäämäisin. Julkisen talouden menot ovat rakenteellisesti suuremmat kuin tulot, joten alijäämän poistuminen ei tapahdu reippaankaan taloukasvun aikana.

Maailmantalous on toipunut nopeasti ja vuoden vaihteen ennustelukujen mukaan maailmantalouden kasvu olisi ollut peräti 6,1 % vuonna 2021. Ripeän kasvun vaiheen ennustetaan tasoittuvan vuonna 2022 maailmalla ja sen myötä myös Suomessa. Yleistä talouden elpymistä Euroopassa ovat nousseet varjostamaan merkittävät geopoliittiset riskit. Elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat kuitenkin pysyneet suhteellisen hyvänä kuluneena vuonna. Raakaöljyn, sähkön ja muun energian hinta on pysytellyt loppuvuonna poikkeuksellisen korkealla koko Euroopassa, vaikkakin lopulta joulukuussa 2021 polttonesteiden ja sähkön hintojen nousu alkoi taittumaan, kunnes hintojen nousu kiihtyi taas Ukrainan kriisin alettua.

Inflaation kiihtyminen ja sen kehitys on tarkan seurannan alla euroalueella. Riski pidempiaikaisesta inflaatiosta ja sen aiheuttamasta kustannuspaineesta on kasvanut, vaikkakin inflaatiopaineiden on ennustettu hellittävän vuoden 2022 kuluessa. Rahoitusmarkkinat Euroopassa ovat pysyneet melko rauhallisina huolimatta potentiaalisista riskeistä ja korkotason odotetaan pysyvän edelleen maltillisena.

Kuntatalouden keskeisiä tunnuslukuja						
Kuntaliitto: Julkisen talouden tilannekuva 18.1.22						
Muutos%	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
Tuotannon määrä	1,2 %	-2,8 %	3,4 %	3,0 %	1,5 %	1,4 %
Palkkasumma	3,5 %	-0,4 %	4,6 %	4,5 %	3,1 %	2,9 %
Ansiotaso	2,1 %	1,9 %	2,3 %	3,0 %	2,5 %	2,6 %
Työlliset	1,0 %	-1,5 %	2,2 %	1,5 %	0,6 %	0,3 %
Inflaatio	1,0 %	0,3 %	2,2 %	2,6 %	1,8 %	1,8 %
%-yksikköä	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
Työttömyysaste	6,7 %	7,7 %	7,6 %	6,7 %	6,5 %	6,4 %
Veroaste (Verot/BKT)	42,2 %	42,1 %	43,5 %	42,0 %	42,0 %	41,7 %
Julkiset menot/BKT	53,2 %	57,3 %	55,9 %	53,7 %	53,1 %	52,5 %
Julkisyht. rahoitusjäämä/BKT	-0,9 %	-5,5 %	-2,8 %	-2,1 %	-1,3 %	-1,1 %
Julkinen br.velka/BKT	59,5 %	69,5 %	67,7 %	67,1 %	67,5 %	67,9 %
Vaihtotase/BKT	-0,3 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	1,0 %	-0,4 %
Euribor 3kk	-0,4 %	-0,4 %	-0,5 %	-0,5 %	-0,5 %	-0,4 %
10 vuoden korko, %	0,1 %	-0,2 %	-0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
** ennuste						

Kuntien tilinpäätösarviot 2021

Poikkeukselliset ajat ovat jatkuneet edelleen niin kuntataloudessa kuin muuallakin yhteiskunnassa. Kuntatalous on selvinnyt vahvana toisesta koronavuodesta, mutta rakenteellisten ongelmien ratkaisuja ei ole saatu edistettyä. Kuntien saamat koronatuotot ovat kuitanneet lisäkuluja ja menetyksiä, ja toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous näyttäisi olevan lähes tasapainossa. Kuntien toimintatuotot ovat kasvaneet noin 23 %, toimintakulut vajaa 8 %. Lisäksi verotulojen kasvu tilinpäätösvuonna oli kuntien osalta 6,5 %, mutta sen sijaan valtionosuudet ovat laskeneet 8 %.

Väestöennusteista ja alueiden erilaistumisesta on keskusteltu Suomessa pitkään. Vastauksena kutistuvien kuntien tilanteeseen on tarjottu sote-uudistusta. Samalla kunnille on kuitenkin tullut paitsi uusia tehtäviä, myös leikkauksia valtionosuuksiin. Millään viime aikojen uudistuksella ei olla tavoiteltu suoraan kuntien rahoitusaseman vahvistamista tai pelivaraa kuntien talouteen. Niukkenevien resurssien oloissakin kuntien taloudessa tulisi olla liikkumavaraa, jonka puitteissa kunta pystyy tekemään tarvittavia muutoksia ja säilyttämään laadukkaat palvelut. Vuoden 2021 tulos on tasolla, jolla kuntatalous voisi hyvin, mikäli pysyisimme samoissa lukemissa tulevina vuosina. Koronatukien määräaikaisuus ja sote-uudistus, joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kunnille mittavat velat ja kiinteistöt, aiheuttaa tulevaisuudessa haasteita kuntatalouteen.

Vuoden 2021 tilinpäätöksien isoimmat tulokset tehtäneen suurimmissa kaupungeissa, mm. Helsingin osalta näyttää muodostuvan noin +350 miljoonan euron tulos, Espoo noin +187 milj. €, Tampere noin +75 milj. €. Manner-Suomen maakuntien parhaan tuloksen tekee Uusimaa, mutta Keski-Suomi on tuloksessa mitattuna toisena. Manner-Suomen kuntien vuosikate heikkeni noin 490 milj.€:lla. Vuosikate oli edellisvuoden tapaan yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Kuntien investoinnit ovat ennakkotietojen mukaan 5,3 mrd.€ vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyikin kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Kuntien lainakannan kasvu on rauhoittunut aikaisempiin vuosiin verrattuna, kasvua oli noin 0,011 mrd.€, jolloin lainakanta on 3 478 euroa/asukas.

Kuntakonsernien omistaman rakennuskannan korjausvelka koko maan tasolla on reilu 9 miljardia euroa ja perusparannustarve noin 17 miljardia euroa. Korjausvelan umpeen kurominen kunnissa edellyttää pitkäjänteistä ohjelmaa ja valtion osallistumista siihen. Tämänkin vuoksi kuntien tulokehityksen pitäisi pysyä vahvana ja menot pidettävä kurissa.

Jämsän väestö ja työpaikat

Alueen teollinen vahva veturi on ollut puunjalostusteollisuus, joka on jo pitempään sopeuttanut toimintaansa muuttuvaan toimintaympäristöön. UPM:n Kaipolan tehtaan sulkeminen 31.12.2020 lisäsi haasteita paikallistalouteen. Tosin työpaikkojen vähenemä on toteutunut pienempänä kuin pelättiin. Suuri merkitys on ollut elinkeinoelämän, yritysten, järjestöjen ja TE-keskuksen ja kaupungin yhteistyöllä mm. ÄRM-ryhmässä. Kaipolan tehdasalue on saanut uuden omistajan lokakuussa; Kaipola Greenport Oy:n, jonka tarkoituksena on kehittää ja vuokrata Kaipolan tehdasalueen tiloja teollisille toimijoille. Toiminta alueella on saatu alkuun.

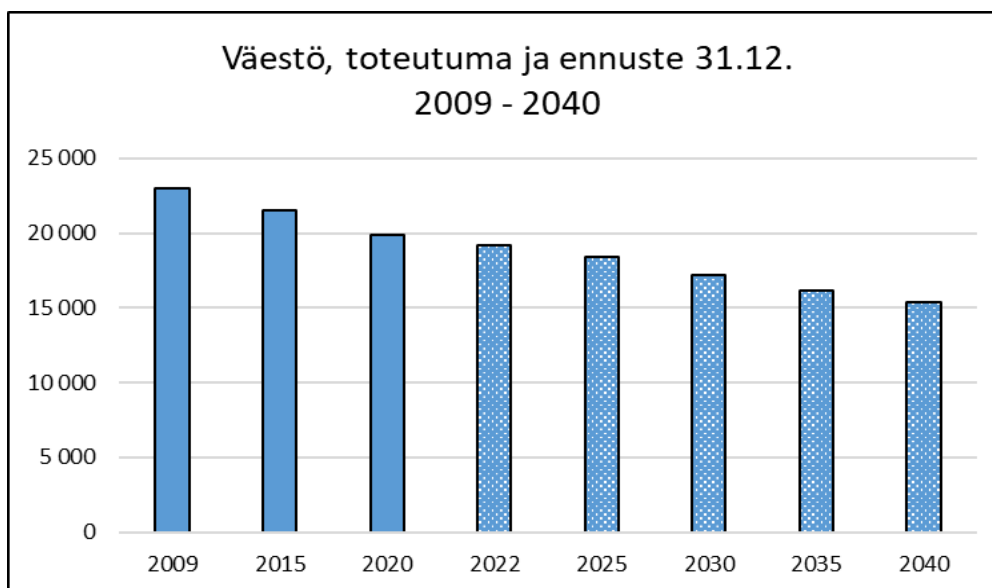
Toinen merkittävä teollisuuden ala, myös globaaleilla markkinoilla toimiva ilmailuteollisuus, on joutunut sopeuttamaan tuotantoaan ja pitämään sen myötä yt-neuvotteluja. Välillisesti näillä toimilla on vaikutusta noin 1 000 työpaikkaan. Puolustusvoimien hävittäjähankinta ratkaistiin joulukuussa 2020 amerikkalaisen F-35:n hyväksi. Odotuksissa on saada huomattavasti lisätyöpaikkoja Halliin Patrian tehtaille lentokoneiden valmistuksen ja kokoonpanon osalta.

Pienen ja keskisuuren teollisuuden sektori on Jämsässä melko pieni, vaikkakin metalli- ja kuljetusalalla on tapahtunut laajenemista. Matkailualalla on paikkakunnalla luonnollisia edellytyksiä kehittää toimintoja Himoksen alueen vanavedessä. Himoksen aluetta kehittämällä on haettu ympärivuotisen käytön lisäämistä laskettelukeskustoimintojen oheen. Yritystalouden arvonnousu kääntyi Jämsän osalta jo vuonna 2020 laskuun ja on jatkanut romahdustaan vuonna 2021, samoin yritysten henkilöstömäärän kehitys on ollut Keski-Suomen huonointa 2009-2019 työpaikat ovat vähentyneet -15,6 %, vuosina 2014-2016 -6,2 %.

Jämsän kaupungin työpaikkaomavaraisuus oli yli 100 % vuoteen 2018 asti, mutta vuonna 2018 työpaikkaomavaraisuus oli enää 99 %. Jämsä on teollisuuden vaikean rakennemuutoksen paikkakunta. Viime vuosikymmenellä Jämsästä väheni valtionhallinnon työpaikkoja mm. Hallin varuskunnan ja koelentokeskuksen toiminnot, lisäksi Jämsää kosketti TE-toimiston, verottajan, poliisin ja käräjäoikeuden paikallis- ja aluehallinnon organisaatiomuutoksista ja palvelujen keskittämisistä johtuvat vähenemiset. UPM:n Jokilaakson tehtaiden työntekijämäärä puolittui kuluvalle vuosituhanella jo ennen Kaipolan tehtaan lakkautusta.

Useat kuntaliitokset 2000-luvulla vaikuttivat Jämsän kaupungin asukasmäärän kehitykseen. Alueen väestömäärä on kuitenkin ollut laskeva 1990-luvulta lähtien. Viimeisen kymmenen vuoden aikana Jämsän väkiluku on vähentynyt 2 737 asukkaalla. Kuluneen vuoden aikana vähenemä oli 117 asukasta, positiivisena tekijänä oli pitkästä ajasta muuttovoiton positiivisuus, + 18 henkilöä. Luonnollinen väestönkasvu oli kuitenkin huomattavan negatiivinen, eli syntyvyys on ollut pienempää kuin kuolleisuus. Ikääntyneiden osuus on ollut korkea mm. kuntaliitosten johdosta.

Kuntaliitosten seurauksena Jämsässä on useita taajamia ja kokonaispinta-ala on laajentunut. Suurin osa asukkaista asuu kaupungin keskustassa, Seppolassa. Muut taajamat ovat Jämsänkoski, Halli, Kaipola, Koskenpää ja Länkipohja. Himoksen alueella on merkittävä loma-asumisen keskittymä. Kaupungin kokonaispinta-ala on laajentunut kuntaliitosten tuloksena. Pinta-ala on 1 824,12 km², josta maa-alaa on 1 571,44 km².

Hyvinvoinnin edistäminen

Jämsän kaupungissa laaditaan neljän vuoden välein laaja hyvinvointikertomus, joka ohjaa hyvinvoinnin eteen tehtävää työtä. Vuosittaiset hyvinvoinnilliset toimenpiteet kukin toimiala raportoi omissa osuuksissaan tilinpäätöksessään. Vuonna 2021 valmistui hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi sen 24.5.2021. Kertomus pitää sisällään myös suunnitelman hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisestä vuosille 2021–2024. Jämsän kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden nykytilan kartoitus toteutettiin indikaattoritiedon ja jämsäläisten näkemysten perusteella. Näkemyksiä kartoitettiin kuntalaiskyselyillä, kylätapaamisilla sekä kyselyillä moniammatilliselle hyvinvointityöryhmälle ja kaupungin johtoryhmälle. Yhteenvetona voidaan todeta mitatun tiedon, hyvinvointi- ja johtoryhmän sekä jämsäläisten näkemysten hyvinvointia tukevista ja sitä heikentävistä tekijöistä olleen hyvin yhteneväiset.

Jämsän vahvuudet hyvinvoinnissa ovat toimivat palvelut ja harrastusmahdollisuudet. Lisäksi Jämsä on turvallinen sekä hyvä paikka asua ja elää. Toisaalta nämä samat tekijät uhkaavat myös hyvinvointia eli kaikille todellisuus ei piirry tässä valossa ja kuvaan piiryykin näkymää eriarvoistumisesta. Kaikilla ei mene yhtä hyvin. Tulevaisuudessa on tärkeää keskittyä eriarvoisuuden vähentämiseen ja palveluiden kehittämiseen tarvelähtöisesti. Varhainen tuki on yksilöiden kannalta hyvä asia, mutta myös talouden kannalta merkittävää. Strategian mukaisesti painopiste on erityisesti lapsissa, nuorissa ja lapsiperheissä.

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden tavoitteiksi nousi kolme keskeistä asiaa:

1. Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen, jämsäläisten hyvä työ- ja toimintakyky sekä turvallinen elinympäristö. Lasten ja nuorten kohdalla tavoitellaan erityisesti vanhemmuuden vahvistumista sekä mielenterveysoireilun, nuorten riippuvuuksien ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyä.

2. Hyvän työ- ja toimintakyvyn säilyttämiseksi tavoitellaan työmahdollisuuksia paikkakunnalla ja lähialueilla sekä aikuisten mielenterveysoireilun pienenemistä. Ikäihmisten hyvinvointia edistetään yksinäisyyttä lieventämällä ja henkistä turvallisuutta lisäämällä. Tavoitteena on edistää jämsäläisten omaa vastuuta ja omatoimisuutta. Tavoitteeksi on asetettu, että osallistavat toimintatavat ovat käytössä päätöksenteko- ja palveluprosesseissa (vaikuttavat palvelut). Kaikissa ikäryhmissä tavoitellaan terveydelle haitallisten elintapojen vähenemistä (ylipainon ennaltaehkäisy, liikunnan lisääminen, päihteidenkäytön väheneminen sekä ravitsemus- ja ruokailusuositusten toteutuminen).

3. Turvallisen elinympäristön osalta tarkempina tavoitteina on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen väkivallan väheneminen (kiusaamista ei sallita) sekä terveellinen ja turvallinen asuin- sekä elinympäristö, toimivat sosiaaliset turvaverkot sekä turvallinen liikenneympäristö.

Kaupungin talouden kehitys ja muut huomattavat muutokset

Talous

Vuosi 2021 jatkoi poikkeuksellista COVID-19-viruksen aikakautta, joka alkoi keväällä 2020. Pandemia aiheutti edelleen epävarmuutta talouden kokonaisuuden hallinnassa. Vuositulos edelliseltä vuodelta jäi ylijäämäiseksi mm. pandemian valtionosuuksien vuoksi. Talousarvio oli vuodelle 2021 niukasti plussalla, mutta tilikauden aikana tehtiin lisätalousarvio, joka muutti toimintakatetta lähes 3 milj.€ huonommaksi. Verotuloennustetta nostettiin 1,5 milj. €, joten lisätalousarvion jälkeen talousarvio oli lähes -1,5 milj.€ alijäämäinen. Suurimmat menolisäykset kohdistuivat ulkoistettuun sosiaali- ja terveystoimeen, yli 1,2 milj.€. Toinen huomattava lisäys tehtiin lastensuojeluun noin 0,3 milj.€, sosiaali- ja terveystoimen lisäykset ja tulojen vähennykset olivat kaikkiaan 1 769 000 euroa. Lisäksi elinvoimatoimialan tuloja vähennettiin -0,6 milj.€.

Tämäkin lisätalousarvio sisälsi myös pienempiä menojen ja tulojen muutoksia koko organisaation käyttötaloudessa. Toiminnan osalta linjaukset eläköitymisen hyödyntämisessä eivät johtaneet lisäsäästöihin, koska lisähenkilöstöä jouduttiin palkkaamaan mm. projektiluonteisiin tehtäviin. Lisäksi henkilöstömenojen säästöjä vähensivät sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan resursointi. Henkilöstökulut nousivat tilikaudella 3,4 milj.€. Ennakoituja käyttötalouden tuottoja alaskirjattiin, koska mm. osa maanmyyntien voitoista ja metsänmyyntituotoista toteutui vasta tilikauden lopulla.

Kaupungin tulopohja eli verotulot ja valtionosuudet olivat väheneviä vuoteen 2019 asti, vuonna 2020 tapahtui käänne, kun pääosa kiky-sopimuksen mukanaan tuomista valtionosuuksista palautui ja lisäksi koronapandemian vuoksi valtio korotti valtionosuuksia, yhteensä näiden tekijöiden vuoksi Jämsän valtionosuudet nousivat noin 8,5 milj.€ vuodesta 2019, suuruusluokkana lähes kolmen veroprosentin tuoton verran. Tilikaudella 2021 valtionosuudet vähenivät edellisvuodesta 4,5 milj.€, ne olivat siten 46,6 milj.€. Valtionosuuksien väheneminen ennustettiin jo talousarviossa. Suurin osa valtionosuuksien vähenemästä aiheutui koronatukien maksamisesta vuonna 2021 suoraan eri hallinnonaloille, eikä yleisten valtionosuuksien mukana, kun summa valtionosuuksiin sisältyvänä eränä oli 2020 miljoonia, niin vuonna 2021 se oli enää noin 111 000 €.

Verotulojen tuotto oli odotettua suurempi, eivätkä esitetyt pahimmat skenaariot toteutuneet työpaikkojen vähenemisen osalta niin suurina, kuin oli ennakoitu. Jämsän kaupungin verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 5,3 milj.€ eli 6,1 %. Tosin Kaipolan tehtaan poistuminen tulee vaikuttamaan viiveellä verotuloihin. Tilikaudella valtionosuudet ja verotulot kasvoivat yhteensä noin 0,8 milj.€ vuodesta 2020 eli 0,6 %. Päätulolähteiden nousu ei siis pystynyt korvaamaan käyttömenojen neton (toimintakate) nousua, joka oli 3,6 milj.€ eli 2,9 %. Pidemmällä tähtäimellä tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin on kerättävä tuloja enemmän toimintatuloilla tai karsittava toimintojaan. Yhteisöverotulojen osalta osa noususta johtuu valtiovallan pandemiakulujen korvaamisesta kuntien yhteisövero-osuutta korottamalla edelleen 10 %:lla vuonna 2021.

Kaupungin maksuvalmius on koko vuoden ollut hyvällä tasolla. Kaupungin kokonaisvelkamäärää on pystytty tilikauden aikana vähentämään. Oleellinen merkitys on ollut sillä, ettei kaupungilla ollut suuria investointeja vireillä Vesiliikelaitoksen vedenpuhdistamoa lukuun ottamatta, jonka rahoituspäätökset tehtiin jo vuonna 2020.

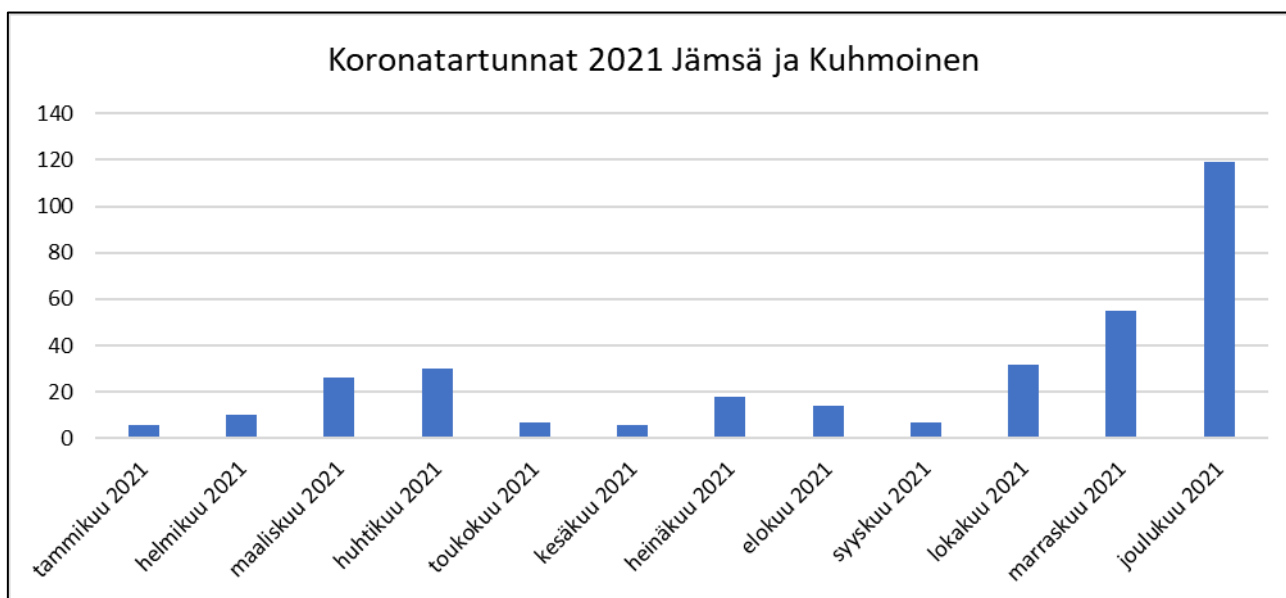
Tilikauden tulos vuodelta 2021 on ylijäämäinen noin 0,4 milj.€, joten Jämsän kaupungin taseessa ollut kumulatiivinen 3,6 milj.€ nousee noin 4 miljoonaan euroon.

Pandemia

Eri asteiset poikkeusolot olivat koko tilikauden voimassa. COVID-19-viruksen aiheuttama pandemia rantautui Suomeen maaliskuussa 2020 ja jatkuu edelleen. Ylimääräisiä tehtäviä on aiheutunut erilaisista rajoituksista ja koronatartuntojen hallinnasta, joihin kaupungin toiminta on ollut pakko sopeuttaa. Kaupungin valmiusjohtoryhmä kokoontui kaupunginjohtajan johdolla 36 kertaa tilikauden aikana linjatun eri toimintoja, minkä lisäksi kokoontuivat toimialojen valmiusjohtoryhmät ja koronatilanteiden hallinnan ryhmät. Kaupunginjohtajan erityistoimivalla tehtiin koronavaikutusten hallintaan liittyviä päätöksiä yhteensä 16, minkä lisäksi käsiteltiin runsaasti muita koronaan liittyviä hallintoasioita. Koronaan liittyviä tiedotteita julkaistiin yhteensä 198 kappaletta. Erityisen paljon koronatilanteiden hallinnasta kohdistuvaa ylimääräistä työtä on kohdentunut sivistystoimeen, sosiaalitoimeen sekä Ateria ja Puhtauspalvelut liikelaitokseen. Koronarokotuspiste organisoitiin yhteistyössä Jämsän Terveys Oy:n kanssa.

Jämsän kaupunki ei ole lomauttanut henkilökuntaansa valtioneuvoston ja muiden viranomaisten määräämistä suluista ja muista toimenpiteistä huolimatta. Toimintoja on muokattu ja toteutettu eri tavoin tilanteen niin vaatiessa. Kokoukset ja hallintotoiminta on järjestetty pääosin etäyhteyksin verkon välityksellä. Henkilöstölle korvattiin pandemian aiheuttamaa lisätyötä ja epävarmuutta 300 euron arvoisella kulttuuri- ja liikuntaedulla.

Pandemialla oli huomattava merkitys kaupungin alueella tapahtuvalle yritystoiminnalle. Kevään rajoitusten purkautumisen jälkeen kesän festivaalit voitiin järjestää ja ravintolat voitiin pitää auki lähes normaalisti. Elokuussa 2021 koettiin uusi tartuntapiikki ja rajoituksia otettiin käyttöön laaja-alaisesti. Elokuun tartuntapiikin jälkeen tilanne tasaantui syys-marraskuun ajaksi, kunnes joulukuussa omikronvariantti rantautui Suomeen ja tartuntamäärät kasvoivat rajusti.

Suurta osaa koronapandemian seurauksista näyttelee Kaipolan paperitehtaan lakkautus. Koronan takia painopaperien maailmanlaajuinen kysyntä notkahti rajusti, minkä seurauksena koko tehtaan tuotanto ajettiin alas vuoden 2021 aikana. Kaipolan paperitehtaan lakkauttamisen seurauksena tehdyt irtisanomiset realisoituivat 2021 toukokuussa. Kaipolan tehtaan menetyksen aiheuttama lovi maakunnan vientiliikenvaihtoon on merkittävä. Kahden vuoden takaiseen verrattuna metsäteollisuuden vientiliikenvaihto on neljänneksen pienempi.

Osa yrityksistä on häviäjiä koronan takia (mm. ravintola-ala ja liikennöinti), kun taas vähittäiskauppa ja rautakauppa ovat tehneet yleisesti hyvää tulosta. Isommat matkailuyritykset ja ulkoliikuntapalveluja tarjoavat

yritykset ovat tehneet suurempaa tulosta edellisvuosiin verrattuna. Pienemmät matkailuyritykset ovat pärjänneet huonommin. Kotimaan matkailun siivittämänä matkailun rekisteröidyt yöpymiset ovat kasvaneet reilun kolmanneksen edellisestä vuodesta. Isommilta konkurseilta on vältytty pk-sektorilla koronasta huolimatta.

Varsinaista koronatukea, joka maksetaan suoraan hallintokunnille kustannusten korvauksena, Jämsän kaupunki sai vuonna 2021 sosiaali- ja terveystoimelle noin 2,3 milj.€, ja sivistystoimelle noin 0,4 milj.€ Vuosina 2020-2021 Pandemiakustannusten korvausta on maksettu Jämsän Terveydelle noin 2,1 milj.€.

Himos

Himoksen kylpylähankkeen kaava oli vuodelta 2017 ja siihen liittyi aiesopimus, jonka todettiin rauenneen kevättalvella 2021. Himoksen alueella suunnitellut maankäyttösopimukset eivät edistyneet. Himos-Patalahti Golf -alueen ja Metsäpyntän alueen osalta kaupunki oli nostanut kanteen maankäyttösopimuksen mukaisten rakentamiskustannusten saamiseksi Himos Resort Oy:ltä vuonna 2019. Jyväskylän käräjäoikeus teki kesäkuussa 2020 päätöksen, jonka mukaan yhtiö joutuu korvaamaan kaupungille maankäyttösopimuksen mukaiset kustannukset oikeudenkäyntikuluneen ja korkoineen täysimääräisesti. Himos Resort on valittanut päätöksestä Vaasan hovioikeuteen, joka ei ottanut asiaa ratkaistavakseen (4.6.2021). Himos Resort valitti asiasta Korkeimpaan oikeuteen, joka piti käräjäoikeuden ratkaisun voimassa. Lisäksi Himos Resort on nostanut kaupunkia vastaan erikseen vahingonkorvauskanteen, summaltaan 5,2 milj.€. Resort on luopunut jo osasta perusteita ja vahingonkorvauskanteen käsittely aloitetaan Keski-Suomen käräjäoikeudessa siten, että oikeus katsoo mitkä osat kanteesta eivät ole jo aikaisemmalla päätöksellä ratkaistu.

Edellä mainittuun Metsäpyntän alueeseen liittyneet erimielisyydet maankäyttösopimusten korvauksista on sovittu muiden asianosaisten kesken Keski-Suomen käräjäoikeuden vahvistamalla sopimuksilla sekä Tobermore Oy:n että yksityisen maanomistajan kanssa.

Himoksen alueelle on runsaasti vireillä kaavoja ja maankäyttösopimuksia, jotka kaikki eivät ole edenneet tavoitellussa aikataulussa. Siitä huolimatta alueella tehtiin vuoden 2021 aikana noin 80 kiinteistökauppaa. Himoksella käynnistyi myös uusia hankkeita, jotka osaltaan tukevat matkailualueen jatkuvaa kehittymistä. Näistä voidaan mainita mm. Himoksen ensilumen latu, jonka avajaisia vietettiin 13.11.2021, Säyrylän eritasoliittymän rakentaminen (valmistuu syksyllä 2022) sekä Himosraitin varrelle vuoden 2022 aikana rakennettavaksi suunniteltu padelhalli. Peikkorinteen ja Länsihuipun asemakaavan muutoksia sekä Patajoen etelärannan asemakaavaa edistettiin aktiivisesti. Kyseessä olevien alueiden asemakaavat mahdollistavat toteutuessaan merkittäviä investointeja alueelle ja monipuolistavat osaltaan matkailualueen palvelutarjontaa.

Myös Päijänrannan asemakaavan osan toteutuminen eteni kaupunginvaltuuston hyväksytyä 24.5.2021 tilusvaihtosopimuksen, joka mahdollistaa yhteensä kymmenen omarantaisen, vakituiseen asumiseen soveltuvan, Päijänteen rantatontin muodostamisen alueelle.

Kaipola

Elokuussa 2020 UPM tiedotti Kaipolan paperitehtaan sulkemisesta vuoden vaihteeseen mennessä. Vaikutuksen uutisoitiin olevan noin 450 henkilön irtisanominen. Heijastusvaikutuksineen tehtaan lakkauttamisen laskettiin olevan jopa 1 000 työpaikan menetys. Taloudelliset vaikutukset liittyvät verotulojen ja ostovoiman vähenemiseen, arvioituun poismuuttoon paikkakunnalta sekä asuntojen ja kiinteistöjen arvon alenemiseen.

Tilanteeseen reagoitiin nopeasti ja aloitettiin ripeät toimet vahinkojen minimoimiseksi. Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä Jämsän seudulle luvattiin lisärahoitusta noin 8,7 miljoonaa euroa, joista ohjattiin

myöntövaltuuksina Keski-Suomen ELY-keskukselle ja maakuntaliitolle syksyn 2020 aikana noin 4,5 miljoonaa euroa. Budjettiriihen yhteydessä myös Jyväskylä–Tampere-ratahankkeelle ohjattiin suunnitteluvaroja ja Jämsä sai luvan jatkaa perusterveydenhuollon ympärivuorokautista päivystystä.

Alkusyksystä 2021 toteutuneen entisen UPM Kaipolan paperitehtaan kaupan myötä alueen omistus siirtyi Kaipola Green Port Oy:lle, joka on aloittanut alueen vaiheittaisen haltuunoton UPM:ltä. Kierrätysmateriaaleihin erikoistunut Kaipola Recycling Oy aloitti toimintansa alueella omistuksen siirtymisen jälkeen ja yrityksellä on vahvat kasvuisiot. Kaipola Green Port Oy pyrkii hakemaan alueelle suurempien bio- ja kiertotalouden yritysten lisäksi mm. tutkimus- ja kehittämisorganisaatioita.

Kaipolan tehtaan lakkauttamisesta johtuvat kerrannaisvaikutukset työllisyyteen ovat jääneet pelättyä pienemmäksi. UPM:ltä irtisanotuista noin 450 henkilöstä työnhakijoina TE-toimistossa oli vuodenvaihteessa 185 henkilöä, joista 118 on työttömänä. Vaikka työttömien osuus ei ole lisääntynyt massiivisesti, melko iso osa Kaipolasta työttömiksi jääneistä on yli 55-vuotiaita, mikä voi näyttäytyä siten, että kaupungin velvoitettyöllistettäväksi siirtyy tulevaisuudessa aiempaa suurempi osa työnhakijoista. Paperitehtaan lakkauttaminen teki huomattavan menetyksen Keski-Suomen teollisuuden vientiliikvaihtoon.

Jämsän kaupunki on osallistunut äkillisen rakennemuutoksen työryhmän työskentelyyn, osallistunut muutosturvatyön jatkotyöskentelyyn yhdessä TE-hallinnon sekä työllisyyden kuntakokeilun kanssa sekä neuvotellut potentiaalisten Jämsään sijoittuvien yritysten kanssa. Kaupunki on osallistunut äkillisen rakennemuutoksen helpottamiseen tähtäävien kehittämishankkeiden työskentelyyn ja valmistellut jatkohankkeita.

Hallinto

Kaupungin toimistotyön järjestelyt ovat jatkuneet tilikauden aikana, pohjana ns. Topa-hanke. Henkilöiden tehtäviä on tarkasteltu ja jaettu uudelleen eri tiimien kesken, myös eläköitymisen korvaavaa rekrytointia on tehty. Ajatuksena on ollut resurssien tehokkaamman hyödyntämisen lisäksi myös henkilöstöriskien hallinta. Hallinnon tehostamiseen pyritään myös lisääntyvän automaation avulla ja vuoden aikana on ollut kaksikin eri VM-projektia, jotka tähtäävät tiedon ja tietojärjestelmien parempaan hyödyntämiseen.

Yhdyskuntatoimen toimialasta tuli kunnallisvaalien jälkeen 1.8.2021 elinvoimatoimiala, johon siirtyi osa Jämsek Oy:n henkilöstöstä. Samassa yhteydessä järjestettiin teknisen toimen tehtäviä uudelleen johtamisen ja kaavoituksen osalta. Yleishallinnon toimialan nimi vaihtui Konsernipalveluiksi 1.1.2021 ja toimialalle perustettiin 1.1.2021 uusi tulosalue Matkailu, markkinointi ja viestintä.

Jämsän kaupunki kuuluu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin, vaikkakin Keski-Suomen maakuntaan. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluva Kuhmoinen siirtyi 1.1.2021 Pirkanmaan maakuntaan. Kuhmoinen jatkaa yhteistoiminta-alueessa Paras lain loppuun eli 31.12.2022 asti.

Vuoden 2021 syksyllä aloitettiin hyvinvointialueiden valmistelu. Jämsän kaupunki joutui panostamaan sekä Keski-Suomen hyvinvointialueen että Pirkanmaan hyvinvointialueen valmisteluun. Valmistelu on ollut lähinnä tietojen keräämistä ja koordinoimista hyvinvointialueiden valmistelutoimielimille.

Toimitilat

Suuri osa kaupungin hallintotoiminnoista on väistötiloissa hajallaan Jämsän keskustassa ja entinen kaupungintalo on lähes tyhjiillään. Seppolan koulu ja entinen Jämsän kirjasto purettiin jo vuonna 2020. Jämsän kirjasto toimii edelleen väistötiloissa Jämsänkosken virastotalolla. Vuoden 2021 alussa kaupunginvaltuusto teki periaatepäätöksen kaupungin pääkirjaston siirtymisestä vuokralle saneerattaviin Jämsän Forumin tiloihin.

Tarkoitus on vuoden 2022 kevään aikana luopua tukipalveluiden vuokratiloista ja keskittää hajallaan olevat hallintotoiminnot Jämsänkosken virastolle käytössä olevan Kelhän virastotalon lisäksi. Kelhässä toimivat pääasiassa sosiaali- ja sivistystoimen toimistot. Osa sosiaali- ja terveystoimen hallinnosta joutui olemaan väistössä Lukkoilakodilla.

Henkilöstö

Henkilöstö on ollut jatkuvassa muutostilassa. Tehostamista on mm. tekemällä sisäisiä siirtoja toimintayksikköjen kesken ja sisällä, kun se on ollut osaamisen näkökulmasta mahdollista. Henkilöstömäärään vaikuttaa kuitenkin keskeisimmin kunnan palvelutarve ja -taso. Palveluiden järjestämistapa myös vaihtelee. Toimintavuoden päivittäisten palvelujen järjestämiseen vaikutti nyt toista vuotta koronaepidemia. Toimintavuonna alkoivat jatkuvan periaatteen mukainen yhteistoimintaneuvottelu tietojen siirrosta koskien sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön siirtymisestä liikkeen luovutuksella hyvinvointialueille. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöä siirtyy sekä Keski-Suomen että Pirkanmaan hyvinvointialueille. Aterialiikelaitoksen ja Vesi -liikelaitoksen organisaatioselvitykset aloitettiin.

Eläköityminen jatkuu voimakkaana; seuraavan viiden vuoden aikana eläköityy noin 100 henkilöä, eläkeennusteesta on poistettu sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö. Kaupunginhallitus (3.5.2021 §143) on antanut ohjeen vuoden 2022 henkilöstösuunnitelman laatimista varten. Ohjeen mukaan toimialat määrittelevät koko henkilöstön osalta henkilöstömitoituksen siten, että keväällä 2021 aktualisoituneita kuormitustilanteita ei enää synny kuin poikkeustilanteissa. Kaupungin vakainainen henkilöstömäärä on lievästi kasvava, liikkeen luovutukset ja täyttämättömiä/avoimia vakansseja täytetty, selittävät henkilötyövuosien kasvun niin konsernipalveluissa, elinvoimatoimialalla sekä sosiaali- ja terveystoimessa. Eläköitymistä on edelleen tarkoitus hyödyntää. Vakituisten henkilöstön keski-ikä on 49,98 vuotta. Työuria voidaan pidentää työkyvyn ylläpidolla, joustavilla työajoilla ja muuttamalla työtehtäviä silloin, jos toimintakyky on alentunut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstörakenne on ollut suurten muutosten alla vuoden 2021 aikana. Osaksi muutoksiin on vaikuttanut henkilöstön vaikea saatavuus ja vaihtuvuus osaksi viranomaistyön tarkentuneet vaatimukset. Myös palvelurakennemuutos kohti digitaalista sotea on asettanut uusia vaatimuksia tehtävärakenteeseen. Koronapandemian jatkuminen uusine aaltoineen on vaikeuttanut edelleenkin sotehenkilöstön työtä. Pätevien sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeudet ovat jatkuneet niin Jämsässä kuin valtakunnankin tasolla. Jämsään sosiaalityöntekijöiden työpanosta on jouduttu hankkimaan ostopalveluna virkasuhteeseen. Kaupunki maksaa ostopalveluntuottajalle siitä, että se tarjoaa omilta työntekijälistoillaan työntekijää kaupungille virkasuhteeseen. Kaupunki maksaa työntekijän palkan ja lisäksi ostopalveluyritykselle kuukausittaista välityspalkkiota.

Jämsän kaupungilla työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden johtamista ohjaa jämsäläinen hyvän työn malli. Malli kuvaa niin työhyvinvoinnilliset tavoitteet kuin mittarit ja keskeisen tausta-ajattelun ja työhyvinvointijohtamisen kokonaisuuden Jämsän kaupungissa. Työhyvinvointia ja työturvallisuutta johdetaan kohti työn sujuvuutta sekä työntekijöiden ja työyhteisöjen voimavarojen jatkuvaa kehittymistä. Pitkäaikaistavoitteena on henkilöstötuottavuuden parantuminen sekä palveluiden laadun myönteinen kehitys.

Jämsäläistä hyvän työn mallin rakentamisessa ovat mukana olleet esimiehet ja henkilöstöä on otettu mukaan kehittämiseen. Hyvinvoiva henkilöstö on perusedellytys hyvälle asiakaskokemukselle. Hyvinvoivan henkilöstön suhteen keskeistä on yksilöiden työkykyisyys, työyhteisöjen toimivuus, laadukas johtaminen ja esimiestyö. Muita tärkeitä henkilöstön hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ovat työhön tarvittava osaaminen ja selkeät, kuntalaisten tarpeisiin vastaavat palvelut, joita henkilöstö kehittää kaiken aikaa jämsäläisiä kuullen ja mukaan ottaen. Työelämän laatua seurataan henkilöstökyselyn avulla vuosittain. Kysely antaa indeksin työelämän laadusta.

Jämsän kaupungin työelämän laatua mittaava indeksi oli helmikuussa 2021 korkeaa tasoa ja se on hivenen noussut reilun vuoden takaisesta mittauksesta. Indeksillä oli 72. Keskimäärin Suomen työpaikoilla indeksi on alhaisempi eli noin 60. Jämsän kaupungin työelämän laadussa on myönteisiä kehityskulkuja. Vahvuuksia ovat edelleen työroolien selkeys sekä kyky hyödyntää osaamista laaja-alaisesti. Osaamistaan saa myös Jämsän kaupungilla kehittää ja ylläpitää hyvin. Työturvallisuuden koetaan pääosin olevan hyvällä tasolla eli siihen tehty työ on ollut vaikuttavaa.

Jämsässä käytössä olevassa työelämän laadun kyselyssä on erilaisia tasoja. Työyhteisöjen toimivuuden ja esimerkiksi johtamisen ja esimiestyön lisäksi kyselyssä selviää henkilöstön kokema turvallisuuden tunne. Tutkimusten mukaan ongelmat tässä aiheuttavat suoranaista työpahoinvointia ja heikentävät henkilöstötuottavuutta. Jämsän kaupungissa henkilöstön kokema turvallisuuden tunne oli vuonna 2021 kriittisillä rajoilla toimia vaativana. Vastauksista huokuvat samat ilmiöt kuin aiempina vuosinakin: niin poliittiselta kuin toimialajohdolta odotetaan enemmän kuuntelemista ja kuulluksi tulemistä sekä arvostuksen kokemusta esimerkiksi palautteen saamisen kautta. Kyselystä kävi ilmi, että toimialajohtajat ovat onnistuneet lisäämään näitä tekijöitä eli kehitys on heidän osaltaan myönteinen. Jämsän kaupungissa ilmenee kuormitusta ja työpaikkojen välillä on hajontaa työelämän laadun kokemuksessa.

Vuonna 2021 toteutettiin toimintakulttuurin kehittämishanke, jonka tavoitteena oli lisätä Jämsän kaupungissa organisaationa luottamusta ja toimivaa vuorovaikutusta. Tavoitteena oli kehittää myös luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyötä. Vuoden aikana toteutettiin verkon kautta useita työpajoja niin esimiehille kuin kaupungin johtoryhmälle ja kaupunginhallituksen jäsenille. Hankkeeseen saatiin Työsuojelurahaston tukea ja sen loppuraportti laaditaan vuoden 2022 aikana.

Henkilöstö 31.12. toimialoittain	Vakinaiset				Määräaikaiset				Koko henkilöstö			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Konsernipalvelut	44	39	51	53	22	27	18	24	66	66	69	77
Sosiaali- ja terveystoimi	144	144	138	159	39	41	50	57	183	185	188	216
Sivistystoimi	387	390	402	398	84	101	94	96	471	491	496	494
Elinvoima	73	65	65	69	9	12	4	12	82	77	69	81
Ateria- ja Puhtauspalvelut	102	90	87	80	22	16	26	26	124	106	113	106
Vesi	12	11	10	9	0	0	0	0	12	11	10	9
Jäte	2	2			0	0			2	2		
Yhteensä	764	741	753	768	176	197	192	215	940	938	945	983
+/- ed. vuoteen	-32	-23	12	15	6	21	-5	23	-26	-2	7	38
Muutos 2018 - 2021				4				39				43
Muutos 2009 alkaen				-755				-186				-941

Henkilötyövuodet toimialoittain	Vakinaiset				Määräaikaiset				Koko henkilöstö			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Konsernipalvelut	42,6	41,3	49,1	51,6	24,8	21,4	21,4	36,0	67,4	62,7	70,5	87,6
Sosiaali- ja terveystoimi	130,7	131	129,3	137,9	37,2	31,6	40,3	44,1	168	162,6	169,5	182,0
Sivistystoimi	356,4	350,3	353,9	353,3	95,5	104,4	95,8	97,6	451,9	454,7	449,7	450,9
Elinvoima	77,4	64,2	61,8	65,0	18	16,9	13,4	9,8	95,4	81,1	75,2	74,9
Ateria- ja Puhtauspalvelut	95,9	85,2	81,8	74,7	18	20,5	21,3	27,9	113,9	105,6	103,2	102,6
Vesi	11,4	11,5	10	9,2					11,4	11,5	10	9,2
Jäte	2	2			0,6				2,5	2		
Yhteensä	716,3	685,4	686	691,8	194,1	194,8	192,1	215,4	910,4	880,2	878,1	907,2
+/- ed. vuoteen	-23,2	-31	0,6	5,8	10,9	0,7	-2,7	23,3	-12,3	-30,3	-2,1	29,1
Muutos 2018 - 2021				-24,5				21,3				-3,2

	Terveysperusteiset poissaolot kalenteripv.				Kalenteripv/henkilötyövuosi			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Konsernipalvelut	697	1299	352	997	10,3	20,7	5	11,4
Sosiaali- ja terveystoimi	3 438	3 746	3 275	3 682	20,5	23	19,3	21,1
Sivistystoimi	6 895	7 059	9 078	8 251	15,3	15,5	20,2	18,3
Elinvoima	689	901	495	915	7,2	11,1	6,6	12,2
Ateria- ja Puhtauspalvelut	3 645	4 002	3 288	3 072	32	37,9	31,9	29,9
Vesi ja Jäte	180	207	95	186	12,9	15,3	9,5	20,3
Kaikki yhteensä	15 544	17 214	16 583	17 103	17,1	19,6	18,9	19,0

Terveysperusteiset poissaolot ovat henkilötyövuotta kohti tarkasteltuna pysyneet lähes ennallaan verrattuna vuoteen 2020. Poissaoloja oli 19,01 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti (vuonna 2020 vastaavasti 18,88 kpv). Terveysperusteiset poissaolot ovat vähentyneet toimialoista sivistystoimessa ja Jämsän Ateria-liikelaitoksessa verrattuna vuoteen 2020. Poissaolot ovat lisääntyneet toimialoista konsernipalveluissa, sosiaali- ja terveystoimessa, elinvoimassa sekä Jämsän Vesi -liikelaitoksessa.

Terveysperusteiset poissaolot ovat lisääntyneet luokissa alle 4 päivää, 4–29 päivää, 30–60 päivää sekä 91–180 päivää. Merkittävä vähenemä on tapahtunut todella pitkien (yli 180 päivää) sairauspoissaolojen suhteen, koska ne ovat lähes puolittuneet edellisvuoteen verrattuna. Terveysperusteisia poissaoloja seurataan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa pitkin vuotta ja analysoidaan niihin johtavia tekijöitä. Jämsän kaupungin henkilöstön suurin työturvallisuushaka on psykososiaalinen kuormitus, jolla tarkoitetaan työn sisältöön, työn järjestelyihin ja työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa työntekijälle haitallista kuormitusta. Kaupungeissa päätöksenteon luonteesta sosiaaliseen vaikutuspiiriin viranhaltijoilla/työntekijöillä kuuluvat myös luottamushenkilöt.

Yleisimmät terveysperusteisten poissaolojen syyt ovat tuki- ja liikuntaelimiin liittyvät tekijät sekä mielenterveydelliset syyt, jotka valtakunnalliseen tapaan ovat olleet edelleen nousussa myös Jämsän kaupungilla. Tarkasteltaessa poissaolojen syitä, voidaan todeta, että henkilöstömäärä on monella toimialalla jo sellainen, että yhden tai muutaman henkilön koko vuoden poissaolo nostaa terveysperusteisten poissaolojen määrän henkilöä kohden herkästi. Myös koronaan kuuluvat ohjeistukset ja sairastumiset ovat lisänneet poissaoloja infektioitautien luokassa erityisesti varhaiskasvatuksessa ja opetuspuolella. Jämsän kaupungissa omalla ilmoituksella työntekijä voi olla esimiehen luvalla pois 7 kalenteripäivää ja yhden oireettoman päivän ennen töihin tuloa koronapandemian aikana.

Kaupungin henkilöstön keski-ikä on korkea, mikä tuo mukanaan lisääntyneesti esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinvaivoja sekä kasvaimiin liittyviä poissaoloja. Näihin voi liittyä tarvetta siirtyä työkyvyttömyyseläkkeelle, jolloin tätä ennakoit pitkät poissaolot. Nuorempia esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinvaivoista kärsiviä on saatu uudelleen koulutuksiin ja eri ikäisiä tuetaan myös kuntoutuksin ja työn muokkauksin. Monilla työpaikoilla tiukat henkilöstömitoitukset hankaloittavat työnmuokkauksia ja uudelleen sijoittumisia. Muina syitä terveysperusteisten poissaolojen taustalla on todettu esimerkiksi, että henkilöresurssien puute tai esimiestyö tai työyhteisön toimivuuden puutteet ovat johtaneet henkilöstön kuormittumiseen ja suurempiin poissaolomääriin.

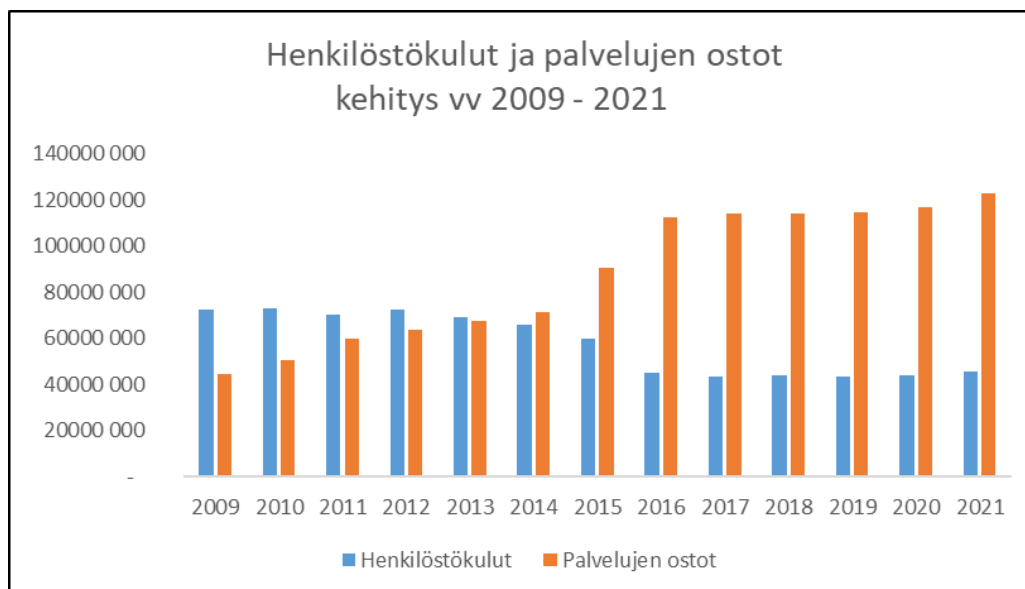
Työkykyä tuetaan monilla keinoilla. Työoloja kehitetään jämsäläisen hyvän työn mallin ohjaamana. Henkilöstön työkykyä tuetaan myös työn vaarojen, työpaikkaselvitysten ja muun työterveyshuoltoyhteistyön keinoin. Työssä pysymistä tuetaan aktiivisen tuen mallin avulla ja erilaisin työjärjestelyin, osa-aikaratkaisuin, korvaavan työn avulla tai yhteistyössä Kevan kanssa esimerkiksi työkokeilujen ja uudelleen koulutuksen avulla. Työterveyshuolto seuraa säännönmukaisesti poissaolevia ja heille on tehty työkyvyn tukemiseksi suunnitelmat. Jämsän kaupunki on työterveyshuollon kanssa mukana syksyllä 2021 käynnistyneessä

eläkevakuutusyhtiö Kevan yhteistyöprojektissa, jossa haetaan mielenterveyttä tukevia ennaltaehkäiseviä käytänteitä ja ratkaisuja.

Kiitoksena hyvästä työstä koronapandemian aikana kaupunki palkitsi koko henkilöstön lisäämällä liikunta- ja kulttuurietuuteen 300 euroa /työntekijä. Palkitseminen toteutettiin lokakuun alussa. Palkitsemisen sai, kun viranhaltija/työntekijä oli ollut palvelussuhteessa 1.3.2020-31.3.2021 välisenä aikana vähintään 6 kk ja palvelussuhde oli voimassa 31.5.2021. Palkitsemiseen ei luettu esim. vanhempainvapaalla, vuorotteluvapaalla, opintovapaalla oloaikoja. Etuuteen oli oikeutettu/sen vastaanotti 810 henkilöä eli palkitseminen kustansi 243 000 euroa.

Henkilöstösuunnittelu on toimialoilla harkittua. Toimintavuonna tapahtui Hoivakymppi Oy:ltä Linnamäentien ryhmäkodin palvelutoiminta ja Jämsän Terveys Oy:ltä palvelutarpeen arvioinnin viranomaistyö/vanhuspalvelut osalta liikkeen luovutukset. 1.6.2021 Hoivakymppi Oy:ltä siirtyi 12 työntekijää ja Jämsän Terveys Oy:ltä henkilöstöä siirtyi 1.12.2021 viisi vakanaista vakanssia (kolme vakanaista ja kaksi avointa) kaupungille. Luvut taulukossa sisältävät sekä tukityöllistetyt että myös maksetut sopimuskorotukset, kokouspalkkiot ja investointiosan palkat.

Kaupunki ja liikelaitokset	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	LTA 2021	TP 2021	TA-TP €	TA/TP %
Maksetut palkat	33 344 767	33 278 410	33 752 273	33 506 833	33 934 456	36 391 829	36 194 612	77 800	99,46 %
Jaksotetut palkat	-236 188	80 803	57 892	-422 046	-226 385		-740 264	-740 264	
Korjauuserät	424 933	430 372	510 236	459 677	497 537	229 300	493 273	263 973	215,12 %
Palkat yht.	32 683 646	32 928 841	33 184 145	33 469 202	33 663 303	36 162 529	36 441 603	554 091	100,77 %
Henkilösivukulut	12 366 217	10 745 951	10 422 207	9 848 917	9 744 752	10 359 201	10 471 187	111 986	101,08 %
Hlöstökulut yht.	45 049 863	43 674 792	43 606 352	43 318 119	43 408 055	46 751 030	46 912 790	436 777	100,35 %
Muutos ed. v. €	-14 624 859	-1 375 071	-68 440	-288 233	89 937	3 342 975	3 504 734		
Muutos ed. v. %	-24,51 %	-3,05 %	-0,16 %	-0,66 %	0,21 %		8,09 %		

Työllisyys

Vuosi	Jämsä Työvoima	Työttömät	Tyött.aste	Yli 1v	Osuus %	Alle 25 v.	25v. %	Vajaa-kunt.	Miehet	Naiset	Osuus %
2013	9944	1746	17,6	560	32,1	256	14,7	204	941	805	46,1
2014	9944	1794	18	676	37,6	262	14,6	191	1024	770	42,9
2015	9826	1811	18,4	680	37,5	265	14,6	187	1019	792	43,7
2016	9586	1741	18,2	760	43,7	227	13	158	1008	733	42,1
2017	9429	1391	14,8	398	28,6	211	15,2	145	774	617	44,4
2018	9334	1201	12,9	306	25,5	208	17,3	119	673	528	44
2019	8977	1134	12,6	289	25,5	202	17,8	117	687	447	39,4
2020	8814	1288	14,6	394	30,6	191	14,8	122	783	505	39,2
2021	8539	1157	13,5	411	35,5	130	10,1	143	728	429	37,1

Keski-Suomessa oli työ- ja elinkeinoministeriön tilaston mukaan joulukuun 2021 lopussa 3 448 työtöntä enemmän kuin vuotta aiemmin, mutta 1 846 henkilöä enemmän kuin marraskuussa 2021. Keski-Suomessa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,9 %, Jämsässä luku on 13,5 %. Jämsässä työttömiä työnhakijoita oli joulukuun 2021 lopussa 1 157 (2020 lopussa 1 288). Jämsän työttömyysaste on vuoden 2021 aikana laskenut, mutta pitkäaikaistyöttömien määrä on edelleen kasvanut. Nuorisotyöttömyys on laskenut.

Työllistäminen

Työllistämisyksikkö

Jämsän kaupungin palkkatuettu työllistäminen on keskitetty työllistämisyksikköön, joka on toiminut vuoden 2016 alusta lähtien. Tavoitteena on ollut panostaa työllistämiseen, jotta Kelalle kuntaosuuksina maksettavat korvaukset pysyisivät kohtuullisina. Kaupunki työllistää ensisijaisesti yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneita. Nuorten kesätyöllistäminen hoidettiin kokonaisuudessaan työllistämisyksikössä ja yhteistyötä tehtiin 4H:n ja sivistystoimen kanssa.

Vuodesta 2015 lähtien kunnan työmarkkinatuen maksuosuus on ollut yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta 50 % ja 1 000 päivää saaneiden osalta 70 %. Vuonna 2021 Jämsässä maksettiin kuntaosuutta keskimäärin 374 (353) henkilöstä, joista 300 päivää saaneita oli keskimäärin 188 (177) henkilöä ja 1 000 päivää saaneita 187 (177). Keskeinen rooli kuntaosuuden vähenemisessä vuosina 2017-2019 on ollut työllistämisyksiköllä, kuntouttavalla työtoiminnalla ja Jämsän Terveys Oy:n työllistämisellä. Vuoden 2021 aikana työttömyys laski hieman, mutta Kelan kuntaosuus nousi. Kelan osuutta on kasvattanut mm. yrittäjien väliaikaisen työttömyysturvalain perusteella saama työmarkkinatuki.

KELAN kuntaosuudet / vuodet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Maksuosuus keskim.kk	190 667	196 558	181 048	155 228	140 131	151 635	160 590
Henkilöitä keskim.kk	455	483	444	393	352	354	374
Maksuosuus/vuosi	2 287 999	2 358 695	2 172 572	1 862 741	1 681 569	1 819 624	1 927 082
Budjetti	2 000 000	2 200 000	2 321 900	2 050 000	1 700 000	1 800 000	1 970 000
Yli-/ali	287 999	158 695	-149 328	-187 259	-18 431	19 624	-42 918
Muutos edelliseen vuoteen €	887 143	70 696	-186 123	-309 831	-181 172	138 028	107 458
Nousu / lasku - %	63,30 %	3,10 %	-7,90 %	-14,30 %	-9,73 %	8,21 %	5,91 %

Työllistämisyksikkö keskittyi yli 300 päivää työttömyysetuutta saaneiden ja TYP-asiakkaiden (monialaista palvelua tarvitsevien) aktivointiin ja työllisyyden edistämiseen. Yksikön toimintaan kuului yksilöllinen asiakastyö, kuntouttava työtoiminta, työkyvyn arviointi, työkokeilut ja palkkatuettu työ kaupungin työyksiköissä, Jämsän Terveys Oy:llä, Työvalmennussäätiö Avituksessa, yhdistyksissä ja yrityksissä. Työllistämismäärärahat sisältyivät työllistämisyksikön palkkamäärärahoihin. Työllistettävien palkkoihin

käytettiin 459 920 (617 119) euroa ja palkkatukea saatiin 273 064 (336 087) euroa, joten nettokustannus oli 186 856 (281 031) euroa. Palkkatuella kaupunkikonsernin palvelukseen työllistettiin yhteensä 56 (78) työtöntä. Työllistetyistä 20 oli naisia ja 36 miehiä. 11 palkkatuella työllistetyistä oli velvoitetyöllistettäviä. Velvoitetyöllistettävien määrä laski edelleen, koska väliaikaisen lain perusteella työttömyysturvan enimmäismäärä ei kulunut 2020 loppuvuoden aikana lainkaan. Velvoitetyöllistettäviä oli 11 henkilöä tavanomaisen n. 30 henkilön sijaan.

Jämsä-lisä

Jämsän kaupunki tukee pitkään työttömänä olleiden jämsäläisten palkkaamista Jämsän seudulla toimivalle työnantajalle (yritys, yhdistys, säätiö, seurakunta, yksityinen työnantaja) maksamalla työllistämiseen Jämsä-lisää 300 €/kk. Jämsä-lisää maksettiin vähintään 35 viikon mittaiseen työsuhteeseen ja enintään 52 viikon ajan. Toimintavuonna lisää myönnettiin 8 työttömän palkkaamiseen.

Koululaisten kesätyöllistäminen

Jämsän kaupungin kesätoita haki 227 (270) nuorta, joista työllistettiin 88 nuorta kahden viikon pituiseen kesätyöhön ja 13 nuorta teki pidempiä työllistämiskursseja. Nuoret työllistyivät mm. kesäsomettajaksi, puistotöihin, näyttelyiden valvojiksi, päiväkoteihin ja liikennepuistoon. Kaupunki myönsi 4H-yhdistys ry:lle 10 000 euroa nuorten kesätyöllistämiskursseihin. Kesällä 2021 yhdistys työllisti 64 (78) nuorta eri mittaisiin työkursseihin pääasiassa puutarha-, lastenhoito- ja myyntitehtäviin. 4H -yhdistys järjestää myös 4H-yritysten neuvontaa ja ohjausta.

Kesätyösetelillä työllistäminen

Jämsän kaupunki tukee yrityksiä, järjestöjä ja seurakuntaa 250 euron arvoisella kesätyösetelillä, jos he tarjoavat 15 - 18 -vuotiaalle nuorelle kesätyötä vähintään kahdeksi viikoksi. Palkkauksessa tulee käyttää ao. alan työehtosopimuksen mukaista palkkaa tai maksaa vähintään 360 € (sisältäen lomakorvauksen) kahden viikon työsuhteesta. Sivukulut jäävät työnantajan maksettavaksi. Kesätyösetelillä työllistettiin 103 (98) nuorta 45:en (32:en) eri yritykseen ja 16:sta (15) 4H-yritykseen. Kuusi jo myönnettyä seteliä peruttiin, eikä kesätyö alkanut.

Työllisyyden kuntakokeilu

Jämsän kaupunki on mukana työllisyyden kuntakokeilussa, joka alkoi Jämsässä 1.3.2021. Jämsä on kokeilussa mukana Keuruun ja Saarijärven kaupunkien kanssa ja jokainen kokeilukunta vastaa kaikista julkisen työvoimaja yrityspalvelulain mukaisten palveluiden järjestämisestä kohderyhmään kuuluville asukkailleen. Kuntakokeilun kohderyhmänä on kaikki ne työttömät työnhakijat tai palveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät saa ansiosidonnaista päivärahaa ja nuoret ja maahanmuuttajat. Kohderyhmään kuuluu Jämsässä hieman alle 1 000 työtöntä.

Työllisyyden kuntakokeiluun on varattu työllistämisyksikön resursseista noin 3 henkilötyövuotta ja kaksi työhönvalmentajaa. Tämän lisäksi TE-toimistosta on siirtynyt Jämsän kaupungin työnjohdon alle 4,5 henkilötyövuotta resurssia, mutta he pysyvät TE-toimiston työntekijöinä ja TE-toimisto vastaa kaikista henkilöstökuluista. Kuntakokeilussa tavoitellaan työttömille henkilökohtaista ja oikea-aikaista lähipalvelua ja aktivointiasteen nousua.

Kuntakokeilu on tiivistänyt yhteistyötä Jämsän kaupungin yrityspalveluiden ja TE-toimiston yritysneuvojan kanssa. Yhdessä on järjestetty perinteinen Rekry-tapahtuma 25.11.2021 ja yrityskysely, jossa tiedusteltiin yritysten palvelutarpeita mm. työllistämisen ja rahoituksen osalta.

Yhteistyö myös Gradian kanssa on alkanut ja kuntakokeilu on päässyt vaikuttamaan TE-palveluiden järjestämään koulutukseen Jämsässä. Koulutukset ovat toteutuneet pitkälti etäyhteyksien varassa vuoden 2021 aikana. Toimintavuoden aikana aloitettiin matalan kynnyksen palvelu, jossa asiakkaat saavat halutessaan

Gradian oppilaanohjauksesta yhteydenoton ja keskustelumahdollisuuden opintoihin liittyvissä kysymyksissä. Tietoa opiskelumahdollisuuksista on jaettu niin ohjaavalle henkilöstölle kuin asiakkaillekin.

Toimintavuosi on kulunut pitkälti JTYP-lain ja työttömyysturvalain mukaisten tehtävien opetteluun, organisoitumiseen, toimintatapojen yhdistämiseen ja asiakaspalveluun. Kuntakokeilussa on tiivistetty asiakasviestintää tekstiviestein ja sähköpostein tavoitteena lisätä työttömien tietoutta olemassa olevista palveluista ja avoimista työpaikoista. Tietoutta on lisätty myös talous- ja velkaneuvonnasta järjestämällä pop up-tapahtumia. Yhteistyössä Kotopaikka2-hankkeen kanssa on järjestetty myös maahanmuuttaneiden kielikokeita ja henkilöstön koulutusta.

Kuntakokeilusta tehdään valtakunnallisesti myös tutkimuksia vaikuttavuudesta ja asiakastyytyväisyydestä, mutta tutkijoiden mukaan johtopäätöksiä ensimmäisen vuoden perusteella ei voi juuri tehdä. Jämsässä kuntakokeilun asiakkaiden aktiivointiaste on maan keskiarvoa korkeampi.

Sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan tehtävien, toimivallan ja vastuiden määrittelyä sekä ohjaus- ja toimintaprosesseihin sisältyviä menettelyjä, joiden tarkoituksena on varmistaa kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto on päättänyt (18.12.2017 § 353) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Riskienhallinta kuuluu hyvään johtamis- ja hallintotapaan. Riskien tunnistamisen ja arvioinnin tulee tapahtua järjestelmällisesti.

Sisäisen valvonnan ohjeen laadinnan pohjaksi on mallinnettu riskienhallintaprosessi. Valtuuston hyväksymissä perusteissa on määritetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut. Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet raportoivat kaupunginhallitukselle talousarviovuoden aikana ainakin puolivuotiskatsauksen yhteydessä toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta, toimivuudesta ja tuloksellisuudesta, samoin kaupunkikonserniin kuuluvat huomattavimmat tytäryhteisöt. Mikäli laajempia suunnittelu- tai konsernikeskusteluja käydään, riskit kartoitetaan ja raportoidaan myös tässä yhteydessä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa Jämsän kaupunkikonsernin hyvää hallintoa ja johtamista.

Sisäinen valvonta on osa normaalia organisaation toimintaa ja samalla osa operatiivista johtamista. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Toimialajohtajat vastaavat, että toimialan sisäinen valvonta on riittävää. Toimiala- ja liikelaitosjohtajien on järjestettävä tuloksellisuuden (toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen) seuranta palveleva ja sisäisen tarkkailun kannalta tarkoituksenmukainen tiedonkulku ja raportointi. Tulosalueitten esimiesten vastuulla on sisäisen valvonnan järjestäminen ja raportointi omalla tulosalueellaan. Sisäinen valvonta jaetaan perinteisesti sisäiseen tarkkailuun ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäiseen valvontaan kuuluvat kaikki ne toimenpiteet ja menetelmät, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet varmistavat tehokkaan ja tuloksekkaan toiminnan ja palvelutuotannon ml. väärinkäytösten ja virheiden ennaltaehkäisemisen sekä erilaisten riskien tunnistamisen, vaikutuksen ja todennäköisyyden arvioinnin. Sisäisestä tarkkailusta vastaa kukin esimies johtamansa toiminnan osalta.

Riski on uhka ja ei-toivottu tapahtuma, joka toteutuessaan voi aiheuttaa vahinkoa, menetyksiä tai resurssien tuhlausta. Riski voi olla organisaation sisäinen tai ulkoinen. Kaupungin toimintaan ja talouteen liittyvät vaaratekijät ja uhkakuvat tulee tiedostaa joka toiminnan tasolla sekä määrittellä tarvittaessa ne riskienhallinnan keinoin. Riskienhallinnalla pyritään varmistamaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja tarjottavien palveluiden häiriötön jatkuvuus sekä välttämään taloudelliset seuraamukset. Riskienhallinta on myös osa yleistä turvallisuutta ja valmiussuunnittelua.

Kaupungin riskienhallinnan toimintamalli:

- riskien tunnistaminen, nimeäminen ja kuvaaminen; riskien luokittelu kolmeen kategoriaan (talouden tasapaino, toiminnan laatu sekä turvallisuus ja jatkuvuus); riskin vaikutuksen (1-3) ja todennäköisyyden (1-3) arviointi sekä riskin käsittely ja hallinta.

Mitä suurempi on tunnistetun riskin vaikutus ja sen toteutumisen todennäköisyys, niin sitä merkittävämpi riski on kaupungin kannalta. Riskit luokitellaan kolmeen kategoriaan suurimman ja konkreettisimman vaikutuksensa perusteella.

Riskit on jaoteltu koko kaupungin kannalta merkittävimpiin riskeihin ja toimialojen ja liikelaitosten riskeihin. Toimialojen riskit muodostuvat tulosaluetason ja sen alaisen toiminnan riskeistä. Käytössä on siten kaksiportainen riskienhallinnan toimintamalli. Talousarvion laadinnan yhteydessä toimialalle ja sen tulosalueille asetettujen tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit tunnistetaan, kuvataan ja arvioidaan riskin merkitys sekä määritellään hallintatoimenpiteet.

Riskin vaikutuksen ja todennäköisyyden arviointi			
VAIKUTUS	1. LIEVÄ RISKI	2. MERKITTÄVÄ RISKI	3. VAKAVA RISKI
Taloudellinen vaikutus	Näkyvä vaikutus taloudellisen tavoitteen saavuttamiseen	Aiheuttaa säästöpaineen organisaation muussa toiminnassa	Romuttaa organisaation taloudelliset tavoitteet
Vaikutus toiminnan jatkuvuuteen tai turvallisuuteen	Vaaratilanne tai lyhytaikainen katkos normaalitoimintaan	Loukkaantuminen tai yhden päivän katkos toiminnassa	Vakava loukkaantuminen tai usean päivän katkos toiminnassa
Vaikutus toiminnan laatuun	Laatu ei riskin toteutuessa kaikilta osin vastaa tavoitetasoa	Laatu vastaa riskin toteutuessa suurimmalta osin tavoitetasoa	Laatu ei riskin toteutuessa vastaa lainkaan tavoitetasoa
TODENNÄKÖISYYS	1. PIENI	2. KOHTALAINEN	3. SUURI
Riskin todennäköisyys	Riskin toteutumisen todennäköisyys on alle 1/10 tarkastelujakson aikana	Riskin toteutumisen todennäköisyys on alle 1/3 tarkastelujakson aikana	Riskin toteutumisen todennäköisyys on yli 1/3 tarkastelujakson aikana

Riskin merkitys			
	VAIKUTUS		
TODENNÄKÖISYYS	1	2	3
3			
2			
1			

Sisäisessä valvonnassa on keskeinen merkitys kaupungin talouspalveluilla ja henkilöstöhallinnolla. Talouspalveluissa seurataan mm. laskujen tiliöintiä ja alv-käsittelyn sekä kirjanpidon oikeellisuutta ja annetaan tarvittavaa neuvontaa ja ohjeistusta käytänteiden tarkistuksiin ja korjaamiseen. Palkanlaskennassa seurataan henkilöstön rekrytointia sekä työsopimusten ja palkanmaksun perusteita ja oikeellisuutta sekä puututaan tarvittaessa ohjeiden vastaiseen menettelyyn. Sisäisessä valvonnassa ei toimialojen toiminnassa, taloushoidossa ja riskienkontrollissa ole tullut esille sellaisia merkittäviä poikkeamia, joiden perusteella olisi jouduttu ryhtymään erityisiin toimenpiteisiin.

Jämsän kaupungin vahinkoriskejä pienennetään aktiivisella vahinkoriskien torjunnalla ja vahinkovakuutuksilla. Henkilö- ja omaisuusvakuutukset ovat Pohjola Vakuutus Oy:ssä. Kaupungilla on käytössä omaisuusvakuutusten lisäksi toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, oikeusturvavastuuvakuutus, ulkomaan matkavakuutus sekä vapaaehtoiset ja lakisääteiset tapaturmavakuutukset. Omaisuus-, toiminta- ja henkilövakuutukset käydään vuosittain läpi ns. riskienhallintaryhmässä vakuutusmeklarin ja vakuutusyhtiön kanssa. Riskienhallintaryhmään kuuluvat kiinteistöpäällikkö, talousjohtaja ja taloussihteeri sekä edustus kaupungin toimialoilta ja liikelaitoksista.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehitykseen vaikuttavista tekijöistä

Jämsän seudulla globaalit uhkakuvat ja poliittis-taloudelliset päätökset vaikuttavat suuryritysten toimintaan ja sitä kautta myös paikallistalouteen. Uhkakuvat ovat valitettavasti konkretisoituneet viime vuosina UPM:n Jokilaakson tehtailla, osoituksena tästä Kaipolan tehtaan lakkauttaminen sekä pitkä lakko vuoden 2022 alkajaisiksi. Toisella suurella työnantajalla, Patria-konsernilla, toimintaan sisältyy myös merkittäviä poliittisia riskejä globaalin talous- ja markkinariskin lisäksi. Suurteollisuuden tuotannon supistuksilla ja työpaikkojen vähentämisellä on välittömiä ja välillisiä kerrannaisvaikutuksia myös jämsäläisten pk-yritysten toiminnalle.

Työpaikkojen epävarmuus ja väheneminen näkyvät monella tavoin, ja konkreettisimmin kaupungin väkiluvun vähenemisenä ja juuri aktiiviväestön muuttona paikkakunnalta, mikä konkretisoituu ostovoiman vähenemisenä. Kuntien talous on riippuvainen valtiovallan tulonjako- ja valtionosuusratkaisuista ja harjoitettavasta veropolitiikasta. Valtion tekemät verotusratkaisut eivät ole viime vuosian tukeneet kuntataloutta.

Jämsän kaupungin pitkäjänteisen taloudenhoidon suurimmat epävarmuustekijät johtuvat tulopohjan muutoksista. Alustavien laskelmien mukaan Jämsän kaupunki on yksi eniten tuloja menettävä kunta hyvinvointialueen muodostamisen yhteydessä. Kaupungin elinkeinorakenne on vientiteollisuusvaltainen, joten kansainväliset muutokset vaikuttavat kaupungin talouteen hyvin nopeasti. Yritysten toiminnan supistukset ja muutokset toiminnassa vaikuttavat suoraan kaupungin verotuloihin sekä yhteisöveron että kunnallisveron tuoton kautta.

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Talouden tasapaino	Väestömäärän vähenemisen (keskim. 1,1 %/vuosi 2010-luvulla) jatkuminen pienentää verotuloja ja valtionosuuksia.	3	3	9
Toimenpide	1) Elinvoiman kehittäminen			
Toimenpide	2) Edunvalvonta; Jämsän ajallisen saavutettavuuden parantaminen			
Toimenpide	3) Paluumuuton vetovoimatekijät			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Talouden tasapaino	Työllisyystilanteen merkittävä heikkeneminen ja kaupungin ns. Kela-maksuosuuden nousu.	3	3	9
Toimenpide	Aktiivinen elinkeino- ja työllisyyspolitiikka. Yhteydenpito yrityksiin ja tarpeiden huomioiminen.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Talouden tasapaino	Vesihuoltoverkoston ja tieverkoston korjausvelka, rapistuminen voi aiheuttaa miljoonaluokan taloudelliset vahingot sekä vaikeuttaa muuta palvelutoimintaa.	3	2	6
Toimenpide	Kunnossapidon, korjauksen ja saneeraamisen suunnittelu ja kunnossapidon priorisointi.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Talouden tasapaino	Rakennusten korjausvelka ja sisäilmaongelmat. Epäkurantin kiinteistömäärän sijainti nykyiseen toimintaan sopimattomilla paikoilla.	2	2	4

Toimenpide	Harkitut päätökset palvelutuotannon sijainnista ja tilojen käytöstä ja tarpeesta ottaen huomioon tuleva väestömäärä ja palvelut.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Talouden tasapaino	Lainakorkoihin merkittävä korotus, 2 prosenttiyksikön nousu aiheuttaa 0,5 milj. € vuotuisen lisäkustannuksen.	2	2	4
Toimenpide	Talouden tasapaino, investointien mitoitus ja ajoitus, korkoallokaatio tasapainossa			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Yhteisyritykselle ulkoistettujen sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutuotannon laatu poikkeaa palvelusopimuksessa sovitusta.	2	2	4
Toimenpide	1) Seuranta ja nopea reagointi sopimuspoikkeamiin			
Toimenpide	2) Raportoinnin kehittäminen			
Toimenpide	3) Yhteistyön sujuvoittaminen			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Ammattitaitoisen henkilöstön vaihtuvuus on suurta ja uuden työvoiman rekrytointi on vaikeaa	3	2	6
Toimenpide	Työsuhde-etujen parantaminen. Kuntatyön arvostuksen lisääminen. Työn sisällön kehittäminen. Etätyön tekeminen.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Eläköityminen ja henkilöstön vähenemä heikentää asiantuntemusta	2	2	4
Toimenpide	Toiminnan ja työtehtävien suunnittelu henkilöstövähennysten ja eläkkeelle jäämisten yhteydessä. Ns. hiljaisen tiedon siirtäminen.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Poikkeukselliset olosuhteet (pandemia, säätila) aiheuttavat laajasti rajoituksia ja katkoksia palvelutuotantoon ja koko yhteiskunnalliseen toimintaan.	2	3	6
Toimenpide	1) Turvallisuus- ja varautumissuunnitelmat ajan tasalla. Koulutus ja harjoittelu. Varautumisen resursointi.			
Toimenpide	2) Tiedottaminen. Viranomaisohjeiden ja -suositusten noudattaminen.			
Toimenpide	3) Tilannetietoisuus. Proaktiivinen toiminta viranomaisten ja paikallisten yhteistyöverkostojen kanssa			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Sosiaali- ja terveystoimessa palvelutoimittajan konkurssi tai yritysjärjestely aiheuttaa suuria ja välittömiä ongelmia asiakkaiden ja potilaiden tarvitsemisissä palveluissa.	3	2	6
Toimenpide	1) Varasuunnitelma tuottaa palveluita toimittajan tuotantokatkon tai konkurssin varalta			
Toimenpide	2) Markkinatilanteen seuranta.			

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Vesihuollon tai lämmöntuotannon tekniset ongelmat aiheuttavat vakavan terveyshaitan tai käyttökatkoksen palvelutiloihin.	3	1	3
Toimenpide	1) Riskien läpikäynti ja varautumissuunnitelmat poikkeusolojen toimintaan			
Toimenpide	2) Korvaavat/vaihtoehtoiset toimintamallit ja palvelutoimittajat			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Tietojärjestelmäkatkos aiheuttaa katkoksen kaupungin toiminnoissa. Potilastietojärjestelmän häiriö voi aiheuttaa hengen/terveyden vaaran.	3	1	3
Toimenpide	1) Tietohallinnon sekä toimialojen, liikelaitosten ja yhtiöiden omat varautumissuunnitelmat poikkeusolojen toimintaan			
Toimenpide	2) Kaupungin tietoturvapoliittikka ja tietoturvaohjeistus			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Palvelutoimittajan ja urakoitsijan sopimusrikkomus, kyvyttömyys tai konkurssi aiheuttaa katkoksen palvelussa tai urakassa.	3	1	3
Toimenpide	1) Palvelutoimittajan ja urakoitsijan taloudellisen tilanteen selvittäminen sopimusta tehdessä sekä seuranta			
Toimenpide	2) Vaihtoehtoisten palvelutoimittajien tunnistaminen			
Toimenpide	3) Varasuunnitelmat toiminnalle			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Puutteelliset ostopalvelusopimukset palvelun tuotannossa voivat aiheuttaa taloudellisia menetyksiä tai heikentää palvelun laatua.	3	1	3
Toimenpide	1) Sopimustekniikka			
Toimenpide	2) Sopimusten seuranta ja hallinta			
Toimenpide	3) Kilpailuttamisen kehittäminen			

Riskien toteutuminen

Hyvinvointialueet muodostetaan 1.1.2023 alkaen. Kaupungin sote-palveluiden järjestäminen jatkuu yhteisyhtiön sopimuksella sekä yhteistoiminta-alueella totutun toimintamallin mukaan vuonna 2022. Uutena riskinä on Jämsän Terveys Oy:n toisen omistajan uhkailu sopimuksen ennakkoaikaisella lopettamisella ja omistajien välillä kesken olevat oikeusprosessit. Käräjäoikeuden tuomio riita-asiaan saadaan 4.4.2022.

Vuonna 2019 väestötappio oli 430 henkilöä ja 293 henkilöä vuonna 2020. Tilinpäätösvuonna 2021 väestö väheni 117 henkeä (ennakkotieto). Positiivista oli pieni muuttovoitto tilikaudelta. Väestön väheneminen vähentää vuotuisia tuloja verotuloissa ja valtionosuuksissa. Väestötappion kääntäminen voitoksi vaatii lisää työpaikkoja alueelle. Rahoitus pohjaan liittyy epävarmuustekijöitä myös pandemian ja sen kehityksen vuoksi.

Työttömyys nousi, mutta Kelan kuntaosuudet olivat hieman yli 1,9 milj.€, kun edellisenä vuonna ne olivat noin 1,8 milj.€. Lainojen korot pysyivät ennustetuissa raameissa. Yhden prosenttiyksikön nousu vaihtuvakorkoisten

lainojen korkokustannuksissa tuo noin 300 000 €:n lisälaskun rahoitukseen. Valuuttariskiä ei ole kaupungin eikä konsernin lainoissa.

Vesihuollon ja kunnallistekniikan sekä rakennusten korjausrakentaminen eteni suunnitelmien mukaan, joten korjausvelka ei lisääntynyt. Taloudellinen riski realisoituu myytäessä tarpeetonta tai epäkuranttia omaisuutta; kaupungin houkuttelevuus näkyy pitkänä kiinteistöjen realisointiaikoina ja alhaisina myyntihintoina niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla. Myyntiaikojen pidentyminen aiheuttaa kaupungille kiinteistöjen käyttö- ja rahoituskustannuksia. Sisäilmaongelmien vuoksi kaupungin omat toiminnot ovat hajautettuna eri puolilla kaupunkia. Tämä vaikeuttaa toimintaa ja aiheuttaa lisäkuluja.

Sopimustenhallinnan reagointi poikkeamiin on nopeutunut, mikä toisaalta on tuonut terveyspalveluissa esille sopimusrakenteen ongelmallisuuden ja poikunut oikeusprosesseja. Jämsän Terveiden sopimusriitoja on käsitelty kertomuksessa muussa yhteydessä.

Kaupungilla on sosiaali- ja terveystoimen palveluiden järjestäjänä ulkoistettujen palvelujen ja ostopalveluiden valvonta- ja seurantavastuu. Palvelutuotannon ulkoistamisiin liittyy aina myös taloudellinen riski. Ulkoistettu toiminta ei ole enää siten ohjattavissa ja hallittavissa, kuin se olisi kaupungin omana toimintana. Ulkoistetussa palvelutuotannossa on voitu sitoutua palvelutuotantoon, joista luopuminen ei välttämättä ole mahdollista talouden tasapainottamiskeinona. Pitkän ulkoistamissopimuksen riski on myös muuttuva lainsäädäntö, joka aiheuttaa muutoksia toiminnassa ja rahavirroissa, jotka on neuvoteltava ja sovittava kumppanin kanssa.

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus on ollut haasteellista muissakin toiminnoissa kuin sosiaali- ja terveystoimessa. Eläköitymistä on organisaatiossa hyödynnetty ja tehtäviä on räättälöity, jaettu uudelleen sekä muodostettu uusia tehtäväkokonaisuuksia.

Urakoitsijoiden konkurssseja ei vuonna 2021 ollut, myös sopimusten riskit on tiedostettu ja peruuntumistilanteessa on saatu sopimuskorvaukset. Myöskään vakavia verkosto- tai tietoliikennekatkoja ei esiintynyt.

Ympäristötekijät

Jämsän kaupungin tarkkailuvastuulla on kaksi kaatopaikkaa: Vierelä Jämsänkosken alueella ja Metsä-Kivelä Jämsän alueella. Vierelän kaatopaikan sulkua on toteutettu lain vaatimalla tavalla ja tarkkailua toteutetaan hyväksytyin tarkkailuohjelman mukaan. Metsä-Kivelän kaatopaikka on EU-määräykset täyttävä ja kaatopaikan toimintaa ohjaa ympäristölupa. Ympäristöluvan uudistaminen on tullut ajankohtaiseksi Metsä-Kivelän alueen vuokraamisen yhteydessä ja vuonna 2020 uusi ympäristölupa laitettiin vireille ja ensimmäinen osa myönnettiin heinäkuussa 2020. Kaikki orgaanista ainetta sisältävä syntypistelajiteltu jäte on 1.1.2016 alkaen viety jätevoimalaan hyödynnettäväksi energiana. Metsä-Kivelän jätepenkkaan on viime vuosina loppusijoitettu enää lievästi saastuneita ja pilaantuneita maita, betoni- ja tiilijätettä sekä asbestia ja kipsiä. Vuoden 2020 aikana jätteiden loppusijoittaminen täyttöön on käytännössä loppunut. Jätetäyttöön on otettu ainoastaan asbestia ja terveydenhuollon erityisjätettä.

Loppusijoitettavien jätelaatujen muutos pienensi oleellisesti ympäristöriskin mahdollisuutta, mutta ei poistanut sitä kokonaan. Olemassa olevan jätepenkereen palaminen hapettomissa oloissa aiheuttaa päästöjä, joiden pitoisuuksia mitataan suotovesistä tarkkailuohjelman mukaisesti. Kaatopaikalle loppusijoitetun jätteen määrä on pudonnut huomattavasti verrattuna aiempiin vuosiin. Loppusijoitukseen tulevan jätteen määrää on vaikea ennakoita, sillä nykyisessä tilanteessa jätetäytössä tilavuus on lähes loppunut. Vuoden 2021 aikana kaupungin toiminnot siirtyivät Metsä-Kivelän alueelta pois 1.6.2021 mennessä ja siirtyivät alueella sopimusperusteisesti toimivalle yritykselle. Ympäristöriskit ovat poltettavan jätteen siirtokuormauksen päätyttyä pienentyneet edelleen. Jätehuolto ei saa ottaa loppukäsittelyyn kuin kunnan vastuulla olevaa

jätettä. Metsä-Kivelään on rakennettu vuosina 2018–2019 käsittelykenttäalueella sopimusperusteisesti toimivan yrityksen toimesta siten, että tilaa riittää rakentamiseen ja sulkemistoimenpiteissä tarvittaviin materiaaleihin. Lisätila syntyi rakentamalla määräysten mukainen pohjarakenne vanhan ja uuden jätepenkan vaihettumisvyöhykkeelle. Lisätilaan on varastoitu kaatopaikan kulkuväylien rakentamiseen ja jätepenkan sulkemista varten jätemateriaaleja; soveltuvaa mineraalista seulonta-alitetta, maa-ainesta, käytöstä poistettua raidesepeä ja lievästi pilaantuneita maa-aineksia. Vuoden 2021 aikana alueelle on rakennettu uusi pohja jätetäyttöä varten ja kaksi käsittelykenttää. Jätetäyttö on saatu käyttöön vuoden 2022 alussa.

Kummankin kaatopaikan velvoitetarkkailuohjelmat uudistettiin vuonna 2012. Näytteenotto ja analysointi kilpailutetaan kolmen vuoden välein akkreditoitujen laboratorioden kesken. Metsä-Kivelän suotovedet johdetaan Jämsän kaupungin keskuspuhdistamolle sopimuksen mukaisesti. Suotovesien määrä on niin pieni, että niiden vaikutus puhdistamon puhdistustulokseen on minimaalinen, eikä siten vaikuta puhdistamolle asetettuihin päästöehtoihin. Vaikutukset vähenivät siksikin, että orgaanisen jätteen maahan sijoittamisen kieltä vähensi liukenevien aineiden määrää jätepenkereellä ja siten myös puhdistamolle menevissä suotovesissä.

Vierelän ja Metsä-Kivelän kaatopaikoilla on pitkäaikaiset, vähintään 30 vuotta sulkemisesta kestävät tarkkailuvastuut. Maisemointi- ja muita jälkihoitovastuita varten on tehty jälkihoitovaraus, joka on 330 000 euroa. Kuoreveden kaatopaikka suljettu jo 90-luvulla. Jämsän kaupunki on myöntänyt vuoden 2015 lopulla silloiselle Jäte liikelaitokselle jälkihoitoa varten jätelain edellyttämän jälkihoitovakuuden, joka on suuruudeltaan 244 000 euroa. Vuoden 2020 saadun ympäristöluvan yhteydessä vakuus korvattiin ympäristönsuojelulain mukaisella vakuudella ja sen summa muuttui rahoituslaitoksen myöntämäksi vakuudeksi.

Kyseisen vakuuden lisäksi uuden lisäalueen pohjan vakuus 310 000 € asetettiin (LSSAVI päätös 172/2020) toimintavuona AVI:n päätöksen mukaisesti ELY-keskukselle, jotta uusi laajennusalue voitiin ottaa käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön. Edellä mainittujen vakuuksien lisäksi kaatopaikkaan liittyy 654 300 €:n vakuus, joka kattaa vuosina 2018–2019 rakennetulla käsittelykentällä varastoitavat jätteet. Kaupungin vastuulla on toimittaa Ely-keskukselle vakuudet, koska kaupunki on luvanhaltija. Vakuus haetaan luvanhaltijan nimissä asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Kaupungilla on vastavakuudet alueella toimivalta yritykseltä. Kaupungilla ei ole suoranaisia muita merkittäviä ympäristöön liittyviä riskejä ja vastuuta. Mahdollisia riskikohteita ovat kaikki jätepisteet sekä jäteasemat. Myös merkittävä henkilöriski on olemassa toimistotyön osalta. Jättepisteet on sisällytetty kaupungin vastuu- ja omaisuusvakuutukseen.

Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Korruptio määritellään vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöksiksi, joka voi olla erilaisissa ilmenemismuodoissa lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Jämsän kaupungin toimintaa ohjaa ”Eettiset pelisäännöt” -ohje, joka ottaa kantaa mm. lahjojen ja vieraanvaraisuuden vastaanottamiseen, viestinnän yhdenmukaisuuteen ja painottaa kunnan vastuullista kumppanuutta toisia yrityksiä ja järjestöjä kohtaan. ”Hyvä hallinto- ja johtamistapa” -ohje tukee kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta varmistaen osaltaan, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tarkoituksenmukaisesti ja kaupungin kokonaisuus turvaten. Jämsän kaupungin toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Jämsän kaupungissa on hyväksytty yhdenvertaisuussuunnitelma, joka perustuu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakeihin. Seuranta ja toteutumista tehdään henkilöstökertomuksen osana koko kaupungin tasolla. Yhdenvertaisuuteen on kiinnitettävä huomiota myös palvelujen suunnittelussa ja tarjonnassa ja erityisryhmien tarpeet tulee huomioida.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista, sitä täydentävää asetusta ja kaupungin omaa hankintaohjetta ja muita sääntöjä. Hallintoa ja taloutta koskevia menettelytapaohjeita annetaan tarpeen mukaan.

Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat tekevät sidonnaisuusilmoitukset. Sidonnaisuuksien ilmoittamisella pyritään turvaamaan kunnan asukkaiden luottamus hallinnon riippumattomuuteen ja lisäämään päätöksenteon avoimuutta.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Kaupunki ja liikelaitokset, ulkoiset (1 000 €)	2021	2020	muutos €	muutos %
Toimintatuotot	48 877	41 503	7 374	17,7 %
Valmistus omaan käyttöön	263	268	- 5	-1,9 %
Toimintakulut	- 179 921	- 168 593	- 11 327	6,7 %
Toimintakate	- 130 780	- 126 822	- 3 958	3,1 %
Verotulot	92 720	87 372	5 347	6,1 %
Valtionosuudet	46 570	51 097	- 4 527	-8,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	376	1 440	- 1 064	-73,9 %
Korkotuotot	202	204	- 2	-1,0 %
Muut rahoitustuotot	588	1 095	- 507	-46,3 %
Korkokulut	- 409	142	- 550	-388,9 %
Muut rahoituskulut	- 5	0	- 4	2 902,5 %
Vuosikate	8 886	13 087	- 4 201	-32,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	- 8 551	- 8 434	- 117	1,4 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0,0 %
Poistoeron muutos	247	247	0	0,0 %
Rahastojen muutos	- 182	- 75	- 106	141,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	400	4 824	- 4 424	-91,7 %

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	27,1	24,7
Vuosikate/Poistot, %	103,9	147,9
Vuosikate, euroa/asukas	449,4	627,4
Asukasmäärä	19 770	20 177

Toimintamenot ja -tulot sekä toimintakate

Kaupunki ja liikelaitokset yhteen lukien ulkoiset ja sisäiset erät huomioiden toimintatuottojen toteutuma oli noin 8,5 milj. € suurempi lisätalousarvioon nähden ja 7,3 milj. € vuoteen 2020 verraten. Kaikki tulolajit ylittyivät lisätalousarvioon verraten, suurin ylitys oli tuet ja avustukset -kohdalla, nousua edelliseen vuoteen noin 3,2 milj. €, tämä johtui koronakorvausten kirjaamisesta suoraan toimialojen tuloksi edellisvuodesta poiketen. Ulkoiset myyntituotot paranivat noin 4 milj. €, johon oli useita eri tekijöitä, mutta mm. maakaupat ja metsien myyntituotot toteutuivat lisätalousarviota paremmin. Maksutuotot nousivat edellisestä vuodesta 1,2 milj. €. Myös muissa toimintatuotoissa oli 0,2 milj. €:n nousu.

Käyttömenoissa oli noin 6 milj. €:n nousu lisätalousarvioon ja 1,8 milj. €:n nousu verrattuna edelliseen tilinpäätökseen, osa kustannusten noususta johtuu suoraan pandemian aiheuttamista lisäkuluista, osa projekteista ja muista lisäkuluista, joita aiheutuu Kaipolan tehtaan lakkautuksen vastatoimista. Henkilöstökulut ovat nousseet lisätalousarvioon verrattuna 0,4 milj. €. Vuodesta 2020 henkilöstökulujen

nousu on 3,4 milj. €, tästä 0,7 milj. € on henkilöstön sivukustannuksia, joista pääosa kohdistui eläkekuluihin 0,5 milj. €. Suurin nousu oli jälleen palveluiden ostoissa, ulkoiset huomioon ottaen noin 6,9 milj. €, näistä suurin osa lopputuotepalveluita 4,4 milj. €. Avustuksia maksettiin kaikkiaan noin 0,4 milj. € vähemmän ja muut toimintakulut olivat vuoden 2020 luokkaa.

Toimintakate nousi edellisestä tilinpäätöksestä noin 3,1 % (4 milj. €), mutta alittui lisätalousarviosta -1,5 % (1,6 milj. €), joten se on tilinpäätöksessä toteutunut 98,78-prosenttisesti lisätalousarvioon verrattuna.

Verotuloja saatiin toimintavuonna noin 0,8 milj. € lisätalousarviota enemmän. Valtionosuudet toteutuivat lähes talousarviossa arvioidusti, vain noin 90 000 euroa talousarviota pienempinä. Kumulatiiviseksi ylijäämäksi muodostuu tilinpäätöksen mukaan noin 4 milj. €. Toimintamenojen nousu johtaa siihen, että lähivuosina tulee olemaan tärkeää palvelujen tarkastelu sekä saatavuuden että tason kannalta, tässä yhteydessä ei myöskään saa unohtaa tarkastella palvelumaksuja, jotka ovat kaupungin tulopohjassa nykyisin lähes valtionosuuksien suuruusluokkaa ja hyvinvointialueiden aloittaessa niiden merkitys kasvaa.

Tunnuslukujen laskennassa tilinpäätöksessä on käytetty ennakkotietoa Jämsän väkiluvusta joulukuun lopussa 2021, joka on 19 770.

Verotulot, valtionosuudet ja rahoitusosan toteutuminen

Verotulot

Jämsän kaupungin kokonaisverotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna reilu 5,3 milj. € eli noin 6,1 %. Verotulojen toteutuma on lisätalousarvioon verrattuna 0,8 milj. € suurempi. Talousarvioon verrattuna verotulot ylittyivät kunnallisveron ja yhteisöverotulojen osalta, mutta kiinteistövero-osuudet jäivät arvioidusta verojärjestelmän muutoksen vuoksi. Kokonaisuutena kuntien verotulot nousivat kunnissa 6,5 % vuonna 2021, kun Jämsässä nousu oli 6,1 %. Jämsän kaupungin veronalaiset tulot/asukas ovat noin 24 000 €/asukas ja noin 27 000 €/tulonsaaja eli Keski-Suomen korkeimpia, kuntien joukossa Jämsän luku on 78:nneksi korkein (293 kuntaa). Verotulotasausjärjestelmän kautta em. vaikuttaa valtionosuuksia vähentävästi.

VEROTULOJEN KEHITYS	2016	2017	2018	2019	2020	TA+muut. 2021	2021
Kunnallisvero	71 839	69 890	69 472	69 037	70 253	70 700	71 228
Yhteisövero	8 939	9 416	8 479	9 669	11 485	14 990	15 605
Kiinteistövero	6 179	6 107	6 087	6 157	5 635	6 200	5 886
Vero yhteensä	86 957	85 413	84 038	84 863	87 372	91 890	92 720
Muutos € / TP/LTA	-148	-1 543	-1 375	825	2 509	6 038	5 348
Muutos % TP/LTA	-0,2 %	-1,8 %	-1,8 %	1,0 %	3,0 %	7,0 %	6,1 %
NOUSU - % Edellinen VUOSI	2016	2017	2018	2019	2020	TA+muut. 2021	2021
Kunnallisvero	-0,3 %	-2,7 %	-0,6 %	-0,6 %	1,8 %	0,6 %	1,4 %
Yhteisövero	-1,6 %	5,3 %	-10,0 %	-14,0 %	18,8 %	30,5 %	35,9 %
Kiinteistövero	3,3 %	-1,2 %	-0,3 %	1,1 %	-8,5 %	110,0 %	4,5 %
Muutos yhteensä	-0,2 %	-1,8 %	-1,8 %	-1,0 %	3,0 %	5,2 %	6,1 %
VEROJEN NOUSU LAJIT	2016	2017	2018	2019	2020	TA+muut. 2021	2021
Kunnallisvero	-201	-1 949	-418	-435	1 216	447	975
Yhteisövero	-146	478	-938	1 190	1 816	3 505	4 120
Kiinteistövero	198	-72	-20	70	-523	566	252
Muutos yhteensä	-148	-1 543	-1 375	825	2 509	4 518	5 348

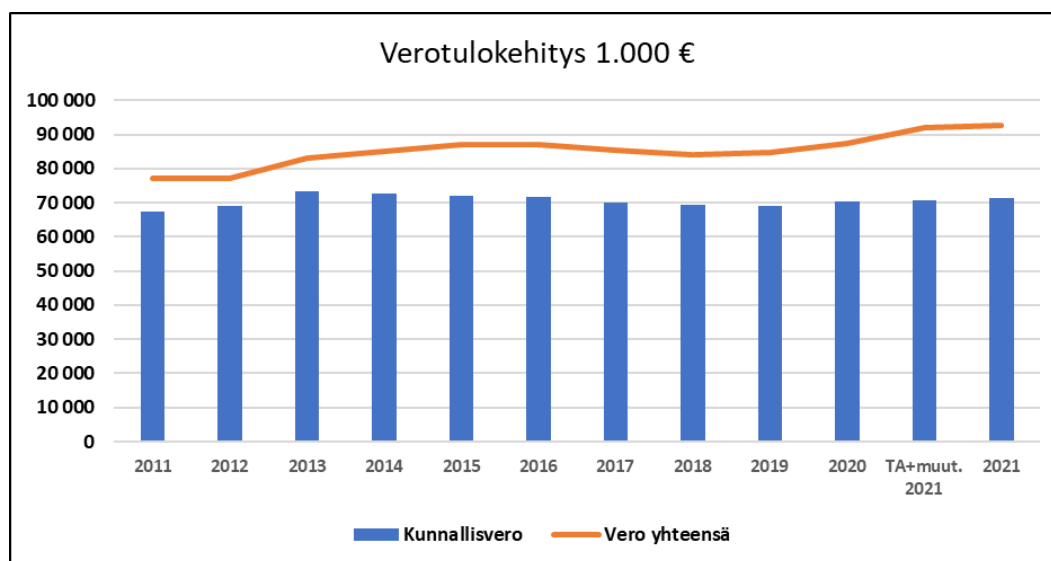
Kunnallisvero

Kunnallisverotulojen toteuma oli 71,2 milj. € eli 0,5 milj. € yli ennakoidun, nousua edelliseen 1,4 %. Kunnallisveron tuotto oli kuitenkin vuoden 2016 tasoa -0,6 milj. € pienempi. Kunnallisveron tuotto on Jämsässä ollut jo pitkään samaa suuruusluokkaa. Kunnallisveron pohjana oleva palkkasumma kasvoi Suomessa 4,5 % verrattuna vuoteen 2020. Kunnallisveron jako-osuuteen verovuodelle 2021 kohdistui reilun 300 miljoonan euron negatiivinen oikaisu. Kuntaryhmän jako-osuus verovuodelle 2021 laski täten reilulla prosenttiyksiköllä 61,81 %:sta 60,79 %:iin.

Kunnallisveron kertymään vaikuttaa työpaikkojen ja väestön määrän kehitys. Valtakunnallinen keskimääräinen kunnallisverotulojen nousu on vuodesta toiseen ollut Jämsän kaupungin kunnallisverotuottoa korkeampi. Yhden veroprosentin tuotto kunnallisverossa on laskennallisesti reilut 3 milj. € (0,76 veroprosentista). Alueen elinkeinorakenne on pääosin pääomavaltaista kansainvälistä teollisuutta, jolloin kansainväliset suhdanteet vaikuttavat tulopohjaan. Puskurina toimiva PKT sektori on kapea ja osin sekin riippuvainen suurteollisuudesta. Jatkossa kunnallisverotuottoon on oma vaikutuksensa UPM:n Kaipolan tehtaan lakkautuksella.

Jämsän kaupungin veroprosentit	2021
Tulovero	21,0 %
Kiinteistövero yleinen	1,00 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,45 %
Muut asuinrakennukset	1,05 %
Kiinteistövero, voimalaitokset	2,50 %
Rakentamattomat tontit	3,00 %

Kunnallisveroprosenttia on nostettu viimeksi 1,5 %-yksiköllä 21 %:iin vuodelle 2010. Kuntien keskimääräinen verotuloilla painotettu tuloveroprosentti vuonna 2021 oli 20,02 % ja aritmeettinen keskiarvo 20,98 %. Huolimatta kuntien keskimääräisten veroprosenttien noususta kymmenen vuoden aikana efektiivinen veroprosentti ei ole noussut. Tämä johtuu osin verotulojen vähennysjärjestelmästä. Jämsän kaupungin efektiivinen veroprosentti vuonna 2021 oli 14,84 %, kun se vuonna 2014 oli vielä 15,62 %. Kaupungin tulopohjan kannalta verotulojen vähennysjärjestelmän vaikutus kunnallisiin tuloverotuloihin on oleellinen tekijä, koska kompensatio valtionosuuksissa tarkoittaa Jämsän kaupungin kannalta kokonaistulon vähenemistä.

Yhteisövero

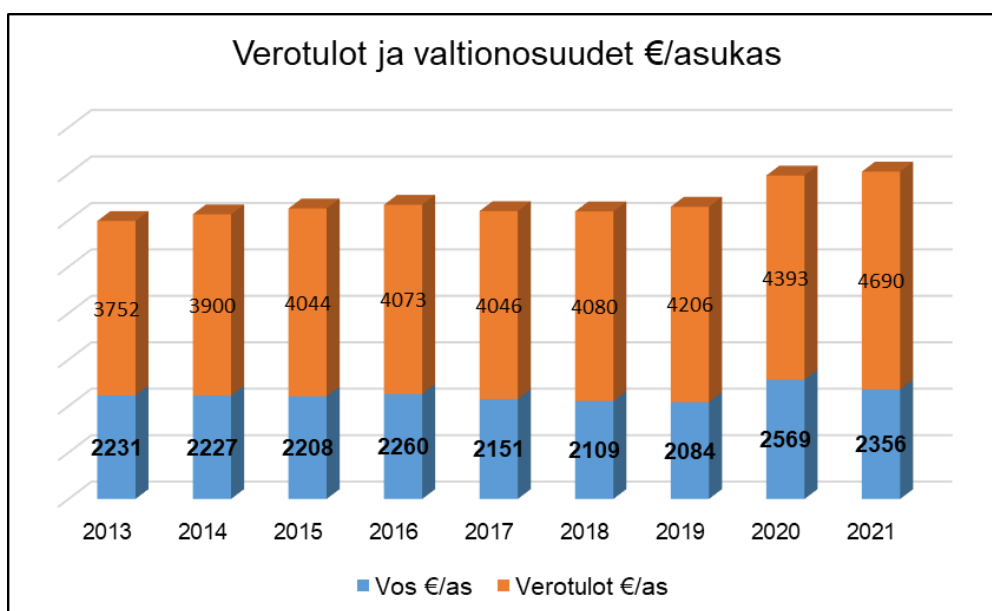
Myös yhteisöveron osalta viime vuosi oli odotettua parempi valtakunnallisesti, kasvua oli lähes 36 %. Myönteinen kehitys johtui pääosin 10 %-yksiköllä korotetusta kuntien yhteisöveron jako-osuudesta verovuosille 2020-2021. Lisäksi verovuodelle 2021 kuntaryhmän jako-osuus nousi reilulla 2 %-yksiköllä, pääosin varhaiskasvatusmaksujen alentamisen ja tämän kompensoimisesta johtuen. Yhteisöveron tuotto on noussut aikaisemminkin valtion kompensoidessa ja hyvittäessä yhteisöverojärjestelmän kautta erilaisia leikkauksia.

Yhteisöveron jako-osuuteen vaikuttavat kunnan alueella toimivien yritysten yhteisöveromäärien lisäksi, konsernien työntekijämäärät ja metsätalouden hakkuut. Yritystoimintaerän yhteisöveron tuotto vaihtelee vuosittain riippuen erityisesti UPM:n vuosittaisesta tuloksesta. Kaipolan tehtaan lakkautus alkaa näkyä yhteisöverotuloissa tulevina vuosina, henkilöstön määrän väheneminen vaikuttaa 2022 ja 2023 vuoden yhteisöverotuloihin, lisäksi vuonna 2022 ei sovelleta kuntaryhmän 10 %:n korotusta. Keskimääräisen yhteisöverotuoton kertymän vähenemän ennustetaan olevan -26 %.

Kiinteistövero

Kiinteistöverotus siirtyi verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Näin ollen verovuoden 2020 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta piti siirtyä noin 10 % vuodelle 2021 (noin 200 milj. €). Kiinteistöverojen kertymä (5,8 milj. €) jäi Jämsässä ennustetusta 0,3 milj. €, johtuen em. tilitysjärjestelmän muutoksesta, koska siirtymää tapahtui edelleen vuodelle 2022. Kiinteistöveron prosentit korotettiin viimeksi vuodelle 2009 ja asumisen kiinteistöveroprosentteja edelleen vuodelle 2010. Rakentamattomalle tontille on määrätty 3 %:n vero. Näitä tontteja on Jämsässä noin 150-200 kappaletta. Verontilityslain mukaisille yleishyödyllisille yhteisöille on myönnetty täysi verovapaus kiinteistöverosta. Vuoden 2020 aikana kilpailutettiin kiinteistörekisterin tarkistus, kaupungin kumppaniksi valikoitui KPMG, jonka kanssa on tarkoitus tehdä rekisterin tarkistus loppuun vuosina 2021-2022.

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmään on tehty muutoksia lähes vuosittain. Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Uudistuksien tavoite on ollut yksinkertaistaa järjestelmää, mikä ei ole toteutunut. Varsinkin käyttötalouteen kirjattavat valtionosuudet ovat vaikeita laskea ennakolta ja kunnat ovat lähes täysin valtionvarainministeriön laskennan varassa. Valtionosuusennakot

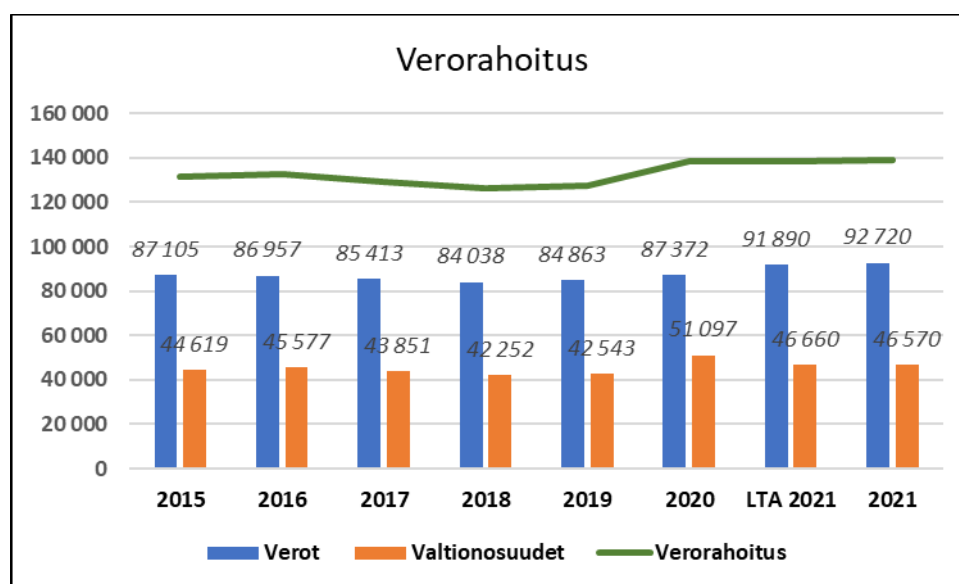
laskettiin lopullisesti vuodelle 2021 vuoden 2020 joulukuussa. Vuoden 2020 osalta valtiovalta joutui muuttamaan valtionosuuspäätöksiään useita kertoja pandemian kulujen vuoksi. Koronatukia maksettiin useilla eri perusteilla, kaikkiaan ns. koronatuki oli Jämsän kaupungille 5 425 855 € peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä. Vuoden 2021 osalta koronatuot kohdentuivat pääosin kulujen korvauksena sosiaali- ja terveystoimeen, ollen lähes 3 milj.€

Lopulliset valtionosuudet ovat noin 46,6 milj.€, vähennystä edelliseen vuoteen peräti 4,5 milj.€ (8,9 %), eli noin puolet vuoden 2019 noususta (8,5 milj.€), vähennys johtui pääosin koronatuista. Valtionosuuden nousu vuoteen 2019 verrattuna johtuu kiky-sopimuksen vaikutusten osittaisesta loppumisesta. Sivistystoimen valtionosuutta jouduttiin tasaamaan noin 0,1 milj.€, jolloin maksetuksi sivistystoimen valtionosuudeksi jäi 2 milj.€.

Jämsän kaupungin korkea verotulot/asukas aiheuttaa valtionosuuksien vähenemää, koska verotulojen tasausjärjestelmä ottaa huomioon kaupungille tilitettävät verotulot tasausrajan mukaisesti. Järjestelmä lasketaan jälkijättöisesti, vuodelle 2021 verotulojen tasaus laskettiin vuoden 2019 verotustietojen perusteella.

Valtionosuuden laskuperuste (1.000 €)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Peruspalvelujen valtionosuus	49 441	48 591	42 304	43 957	42 978	41 403	44 413	43 557	39 229
Verotulotasaus	2 534	2 222	5 264	4 089	2 740	2 629	3 526	4 017	3 503
Muut opetus- ja kulttuuritoimen v-osuudet	-4 028	-3 873	-2 949	-2 470	-1 837	-1 779	-1 870	-2 019	-1 901
Veromenetysten ja maksatus kompensatio								9 559	9 446
Maksetaan kunnalle yhteensä	47 577	42 082	44 473	45 313	43 665	42 162	42 493	51 070	46 570
Keskimäärin/kk	3 965	3 507	3 706	3 776	3 639	3 514	3 545	4 256	3 890
Nousu edelliseen vuoteen euroa	2 911	-5 495	2 391	840	-1 648	-1 503	381	8 577	-4 500
Muutos prosenttia	6,90 %	-1,60 %	-0,22 %	1,89 %	-3,64 %	-3,44 %	0,90 %	20,18 %	-8,8 %

Jämsän kaupungin korkea verotulot/asukas aiheuttaa valtionosuuksien vähenemää, koska verotulojen tasausjärjestelmä ottaa huomioon kaupungille tilitettävät verotulot tasausrajan mukaisesti. Järjestelmä lasketaan jälkijättöisesti, vuodelle 2021 verotulojen tasaus laskettiin vuoden 2019 verotustietojen perusteella.

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitustuotot ja kulut

Anto- ja ottolainojen korot kirjautuvat lainojen korkojen eräpäivien mukaan, tilinpäätöksessä tehdään myös jaksotukset. Ottolainojen osalta kaupunki on pyrkinyt tasaamaan korkokuluissa johdannaissopimuksilla

markkinakorkojen muutosten aiheuttamaa vaihtelua. Matalien korkojen aikaan johdannaisista maksetaan, mutta niistä hyödytään korkojen noustessa.

Osinkotuotot alittuivat arvioidusta ollen noin 0,3 milj. €, suurimmat osingot tulivat Jämsän Aluelämpö Oy:ltä. Rahoitustuotot toteutuivat lähestulkoon ennustetusti. Korkokulut lainoista toteutuivat myös talousarvion mukaisesti. Korkokanta on edelleen pysynyt alhaisena. Kaikkiaan rahoitustuotot ja -kulut olivat vain noin 40 000 euroa arvioitua vähemmän.

Vuosikate

Vuosikate on tärkein kuntatalouden mittari, sen suuruudella arvioidaan kunnan tulosta. Vuosikate ilmoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on niukimmillaan riittävä. Jämsän kaupungin tavoitteeksi oli suunnitelmakaudelle asetettu tasapainon alarajalla oleva talous eli vuosikatteen olisi riitettävä vuosipoistoihin ilman satunnaisia eriä. Tilinpäätöksessä vuosikate on noin 8,9 milj. € (2020 12,5 milj. €), jossa laskua 3,6 milj. €, tämä vastaa suunnilleen valtionosuuksien vähentymistä. Poistot ovat noin 0,3 milj. € vuosikatetta pienemmät, joten asetettu vähimmäistavoite täyttyy. Vuosikate/asukas on 449 € eli suunta on laskeva, tosin vuosiin 2019 ja 2018 vuosikate/asukas on noin kaksinkertainen (627,4 €/2020, 272,4 €/2019, 258 €/2018), joka johtuu pääosin kiky-sopimuksen poistumisesta.

Vuosikatteen pidemmän ajan tavoitetasoksi on asetettu 10-12 milj. €, vuosikatteen tavoitetaso on arvioitava tehtävän taloussuunnitelman yhteydessä uudestaan, koska hyvinvointialueen muodostaminen vaikuttaa koko kaupungin toimintaan ja rakenteeseen. Vuosikatteen pitäminen nykyisellä tasolla tulee olemaan haasteellista, koska verotulojen ennustetaan suunnitelmavuosina laskevan hyvinvointialueen perustamisen lisäksi työpaikkojen vähenemisen ja yhteisöverotuoton laskun vuoksi.

Talouden taso	Vuosikate
<u>Vahvan talouden taso</u>	VK on suurempi kuin pitkäaikaisten lainojen lyhennykset uusinveistoinnit ja korvausinvestoinnit.
<u>Tasapainossa oleva kuntatalous</u>	VK = pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja korvausinvestoinnit korvausinvestoinnit.
<u>Tasapainon alarajalla oleva kuntatalous</u>	VK = suunnitelmapoistot (=korvausinvestoinnit)
<u>Heikkenevä talous</u>	VK = positiivinen, mutta tilikauden tulos on negatiivinen, ilman satunnaisia eriä.
<u>Kriisitalous</u>	VK= negatiivinen

Monen taajaman kaupungissa on investointipaineita enemmän kuin tiiviin rakenteen kunnassa, lisäksi kehittämisinvestoinnit tarvitsevat myös kaupungin toimenpiteitä, jotta yritykset uskaltavat ja haluavat sijoittaa Jämsään. Vuosikate poistoista oli 103,9 % (147,9 % v. 2020).

Muut erät

Vuosipoistot on kirjattu suunnitelman mukaisten poistojen mukaan. Jämsän kaupunki on noudattanut poistojen kirjaamisessa kestävä talouden periaatteita. Poistoerokirjaukset on tehty rahastoista katettujen investointien poistojen katteeksi. Vuoden 2021 tilinpäätökseen ei ole kirjattu lisäpoistoja erillisin päätöksin.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma on ns. kassavirtalaskelma. Tulo-rahoituksen korjauseriin kuuluvat mm. pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot sekä pakollisten varausten kirjaukset. Korjauserä näyttää, paljonko vuosikatteeseen sisältyy

nettona myyntivoittoa tai tappiota ja varausten purkua tilikaudella. Tilikauden aikana tapahtuneet omaisuuden myynnit ja niiden luovutusvoitot ja tappiot on esitetty tilikauden tuloksen muodostumisen yhteydessä jäljempänä. Investoinnit on selostettu jäljempänä toteutumisvertailun yhteydessä.

Investointien tulo-rahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on katettu kaupungin tulo-rahoituksella. Käänteinen prosenttiluku kertoo investointimenojen pääomarahoituksen osuuden ts. osuuden, joka on katettu omalla pääomalla, lainalla tai käyttöomaisuuden myynnillä. Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli kahden, tyydyttävä kun se on 1–2, ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden. Lainanhoitokate oli siis tyydyttävällä tasolla olleen 1,82. Rahoitusaseman nostamiseen riittävän hyvälle tasolle tarvitaan pitkäjänteistä, suunnitelmallista toimintaa.

Rahoituslaskelma	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 885	12 478
Tulo-rahoituksen korjauserät	-259	-25
	8 626	12 453
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 100	-7 819
Rahoitusosuudet investointeihin	644	143
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	308	56
	-6 148	-7 620
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 478	4 833
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1 000	
Antolainasaamisten vähennys	473	574
	-527	574
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 776	-5 176
Lyhytaikaisten lainojen muutos	329	-128
	-4 447	-1 304
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 119	5 146
Rahoituksen rahavirta	-6 093	4 416
Rahavarojen muutos	-3 615	9 249
Rahavarat 31.12.	12 402	16 018
Rahavarat 1.1.	16 018	6 769
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT 1 000 €	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	7 166	2 891
Investointien tulo-rahoitus, %	137,6	162,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,95	2,41
Lainanhoitokate	1,82	2,33
Kassa riittävyys, pv	23	32
Asukasmäärä	19 770	19 889
Investointien tulo-rahoitus, %	2021	2020
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno		
Laskennallinen lainanhoitokate		
= Vuosikate + Korkokulut / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)		
Lainanhoitokate		
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)		

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksu tilikaudella		
Kassasta maksut	-193 313 116	-182 161 331

Maksuvalmius säilyi kohtuullisena eikä kassalainaa otettu tilinpäätösvouden aikana. Kaupungin kassan riittävyys oli 23 päivää (32 pv v. 2020 ja 14 pv v. 2019), tunnusluvun laskiessa kassalainan tarve lisääntyy.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin rahoitusasema tasaantui ja pitkäaikaisten lainojen määrä laski 32,4 milj. euroon, lainat ovat vähentyneet huipustaan, vuodesta 2017 noin 11 milj.€.

Antolainasaamiset lisääntyivät vuoden aikana noin 0,5 milj.€. Antolainaa myönnettiin Kiinteistö Oy Jämsänmäelle energia- ja maksuvalmiuslainana.

Kaupungin omistamat yhtiöt vähensivät antolainojaan maksusuunnitelmien mukaisesti.

PITKÄAIKAISET OTTOLAINAT JA LYHENNYKSET								
pääoma	1.1.	nosto	lyhennys	31.12.	lis /väh	korot	lainaa €/as	korot €/as
2011	39 243 414	10 000 000	7 102 887	42 140 527	2 897 113	992 251	1 871	44
2012	42 140 527	10 000 000	7 226 479	44 914 048	2 773 521	1 081 504	2 008	48
2013	44 914 048	4 000 000	6 918 405	41 995 643	-2 918 405	842 572	1 896	38
2014	41 995 643		10 688 849	31 306 794	-10 688 849	753 220	1 435	34
2015	31 306 794	4 000 000	4 484 136	30 822 658	-484 136	506 575	1 431	24
2016	30 822 658	11 000 000	4 092 100	37 712 566	6 889 908	556 438	1 767	26
2017	37 712 566	10 000 000	4 263 577	43 448 989	5 736 423	354 810	2 080	17
2018	43 448 989	4 000 000	4 530 910	42 918 078	-530 910	314 086	2 083	15
2019	42 918 078		4 531 553	38 386 525	-4 531 553	278 550	1 902	14
2020	38 386 525	4 000 000	5 176 331	37 210 194	-1 176 331	253 540	1 871	13
2021	37 210 194		4 776 596	32 433 598	-4 776 596	206 374	1 640	10

KAUPUNGIN ANTOLAINAT								
pääoma	1.1.	uudet	lyhennys	31.12.	lis /väh	korot	lainaa €/as	korot €/as
2012	7 424 723		831 782	6 509 905	-831 782	146 018	291	7
2013	6 509 905	246 000	854 950	5 900 955	-608 950	105 506	266	5
2014	5 900 955	1 378 000	495 548	6 783 407	882 452	119 600	311	5
2015	6 783 407	70 000	435 854	6 417 553	-365 854	84 332	298	4
2016	6 417 553	138 600	641 610	5 914 543	-503 010	52 349	277	2
2017	5 914 543	154 000	610 616	5 457 927	-456 616	47 723	261	2
2018	5 457 927	850 000	347 104	5 960 822	502 896	40 646	289	2
2019	5 960 822	950 000	1 320 481	5 609 341	-351 481	39 149	278	2
2020	5 609 341	99 825	597 906	5 426 112	-183 230	35 237	273	2
2021	5 426 112	1 098 460	528 806	5 995 766	569 654	35 499	303	2

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	123 328	124 928
Aineettomat hyödykkeet	595	252
Tietokoneohjelmistot	217	129
Muut pitkävaikutteiset menot	378	123
Aineelliset hyödykkeet	100 662	103 148
Maa- ja vesialueet	17 000	17 019
Rakennukset	48 984	45 720
Kiinteät rakenteet ja laitteet	33 439	34 004
Koneet ja kalusto	1 167	1 207
Muut aineelliset hyödykkeet	72	72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		5 126
Sijoitukset	22 071	21 528
Osakkeet ja osuudet	15 515	15 515
Muut lainasaamiset	5 543	5 016
Muut saamiset	1 013	997
VAIHTUVAT VASTAAVAT	26 072	27 166
Vaihto-omaisuus	259	265
Valmiit tuotteet ja tavarat	259	265
Saamiset	13 412	10 884
Pitkäaikaiset saamiset	121	156
Lyhytaikaiset saamiset	13 291	10 728
Myyntisaamiset	7 715	7 128
Lainasaamiset	1 052	1 363
Muut saamiset	2 361	1 701
Siirtosaamiset	2 163	536
Rahoitusomaisuusarvopaperit	61	61
Osakkeet ja osuudet	61	61
Rahat ja pankkisaamiset	12 340	15 956
VASTAAVAA	149 400	152 094
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	88 622	88 040
Peruspääoma	77 660	77 660
Muut omat rahastot	6 949	6 767
Edellisten tilikausien ylijäämä /alijäämä (-)	3 613	-602
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	400	4 215
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 138	3 385
Poistoero	3 138	3 385
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	330	330
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 128	1 238
Lahjoitusrahastojen pääomat	700	896
Muut toimeksiantojen pääomat	428	342

VIERAS PÄÄOMA	56 182	59 101
Pitkäaikainen	29 590	34 050
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 941	32 433
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	1 649	1 617
Lyhytaikainen	26 592	25 051
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 492	4 756
Lainat julkisyhteisöiltä	0	21
Lainat muilta luotonantajilta	3 031	2 702
Saadut ennakot	2	2
Ostovelat	9 721	8 950
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	1 047	967
Siirtovelat	8 299	7 653
VASTATTAVAA	149 400	152 094
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	61,42	60,11
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	29,86	32,84
Kertynyt yli-/alijäämä, (1000 €)	4 013	3 613
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	203	182
Lainakanta 31.12. (1000 €)	35 465	39 912
Lainakanta 31.12. €/asukas	1 794	2 007
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. (1000 €)	52 598	57 799
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 660	2 906
Lainasaamiset, (1000 €)	5 543	5 016
Asukasmäärä	19 770	19 889

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot	kaupunki ja liikelaitokset		ulkoiset	
TULOT			MENOT	
<i>Varsinainen toiminta</i>	1 000 €	%	<i>Varsinainen toiminta</i>	1 000 €
toimintatuotot (ulkoiset)	48 599	25,62 %	toimintakulut (ulkoiset)	179 643
verotulot	92 720	48,88 %	-valmistus omaan käyttöön	-263
valtionosuudet	46 570	24,55 %		0,00 %
korkotuotot	40	0,02 %	korkokulut	247
muut rahoitustuotot	588	0,31 %	muut rahoituskulut	5
satunnaiset tuotot		0,00 %	satunnaiset kulut	
<i>Tulorahoituksen korjaukset</i>			<i>Tulorahoituksen korjaukset</i>	
pysyvien vastaavien myyntivoitot	-259	-0,14 %	+/- pakollisten varausten muutos	
pysyvien vastaavien myyntitappiot	0	0,00 %	pysyvien vastaavien myyntitappiot	
<i>Investoinnit</i>			<i>Investoinnit</i>	
rahoitusosuudet inv.menoihin	644	0,34 %	investoinnit	7 100
pysyvien vastaavien myyntitulot	308	0,16 %		3,69 %
<i>Rahoitustoiminta</i>			<i>Rahoitustoiminta</i>	
antolainasaamisten vähennykset	473	0,25 %	Antolainasaamisten lisäykset	1 000
pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,00 %	pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 776
lyhytaikaisten lainojen lisäys			lyhytaikaisten lainojen vähennys	-329
oman pääoman lisäykset			oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	189 682	100,00 %	Kokonaismenot yhteensä	192 179
				100,00 %
Taulukon täsmäytys				
muut maksuvalmiuden muutokset	-1 119		Kokonaistulot	189 682
kassavarojen muutokset	-3 616		kokonaismenot	192 179
	2 497		erotus	2 497
erotus, jos samanmerkkiset /summa, jos erimerkkiset				

Konsernin toiminta ja talous

Konserniyhtiöt ja kuntayhtymät	Kotipaikka	Omistus
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö Oy Jämsänmäki	Jämsä	100,00 %
Kiinteistö Oy Jämsän Hekohalli	Jämsä	100,00 %
Kiinteistö Oy Jämsän Komposiittihalli	Jämsä	100,00 %
Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	Jämsä	100,00 %
Jämsän Aluelämpö Oy	Jämsä	100,00 %
Himos Infra Oy	Jämsä	100,00 %
Jämsek Oy (lepäämässä, odottaa toimenpiteitä)	Jämsä	100,00 %
Kiinteistö Oy Koskenpään Terveystalo Oy	Jämsä	79,60 %
Kiinteistö Oy Jämsänkosken Koivutie 4	Jämsä	59,74 %
Längelmäki Halli Oy (jäähalli)	Jämsä	57,18 %
Kuntayhtymät		
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	8,80 %
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Tampere	1,30 %
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia	Jyväskylä	17,88 %
Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt 20 - 50%	Ei eliminoida saatavia, velkoja, ostoja, myyntejä	
Jämsän Terveys Oy	Jämsä	49,00 %
Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy	Jämsä	26,64 %
Muut yhteisöt, ei yhdistelty		
Jämsänkosken Tekojäärata Oy	Jämsä	19,20 %

Jämsän kaupunkikonsernin toimintaa säätelee kaupunginvaltuuston hyväksymä hallintosääntö ja konserniohje, jossa on määritelty toimintatavat konsernissa. Konserniohjetta tarkentava käytännön ohjeistus (Corporate Governance) uudistetaan vuoden 2022 aikana, koska se sisältää osin päällekkäisyyksiä uudistetun konserniohjeen kanssa. Kaupunginvaltuusto on lisäksi päättänyt omistajapoliittisista periaatteista, joka antaa puitteet yhtiöiden ohjaukselle. Myös omistajapoliittiset periaatteet tarkistetaan vuoden 2022 aikana. Kaupunkikonsernin ohjauksesta oli vuonna 2021 koulutus, jonka ohessa konserniohjausta käytiin lävitse. Konkreettisenä tuloksena valittiin hallitusjäsenet yhtiöihin uudella tavalla. Tarkoitus on muutoinkin selkiyttää edelleen konserniohjausta valtuustokaudella.

Toimintavuoden aikana konsernin rakennetta muutettiin siten, että Jämsek Oy jäi 1.1.2021 lepääväksi yhtiöksi, vailla toimintaa. Yhtiön henkilökunta siirtyi Jämsän kaupungin palvelukseen, osa konsernipalveluihin perustetulle tulosalueelle ja osa elinvoimatoimeen.

Himos Matkailu päätettiin lopettaa, tilinpäätöstä kirjoitettaessa lopettamistoimet ovat siinä vaiheessa, että yhtiön omaisuuden loppueriä ollaan realisoimassa ja tavoite on saada yhtiön lakkauttaminen viedyksi loppuun kevään 2022 aikana.

Konserniyhtiöt

Kiinteistö Oy Jämsänmäki

Toimitusjohtaja Jussi Aalto

Yhtiön toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Jämsänmäen pääasiallinen toimiala on vuokra-asuntojen omistaminen ja vuokraaminen. Yhtiö on muodostunut nykyiseen laajuuteensa fuusioiden kautta. Jämsän kaupunki on joutunut tukemaan sulautuneita yhtiöitä, jotta fuusiot on pystytty toteuttamaan.

Vuoden 2021 aikana purettiin kerrostalo Jämsänkoskelta ja rivitalokohteen purkua valmisteltiin. Näissä kohteissa oli yhteensä 25 asuntoa. Yhtiön käyttöasteen tavoitetaso on yli 90 %, mutta tilikauden lopussa käyttöaste oli noin 84 %. Käyttöastetta saatiin kuitenkin nostettua vuoden takaiseen noin 4 %. Tilikauden aikana kehitettiin asuntojen vuokrausprosessia. Käyttöön otettiin kokonaan sähköinen asuntohakemus, sähköiset allekirjoitukset ja samalla asuntojen markkinointia tehostettiin. Myös konserniohjeistuksen mukaiset sopeuttamistoimet ovat olleet merkittävässä roolissa vajaakäytön vähentämiseksi.

Vuosi	Käyttöaste %				Tyhjät asunnot				Asunnot yhteensä			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Seppola	89,30 %	83,60 %	82,30 %	83,90 %	43	62	67	61	394	378	378	378
Halli	69,70 %	63,60 %	57,60 %	75,80 %	10	12	14	8	33	33	33	33
Länkipohja	90,90 %	81,80 %	81,80 %	100,00 %	1	2	2	0	11	11	11	9
Vanha Jämsänmäki	87,70 %	82,00 %	80,30 %	84,00 %	54	76	83	69	438	422	422	420
Jämsänkoski	76,30 %	79,00 %	80,70 %	84,90 %	58	43	37	28	240	210	192	185
Koskenpää	75,00 %	87,50 %	87,50 %	100,00 %	2	1	1	0	8	8	8	8
Kokonaiskäyttöaste	83,38 %	80,98 %	80,55 %	84,18 %	114	120	121	97	686	640	622	613

Vajaakäyttöä on syntynyt lähinnä väestönkehityksen negatiivisuuden vuoksi, jota on jatkunut 1990-luvulta. Vuosien 1992 - 2022 välillä asukasluku on pudonnut 25 %. Väestöennusteet osoittavat samansuuntaisen kehityksen edelleen jatkuvan. Kysynnän ennustetaan tulevana vuosina edelleen pysyvän heikkona ja siten yhtiöllä on edelleen tarvetta sopeuttaa asuntokantaansa.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA avustaa rakennusten purkamisessa. Yhtiö sai 70 %:n purkuavustuksen kerrostalon purkamiseen ja helmikuussa 2022 90 %:n avustuksen tulevaan rivitalon purkamiseen. ARA:n purkuavustus pysynee 2022 vuoden 90 %:n suuruisena. Tällä on todennäköisesti vaikutusta yhtiön päätöksentekoon ja toimenpiteiden aikatauluun.

Keskimääräinen asuntokunnan koko on vuosi vuodelta pienentynyt. Tästä syystä yhtiön asuntokanta ei täysin vastaa nykyiseen kysyntään. Pienet yksiöt ovat edelleen melko helposti vuokrattavissa, mutta isompia kaksioita ja kolmioita on runsaasti vapaana. Hyväksytyn vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman mukaisesti yhtiön vuokrattavia asuntoja vähennetään siten, että yhtiöllä on suunnitelmakauden jälkeen noin 500 vuokrattavaa asuntoa. Suunnitelmassa on kartoitettu yhtiön lainat, asunnot ja talot sekä niiden kunto ja korjaustarve. Myytävistä kohteista saatava myyntitulo on käytettävä pääosin myytävien kohteiden jäljelle olevien lainojen maksuun, jotta vuokratuotostarve olisi maltillinen.

Yhtiöllä oli 31.12.2021 omistuksessaan asuinvuokrataloja (vuokranmäärityksiköitä) 31 kpl. Lisäksi yhtiöllä on omistuksessa 3 asunto-osaketta Länkipohjassa. Vuokrattavia asuntoja yhtiöllä on yhteensä 610 kpl (tyhjä, purettava Tammitie 3 ei ole luvuista). Asuntojen huoneistoala on 31 499 m². Lisäksi yhtiöllä on kahdessa

kohteessa tiloja vuokrattavana yhdistys- ja harrastustoimintaan. Asunnot sijoittuvat Jämsän, Jämsänkosken, Hallin, Länkipohjan ja Koskenpään taajamiin.

Yhtiön asuntojen vähentäminen ei ole ollut mahdollista ilman konsernin emoyhteisön tukea. Vuokrankorotukselle on ollut ja on edelleen painetta, mutta korotukset on pidetty maltillisena, koska yhtiön nykyinen vuokrataso on suhteessa yksityiseen markkinaan melko korkea. Vuodelle 2022 päätettiin maltillisesta vuokrankorotuksesta (0,5 – 1,5 %).

Toiminta ja tavoitteet

Ki Oy Jämsänmäki	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liikevaihto	3 582 283	3 906 365	3 586 447	3 170 036	3 037 315	3 009 924
Tilikauden tulos	-984 071	482 171	224 121	61 682	-593 594	86 931
Taseen loppusumma	16 947 439	16 323 508	15 748 081	14 794 188	13 426 219	13 439 598
Lainakanta	14 447 830	13 128 106	12 146 586	10 975 290	9 941 603	10 197 572
Kaupungin myönt. lainat *)	2 870 915	2 573 433	2 888 897	2 532 189	2 302 587	3 081 987
Yhtiön opo/Peruspo	191 230	191 230	191 230	191 230	191 230	191 230
SVOP/+muut rahastot	1 774 889	1 774 889	1 774 889	1 774 889	1 774 889	1 774 889
Tilikausien vli-/alijäämät	-823 541	-341 370	-117 248	-55 566	-649 160	-562 229
Kaupungin rahasijoitus	2 191 230	2 191 230	2 191 230	2 191 230	2 191 230	2 191 230
Muu omistajan po.sijoitus	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Kaupungin pääomallinat	85 823	85 823	85 823	85 823	85 823	85 823
Maks. osingot/po pal. yms.						
Kaupungin kok.sij. yhtiöön	5 062 145	4 764 663	5 080 127	4 723 419	4 493 817	5 273 217
Kaupungin takaukset**)	10 433 582	9 672 469	9 022 469	8 221 664	7 541 315	6 884 172

Riskienhallinta

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Yhtiön ylivelkaantuminen
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Yhtiön toimialan mukainen toiminta ei ota huomioon konsernin emon ja koko konsernin etua
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Toiminta ei vastaa yhtiölle asetettuja tavoitteita
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Yhtiön investointikyky palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen ei ole riittävä
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Toimintaympäristön muutos: Alueen negatiivinen väestönkehitys
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Henkilöriski: 1) Henkilöstön irtisanoutumiset

Kiinteistöyhtiön toiminnassa tai toimintaympäristössä ei ole tapahtunut tilikaudella oleellisia muutoksia.

Kiinteistö Oy Jämsän Hekohalli

Toimitusjohtaja Eija Arvaja

Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiö omistaa ja hallinnoi Patria Aviation Oy:n käytössä olevaa avioniikkatuotannon toimitilarakennusta (Passi) ja NH90-helikoptereiden kokoonpanohallia, joka on rakennettu HW-hallin yhteyteen. Kiinteistöyhtiön tilat on vuokrattu 20 vuoden vuokrasopimuksella Patria Aviation Oy:lle.

Toiminta ja tavoitteet

Tunnusluvut	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2021	Ts 2022
Kerrosala Km ²	8 070	8 070	8 070	8 070
Rakennustilavuus Rm ³	48 575	48 575	48 575	48 575
Vuokra / kem ² / kk	5,2	5,2	5,2	4,03
Vuokratulot euroa	503 226	503 226	503 226	391 000

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liikevaihto	541 935	541 935	541 935	525 806	503 225	503 225	503 225
Tilikauden tulos	44 646	49 293	72 589	68 303	61 198	71 901	86 015
Lainakanta	2 766 009	2 355 755	1 945 501	1 535 247	1 124 993	714 739	304 485
Taseen loppusumma	3 883 168	3 565 590	3 207 664	2 875 911	2 548 212	2 222 187	1 899 148
Yhtiön opo / peruspo	1 077 848	1 127 141	1 199 730	1 268 033	1 329 231	1 401 133	1 487 147
Tilikausien yli-/alijäämät	-622 152	-572 859	-500 270	-431 967	-370 769	-298 867	-212 852
Kaupungin pääomasijoitus	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000

Vuokralla katetaan yhtiön lainojen lyhennykset, rahoitus- ja hallinnointikulut sekä muut yhtiölle vuokraohteen omistamisesta ja hoidosta aiheutuvat välttämättömät kulut. Yhtiön rahoittajana on Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Lainapääoma on kokonaan maksettu helmikuussa 2023. Omistajapoliittisen linjauksen ja Patria Oyj:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaan yhtiöstä luovutaan. Neuvottelut käytännön toimista ovat kesken. Tarkoitus on saada neuvottelut päätökseen kevään aikana ja että Patria Oyj lunastaa yhtiön viimeistään vuoden 2023 kevään aikana.

Riskienhallinta

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Yhtiön ylivelkaantuminen.
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Yhtiöiden toimialan mukainen toiminta ei ota huomioon konsernin emon ja koko konsernin etua.
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Takausvastuun laukeaminen.
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Toiminta ei vastaa yhtiölle asetettuja tavoitteita.

Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Yhtiön investointikyky palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen ei ole riittävä.

Kiinteistö Oy Hekohalli -yhtiöllä on vuoden 2022 lopussa lainaa 305 000 euroa, josta vuodelle 2023 siirtyy 62 500. Lainat on maksettu loppuun helmikuussa 2023. Vuokralaisen vuokrasopimus on irtisanottu keväällä 2022 päättymään 2023 kevääseen (12 kk:n irtisanomisaika). Tällöin vuokralaisen tulee lunastaa sopimuksen mukaisesti yhtiön osakepääoma indeksikorotuksineen ja yhtiö siirtyy Patria Oy:n omistukseen.

Kiinteistö Oy Jämsän Komposiittihalli

Toimitusjohtaja Eija Arvaja

Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiö omistaa ja hallinnoi komposiittituotantolaitoksen toimitiloja, jotka on vuokrattu 20 vuoden vuokra- ja lunastussopimuksella Patria Aerostructures Oy:lle.

Toiminta ja tavoitteet

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2021	Ts 2022
Kerrosala Km ²	10 777	10 777	10 777	10 777	10777
Rakennustilavuus Rm ³	84 540	84 540	84 540	84 540	84540
Hankintahinta euroa/Km ²	1 044	1 044	1 044	1 044	1044
Hankintahinta euroa/Rm ³	133	133	133	133	133
Vuokra / kem ² / kk	5,69	5,61	5,61	5,61	2,02
Vuokratulot euroa	735 484	725 806	725 806	725 806	262 000

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liikevaihto	638 710	722 581	727 580	735 484	725 806	725 806	725 806
Tilikauden tulos	115 807	189 341	198 020	208 576	204 985	212 868	203 588
Lainakanta	3 771 136	3 190 864	2 610 592	2 030 320	1 450 048	869 776	289 504
Taseen loppusumma	4 679 711	4 299 626	3 907 809	3 533 628	3 171 841	2 792 406	2 423 034
Yhtiön opo / peruspo 31.12	868 080	1 057 421	1 255 441	1 464 017	1 669 002	1 881 870	2 085 459
Tilikausien yli-/alijäämät	-831 920	-642 579	-444 559	-235 983	-30 997	181 870	385 459
Kaupungin pääomasijoitus	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Kaupungin takaukset/täytetakaus	1 159 200	980 800	802 400	624 000	445 600	267 200	88 800

Vuokralla katetaan yhtiön lainojen lyhennykset, rahoitus- ja hallinnointikulut sekä muut yhtiölle vuokraohteen omistamisesta ja hoidosta aiheutuvat välttämättömät kulut. Lainapääoman viimeisen erän maksu on helmikuussa 2022.

Omistajapoliittisen linjauksen mukaan yhtiöstä luovutaan Patria Oyj:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Neuvottelut käytännön toimista ovat kesken. Tarkoitus on saada neuvottelut päätökseen kevään aikana ja että Patria Oyj lunastaa yhtiön vuoden 2022 aikana, mahdollisimman pian lainan tultua maksetuksi.

Kiinteistö Oy Komposiittihalli -yhtiöllä on vuoden 2021 lopussa lainaa 290 000 euroa, joka tulee maksetuksi kokonaan maaliskuussa 2022. Vuokralaisen vuokrasopimus irtisanotaan keväällä 2022 päättymään 2023 kevääseen (12 kk:n irtisanomisaika) samoin kuin Kiinteistö Oy Hekohallin sopimus. Tällöin vuokralaisen tulee lunastaa yhtiön osakepääoma indeksikorotuksineen ja yhtiö siirtyy Patria Oy:n omistukseen.

Riskienhallinta

Heko- ja komposiittihallien riskikartoitukset on tehty yhtäpitävinä, riskit on esitetty Kiinteistö Oy Hekohallin tietojen yhteydessä.

Jämsän Yrityskiinteistöt Oy

Toimitusjohtaja Jussi Aalto

Yhtiön toiminta-ajatus

Vuonna 2019 Verohallinto antoi yhtiölle ennakkoratkaisun vuokratuottojen arvonlisäverokäsittelyyn liittyen. Ennakkoratkaisussa kolmen kiinteistön vuokrasopimukset tulkittiin arvonlisäverotuksessa kiinteistön myynneiksi ja ratkaisun mukaan kohteiden vuokratulo on käsiteltävä kirjanpidossa arvonlisäverottomana kiinteistön myyntinä vuodesta 2019 lähtien. Yhtiö teki ennakkoratkaisusta valituksen, johon hallinto-oikeus antoi ratkaisunsa 17.12.2020. Hallinto-oikeuden ratkaisussa Verohallinnon kanta jäi voimaan. Yhtiö on valittanut ratkaisusta korkeimpaan hallinto-oikeuteen, ja tilinpäätöshetkellä asian käsittely on kesken. Ratkaisu vaikuttaa ennen kaikkea sitä koskevien sopimusten arvonlisävero-kohteluun.

Tilikaudella 2021 tehtiin päätös Juustolan laajennuksen rakentamisesta. Investoinnin koko on noin 2,4 milj.€. Laajennustyön seurauksena myös yhtiön liikevaihto tulee kasvamaan noin viidenneksellä. Juustotie 12 - elintarviketehtaan laajennuksen laajuus on noin 1 500 m². Vanha tuotantotila ei täytä nykypäivän hygieniamääräyksiä elintarviketuotannossa. Uusi osa sijoittuu kiinteästi vanhan yhteyteen ja vanha puoli jää palvelemaan pakkaus- ja varastotoimintoja.

Vuonna 2020 yhtiölle omistajaohjauksen myötä tullut uusi kohde, Vehkaojantie 290 (sotilaskoti), on käynnistämävaiheessa. Kohde on melko suuri ja tästä syystä myös sen kiinteät kulut. Toistaiseksi siitä on vuokrattu noin kolmannes. Tällä vuokratukannalla ja käynnistysvaiheeseen liittyvien ylimääräisten kustannusten vuoksi se oli noin 100 000 tappiollinen kuluneella tilikaudella. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti kaupunki vastaa kohteen nettotappioista suunnitelmakauden (kolme vuotta) ja näin ollen kaupungin avustus tilikaudelle 2021 oli vastaavan suuruinen.

Keväällä 2020 alkaneella koronapandemialla oli edelleen vaikutusta joidenkin yhtiön tiloissa toimivien yritysten tilauskantaan ja maksuvalmiuteen. Tämän takia tilikaudella toteutettiin vuokrien- ja edelleen lainojen maksuohjelmamuutoksia. Tällä oli kuluneellakin tilikaudella liikevaihtoa ja tulosta laskeva vaikutus, tosin jo vähäisempi kuin edellisellä tilikaudella.

Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liikevaihto	1 208 696	1 113 141	954 087	1 021 354	597 588	862 196	946 680
Tilikauden tulos	199 790	102 798	59 050	-11 515	-375 149	7 665	-47 720
Taseen loppusumma	7 647 735	7 053 576	7 820 878	7 254 021	6 846 369	6 401 105	6 783 755
Lainakanta	6 413 425	5 860 867	5 413 532	4 901 984	4 842 647	4 062 748	4 243 665
Kaupungin myöntämät lainat	1 575 000	1 425 000	1 275 000	1 050 000	1 236 430	1 037 860	839 290
Yhtiön opo/Peruspo	355 449	458 248	517 296	505 781	130 632	583 682	535 962
SVOP/rahastot	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377
Tilikausien vli-/alijäämät	-1 690 719	-1 490 929	-1 388 131	-1 399 646	-1 774 795	-1 270 360	-1 262 695
Kaupungin rahasijoitus	1 932 708	1 932 708	1 932 708	1 932 708	1 932 708	1 932 708	1 932 708
Muu omistajan pääsijoitus (sis.ed.)	1 039 954	1 039 954	1 039 954	1 039 954	1 039 954	1 039 954	1 039 954
Kaupungin pääomalainat	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377
Maksetut osingot/po:n pal. ym							
Kaupungin kok.sij. yhtiöön	3 507 708	3 357 708	3 207 708	2 982 708	3 169 138	2 970 568	2 771 998
Kaupungin takaukset	4 284 363	3 395 912	4 595 912	3 951 032	3 555 932	3 419 988	3 964 992

Vuokrattavia rakennuksia on 9 kpl, 32 896 m², jotka sijaitsevat kaikki Jämsän kaupungissa. Rakennukset ovat yhtiön omilla ja vuokratonteilla. Merkittävimmät kohteet ovat Jyki Oy:n laajennukset 7 500 m² ja Jalostamontie 1 (Thyssenkrupp Aerospace Finland Oy) 9 440 m² ja laajennuksen myötä myös Juustotie 12. Tavoitteena on tilojen käyttöasteen pitäminen yli 95 %:ssa, perittävät vuokrat pidetään markkinahintaisina. Käyttöaste tilikauden lopussa oli 89 %. Muut tilat olivat 100 % käyttöasteella, mutta Hallin varuskunta-alueen entinen sotilaskotirakennus (Vehkaojantie 290, 5 600 m²) oli vielä vajaakäytöllä käyttöasteen ollessa noin 33 %. Kohteesta pyritään tarjoamaan nopeasti kohtuuhintaista toimitilaa Jämsään sijoittuvalle yritykselle.

Omistajapoliittisena tavoitteena on pitää käyttöaste korkeana vuokraustoiminnassa, ja myydä kiinteistöjä vuokralaisille tai Jämsän alueelle tuleville yrityksille siten, että mahdollistetaan toimitilojen rakentamista uusille yrityksille. Yrityksen toimitilojen myynneissä on aikaisemmin syntynyt tasetappioita, jotka ovat johtuneet lunastussumman ja käyttöomaisuuden poistoerien kohtaamattomuudesta, ongelma on poistumassa tasapoistojen myötä.

Riskienhallinta

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Yhtiön ylivelkaantuminen
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Yhtiöiden toimialan mukainen toiminta ei ota huomioon konsernin emon ja koko konsernin etua
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Verolainsäädännön/tulkinnan muutokset
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Toiminta ei vastaa yhtiölle asetettuja tavoitteita
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Yhtiön investointikyky palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen ei ole riittävä
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Toimitusjohtaja on ainoa toimihenkilö

Kiinteistöyhtiön toiminnassa tai toimintaympäristössä ei ole tapahtunut tilikaudella oleellisia muutoksia.

Jämsän Aluelämpö Oy

Toimitusjohtaja Hannu Soikkeli

Yhtiön toiminta-ajatus

Jämsän kaupungin 100 % omistama yhtiö on perustettu vuonna 1979 ja se työllistää 7 henkilöä. Jämsän Aluelämpö Oy:n toimialana on kaukolämmön tuottaminen ja jakelu. Toiminta-alueena on Jämsän kaupungin alue. Jämsän ja Jämsänkosken kaukolämpöverkot on yhdistetty vuonna 2011. Hallin taajamassa kaukolämpöä tuotetaan pääosin kotimaisilla polttoaineilla. Vuonna 2017 valmistui biolämpölaitos, jolla korvattiin

raskasöljykattila. Vuonna 2020 UPM lopetti Kaipolan tehtaan tuotannon, jonka seurauksena yhtiö osti lämmöntuotantotontin, johon rakennetaan hybridilämpölaite, joka mahdollistaa myös ostaa uusilta toimijoilta lämpöenergiaa. Tiirinniemen ja Kaipolan keskustan verkostot jouduttiin yhdistämään 2021 kesällä.

SELITE	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lämmön tuotto MWh	131 897	124 050	132 488	125 425	119 313	115 897	105 182	122 258
Asiakkaat lkm	479	434	494	517	530	537	545	557
Asiakkaista pientaloja	141	141	142	159	168	171	172	175

Toiminta ja tavoitteet

Jämsänjokilaaksossa myytävä lämpö hankitaan pääosin paikkakunnan paperitehtaalta. Yhtiön tehtävä on toimittaa kaupungille, yrityksille ja sen asukkaille edullista lämmitysenergiaa ja maksaa omistajalle kohtuullista vuosittaista sijoitetun pääoman tuottoa. Vuosi 2021 oli Suomen mittaushistoriassa lämpötiloiltaan varsin tavanomainen. Lämmönmyynti kasvoi edellisvuoteen nähden noin 18,16 %. Uutta verkostoa rakennettiin Jämsään Pääskyläntielle ja Piispanpolulle, Jämsänkoskella Jalostamontielle, Metsurintielle ja Ryönintielle sekä Hallissa Järvensivuntielle. Yhtiön talous on hyvässä kunnossa. Yhtiö maksoi vuonna 2021 tuloksestaan omistajalle 300.000 euron osingon.

Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liikevaihto	6 194 382	6 316 926	6 713 404	6 161 488	5 760 680	5 756 939	5 330 546	6 298 630
Tilikauden tulos	425 100	940 910	1 104 804	744 694	535 214	506 206	601 237	584 917
Taseen loppus.	7 968 186	9 266 267	10 556 508	11 022 937	10 686 383	10 771 649	10 281 833	11 281 028
Yhtiön osakepo.	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Tilikausien yli-/alijäämä.	2 931 279	3 296 379	4 157 289	5 162 093	5 906 788	5 642 001	5 348 207	5 149 444
Oma pääoma	3 556 379	4 437 289	5 462 093	6 106 787	5 842 001	5 548 207	5 349 444	5 634 361
Kaup. myönt. lainat								
Kaun. takaukset								
Kaupungin po-sij.	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000

Riskienhallinta

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Talouden tasapaino - Ylivelkaantuminen
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Ongelma-asiakkaat, eli asiakkaiden maksukyvyttömyys.
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Asiakkaiden kiinteistömäärän pieneneminen, joka johtaa toiminnan supistamiseen.
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Kaipolan liiketoimintaympäristön heikkeneminen
Riskien toteutumisen ja hallintatoimenpide	Kaipolan tehtaan lakkautuminen on toteutunut, jonka seurauksena joudutaan mahdollisesti investoimaan tuotantolaitteistot Kaipolan ja Tiirinniemen lämmön tuottamiseen. Varautuminen vaihtoehtoon, että emme saa enää energiaa kaikissa olosuhteissa Voimalaitokselta.
Tavoite	Riski

Toiminnan laatu	Yleismaailmallinen tai muu kriisi, joka vaarantaa yhtiön toiminnan.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Tulipalo - tuotannon katkos
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Tietoliikennekatkot - automaatio ei toimi
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Tekniset häiriöt laitoksilla
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	UPM:n ja Paperiliiton työtaistelu vuoden 2022 alussa eskaloitui varavoiman käyttöön Jämsässä. Nopean aikataulun vuoksi oli vuokrattava lisävaravoimaa.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Koronan vaikutus liiketoiminnan kehittymiseen
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Tilivuoden aikana on toteutunut koronan vaikutus liiketoiminnan kehittymiseen niin, että aiotut asiakkaiden investoinnit eivät ole lähteneet liikkeelle koronan aiheuttaman taloudellisen taantuman vuoksi.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Henkilösuhteet. Avainhenkilöiden puuttuminen.

Himos-Infra Oy

Toimitusjohtaja Katja Rissanen

Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on vesihuoltopalvelujen tuottaminen Himoksen matkailukeskuksen alueella. Yhtiö rakennuttaa tai tarvittaessa vuokraa/ostaa kaupungilta/liikelaitokselta tarvitsemansa verkostot laitteineen. Alueen suuria vesihuollon investointeja suunnitellaan yhteistyössä Jämsän Vesi liikelaitoksen ja kaupungin kanssa tarkoituksena saada edullisin lopputulos kokonaisuuden kannalta.

Toiminta ja tavoitteet

Vuosi	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liikevaihto	398 447	348 489	353 482	445 154	381 441	524 650
Tilikauden tulos	28 560	16 083	-33 779	14 932	7 242	66 923
Taseen loppusumma	2 366 879	2 341 030	2 309 571	2 367 594	2 336 384	2 522 018
Pysyvät vastaavat 31.12.	1 249 991	1 223 053	1 138 706	1 149 781	1 135 687	1 142 479
Yhtiön opo/peruspääoma	2 094 756	2 110 979	2 077 060	2 091 993	2 099 235	2 166 159
SVOP/+muut rahastot	0	0	0	0	0	0
Tilikausien yli-/alijäämät	1 966 196	1 994 756	2 010 839	1 977 060	1 991 992	1 999 235
Kaupungin pääomasijoitus	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000

Vuoden 2013 aikana yhtiö muutti liittymismaksun pelkästään siirtokelpoiseksi, jolloin liittymismaksu on arvonlisäverollinen ja saadut maksut kirjataan tuloksi tuloslaskelmaan. Yhtiön ja Jämsän Vesi liikelaitoksen välisen sopimuksen mukaisesti yhtiö maksaa liikelaitokselle kulloinkin voimassa olevan vesihuoltotaksan mukaista käyttömaksua. Yhtiö toteutti jätevesiviemärin saneerauksen v. 2021 muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä Himoshuipuntiellä. Lisäksi yhtiö on ollut mukana Himos-alueen kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvissä hankkeissa. V. 2021 vesilaskutus nousi edelliseen vuoteen verrattuna merkittävästi, suurimpana syynä vedenkulutuksen nousuun on koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vauhdittama kotimaan matkailu.

Yhtiölle on v. 2014 laadittu valvontatutkimusohjelma, ohjelmaan sisältyy mm. jatkuvan valvonnan näytteiden otto vesihuoltoverkostosta ja toimintaohjeistus esim. vesihuollon häiriötilanteissa. Vesihuoltoverkostojen suunnittelua ja rakentamista valvotaan. Verkostoa ja siihen liittyviä pumppaamoja ja laitteita hoitaa tehtävään koulutettu henkilöstö. Yhtiön vakuutukset ovat ajantasaiset.

SELITE	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liittymäasiakkaat	477	491	504	509	517	540
Vesilaskutus m ²	59 809	49 174	53 243	62 714	53 633	74 981
Putkistot km	34	35	35	35	36	36
Paineenkorotuspumppaamot	2	2	2	2	2	2
Jätevedenpumppaamot	6	6	6	6	6	6
Pysyvien vastaavien arvo TP:ssä	1 249 991	1 223 053	1 138 706	1 149 781	1 135 867	1 142 479

Tavoitteet suunnitelmakaudelle:

- 1) Osallistuminen Himoksen alueen hankkeisiin yhteistyössä kaupungin kanssa.
 - a. Vuoden 2021 aikana valmistunut Himoshuipunttien jätevesiviemärin saneeraus muun kunnallistekniikan saneerauksen yhteydessä.
- 2) Himoksen alueen vesihuollon kehittäminen ja varmistaminen yhteistyössä Himos - Infran ja Jämsän kaupungin ja Vesi liikelaitoksen kanssa.
 - a. Ei poikkeamia vuoden aikana
- 3) Yhtiö maksaa Jämsän Vesi liikelaitokselle rakenteista, laitteista ja käyttämästään vedestä omakustannusperusteisen hinnan.
 - a. Yhtiö maksaa Jämsän Vesi liikelaitokselta ostamastaan vedestä liikelaitoksen voimassa taksan mukaiset maksut
- 4) Pidemmällä aikavälillä tarkoitus on, että yhtiö pystyy itsenäisesti investoimaan alueen vesihuollon tarvitsemat peruskorjausinvestoinnit ja maankäytösopimusten ulkopuolisen vesihuollon uusininvestoinnit.
 - a. Yhtiö vastaa Himos-alueen vesihuoltoverkoston kunnossapidosta kustannuksellaan.

Riskienhallinta

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Investointien ruuhkautuminen
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Yhtiön taloussuunnittelu, yhteistyö kaavoitus/ kaupunki
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Vesihuollon häiriöt, veden laadun häiriöt, vesihuollon keskeytyminen
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Ajantasainen valvontatutkimusohjelma, yhteistyö Jämsän Vesi liikelaitoksen kanssa, koulutus, verkoston kunnon seuranta
Tavoite	Riski

Turvallisuus ja jatkuvuus	Toimitusjohtaja ainoa toimihenkilö
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Yhteistyö Jämsän Vesi liikelaitoksen kanssa

Talouden tasapainoon liittyvä riski ei ole toistaiseksi toteutunut, neuvotteluja kaavahankkeista on kuitenkin käynnissä eripuolilla Himos-aluetta. Pieniä haasteita toiminnan laadun ja henkilöriskin osalta on ollut ajoittain, aikataulut ovat venyneet ja työtehtäviä on jouduttu priorisoimaan. Laatuvaatimukset täyttävän veden toimittaminen ei ole kuitenkaan miltään osin vaarantunut, mm. vesinäytteitä on otettu säännöllisesti.

Jämsek Oy

Jämsek Oy perustettiin vuonna 1994 Jämsän seudun kuntien yhteiseksi elinkeino-yhtiöksi. Jämsek toimi aktiivisesti seudun elinvoiman kehittäjänä ja verkostokumppanina 27 vuotta, joista viimeiset 8 vuotta pelkästään Jämsän kaupungin omistuksessa. Yhtiön toiminta lopetettiin Jämsän kaupunginvaltuuston 2.12.2019 § 60 päätöksellä kaupungin elinvoimatoimialan organisaatiomuutoksen yhteydessä. Päätynyt tilikausi oli yhtiön ensimmäinen lepävänä yhtiönä.

Jämsänkosken Tekojäärata Oy

Jämsänkosken Tekojäärata Oy:n vuosivastus on 60.000 euroa. Yhtiön toiminta on saatu normalisoitua ja vuosivastus riittää toiminnan pyörittämiseen.

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n vuotuinen tuki on 126 000 euroa. Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n toiminta on saatu normalisoitua ja yhtiön vuosivastus riittää toiminnan pyörittämiseen.

Längelmäki Halli Oy

Längelmäki Halli Oy:n kanssa on uusittu sopimus yhteistyöstä, sopimus on voimassa 30.6.2022 asti. Sopimuksen mukaan yhtiö jatkaa toistaiseksi pääasiassa vapaaehtoisuuspohjalta jäähallin toimintojen pyörittämistä Länkipohjassa. Yhtiölle annettava avustus vastaa suunnilleen kaupungin ylläpitämän jääkiekkokaukalon vuosikustannuksia. Yhtiön rahoitustilanne on korjattu edellisten tilivuosien aikana. Yhtiön normaali toiminta-avustus on 30.000 euroa.

Osakkuusyhteisöt

Jämsän Terveys Oy

Vuonna 2015 perustettu Jämsän Terveys Oy on Pihlajalinna Oy:n tytäryhteisö. Jämsän kaupungin osuus yhtiön osakepääomasta on 49 % ja Pihlajalinna Oy:n 51 %. Kaupunki on sijoittanut yhtiön osakepääomaan 9.800 euroa. Yhtiön toimialana on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottaminen; lukuun ottamatta sosiaalitoimea, vammaispalveluita ja yhteistoimintaa Kuhmoisten kanssa. Yhtiön tavoitteena on toimia yhteiskunnallisen yrityksen periaatteiden mukaisesti. Yhtiö ja Jämsän kaupunki ovat solmineet palvelusopimuksen palvelujen tuottamisesta ajalle 1.9.2015 - 31.8. 2025. Yhtiön palvelukseen siirtyi kaupungilta 431 vakinaista työ- tai virkasuhteista henkilöä. Yhtiölle on siirretty vuoden 2016 alusta Jämsän

kaupungin osalta kokonaisvastuu sote-palveluiden tuottamisesta. Palvelusopimuksen hinta on kiinteä, kokonaisvastuun alkaessa 1.1.2016 lähtien 5.675.000 €/kk. Kokonaisvastuu sisältää myös sairaanhoitopiireiltä ostettavan erikoissairaanhoidon. Tätä hintaa korotetaan tai alennetaan tiettyjen sopimuksessa mainittujen indeksien mukaisesti. Yhtiön toimintaa valvotaan palvelutuotannon osalta palvelusopimuksen ja erillisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Yhtiön omistajien välillä on osakassopimus, joka säätelee tiedonantovelvoitteita ja tarkentaa yhtiöjärjestystä.

Jämsän Terveys Oy irtisanoi vuonna 2019 tukipalvelusopimuksista pesulapalveluiden, puhtauspalveluiden ja ICT sopimuksen. Näistä Jämsän kaupunki ei ole hyväksynyt ICT palveluiden irtisanomista, koska Jämsän kaupunki on kuitenkin vastuussa toiminnasta ja tietojen tuottamisesta valvontaviranomaiselle.

Kaupungin ja JT:n välillä on myös riita-asiana käräjäoikeudessa sopimuksen hinnankorotusmekanismi, koska sovitulla indekseillä laskettu hinta voi myös alentua, yhtiön mielestä hinta voi indeksin mukaan vain nousta, vaikka tästä ei ole mainintaa ko. sopimuksen kohdassa. Indeksiehdon aleneman vuoksi laskettu hinnan alenema vuodelle 2018 oli -933.389 €, joka kertaantui vuosille 2019-2021. Erimielisyys koski alun alkaen vain indeksitarkistuksen laskentatapaa. Pihlajalinna Terveys on nostanut koko prosessin ajan kaupunkia vastaan erilaisia vastakanteita ja vahingonkorvausvaatimuksia, jotka eivät kaupungin käsityksen mukaan ole relevantteja. Asia on ollut käräjäoikeuden työlliställä jo muutaman vuoden, mutta eri syistä istuntoa on lykätty.

Kaupunki on ollut pakotettu kuittaamaan saatavaansa yhtiöltä, koska yhtiö ei ole maksanut esim. palvelusopimukseen kuuluvia PSHP:n maksuja vapaaehtoisesti. Vastakanteessaan yhtiö vaatii Jämsän kaupungilta yhteensä noin 15 milj.€ saatavia. Näistä vastasaatavista suurin, eli 11 milj.€ on esitetty vasta vuoden 2021 alkupuolella. Jämsän kaupunki kiistää kyseiset vaatimukset.

Tammikuussa 2022 oli asian käsittely vihdoin Keski-Suomen käräjäoikeudessa. Ratkaisu asiassa saadaan käräjäoikeudesta 4.4.2022. Jämsän Terveys Oy:n ylisuurten saatavien kirjauksista tilinpäätökseen johdosta Jämsän kaupungin yhtiökokousedustaja ei ole puoltanut Jämsän Terveys Oy:n tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden antamista yhtiön hallitukselle ja toimitusjohtajalle useaan vuoteen. Tilinpäätökset on hyväksytty yhtiökokouksessa Pihlajalinna Terveys Oy:n äänillä OYL:n mukaisesti.

Uutena kiista-asiana yhtiön kanssa on ollut marraskuusta 2021 asti käyttöpääoman lisäys yhtiölle maksuvaikeuksien johdosta. Jämsän kaupunki on aikaistanut maksujaan yhtiölle, jotta yhtiön maksut on saatu hoidettua. Yhtiön tulos vuodelta 2021 oli -2,5 milj.€. Jämsän kaupunki ei ole hyväksynyt käyttöpääoman lisäyspyyntöä ja esittänyt yhtiölle erityistarkastusta, koska kaupungille ei ole esitetty kunnollisia selvityksiä tuloksen nopeasta heikkenemisestä, neuvottelut toimenpiteistä toiminnan turvaamiseksi ovat kesken.

Himos Matkailu Oy

Himos Matkailu Oy perustettiin vuonna 2007 Himoksen matkailukeskuksen ja Jämsän yhteiseksi markkinointiyhtiöksi. Yhtiön omistavat Jämsän kaupunki, Jämsek Oy, Holiday Club Resorts Oy, Himos Resort Oy ja Tobermore Oy. Yhtiö on ollut lepäämässä, vailla toimintaa vuodesta 2011 lähtien. Syksyllä 2021 päätettiin purkaa yhtiö (30.9.2021) ja asettaa yhtiön selvitystilaan. Tavoitteena on saada purkutoimenpiteet suoritettua kevään 2022 aikana.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Jämsän kaupungin konserniohje on hyväksytty valtuustossa maaliskuussa 2018, valtuusto on hyväksynyt samalla omistajapoliittiset periaatteet. Konserniohjetta täydentävän hyvän hallinto- ja johtamistavan toimintaohjeen on uusittavana (hyväksytty 2013). Konserniohjeella ohjeistetaan kaupunginvaltuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttaminen sekä myös, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty. Vuonna 2017 hyväksytty hallintosääntö määrittelee konsernijohton; kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja.

Konserniohjeistusta on esitelty erikseen suurimmille tytäryhteisöille sekä veloitettu näitä käsittelemään ohjeet omissa toimielimissään. Konsernin suurimpina riskeinä on nähty taulukossa olevat riskitekijät. Kaikissa näissä valvontavastuu on konsernin johdolla. Konsernin yhtiöiden ja kaupungin käytännön yhteistoimintaan osallistuu koko organisaatio.

Kaupunkikonserniin kuuluvien huomattavimpien tytäryhteisöjen kanssa on vuoden aikana käyty konsernikeskusteluja asiakohtaisesti. Jatkuvassa yhteistyössä ovat olleet huomattavimmat tytäryhteisöt, Jämsän Aluelämpö Oy, Kiinteistö Oy Jämsänmäki, Jämsän Yrityskiinteistöt ja Himos-Infra Oy. Tytäryhteisöt ovat raportoineet valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kuluvan vuoden talouden ja toiminnan kehittymisestä ja toimintaympäristöön vaikuttavista muutostekijöistä. Lisäksi puolivuotisraportissa olivat mukana konserniyhtiöt riskien osalta. Asioiden käsittelyjen yhteydessä on tarvittaessa otettu kaupunginhallituksessa kantaa yhtiöiden toimintaan ja talouteen.

Tytäryhteisöjen oleelliset investoinnit ja rahoitusasiat on valmisteltu sääntöjen mukaisesti yhdessä kaupungin talousjohton kanssa. Konsernitilin piiriin kuuluvat kaikki merkittävimmät tytäryhteisöt. Kaupunkikonsernissa tiivistetään edelleen yhteistä tilojen käyttöä, hankintojen suunnittelua ja palkka- ja kirjanpitoalvelujen ja taloushallinnon asiantuntemuksen käyttöä ja hyödyntämistä.

Henkilöstömäärät	2017	2018	2019	2020	2021
Jämsek Oy	6	6	6	6 / 3	0
Jämsän Aluelämpö Oy	7	6	6	6	6
Kiinteistö Oy Jämsänmäki	3	4	4	3,7	4,4
Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6

Jämsän Terveys Oy 31.12.2021; 531 henkilöä.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	76 657	66 519
Toimintakulut	-216 142	-201 702
Osuus osakkuusyhteisön voitosta(tappiosta)	-1 189	74
Toimintakate	-140 674	-135 109
Verotulot	92 719	87 372
Valtionosuudet	61 988	66 820
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17	15
Muut rahoitustuotot	243	259
Korkokulut	-534	-595
Muut rahoituskulut	-83	-106
Vuosikate	13 676	18 656
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 491	-13 779
Arvonalentumiset	-122	-12
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	63	4 865
Tilinpäätössiirrot	16	-84
Tilikauden verot	-102	-70
Laskennalliset verot	-1	-1
Vähemmistöosuudet	-196	-114
Tilikauden vliiäämä (aliiäämä)	-220	4 596

	2021	2020
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	35,5	33
Vuosikate/Poistot, %	100,5	135,3
Vuosikate, euroa/asukas	692	938
Asukasmäärä	19 770	19 889

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	13 676	18 656
Tilikauden verot	-102	-70
Tulorahoituksen korjaukset	1 220	177
	14 794	18 763
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 456	-10 877
Rahoitusosuudet investointeihin	884	143
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	436	1 075
	-11 136	-9 659
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 658	9 104
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	55	13
	55	13
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 459	5 320
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 423	-7 410
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1	-1 322
	-5 965	-3 412
Oman pääoman muutokset	-126	-46
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-108	539
Vaihto-omaisuuden muutos	-109	-25
Saamisten muutos	-4 249	3 601
Korottomien velkojen muutos	2 208	-82
	-2 258	4 033
Rahoituksen rahavirta	-8 294	588
Rahavarojen muutos	-4 636	9 692
Rahavarat 31.12.	18 027	22 663
Rahavarat 1.1.	22 663	12 971
	-4 636	9 692

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja invest. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	16 020	10 399
Investointien tulorahoitus, %	118,2	173,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,92	2,35
Lainanhoitokate	1,79	2,4
Kassa riittävyys, pv	28	37
Asukasmäärä	19 770	19 889

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	158 246	162 526
Aineettomat hyödykkeet	1 171	686
Aineettomat oikeudet	748	516
Muut pitkävaikutteiset menot	399	146
Ennakkomaksut	24	24
Aineelliset hyödykkeet	155 406	158 951
Maa- ja vesialueet	18 756	18 603
Rakennukset	96 450	93 151
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 959	37 649
Koneet ja kalusto	3 689	3 824
Muut aineelliset hyödykkeet	152	156
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 400	5 568
Sijoitukset	1 669	2 889
Osakkuusyhteisöosuudet	321	1 515
Muut osakkeet ja osuudet	792	789
Muut lainasaamiset	370	426
Muut saamiset	186	159
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	800	343
VAIHTUVAT VASTAAVAT	35 484	35 788
Vaihto-omaisuus	779	670
Saamiset	16 677	12 455
Pitkäaikaiset saamiset	135	179
Lyhytaikaiset saamiset	16 542	12 276
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 491	1 290
Rahat ja pankkisaamiset	16 537	21 373
VASTAAVAA	194 530	198 657
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	104 175	105 438
Peruspääoma	77 660	77 660
Arvonkorotusrahasto	4	4
Muut omat rahastot	14 113	14 124
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	12 618	9 054
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	-220	4 596
VÄHEMMISTÖOSUUDET	996	481
PAKOLLISET VARAUKSET	711	681
Muut pakolliset varaukset	711	681
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 959	1 610
VIERAS PÄÄOMA	86 689	90 447
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	47 538	53 260
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 739	5 510
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 355	7 598
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	26 057	24 079
VASTATTAVAA	194 530	198 657
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	54,1	53,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,5	41
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	12 398	13 650
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	627,1	686,4
Lainakanta 31.12., 1 000 €	54 893	60 858
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 777	3 060
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	72 210	81 447

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 653	4 095
Lainasaamiset, 1 000 €	370	426
Asukasmäärä	19 770	19 889
Omavaraisuusaste, %		
= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		
= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)		
= $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$		
Konsernin lainakanta 31.12.		
= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$		
Lainat ja vuokravastuut 31.12.		
= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$		
Konsernin lainasaamiset 31.12.		
= $\text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja Muut lainasaamiset}$		

Talouden tasapainottamistoimenpiteet ja niiden toteuttaminen

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kaupungin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta, olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa.

Kuntalain 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos 118 § mukaiset erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan kriteerit täyttyvät. Jämsän kaupungissa nämä kriteerit eivät täyty, tilinpäätöksen jälkeen kaupungilla on taseessaan kumulatiivista ylijäämää 4 012 912,81 €.

Konsernin osalta tilikauden tulos on 62 640,69 €. Tilinpäätössiiirtojen jälkeen alijäämää syntyy tilikaudelta -220 139,86 €, kumulatiivista ylijäämää konsernissa on tilinpäätöksen jälkeen 12 397 782,74 euroa.

Pääosa kuntaliitosten jälkeisistä järjestelyistä, toimintojen normalisoimisesta ja toimipisteiden vähentämisestä on tehty. Palvelut ovat kuitenkin edelleen osin hajallaan ja palveluja tarjotaan ”vanhan tavan mukaan”. Lisäksi epäkurantteja toiminnassa tarpeettomia kiinteistöjä kaupungilla on edelleen muutamia. Tehostamistarve kumuloituu väestötappion seurauksena eri toimi- ja tulosalueille. Koulujen oppilasmäärä on vähentynyt ennusteita nopeammin ja sama tahti näyttää jatkuvan. Peruskoulurakenne on pysynyt samana, vaikka väestön väheneminen kohdistuu valtaosalta aktiiviväestöön ja kouluikäisiin, vuodesta 2012 perusopetuksen oppilasmäärä on vähentynyt 505 oppilasta ja vuoteen 2025 ennusteiden mukaan peruskoulujen oppilasmäärä vähenee edelleen 270 oppilaalla. Kouluverkkoa on pakko supistaa 2020 luvulla, ellei väestökehityksessä tapahdu jotakin radikaalia muutosta. Työväenopiston toiminta on osin keskitetty taajama alueille ja päällekkäisyyksien karsimista on jatkettu. Länkipohjan ja Hallin kirjasto toimivat omatoimikirjastoina osittain yhdistysten kanssa talkoovoimin. Hyvinvointialueet aloittavat 1.1.2023 ja nykyiset sosiaali- ja terveydenhoidon toiminnot siirtyvät alueelle. Toimintojen siirtymiseen liittyy riskejä henkilöstön työpaikkojen suhteen, toimitilojen ja rahoituksen suhteen. Riskejä lisää Jämsän Terveys Oy:n toimintojen siirtyminen ja laaja toimintojen ulkoistaminen.

Toimipisteiden vähentäminen on mahdollistanut henkilökunnan vähentämisen pääosin eläköitymisen kautta. Kaupungin eri yksiköt ovat tehneet yhteistyötä hallinnossa ja henkilöstöä on siirretty yli toimialarajojen tehokkuuden lisäämiseksi. Hallinnon hajallaan olevat toimipisteet haittaavat edelleen toimintaa ja järkevintä olisikin saada hallinnolliset toimipisteet samaan rakennukseen tai ainakin lähelle toisiaan, jolloin tehokkuus

kasvaa luonnostaan. Tätä auttaa kirjaston siirtyminen entisen Forumin tiloihin, jolloin vuokratiloista voidaan luopua. Kaupunki maksaa hallinnon väistötiloista lähes 200 000 euroa/vuosi vuokraa ulkopuolisille ja ns. transaktiokustannukset hajallaan olemisesta ovat kaksin - kolminkertaiset em. summaan nähden.

Entisen Jämsän kaupungintalon myynti on edelleen kesken. Toimitilapalvelun ja puistotoimen henkilöstö pitää käytöstä muutoin poistettua kaupungintaloa ja Kankarisveden koulua tukikohtanaan sekä tarvikkeiden varastona. Arkiston siirtyessä Jämsänkoskelle rakennuksesta voitaisiin luopua nopeastikin. Tilinpäätös ei sisällä kaupunginhallituksen erillispäätöksellä tekemiä suunnitelman mukaisista poistoajoista poikkeavia poistoja. Kaupungin tulevaisuudessa tarvitsema kone-, laite- ja ajoneuvokantaa on selvitetty. Kaluston määrä ja alueiden hoitotaso ja laajuus vaikuttavat oleellisesti kustannuksiin. Osa hoitotasoselvityksistä on vielä tekemättä. Kiinteistöjä on myyty vuosittain tehdyn ohjelman mukaisesti. Jämsänkosken entiseen kirjastoon on tehty arkistotiloja, koska se ei ponnisteluista huolimatta mennyt kaupaksi. Isompia myymättömiä kiinteistöjä on kaupungintalon lisäksi Lukkoilakoti, jonka myynnistä ei ole vielä päätöksiä, koska sille saattaa löytyä muutakin käyttöä.

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain mukaisesti kaupunginhallitus on toimintakertomuksen antamisen yhteydessä tehnyt esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen, yhteensä 334 898,88 euroa, käsittelystä seuraavaa:

1. tuloutetaan investointivarauxiin liittyviä poistoeroja 246 611,26 euroa
2. konsernirahastoa kartutetaan sääntöjen mukaan lasketulla korolla 181 791,60 euroa
3. tilikauden ylijäämä, 399 718,54 euroa, siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.

Siirron jälkeen Jämsän kaupungin kumulatiivinen ylijäämä on 4 012 912,81 euroa.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2022 talousarvioon ja arvio todennäköisestä kehityksestä

Vuoden 2022 talousarvio on lähes -1,9 milj.€ alijäämäinen ja suunnitelmakausi vuoteen 2024 asti yli -2 milj.€ alijäämäinen, joten ylijäämäinen tilinpäätös luo turvaa koko suunnitelmakaudelle. Tämä ei poista sitä tosiasiaa, että toimenpiteitä on tehtävä koko ajan kaupungin taloudellisen pohjan vankistamiseksi, koska tulevaisuuden näkymät ovat erittäin epävakait mm. hyvinvointialueiden muodostamisen, kansainvälisen tilanteen ja koronapandemian johdosta. Palveluverkon järkiperäistäminen neljän kunnan muodostamasta hajanaisesta rakenteesta on tuonut tuloksia, mutta työtä on jatkettava, jotta toimintamenojen nousu pysyy kohtuullisena. Varsinkin vuoden 2023 kuntien valtionosuus ja verorahoitusratkaisut valtiolla ovat tulevaisuuden muodostumisen kannalta ratkaisevia.

Vuoden 2021 osalta suurimmat haasteet liittyvät korona viruksen lisäksi Kaipolan tehtaan lakkautuksen jälkihoitoon ja kuntalaisten työpaikkojen turvaamiseen mahdollisimman laajasti. Tilanteen aiheuttamat toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset ovat tilinpäätöksen laatimistilanteessa osin avoinna.

Väestökato ja ikäluokkien pieneminen aiheuttaa jatkuvia paineita pienten koulujen lakkauttamiselle. Väestön väheneminen näkyy myös vuokra-asuntokannassa. Vaikka asuntokantaa vähennetään jatkuvasti, käyttöaste laahaa liian matalalla. Vuokrataloyhtiön lainamäärä on myös riski ja estää isojen ratkaisujen tekemisen, jossakin vaiheessa saattaa olla tilanne, jossa kaupunki joutuu pääomittamaan yhtiötä. Valtiovallan nostaessa avustuksia on suunnitelmissa talojen purkamisia käyttöasteen parantamiseksi.

Valtakunnan ja koko maailman energiapolitiikka on muutosvaiheessa ja poliittiset pitkäaikaisratkaisut ovat tekemättä. Noiden päätösten linjaukset vaikuttavat myös Jämsän kaupungin tulevaisuuteen ja tulevaisuuden linjauksiin. Ukrainan kriisi lisää energiapolitiikan arvaamattomuutta. Kriisin kesto ja ratkaisut ovat suuri riski

paitsi kuntien toiminnan kannalta, myös koko kansakunnan itsenäisyyden kannalta. Varautuminen Ukrainan kriisiin johdosta on kaupungissa aloitettu viranomaisten ja kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti.

Investointien suunnittelussa on saatava aikaan kokonaissuunnitelma, jonka pohjalta tehdään tasapainoinen pitkän tähtäyksen kaupungin toimitila- ja aluevaraus suunnitelma, jota lähdetään toteuttamaan askel kerrallaan. Suunnitelman on huomioitava kaupungin väestökehitys sekä määrän että rakenteen osalta ja kiinteistömässä mitoitetaan tulevaisuuden tarpeisiin. Kaupungin käyttämätöntä ja vajaalla käyttöasteella olevaa omaisuutta myydään sitä mukaan, kun löytyy kysyntää. Isojen kiinteistöjen myynti on erittäin vaikeaa, joten tulevaisuudessa on varauduttava ongelmakiinteistöjen purkamiseen ja/tai peruskorjaukseen. Kiinteistöjen tasearvot ovat monesti liian suuria ja/tai kiinteistöt on suojeltu. Kiinteistöjen mahdollista myyntiä on viime tilikausien aikana selvitelty. Myynti on yksi keino välttää kiinteistöriskiä, ongelmana on pitkäaikainen tuotantosopimus palveluntuottajan kanssa.

Kaupungin sosiaali- ja terveystoimi on suurelta osin ulkoistettu. Palveluiden tuottajan Jämsän Terveys Oy:n kanssa on päästävä todelliseen sopuun vuoden 2022 osalta, vuoden 2023 osalta vastuu yhteistoiminnasta siirtyy hyvinvointialueelle. Jatkuva riitely on suuri riski. Lisäksi kaupunki on viime kädessä vastuussa toiminnasta ja tilastoinnista valvontaviranomaiselle, joten hallinnollisen yhteistyön ja sopimuksen joustamattomuus on myös riski. Kaupunki on vaatinut yhtiöön erityistarkastusta, koska pyydettyjä selvityksiä yhtiön menojen noususta ei ole esitetty. Hyvinvointialueiden koostamisesta ja toimintojen siirto vaatii myös huolellisuutta, jotta Jämsän kaupungin sekä toiminnalliset että taloudelliset edut turvataan.

Ilman tuottavuutta nostavia ja menojen kasvua hillitseviä toimenpiteitä paineet kunnallisveroprosentin nousuun ja siten julkisen talouden kokonaisveroasteen kiristymiseen ovat mittavat. Sillä on negatiivisia vaikutuksia työllisyyteen ja ostovoimaan. Hyvinvointipalvelujen tuottavuuden nousu on kuntatalouden rahoituksen ja nykyisen palvelutason säilyttämisen kannalta välttämätöntä. Talouden tasapainottamiseksi on kaikkia palveluita arvioitava rakenteellisesti väestön rakenteen ja määrän muuttuessa valtuuston asettaman tavoitteen mukaisesti. Pysyvän tasapainon saavuttamiseen tarvitaan paitsi poliittista tahtoa, myös sitoutumista valmisteltavaan strategiaan. Vaikeita päätöksiä tulee eteen, koska kaupungin tulopohjaa ohjaa pääasiassa valtio ja markkinavoimat. Kunnallisveroprosentti on korkea, mutta moni kunta on joutunut jo korottamaan veroprosenttejaan ohi Jämsän.

ALI-/YLIJÄÄMÄ JA ENNUSTE			Kumulat Ali-/Ylijäämä		
Vuosi	Selite	TP/TA ja ennuste jäämä	euroa	euroa/asukas	
2015	Tilinpäätös	1 965 100	4 943 926		230
2016	Tilinpäätös	-1 412 250	3 531 676		164
2017	Tilinpäätös	-3 279 813	251 863		12
2018	Tilinpäätös	1 514 383	1 766 246		86
2019	Tilinpäätös	-2 368 217	-601 971		-30
2020	Tilinpäätös	4 215 166	3 613 194		182
2021	Tilinpäätös	399 719	4 012 913		203
2022	Ta 2022	-1 875 350	2 137 563		110
2023	Talsu 2023	698 444	2 836 007		147
2024	Talsu 2024	-867 981	1 968 026		102

TOTEUTUMISVERTAILU

Käyttötalouden toteutuminen

Kaupunki, ei liikelaitoksia, ulk ja sis.	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	ero € tp-lta	tot %	TP 2020
Toimintatuotot	50 636 330	49 660 330	58 330 020	22 279 060	117,46 %	51 027 949
Myyntituotot	27 182 770	26 482 770	31 638 146	6 469 240	119,47 %	28 972 660
Maksutuotot	7 768 220	7 518 220	8 772 612	1 346 560	116,68 %	7 295 090
Tuet ja avustukset	2 689 140	2 763 140	5 232 336	2 428 650	189,36 %	2 080 343
Muut toimintatuotot	12 996 200	12 896 200	12 686 925	12 034 610	98,38 %	12 679 856
Valmistus omaan käyttöön	219 380	219 380	237 399	205 380	108,21 %	214 113
Toimintakulut	-182 543 688	-184 556 188	-190 699 452	-66 656 036	103,33 %	-179 844 228
Henkilöstökulut	-42 167 200	-42 303 500	-42 721 416	-31 380 716	100,99 %	-39 350 054
Palvelujen ostot	-114 605 118	-116 106 118	-122 905 759	-19 956 460	105,86 %	-115 837 722
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 417 700	-5 419 700	-5 899 082	-5 144 370	108,85 %	-5 107 980
Avustukset	-8 835 050	-8 925 050	-7 965 604	-3 025 600	89,25 %	-8 329 659
Muut toimintakulut	-11 518 620	-11 801 820	-11 207 591	-7 148 890	94,96 %	-11 218 813
Toimintakate	-131 687 978	-134 676 478	-132 132 033	-44 171 596	98,11 %	-128 602 166
Verotulot	90 390 000	91 890 000	92 719 663	47 500 000	100,90 %	87 372 183
Valtionosuudet	46 660 490	46 660 490	46 570 072	2 910 000	99,81 %	51 096 989
Rahoitustuotot ja -kulut	592 000	592 000	550 314	1 012 000	92,96 %	1 563 524
Korkotuotot	179 000	179 000	201 624	179 000	112,64 %	203 760
Muut rahoitustuotot	654 000	654 000	571 968	1 074 000	87,46 %	1 081 785
Korkokulut	-240 000	-240 000	-219 046	-240 000	91,27 %	278 131
Muut rahoituskulut	-1 000	-1 000	-4 232	-1 000	423,24 %	-153
Vuosikate	5 954 512	4 466 012	7 708 015	7 250 404	172,59 %	11 430 530
Poistot ja arvonalentumiset	-7 026 118	-7 026 118	-7 160 580	-7 191 570	101,91 %	-7 252 737
Tilikauden tulos	-1 071 606	-2 560 106	547 435	58 834	-21,38 %	4 177 793
Poistoeron muutos	246 610	246 610	246 611	246 610	100,00 %	246 611
Rahastojen muutos	0	0	-181 792	0	0,00 %	-75 308
Tilikauden yli-/alijäämä	-824 996	-2 313 496	612 255	305 444	-26,46 %	4 349 096

Konsernipalvelut

Toimialajohtaja: kaupunginjohtaja

Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet ja määrärahat

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	2 550 700	2 550 700	3 065 785	515 085	120,19 %
Myyntituotot	1 821 030	1 821 030	1 953 420	132 390	107,27 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,00 %
Tuet ja avustukset	662 730	662 730	872 563	209 833	131,66 %
Muut toimintatuotot	66 940	66 940	239 803	172 863	358,24 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	1 922	1 922	0,00 %
Toimintakulut	-13 738 318	-14 150 818	-13 433 716	717 102	94,93 %
Henkilöstökulut	-4 909 090	-4 916 390	-4 856 730	59 660	98,79 %
Palvelujen ostot	-6 169 558	-6 169 558	-5 590 310	579 248	90,61 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 620	-74 620	-89 648	-15 028	120,14 %
Avustukset	-1 882 000	-2 002 000	-2 090 445	-88 445	104,42 %
Muut toimintakulut	-705 050	-988 250	-806 584	181 666	81,62 %
Toimintakate	-11 187 618	-11 600 118	-10 366 009	1 234 109	89,36 %

Poistot ja arvonalentumiset	-100 620	-100 620	-80 670	19 950	80,17 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-11 288 238	-11 700 738	-10 446 679	1 254 059	89,28 %

Toimialan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Jämsekin toimintojen liikkeenluovutus ja konsernipalveluiden organisaatiomuutokset vakiinnutetaan osaksi kaupungin toimintoja.
Tavoite	Päätöksenteko ja johtaminen on johdonmukaista.
Mittari	Talouden keskeiset tunnusluvut.
Mittari	Työelämän laatu qwl.
Tavoite	Toimintakulttuurin muutoshankkeen yksiselitteinen tavoite on luottamus. Toimintakykyiset kuntakonsernit –kehittämisyhteistyön avulla arvioidaan ja parannetaan konsernijohtamista ja omistajaohjausta.
Tavoite	Yhteistyö ja henkilöstöressurssien käyttö tiimien välillä on tiivistä. Osaamista jaetaan.
Mittari	Työelämän laatu qwl.

Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Kuntalain mukaan valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja tässä ominaisuudessa päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä kaupungin toiminta-ajatuksen ja strategian pohjalta.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Johdonmukainen päätöksenteko.
Mittari	Sujuvat päätöksentekoprosessit.
Toteutumisen arviointi	Koronan vaikutukset, äkillinen rakennemuutos ja hyvinvointialueen valmistelu näkyvät valtuuston toiminnan tavoitteiden saavuttamisessa. Korona on rajoittanut kokoontumisia. Äkillinen rakennemuutos, hyvinvointialueen valmistelu sekä koronatilanteiden hallinta ovat teettäneet merkittävästi lisätyötä. Lisätyön määrä ja riittämättömät henkilöresurssit ovat hidastaneet asioiden suunnittelua ja saattamista päätettäviksi.
Tavoite	Uuden kaupunginvaltuustokauden suunnittelu ja käynnistäminen.
Toteutumisen arviointi	Uusi valtuustokausi on saatu käyntiin. Koronarajoituksista johtuen uusien valtuutettujen kouluttaminen on jouduttu järjestämään verkkovälitteisesti, mikä on heikentänyt ryhmäytymistä ja yhteisen keskustelukulttuurin syntymistä
Tavoite	Valmistelun avoimuuden lisääminen, uusien osallisuutta edistävien vuorovaikutteisten kommunikointi- ja viestintätapojen hyödyntäminen valmistelussa ja viestinnässä.

Mittari	Aloitteet osallistavassa budjetoinnissa.
Mittari	Kumppanuustilaisuudet.
Mittari	Valtuustoseminaarit, iltakoulut.
Toteutumisen arviointi	Valmistelun avoimuudessa on tapahtunut positiivinen muutos. Kaupunginjohtajan katsaus ja lautakuntien katsaukset ajankohtaisiin tai valmisteluvaiheen asioihin ovat tuoneet avoimuutta valmisteluun, lisänneet keskustelua ja vähentäneet asioiden jälkipuintia. Osallistuvan budjetoinnin pilottihankkeessa saatiin yhteensä 45 aloitetta ja kaikille avoimella hakukierroksella viisi. Nuorisovaltuuston osallistuvan budjetoinnin kierros toteutetaan keväällä 2022. Koronarajoitukset ovat rajoittaneet kumppanuustilaisuuksien ja valtuuston livekokootumisten järjestämistä. Iltakouluja ja seminaareja järjestettiin pääosin Teamsin välityksellä.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-233 050	-233 050	-227 018	6 032	97,41 %
Toimintakate	-233 050	-233 050	-227 018	6 032	97,41 %
Poistot ja arvonalentumiset	-40 000	-40 000	-38 122	1 878	95,31 %
Tilikauden tulos	-273 050	-273 050	-265 140	7 910	97,10 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Valtuuston kokoukset	4	7	8
Valtuustoseminaarit	1	2	1
Valtuuston iltakoulut	2	3	2
Valtuustoaloitteet	11	17	17
Kaupungin asukasluku	19 889	19 947	19 770
Toimintakate € / as.	- 13,79	- 11,68	- 11,48

Vaalit

Tulosalueen esimies: hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, joka toimii sekä kunta- että valtiollisissa vaaleissa. Keskusvaalilautakunta huolehtii yhdessä vaalikohtaisten vaalilautakuntien ja -toimikuntien kanssa laissa määrätyistä vaalien valmistelu-, järjestely- ja tarkastustehtävistä. Vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä annetun lain mukaisesti kuntavaalit siirrettiin koronapandemian vuoksi ja vaalipäivä oli 13.6.2021. Ennakoäänestysaika oli kotimaassa 26.5.-8.6.2021 ja ulkomailla 2.-5.6.2021.

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien yleisjärjestelystä kunnassa. Kuntavaaleissa se huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloslaskennasta. Vaalilautakunnat ja -toimikunnat hoitavat vaalipäivän ja laitosäänestyksen toimittamisen.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Kuntavaalien järjestäminen
Toteutumisen arviointi	Toteutui virheettömästi ja sujuvasti.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	0	0	23 484	23 484	0,00 %
Toimintakulut	-86 190	-86 190	-103 241	-17 051	119,78 %
Toimintakate	-86 190	-86 190	-79 758	6 432	92,54 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden tulos	-86 190	-86 190	-79 758	6 432	92,54 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Keskusvaalilautakunnan kokoukset	0	7	10
Äänioikeutettujen lukumäärä	17 495	17 034	16 774
Toimintakate € / äänioikeutettu	- 0,15	- 5,06	- 4,75

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta 1.1. - 31.7.2021

Jäsen:

Jyrki Kokko, puheenjohtaja
Esa Niivee, varapuh.johtaja
Helena Salminen
Pirjo Selenius
Lea Hiekkamäki
Lauri Viitanen
Erkki Mäntylä

Varajäsen:

Ritva Korhonen
Eino Soikka
Pertti Takanen
Merja Hiljanen
Yrjö Määttä
Erja Laaksonen
Kyösti Rahkonen

Tarkastuslautakunta 1.8. - 31.12.2021

Jäsen:

Tero Silván, puheenjohtaja
Markku Kankainen, varapuh.johtaja
Helena Salminen
Kyösti Rahkonen
Sirpa Rintala

Varajäsen:

Pertti Takanen
Lasse Rikkonen
Marketta Salonen
Arija Maunula
Jukka Aures 25.10.2021 saakka
Sami Äikäs 26.10.2021 alkaen
Elina Koivumäki
Tapani Lappalainen

Tuula Koponen
Jyrki Kokko

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunnan tehtävänä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunta arvioi myös, onko sisäinen valvonta riittävää ja tutkii tilinpäätöksen sisältämän tiedon oikeellisuuden ja riittävyden. Tarkastuslautakunta laatii toimikaudelleen arviointisuunnitelman ja sen pohjalta vuosittaisen työohjelmansa ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Tarkastuslautakunta valvoo myös kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan toimikausi on 2021-2024. Lautakunnan tehtävät jatkuvat siihen saakka, kun toimikauden viimeisen tilikauden tilintarkastus on suoritettu. Kaupungin tilintarkastusyhteisöksi on valtuusto 24.5.2021 (§ 34) valinnut BDO Auditor Oy:n vuosille 2021-2022 (optio vuosille 2023-2024). Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Minna Havia-Niemi.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi
Mittari	Arviointikertomus vuodelta 2020
Toteutumisen arviointi	Tarkastuslautakunta hyväksyi 12.5.2021 arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja esitti sen edelleen kaupunginvaltuustolle. Arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta teki vuoden 2020 talousarvioon sisältyneiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnin.
Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Arviointisuunnitelman laatiminen vuosille 2021-2024 ja työohjelma vuodelle 2021.
Mittari	Työohjelman toteutumisen seuranta
Toteutumisen arviointi	Tarkastuslautakunta on käsitellyt kokouksissaan 9.9. ja 5.10.2021 arviointisuunnitelmaa vuosille 2021-2024 sekä laatinut tilikauden 2021 arvioinnin työohjelman syyskaudelle 2021. Tilikauden 2021 arviointia jatketaan 13.1.2022 tarkennetun työohjelman mukaisesti kevätkaudella 2022.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	0	0	29	29	0,00 %
Toimintakulut	-50 610	-50 610	-57 257	-6 647	113,13 %
Toimintakate	-50 610	-50 610	-57 228	-6 618	113,08 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden tulos	-50 610	-50 610	-57 228	-6 618	113,08 %

Talousarvioon varatut menot ylittyivät mm. sis. ict-palveluissa ja tilintarkastuspalveluissa.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Tarkastusltk:n kokoukset	11	10	11
Tilintarkastuspäivät	35	35	41,50
Toimintakate € / as.	-2,69	-2,54	-2,89

Kaupunginhallitus

Tulosalueen esimies: kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Hallintosäännössä on erikseen määritelty päätösvallan delegointi. Kaupunginhallituksen tulosalueeseen sisältyy tulosityksikköinä kaupunginhallitus ja työllistäminen.

Kaupunginhallitus –tulosityksikkö

Hallintopalvelut:

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan hallinnolliset menot, kaupungin yleinen vieraanvaraisuus ja huomionosoitukset, maksuosuudet Keski-Suomen liitolle ja Kuntaliitolle, jäsenyydet, tekijänoikeusmaksut ja kohdeavustukset.

Kaupunginhallituksen projektit:

Joustavia polkuja työelämään -projekti, Konsernijohtamisen verkostohanke, kaupungin toimintakulttuurin kehittämishanke, Himoksen jätevirtojen selvitys- ja kehittämishanke sekä muut rakennemuutoksen vaikutusten torjuntaan liittyvät hankkeet. Tarkempi selvitys tulosalueiden tilinpäätösteksteissä.

Maaseututoimi:

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen (Jämsä, Keuruu, Kuhmoinen, Multia, Mänttä-Vilppula, Petäjävesi, Ruovesi ja Virrat) toiminta, isäntäkunta Keuruu laskuttaa sopimuskuntien maksuosuudet. Maksullisen lomittaja-avun sekä hyötyeläinten hoitamisesta aiheutuvien kustannusten subventointi.

Työllistäminen

KELA:n kuntaosuudet 1,9 milj.€.

Palo- ja pelastustoimi:

Ostopalvelumaksuosuus Keski-Suomen pelastuslaitokselle.

Joukkoliikenne:

Henkilöliikenne: Kaupungin henkilöliikenne sisältää sisäisen joukkoliikenteen ja asiointiliikenteen järjestämisen Jämsän kaupungin alueella sekä ELYn kilpailuttaman kuntarajat ylittävän joukkoliikenteen maksuosuudet. Joukkoliikenteen järjestämiseen haetaan vuosittain valtionavustusta. Loppuvuonna 2020 on valmistunut joukkoliikennesuunnitelma, jonka pohjalta sisäinen joukkoliikenne kilpailutettiin talvella 2021. Keväällä 2021 kilpailutettiin myös asiointiliikenne.

Tavaraliikenne: Jämsä-Jämsänkoski-Kaipola-Juokslahti-Halli-Länkipohja -alueen toimipisteisiin sisäisen postin, toimistotarvikkeiden ja muun materiaalin sekä pienten pyykkimäärien kuljetuksia hoitaa kaupungin oma lähettiauto. Jämsän ja Kuhmoisten alueella oleville toimipisteille hoidetaan tavarakuljetuksia ja sisäisen postin kuljetuksia myös ostopalveluna. Sisäisen tavaraliikenteen kuljetus on kilpailutettu kesällä 2021.

Hankintapalvelut:

Kaupungin ja soten yhteistoiminta-alueen yhteiset pientarvikehankinnat sekä hoito- ja hoivatarvikkeiden hankinnat ja tilaukset tehdään keskitetysti materiaalikeskuksen kautta. Jämsän kaupunki on mukana useissa KL-Kuntahankinnat Oy:n ja Hansel Oy:n kilpailuttamissa puitesopimuksissa. Lisäksi tehdään sidosyksikköhankintoja Tuomi Logistiikka Oy:n ja Sarastia Oy:n kautta. Kaupungissa on käytössä tavaroiden ja palvelujen hankintojen sekä urakoiden sähköistä kilpailuttamista varten Cludia Kilpailutus ja Cludia Pienhankinta -ohjelmistot.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Joukkoliikennesuunnitelman pohjalta tehdyn kilpailutuksen tuloksena saadaan kustannustehokas ja tarvetta vastaava sisäinen joukkoliikenne Jämsään.
Mittari	Kustannustaso: Kilpailutuksen myötä saadaan kustannustasoa alennettua.
Mittari	Palvelutaso: Joukkoliikenteen vuorotarjonta vastaa kysyntää ja joukkoliikenteen käyttö lisääntyy.
Toteutumisen arviointi	<p>Palvelutaso:</p> <p>Sisäinen joukkoliikenteen vuoro- ja reittisuunnittelussa otettiin huomioon toteutuneet matkustajamäärät ja asiakkailta saadut palautteet sekä työ- ja opiskelijamatkaliikenne. Lisäksi hyödynnettiin liikennöitsijöiden markkinavuoropuhelussa esittämiä näkökohtia. Uusi liikennöinti alkoi kesäkuun 2021 alussa suunnitellusti. Syksyllä 2021 hienosäädettiin vuorojen aikatauluja ja reittejä käyttäjien toivomuksesta. Joukkoliikenteen käytön seuranta tehdään vuositasolla.</p> <p>Kustannustaso:</p> <p>Sisäisen joukkoliikenteen vuosikustannukset pienenivät merkittävästi kilpailutuksella. Kustannustasoon vaikutti vuorotarjonnan vähentäminen ns. hiljaisina aikoina sekä autokierron ja reittien suunnittelu.</p>
Tavoite	Joukkoliikennesuunnitelman pohjalta tehdyn kilpailutuksen tuloksena saadaan kustannustehokas ja tarvetta vastaava sisäinen joukkoliikenne Jämsään. (kopio)
Mittari	Kustannustaso: Kilpailutuksen myötä saadaan kustannustasoa alennettua.
Mittari	Palvelutaso: Joukkoliikenteen vuorotarjonta vastaa kysyntää ja joukkoliikenteen käyttö lisääntyy.
Tavoite	Kuntastrategian päivittäminen.
Mittari	Päivitetty strategia.
Toteutumisen arviointi	Kuntastrategian päivittäminen on käynnissä. Kaupunginhallitus asetti 6.9.2021 §304 työryhmän päivittämään kaupunkistrategiaa ja asetti tavoitteeksi, että strategian tulee olla valmiina kesäkuussa 2022.
Tavoite	Uusien valtuutettujen perehdyttäminen.
Mittari	Perehdytys- ja koulutustilaisuudet.

Toteutumisen arviointi	Jyväskylän kesäyliopisto yhdessä kuntien kanssa järjesti uusien valtuutettujen perehdytyskoulutuksen syksyn 2021 aikana. Koulutuksen teemat: Luottamushenkilön toiminta ja asema Kuntapäätäjän lakipaketti ja hyvän viestinnän pelisäännöt Kunnan toiminta ja kuntatalous Maakunnan hyvinvointialue ja sivistyskunnat Ajankohtaistietoa ja kyselytunti kuntapäätäjille - asiantuntijapaneeli Tarkastuslautakunnan koulutus Koulutuksissa oli yhteiset ja kuntakohtaiset osiot, jotka toteutettiin Teamsilla.
Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA) käyttöönotto päätöksenteossa.
Mittari	EVA-arvioinnin kriteeristön ja ohjeistuksen laatiminen sekä käyttöönotto.
Toteutumisen arviointi	Tavoite ei ole toteutunut. Ennakkovaikutusten arviointiin liittyvien sisältöjen suunnittelu siirtyi poikkeusoloista, rakennemuutoksen hallinnasta ja hyvinvointialueen valmistelusta johtuvan työmäärän vuoksi tulevaisuuteen.
Tavoite	Kaupungin hallinto, taloudenhoito, päätösvalmistelu ja täytäntöönpano on laadukasta ja tehokasta.
Mittari	Reklamaatioiden määrä.
Toteutumisen arviointi	Tavoitteen toteutuminen käytännössä tarkoittaa hallintolain tarkoituksen toteutumista. Reklamaatioita ei ole tehty.
Tavoite	Matkailupalvelujen ja markkinoinnin parantaminen. Työllisyyttä ja elinvoimaa edistävät toimenpiteet Kaipolan paperitehtaan lakkauttamisessa. Hyvinvointialueen valmistelu Jämsän osalta.
Toteutumisen arviointi	Matkailu ja markkinointi tulosalueen toiminta käynnistynyt. Jämsän uusi Brändi (visuaalinen ilme, kuvat, sloganit, some, brändikirja, infotaulut jne) kehitetty ja otettu käyttöön. Matkailun kehittämistä tehdään hankerahoituksen avulla. Himos-Jämsä matkailualueen toimintaympäristön kehittämishanke on edennyt suunnitelman mukaisesti ja luo pohjan Himos-Jämsä matkailun kehittämiseksi sekä matkailua palvelevan reitistön kehittämiseksi. Äkillisen rakennemuutoksen hallintaan liittyvien käynnissä olevien toimenpiteiden hankesalkku on tällä hetkellä n. miljoona euroa. Jämsä haki ja sai neljän miljoonan euron rahoituskehysten jatkotoimenpiteisiin, mihin liittyvä valmistelu on käynnissä. Hyvinvointialueen valmistelua on tehty sekä Keski-Suomen, että Pirkanmaan suuntaan. Aikataulussa on pysytty. Valmistelu jatkuu v. 2022 ajan.
Tavoite	Työllisyyden lisääminen ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen erillisten työllisyys Hankkeiden avulla.
Mittari	KELA:n kuntaosuus.
Mittari	Työttömyysaste.
Tavoite	Valmistelun avoimuuden lisääminen, uusien kommunikointi- ja viestintätapojen hyödyntäminen valmistelussa ja viestinnässä.
Mittari	Kuntalaistilaisuuksien määrä.
Mittari	Uudet digitaaliset vaikuttamiskanavat.

Toteutumisen arviointi	Kaupunginjohtajan katsaus kaupunginhallituksessa ja katsaukset ajankohtaisiin asioihin lautakunnissa ovat lisänneet päätöksenteon ja valmistelun avoimuutta. Jämsän kaupunki on ottanut käyttöön kolme uutta sähköistä asiointikanavaa: kuntalaispalaute, avustukset ja osallistuva budjetointi. Koronarajoitukset ovat rajoittaneet kuntalaistilaisuuksien järjestämistä ja ne on toteutettu pääosin Teamsin välityksellä.
------------------------	---

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	710 200	710 200	716 739	6 539	100,92 %
Toimintakulut	-7 975 228	-8 109 728	-7 299 447	810 281	90,01 %
Toimintakate	-7 265 028	-7 399 528	-6 582 708	816 820	88,96 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden tulos	-7 265 028	-7 399 528	-6 582 708	816 820	88,96 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Hallituksen kokoukset	23	24	26
Hallituksen iltakoulut	5	6	2
Toimintakate € / as.	-353,63	-370,96	-332,96

Hallintopalvelut

Tulosalueen esimies: hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelujen tulosalueeseen sisältyy tulosityksikköinä hallintopalvelut, tietohallinto ja henkilöstöpalvelut.

Hallintopalvelut

Hallintopalvelujen tehtäväkokonaisuudesta tiimille kuuluvat kaupungin keskitetyt hallintopalvelut, kaupunginhallituksen, -valtuuston, lautakuntien sekä johtokuntien ja toimikuntien kokousten valmistelu, kaupungin asianhallinnan, tiedonohjauksen, tiedonhallinnan sekä asiakirjahallinnon järjestäminen, kirjaamotoiminnot, arkistot sekä muita eri toimialojen toimistotehtäviä.

Tietohallinto

Jämsän kaupungin ja liikelaitosten sekä Kuhmoisten kunnan ICT-, puhe- ja verkkopalvelut. Jämsän Terveys Oy:n ICT- ja verkkopalvelut (kaupungin tietohallinto huolehtii sotien ICT-ympäristöstä itse - etenkin sairaalatoiminta on vaativa sovellus- ja laitealue). ICT-hankintojen suunnittelu, valmistelu, kilpailuttaminen, käyttöönotto ja ylläpito sekä ICT-kehitysprojektien johtaminen, valvonta ja hallinta. Lakien ja valtakunnallisten hankkeiden edellyttämien ICT-kokonaisuuksien kehittäminen tietojärjestelmien yhteen toimivuuden mahdollistamiseksi ja varmistamiseksi. Digitalisaation myötä sähköisten palveluiden ja digitaalisen turvallisuuden kehittäminen nousee yhä tärkeämpään asemaan. Digitalisaation kehittämisessä pyritään hyödyntämään julkisia yhteishankkeita sekä erilaista tukirahoitusta mm. VM:n suunnalta.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut huolehtii Jämsän kaupungin työnantajavelvoitteista kuten mm. henkilöstön työsuhteasioista ja yhteistoiminnasta sekä koordinoi henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöraportointia sekä vastaa hyvinvointityön vaikutusten seurannasta ja arvioinnista.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen.
Mittari	Päivitetty sisäisen valvonnan ohje.
Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Asianhallintajärjestelmän laaja versiopäivitys (Dynasty 10) ja siihen liittyvä valmistelu ja käyttöönotto ml. henkilöstön koulutussuunnitelma. Käyttöönoton yhteydessä tarvittaessa toimintaketjujen virtaviivaistaminen.
Mittari	Asiakaspalautteet, reklamaatioiden määrä
Toteutumisen arviointi	Tavoite saavutettu. Dynasty 10 -version käyttöönotto tapahtui ennalta suunniteltua myöhemmin. Kuntavaalien siirtäminen vaikutti käyttöönottoon siten, että uusi valtuustokausi ja Dynasty10-käyttöönotto tapahtui samanaikaisesti (1.8.alk.) Henkilöstön kouluttaminen toteutettiin yhteistyössä järjestelmän toimittajan kanssa kuitenkin niin, että pääpainot on jäänyt sisäiseen kouluttamiseen ja itseopetteluun. Toimintaketjujen virtaviivaistaminen on hieman edennyt.
Tavoite	Henkilöstöpolitiikan kehittäminen.
Mittari	Henkilöstön määrä työaikapankissa, etätyösopimusten määrä, palkkauksen arviointijärjestelmän ylläpito, koulutussuunnitelma, koulutuspäivät / tt,
Mittari	työelämän laadun vahvistaminen (qwl), erityisesti johtamisen ja esimiestyön kehittäminen, sujuva rekrytointiprosessi, henkilöstön työkykyisyyden vahvistaminen, aktiivisen tuen tehokas toteuttaminen
Toteutumisen arviointi	KVTES ja TS arviointijärjestelmiä uusittu eri hinnoittelutunnuksissa. HR -tietojärjestelmiä uusittu; Laura -järjestelmän tilalle Kuntarekry, osaamisen kehittämiseksi hankittu Vuolearning -alusta, palkanmaksujärjestelmän uudistaminen (Populus).
Tavoite	Hyvinvointijohtamisen kehittäminen erityisesti vuosiraportoinnin sekä mittareiden osalta ja uuden hyvinvointisuunnitelman/kertomuksen mukainen toiminta. Valmiussuunnitelma viedään kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi uuden valtuustokauden alettua.
Mittari	Vuosittainen hyvinvointiraportti talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä sisältää keskeiset kaupunkitaso ja toimialakohtaiset hyvinvointimittarit.
Tavoite	Hyvä hallinto: toiminnallinen sujuvuus, sisällöllinen asian- ja lainmukaisuus sekä menettelyllinen ennakoitavuus koko kaupungissa.
Mittari	Reklamaatioiden ja laatupoikkeamien määrä

Toteutumisen arviointi	Hyvä hallinto on jatkuvasti kehittyvä osa-alue. Osaamista on kehitetty hankkimalla Hallintoakatemia lisenssi ja osallistamalla muihin ajankohtaisiin webinaareihin. Hyvään hallintoon kuuluu esimerkiksi se, että viranomaiset vastaavat kansalaisten kysymyksiin ja palautteisiin. Digitaalinen eJämsä -kuntalaispalaute kehitettiin VM:n hankkeessa. Kuntalaiset ovat ottaneet sen aktiivisesti vastaan.
Tavoite	Hyödynnetään julkisen rahoituksen tarjoamia kehittämismahdollisuuksia palveluiden digitalisaation edistämiseksi sekä ollaan aktiivisesti mukana vastaavissa kuntien yhteishankkeissa.
Mittari	Digitalisaatioasteen kehittyminen sisäisissä ja ulkoisissa palveluissa.
Mittari	Hankkeiden toteutuminen lain edellyttämässä ja alueellisessa aikataulussa.
Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut: erittäin hyvin. <ul style="list-style-type: none"> • VM1-hanke, tukirahaa Jämsälle 257.400 € • VM2-hanke, tukirahaa yhteensä 544.000 € -> Nurmijärvi, Porvoo, Oulu, Hollola ja Jämsä yhteishanke • VM3-hanke, Älylomakkeet tukirahaa yhteensä noin 355.000 € -> Jämsä ja Multia yhteishanke
Tavoite	ICT –ohjelmien käyttöönotossa käynnistetään tietosuojavaikutusten arviointi. Tietosuoja- ja tietoturvapoliitikan päivittäminen.
Mittari	Tiedonhallintamallissa on tunnistettu prosessit ja kartoitettu dokumentit. sekä luonnosteltu mallin julkinen osuus
Toteutumisen arviointi	Luonnosvaiheessa. Tavoitteen lopullinen toteutuminen siirtyy vuoteen 2022. -
Tavoite	Palveluprosessien ja niihin liittyvien ICT-toimintojen ylläpito, kehittäminen ja uudistaminen. Valtakunnallisten ja alueellisten ICT-ratkaisujen valmisteluun osallistuminen ja edelleen kehittäminen (ml. laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista). Jämsän kaupungin liittyminen valtakunnalliseen sosiaalipalvelujen rekisteriin (Kansa –hanke)
Mittari	Ajantasaiset käyttöjärjestelmät, ohjelmistot, laiteympäristö ja tietoliikenneyhteydet.
Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut: erittäin hyvin
Tavoite	Tiedonohjaussuunnitelman ja tiedonhallintamallin valmistelu ja käyttöönotto. Tiedonohjausjärjestelmän integrointi asianhallintajärjestelmään.
Mittari	TOS:in perusta valmis. Jatkuva seuranta ja arviointi käynnistyy.
Toteutumisen arviointi	Tiedonohjaussuunnitelma on valmis. Tiedonohjaussuunnitelman sisältö on otettu käyttöön asianhallintajärjestelmä Dynasty10 -versiopäivityksen käyttöönoton yhteydessä. Tiedonohjaussuunnitelman ja asianhallintaa ohjaavan tiedonohjausjärjestelmän seuranta ja päivittäminen on jatkuvaa. Tiedonhallintamalli: Mallin valmistuminen etenee hitaasti. Valmistelu vaatii organisaation eri asiantuntijoilta ajallista resurssia ja yhteistyötä. Lisävoimavaroja on järjestetty toimintavuoden loppupuolella. Tiedonhallintamallin laatimisen jälkeen ylläpito on jatkuvaa.
Tavoite	Toimistopalvelujen tiimikäytäntöjen kehittäminen, uuden yksikön rakentuminen ja tehtävien ja prosessien sujuvoittaminen.
Mittari	Tiimien yhteispalaverit ja suunnitelmat. Prosessien läpikäyminen.

Toteutumisen arviointi	Tavoite melkein saavutettu. Tiimikäytänteiden kehittäminen on osa arkea. Dynasty10-version käyttöönottamisen suunnittelu ja viivästyminen elokuulle vaikutti kuormitusta lisäävästi ja näin ollen pakotti keskittymään siihen, että varmistetaan uuden valtuustokauden ja uusien toimielinten työn käynnistyminen.
------------------------	--

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	1 285 980	1 285 980	1 592 622	306 642	123,84 %
Toimintakulut	-2 672 190	-2 950 190	-2 803 170	147 020	95,02 %
Toimintakate	-1 386 210	-1 664 210	-1 210 548	453 662	72,74 %
Poistot ja arvonalentumiset	-54 430	-54 430	-27 739	26 691	50,96 %
Tilikauden tulos	-1 440 640	-1 718 640	-1 238 287	480 353	72,05 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Toimintakate € / as.	- 56,74	- 69,49	- 61,23

Talospalvelut

Tulosalueen esimies: talousjohtaja

Toiminnan kuvaus

Tulosalue koostuu talospalveluiden, kirjanpidon ja palkkahallinnon kustannuspaikoista. Toimistopalvelujen uudelleen organisoinnin päätöksen mukaisesti tulosalueelle siirtyi taloustiimi. Tiimiin kuuluvien henkilöiden palkkakustannus on talousarviossa tulosalueella, josta kustannukset jaetaan liikelaitoksille ja muille tulosalueille erillisen laskelman mukaan. Yksikkö vastaa kaupungin talousarvion ja -suunnitelman sekä tilinpäätöksen laadinnasta sekä valvoo ja ohjeistaa talouden ja omaisuuden hoitoa, koordinoi kaupungin laskentatoimintaa sekä huolehti palkkojen sekä laskujen maksusta. Kaupungin vakuutuspalvelut, kirjanpito-, maksuliikenne- ja palkanlaskentapalvelut hoidetaan keskitetysti taloushallinnosta. Rahoitusta, konsernitilien käyttöä ja maksuvalmiutta koordinoidaan koko kaupunkikonsernin tasolla. Taloustiimin tehtävät ovat laajemmat kuin perinteinen taloustoimi, tiimille kuuluvat myös mm. monet laskutukset sekä eri toimialojen taloudellisen toiminnan tukeminen kuten mm. laskujen tarkistukset.

Kaupungin talouden ohjausjärjestelmä perustuu keskitettyyn rahoituksen ja kirjanpidon järjestelmään. Tytäryhteisöt noudattavat konserniohjeen mukaisesti kaupungin antamia ohjeita rahoituksen suunnittelussa ja talouden järjestämisessä. Kaupunkikonsernin toiminnan käytännön ohjeistus hoidetaan keskitetysti taloushallinnosta. Vuonna 2021 osallistuttiin FCG:n ja kuntien yhteiseen "Terve kuntatalous" -koulutukseen, jossa keskityttiin kehittämään talouden tulevaisuuden näkymiä ja toimintatapoja.

Käytössä on hajautettu ostolaskujen sähköinen tarkastus- ja hyväksymisjärjestelmä. Kaupunki käyttää sähköistä myyntilaskutusta kaikissa laskutusjärjestelmissään. Palkanlaskentapalveluita tuotetaan sopimusperusteisesti myös Kuhmoisten kunnalle, lisäksi palkanlaskentapalveluiden tehtävänä on

omaishoitajien ja perhehoitajien palkkioiden maksatus sekä henkilökohtaisten avustajien palkkojen maksatus silloin, kun vammaisen henkilö itse toimii työnantajana.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Kuntien taloustilastoinnin siirtymisen aloitus Tiedot Valtiokonttorille
Mittari	Tietojen lähetys Valtiokonttorille XBRL-muodossa 2021 aikana.
Toteutumisen arviointi	Tiedot siirtyvät Valtiokonttorille XBRL-muodossa sähköisesti tavoitteiden mukaisesti.
Tavoite	Taloushenkilöstön resursointi
Mittari	Pysytään KH asettamissa aikatauluissa. Toiminnan sujuvuus.
Toteutumisen arviointi	Annettuja aikatauluja on pystytty noudattamaan. On varauduttu tuleviin eläköitymisiin etupainotteisesti resursoinnin kautta, jotta hiljainen tieto siirtyy.
Tavoite	TOPA-hankkeen hyödyntäminen.
Mittari	Tehtäväkokonaisuuksien suunnittelu ja sijaistuksien varmistaminen tukee tehtävien hoidon varmuutta ja ajantasaisuutta.
Toteutumisen arviointi	Kehittämiskeskustelut on käyty vuoden 2021 syksyllä ja samalla käyty läpi toimenkuvia ja aloitettu tehtäväkokonaisuuksien suunnittelu. Sijaistuksia on varmistettu.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	539 520	539 520	600 529	61 009	111,31 %
Toimintakulut	-1 941 290	-1 941 290	-2 110 366	-169 076	108,71 %
Toimintakate	-1 401 770	-1 401 770	-1 507 915	-106 145	107,57 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 190	-6 190	-14 809	-8 619	239,24 %
Tilikauden tulos	-1 407 960	-1 407 960	-1 522 724	-114 764	108,15 %

Tulosalueen huomattavimmat ylitysten syyt olivat ICT ohjelmistojen muutos (palkkaohjelman siirtyminen vuodelle 2021) ja kirjanpidon ohjelmistoihin tehdyt lakisääteiset muutokset, ICT-projektien vuoksi jouduttiin myös palkkaamaan tilapäistä henkilökuntaa (mm. soten effica projekti).

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Osuus verotuskustannuksiin €	- 487 052	- 490 000	483 263
Toimintakate € / as.	- 71,54	- 70,28	- 76,27

Matkailu ja markkinointi

Tulosalueen esimies: matkailu- ja markkinointijohtaja

Toiminnan kuvaus

Tulosalue vastaa kaupungin strategisesta ja operatiivisesta markkinointi-, matkailu- ja viestintätoimenpiteistä. Tulosalueelta johdetaan, kehitetään ja toteutetaan Jämsän kaupungin sisäistä ja ulkoista markkinointia, viestintää sekä matkailutoimialaa. Tulosalueella on myös kaupungin asiakaspalvelutiimin esimiestyö. Tulosalueen toiminnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen osaksi kaupunkikonsernin yhteistä toimialojen kanssa tehtävää työtä on ollut uuden tulosalueen keskeinen tehtävä.

Himos-Jämsä-matkailualueen toimintaympäristön kehittämishanke on johdettu matkailu ja markkinointi -tulosalueelta. Hanke jatkuu vuoden 2022 loppuun. Matkailustrategiatyö on ollut hankkeen keskeinen työ sekä reitistöhankeen kehittäminen. Matkailutoimialan kehittäminen ja operatiivinen toiminta rakentuu strategian johtoryhmän ohjauksessa. Ylä-Pirkanmaan kuntien sekä Jämsän yhteinen Matkalla Suomen Sydämessä -matkailuverkostossa on toteutettu hankkeen mukaisia toimenpiteitä, mm. sähköistä markkinointia, verkostoyhteistyötä, yhteistä esitettä. Hankkeeseen suunnitellut kansainväliset messu- ja myyntitapahtumat on jouduttu perumaan koronapandemian vuoksi. Maakunnan matkailun yhteinen strategiatyö, joka viitoitti Visit Jyväskylä Region - 3-vuotisen yhteistyön aloittamista vuonna 2022, saatiin päätökseen.

Jämsä-brändin lanseeraus sekä brändiin tunnettuuden lisäämiseen liittyviä toimenpiteitä oli vuoden aikana runsaasti ja työ jatkuu edelleen yhteistyöverkostossa sekä kaupunkikonsernissa. Jämsän nettisivuston kilpailutus toteutettiin suunnitellusti, mutta toimenpiteet siirtyivät seuraavalle vuodelle. Markkinointitoimenpiteitä toteutettiin markkinointisuunnitelman mukaisesti.

Viestintä on koko vuoden ollut täysin ylikuormitettu koronapandemian vaativan viestinnän vuoksi ja resurssit on täytynyt kohdentaa lähtökohtaisesti vahvasti kriisiviestinnän toimenpiteisiin.

Toimenpiteet pohjautuvat Jämsä 2025 –strategiaan, kilpailukyvyyn ja vetovoiman kehittämiseen sekä Jämsän elinvoimaohjelman tavoitteisiin.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Lisää kansainvälisiä asiakkaita
Mittari	Kv asiakkaiden määrän kasvattaminen yritysten kanssa toteutetuilla hankkeilla ja markkinointitoimenpiteillä (matkailustrategia)
Toteutumisen arviointi	Korona-pandemia on vaikuttanut kv asiakkaiden määrän kasvattamiseen liittyviin suunnitelmiin ja markkinointitoimenpiteisiin; toimenpiteet kohdennettu kotimaisiin asiakkaisiin. Matkailustrategiatyössä ja reitistöjen kehittämistyössä huomioitu kohderyhmä.
Tavoite	Matkailustrategiatyö käynnistyy
Mittari	Verkoston rakentaminen
Toteutumisen arviointi	Matkailustrategia työ edennyt Himos-Jämsä -matkailualueen toimintaympäristön kehittämisalueen suunnitelman mukaisesti. Reitistöjen kehittäminen toinen keskeinen osa hanketta, joka myös etenee suunnitelmien mukaisesti. Hankkeen kokonaisvastuu MMV-tulosalueella.
Tavoite	Uusi Jämsä-brändi

Mittari	Kaupunkikonsernin yhteinen ja tunnistettu näkyvyys, uudet nettisivut - näkyvyys eri medioissa
Toteutumisen arviointi	Uusi Jämsä-brändi lanseerattu maaliskuussa 2021, bränditoimenpiteitä toteutettu kaupunkikonsernissa julkistamisesta lähtien. Työ on pitkäjänteistä ja jatkuu. Nettisivu-uudistus siirtyi vuodelle 2022 työn painopisteen siirryttyä vahvasti (kriisi)viestintään koronapandemian vuoksi.
Tavoite	Yritys-, sijoittumis- ja asukasmarkkinointi
Mittari	Kaupunkikonsernin markkinointisuunnitelmasta johdetut markkinointitoimenpiteet
Toteutumisen arviointi	Jämsä-brändin lanseerauksen myötä kaupunkikonsernin eri toimialojen markkinointiin mahdollistettiin uusia työkaluja, brändikirja, sloganit, brändikuvat ja -värit mainostoimistokilpailutus jne. Kaupunkikonsernin markkinointisuunnitelmaa toteutettiin pandemian mahdollistamissa rajoissa. Markkinointisuunnitelman kehittämistä jatketaan kaupunkikonsernin toimialojen yhteistyöllä.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	15 000	15 000	132 383	117 383	882,55 %
Toimintakulut	-779 760	-779 760	-833 217	-53 457	106,86 %
Toimintakate	-764 760	-764 760	-700 834	63 926	91,64 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden tulos	-764 760	-764 760	-700 834	63 926	91,64 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Toimintakate €/asukas	0	- 38,34	- 35,45

Sosiaali- ja terveystoimi

Toimialajohtaja: sosiaali- ja terveystoiminnanjohtaja

Sosiaali- ja terveyslautakunta 1.1.-31.7.2021

jäsenet

Tuula Peltonen, puheenjohtaja
 Aira Putkonen, varapuheenjohtaja
 Reima Lahtinen
 Teemu Kotilainen
 Jyrki Niittymaa
 Johanna Nivala
 Katja Minkkinen
 Kuhmoisten kunnan edustajat:
 Henna Hellstén
 Kimmo Malin

varajäsenet

Sami Kankaanpää
 Kyösti Rahkonen
 Eija Aaltonen
 Tuija Kovanen
 Eila Sahala
 Lea Hiekkamäki
 Hannu Loberg
 Jarkko Sumioinen
 Mira Pitkäniemi

Ulla Patronen, Jämsän kaupunginhallituksen edustaja
 Silmu Sarvala, Kuhmoisten kunnanhallituksen edustaja
 Myyry Malla, Lahtinen Eveliina ja Piirainen Silja, Jämsän nuorisovaltuuston edustajina.
 Tällä kokoonpanolla sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 6 kertaa ja käsitteli 89 julkista asiaa sekä 22 ei julkista yksilöasiaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 1.8.-31.12.2021

jäsenet

Tuula Peltonen, puheenjohtaja
 Merja Lahtinen, varapuheenjohtaja
 Mikko Hakala
 Reijo Himanen
 Esa Niivee
 Karita Puttonen
 Leo Värelä
 Kuhmoisten kunnan edustajat:
 Henna Hellstén
 Martti Kankkunen

varajäsenet

Tarja Kuisma
 Riikka Mäkelä
 Jukka Kivelä
 Reima Lahtinen
 Teemu Kotilainen
 Mira Viinijärvi
 Heikki Paavisto
 Minna Korppila
 Kari Paajanen

Lotta Ahola, Jämsän kaupunginhallituksen edustajana
 Ulla Salmi, Kuhmoisten kunnanhallituksen edustaja
 Tällä kokoonpanolla sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 80 julkista asiaa sekä 13 ei julkista asiaa.
 Sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 11 kertaa ja käsitteli 169 julkista asiaa sekä 35 ei julkista yksilöasiaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta muodostavat kuntalain 76 §:n 2 momentin mukaisen sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen. Palveluiden järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla ja järjestämisen ja tilaamisen valmistelun ja toimeenpanon vastuu on yhteisellä sosiaali- ja terveyslautakunnalla. Jämsän

kaupunki järjestää kaikki Kuhmoisten alueen sotepalvelut siihen saakka, kunnes Kuhmoisten sotepalveluiden järjestämisvastuu siirtyy Pirkanmaan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta.

Yhteistoiminta-alueen tehtävinä ovat kunnille kuuluvien lakisääteisten ja sopijakuntien yhteisesti hyväksymien muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen. Yhteistoiminta-alue tuottaa itse, ostaa ja välittää palveluita. Hallinnon järjestämisessä noudatetaan vastuukuntana toimivan Jämsän kaupungin valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja sen nojalla annettuja muita määräyksiä ja ohjeita. Kustannusten kohdentaminen tapahtuu yhteistoiminta-alueen sopimuksessa olevan liitteen mukaisesti. Pääperiaatteena kustannusten kohdentamisessa on aiheuttamisperiaate.

Toiminnan vuosittaiset ja taloussuunnitelmakauden tavoitteet määrittelevät sopimuksen mukaisesti sopijakuntien valtuustot vuosittain tehtävän tilauksen yhteydessä. Kuhmoisten kunnan kanssa käydään vuosittain erikseen tilausneuvottelut, jossa kunnan tavoitteet sovitetaan yhteen yhteistoiminta-alueen tuottamien tai välittämien palveluiden tai palvelukokonaisuuksien sisältöjen kanssa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta, jossa on yhdeksän jäsentä (7 Jämsä, 2 Kuhmoinen), toimii Jämsän kaupungin organisaatiossa ja siihen sovelletaan kuntalain ja erityislakien määräyksiä tältä pohjalta. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikausi. Lautakunnan kokoonpanosta, tehtävistä ja esittelystä määrätään Jämsän kaupungin hallintosäännössä.

Jämsän kaupunki kilpailutti suuren osan sosiaali- ja terveyspalveluistaan talvella 2014-2015. Kilpailutuksen ulkopuolelle jäivät vain vammaispalvelut ja sosiaalihuolto sekä viranomaistoiminta. Kuhmoisten kunta ei ollut mukana palvelujen ulkoistamisessa. Jämsän kaupunki solmi Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa 10 vuoden (+ 5 vuoden optio) sopimuksen sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotannosta 1.9.2015 alkaen. Koska optioita ei otettu määräaikaan mennessä käyttöön, palvelusopimus loppuu 31.8.2025. Yhteisyrityksestä omistaa Pihlajalinna Terveys Oy 51 % ja Jämsän kaupunki 49 %. Palvelusopimuksen mukaisen palvelutuotannon seuranta ja valvonta ovat ensisijaisesti sosiaali- ja terveyslautakunnan vastuulla.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Yhteistoiminta-alueen väestömäärä on yhteensä noin 22 000 asukasta. Väkiluku on vähenevä niin Jämsän kaupungissa kuin Kuhmoisten kunnassa. Väestön ikärakenne myös muuttuu yhä vanhuspainotteisemmaksi heikentäen ns. huoltosuhdetta. Erityisesti yli 85 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy tulevina vuosina huomattavasti nykyisestäään. Sosiaali- ja terveydenhuollossa tullaan tarvitsemaan erilaisia uusia toimintatapoja hoitaa ikääntyneiden palvelujen kysynnän kasvu. Muun muassa erilaiset digitaaliset palvelut ovat osa palvelurakennemuutosta ikääntyneiden kuten myös muissa sotepalveluissa.

Kuntouttavaa työtoimintaa ostetaan sosiaalipalveluna Työvalmennussäätiö Avitukselta. Nuorten työllisyyden parantamiseen sekä lasten ja nuorten syrjäytymisen ennalta ehkäisemiseen ja varhaiseen puuttumiseen on suunnattu voimavaroja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Perustoimeentulotuen myöntäminen siirtyi Kelalle 1.1.2017, mutta täydentävän ja ehkäisevän toimentulon myöntäminen jäi edelleen kuntien vastuulle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain muutos 1.1.2021 alkaen muutti laskentaperiaatteita mm. tehostetussa palveluasumisessa. Myös terveydenhuollon maksukattoon sisältyy entistä enemmän palveluja. Maksuttomien palvelujen määrä on lisääntynyt.

Sosiaali- ja terveysministeriöltä saatu jatkolupa perusterveydenhuollon ympärivuorokautiselle päivystykselle vuoden 2021 alusta turvaa terveyspalveluiden tuotannon jatkumisen nykyisellään aina 31.12.2024 saakka. Leikkaustoiminnan jatkumista nykymuotoisena Jokilaakson sairaalassa on uhkaamassa leikkaustoiminnan

keskittämistä koskeva lainsäädäntö sekä yksityisen leikkaustoiminnan kriteerejä koskevan ohjeistuksen valmistelu. Leikkaustoiminnalle on haettu jatkolupaa syksyllä 2020. Päätöstä asiaan ei ole vielä saatu.

Hyvinvointialueet 1.1.2023 alkaen

Hallituksen esitys koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista, hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021. Hyvinvointialueiden toimintaa säätelevät lait tulevat voimaan porrastetusti, osa jo 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset vuoden 2023 alusta. Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta, joille siirtyvät kuntien ja kuntayhtymien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät.

Hyvinvointialueiden toimintaa on valmistellut heinäkuusta 2021 lähtien väliaikainen toimielin "vate". Väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti. Väliaikainen toimielin valmistelelee asioita aluevaltuuston ratkaistavaksi ja se voi tehdä sopimuksia sekä palkata henkilöstöä määräaikaaisesti, korkeintaan 31.12.2023 saakka.

Hyvinvointialueen ylin päättävä toimielin on suorilla vaaleilla 23.1.2022 valittava aluevaltuusto. Edellisellä hallituskaudella tehtyjä selvityksiä ja hanketyötä käytetään hyväksi uusien hyvinvointialueiden palvelutuotannon valmistelussa. Toimialan henkilöresurssia käytetään myös vuonna 2022 hyvinvointialueiden valmistelussa. Jokainen sosiaali- ja terveystoimen tulosalue osallistuu osaltaan Keski-Suomen hyvinvointialueen valmisteluun.

Kuhmoinen on ollut osa Pirkanmaata 1.1.2021 lukien ja sen osalta sotepalveluja kehitetään Pirkanmaan hyvinvointialueeseen sopiviksi. Ikääntyneiden palveluiden ja perusterveydenhuollon osalta Kuhmoinen tekee jo tiiviisti yhteistyötä tulevan Pirkanmaan hyvinvointialueen tiimoilta. Hyvinvointialueiden valmistelussa myös yksityisille palveluntuottajille tulee olemaan oma työryhmänsä tavoitteena kehittää jatkossakin sujuvaa yhteistyötä julkisen että yksityisen sektorin välillä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköinen palvelu- ja asiointikanava Omaolo tulee olemaan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalinen palvelu. Kuhmoisissa sitä on kehitetty Pirkanmaan KOMAS-hankerahalla. Jämsän kaupunki osallistuu myös Omaolon kehittämiseen yhdessä Jämsän Terveys Oy:n kanssa. Ensimmäisenä on otettu käyttöön koronaoirearvio vuonna 2021. Kehittämistyö jatkuu mm. ottamalla käyttöön oirearvioita ja terveystarkastuksia. Syksyllä 2021 kehittämiseen on palkattu osa-aikainen terveydenhuollon ammattilainen. Jämsän Terveydellä Pihlajalinna Oy:n digitaaliset sovellukset toimivat julkisen digitaalisen palvelutuotannon rinnalla. Vuoden 2021 aikana Kuhmoisissa on myös valmisteltu VideoVisit-etähoivapalvelun käyttöönottoa sekä perusterveydenhuollossa että ikääntyneiden palveluissa.

Jämsän kaupunki liittyi sosiaalihuollon sähköiseen Kanta-arkistoon vuoden 2021 lopulla. SosKantaan liittyminen koskee sekä julkisia että yksityisiä sosiaalihuollon toimijoita. Jämsän kaupungin sosiaalitoimelle liittyminen Kantaan on ollut valtava ponnistus niukkojen henkilöstöresurssien takia. SosKantaan liittymiseen on varattu yhden henkilön täysiaikainen lisätyöpanos vuodelle 2021, mikä jatkuu ainakin osa-aikaisesti vuonna 2022.

Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Siihen liittyen mm. sosiaalihuollon asiakkaan palvelutarpeenarvioinnit, viranomaispäätökset valmisteluineen on tehtävä viranhaltijan toimesta. Aluehallintoviraston ohjauksesta joulukuun 2021 alusta lukien ikääntyneiden ja päihde- ja mielenterveyspalveluiden viranomaistyöhön siirtyi työntekijöitä Jämsän Terveydeltä, jotta viranomaistyö voidaan tehdä lain edellyttämällä tavalla.

Covid19 -pandemian aiheuttamaa hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa on kertynyt myös vuonna 2021. Vuoden 2021 aikana kehittyi useita ns. pandemia-aaltoja. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöitä on ollut paljon poissa mm. Omikron-variantin levittyä nopeasti ja laajasti väestön keskuudessa. Valtio korvaa suurelta osin koronasta aiheutuvia välittömiä kustannuksia. Pandemia on kasvattanut merkittävästi ja arvaamattomasti sotemenoja.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan vastuulle kuuluu valvoa yksityisiä sotepalveluiden tuottajia. Jämsän Terveyden sopimusvalvonnan lisäksi valvontatyötä tehdään jokapäiväisessä työssä laatu- ja palveluasiantuntijan toimesta yhteistyössä muiden viranhaltijoiden kanssa. Sosiaalipalvelujen valvontasuunnitelman mukaisia ennalta suunniteltuja valvontakäyntejä tehostettuihin palveluasumisen yksiköihin tehtiin vuonna 2021 yhteensä 11 kpl ja 1 kpl ennalta ilmoittamatta.

Palvelusetelipalveluntuottajien ohjaus- ja valvonta kohdistui vuonna 2021 lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelipalveluntuottajien valvontaan. Lapsiperheiden palveluntuottajille pidettiin toukokuussa 2021 kaupungin viranhaltijoiden ja palveluntuottajien yhteinen tilaisuus Teams- yhteyden avulla. Jämsän kaupungin ylläpitämässä yksityisten sosiaalipalveluntuottajien rekisterissä oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 74 palveluntuottajaa.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatuksena on tuottaa ja välittää asiakkaiden tarpeisiin laadukkaita ja vaikuttavia sosiaali- ja terveyspalveluja yhdessä muiden palveluntuottajien kanssa. Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on järjestää vähintään lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut kuntalaisille/yhteistoiminta-alueen asukkaille. Jotkut palvelut ovat sisällöltään määriteltynä ns. subjektiivisia oikeuksia, jotka pitää asiakkaille antaa, vaikka talousarvossa ei olisi niihin riittävästi budjetoitu. Muut palvelut tuotetaan ja välitetään kuntalaisille talousarvioon sisältyvien määrärahojen puitteissa.

Sosiaali- ja terveystoimen tavoitteena on yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen elämänkaaren eri vaiheissa. Kaikissa palveluissa painotetaan ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista, kuntouttavaa lähestymistapaa sekä ohjaamista omahoitoon ja vastuunottoon omasta hyvinvoinnista. Yhteistoiminta-alueella on vakinaisessa ja määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa yhteensä noin 150 henkilöä, joista suoraan Kuhmoisten palvelutuotannossa on noin 80 henkilöä. Henkilöstö on Jämsän kaupungin palveluksessa olevaa ja sitä käytetään tarvittaessa koko yhteistoiminta-alueella turvaten kaikissa yksiköissä kulloinkin tarvittava henkilökuntamitoitus. Henkilöstö on palvelutuotannon merkittävin voimavara ja siitä on pidettävä huolta. Henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä riittävän ja osaavan työvoiman saannin turvaaminen korostuu entisestään.

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta jakaantuu seuraaviin tulosalueisiin:

- sosiaali- ja terveystoimen hallinto
- sosiaalityö ja perhepalvelut
- vammaispalvelut
- vanhuspalvelut
- terveyspalvelut
- erikoissairaanhoido.

Tulosalueet jakaantuvat tulosityksiköihin ja edelleen kustannuspaikkoihin. Palvelujen tilaukset tehdään tulosalueittain hallinnon tulosaluetta lukuun ottamatta, koska sen kulut kohdistetaan eri yksiköille.

Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet ja määrärahat

	TA 2021	TA+Ita 2021	TP 2021	ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	29 286 880	29 086 880	37 284 540	8 197 660	128,18 %
Myyntituotot	20 559 020	20 559 020	24 987 766	4 428 746	121,54 %
Maksutuotot	6 416 420	6 216 420	7 450 099	1 233 679	119,85 %
Tuet ja avustukset	351 230	351 230	3 019 694	2 668 464	859,75 %
Muut toimintatuotot	1 960 210	1 960 210	1 826 981	-133 229	93,20 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-114 235 910	-115 804 910	-123 623 398	-7 818 488	106,75 %
Henkilöstökulut	-10 678 770	-10 712 770	-11 534 145	-821 375	107,67 %
Palvelujen ostot	-93 003 950	-94 538 950	-102 348 884	-7 809 934	108,26 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-510 520	-510 520	-647 436	-136 916	126,82 %
Avustukset	-5 748 950	-5 748 950	-4 875 027	873 923	84,80 %
Muut toimintakulut	-4 293 720	-4 293 720	-4 217 905	75 815	98,23 %
Toimintakate	-84 949 030	-86 718 030	-86 338 858	379 172	99,56 %
Poistot ja arvonalentumiset	-31 010	-31 010	-33 627	-2 617	108,44 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-84 980 040	-86 749 040	-86 372 486	376 554	99,57 %

Toimialan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Kuhmoisten palvelusopimuksen sekä palvelutuotannon toteutuminen ja sen seuranta tapahtuvat sovitusti.
Mittari	Kuhmoisten palvelusopimuksen tarkistaminen (1 krt/vuosi) ja tilausneuvottelujen käyminen (2 krt/vuosi) sekä palvelun tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)
Toteutumisen arviointi	Kyllä. Tavoitteet toteutuneet sovitusti.
Tavoite	Palvelutuotanto on kustannustehokasta ja palvelutarvetta vastaavaa.
Mittari	Jämsän ja Kuhmoisten sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot: nettomenot (euroa/asukas), tarvevakioidut menot (indeksi)
Toteutumisen arviointi	Ei täysin toteutunut. Henkilöstöpula vaikeuttaa palvelutarvetta vastaavan palvelutuotannon toteuttamisen. Erityisesti viranomaistyön resursseja tulee vahvistaa.
Tavoite	Ulkoistettujen sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottaminen tapahtuu sovitusti ja niiden valvonta ja ohjaus hoidetaan suunnitellusti.
Mittari	Jämsän Terveys Oy:n palvelusopimuksen ohjaus- ja valvontakäyntien toteutuminen (kyllä/ei, puutteet) sekä raportointi lautakunnalle ja kaupunginhallitukselle 4 krt/vuosi)
Mittari	Palvelusopimuksen seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)
Toteutumisen arviointi	On toteutunut tavoitteen mukaisesti 4 krt/vuosi. Poikkeamista on raportoitu sotelautakunnalle.
Asukkaiden peruspalvelut, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Asiakkaat ja kuntalaiset ovat osallisena sosiaali- ja terveyspalveluiden suunnittelussa ja asiakaspalveluprosessien kehittämisessä.
Mittari	Asiakasraatien määrä ja kattavuus (kpl, millä tulosalueilla)
Mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt (yli 90 % tyytyväisiä)

Toteutumisen arviointi	Toteutunut osittain. Asiakasraateja ja -tyytyväisyyskyselyjä on tehty. Jämsän Terveudessa ikääntyneiden palveluissa ollut asiakasraati 2.12.2021. Vanhuspalveluiden oma kysely toteutettu sekä Jämsässä että Kuhmoisissa huhti-toukokuussa 2021. Lisäksi ollut hymynaama-asiakaspalautteen tehokeräys viikoilla 42-43. Vammaispalveluissa ei ole ollut asiakasraateja. Asiakastyytyväisyyskyselyt toteutettiin syksyllä 2021.
Tavoite	Jämsän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon kehittäminen, NHG:n selvitys 2020
Mittari	Selvityksen tuloksena esitetyt kehittämissuositukset ja yhteistoimintamallit otetaan huomioon vuoden 2021 talousarvion valmistelussa.
Toteutumisen arviointi	Toteutunut. NHG:n selvityksen pohjalta tehtiin vammaispalveluissa lisäselvitys Kehitysvammaliiton toimesta. Selvityksen kehittämissuosituksia on pyritty huomioimaan toiminnassa.
Tavoite	Sosiaali- ja terveystieteiden rakennemuutoksen suunnitteluun ja valmisteluun osallistuminen aktiivisesti paikallisella ja hyvinvointialueiden (Keski-Suomi ja Pirkanmaa) tasolla. Tavoitteena on turvata asukkaille laadullisesti ja määrällisesti riittävät ja vaikuttavat sosiaali- ja terveystieteet.
Mittari	Osallistuminen hyvinvointialueen valmistelutyöryhmiin ja yhteishankkeisiin ja sitä kautta yhteistoiminta-alueen edunvalvonta
Toteutumisen arviointi	Sekä Pirkanmaan että Keski-Suomen soterakennemuutokseen on osallistuttu aktiivisesti sekä työntekijä- että esimiestasolta.

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Sosiaali- ja terveystoimi, kustannukset yhteensä			
Jämsä (euroa/asukas)	4 282	4 260	4 373
Kuhmoinen (euroa/asukas)	4 690	4 837	4 808

Riskienhallinta

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Tulokertymä (asiakas- ja kuntalaskutus) pienenee
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Tulokertymä on pienentynyt asiakasmaksulain 1.7.2021 muutoksen takia. On tullut enemmän maksuttomia palvelua ja yhä enemmän palveluja sisältyy maksukattoon.
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Säädösten perusteella tapahtuva palvelujen kysyntä lisääntyy ennen budjettivalmistelua
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksulain muutos 1.7.2021 alkaen on aiheuttanut palvelujen kysynnän kasvua (mm. terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen poisto/alentaminen).
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Ennakoimaton palvelujen kysynnän kasvu, esim. lastensuojelu, kotikunnan vaihtajat
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Yllättäviä kysynnän kasvuja on ollut mm. lastensuojelussa sijoituksia.
Tavoite	Riski

Toiminnan laatu	Sopimuksen valvonta/ulkoistettujen sosiaali- ja terveystalvelujen laatu poikkeamien tunnistamatta jääminen
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Jämsän Terveystalvelusopimusta valvotaan säännöllisesti valvontasuunnitelman mukaisesti. Ennalta ilmoittamia valvontakäyntejä ei ole Jämsän Terveystalveen tehty.
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Henkilökunnan ammattitaito ei ole ajan tasalla;
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Henkilöstön ammattitaito ei ole kaikilta osin ajan tasalla. Vaatii kehittämistä.
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Palveluprosessi (koko ketju) ei toimi suunnitellusti.
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Palveluprosessit vaativat jatkuvaa kehittämistä.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Ostopalveluyritysten (muu kuin JT) toiminnan päättyminen äkillisesti
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	On ollut muutoksia ostopalveluiden tuottajissa.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Tietojärjestelmien toimintakatkos; päivitys ja leikkaustoiminta
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Tietojärjestelmien toimintakatkoksia ei ole ollut.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Avainhenkilöiden ennustamattomat poissaolot
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	On ollut pitkiä sairauslomia. Myös koronaan sairastumiset ovat lisänneet sairauslomia.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Avainhenkilöiden sairastuminen yhtä aikaa koronaan
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Riski on konkretisoitunut.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Sote-uudistuksen toteutuessa nykyisen lakiehdotuksen mukaisesti, ulkoistussopimuksien osia mitätöidään ja talvelut joudutaan järjestämään uudella tavalla.
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Sote-uudistus toteutuu 1.1.2023 alkaen. Jämsän Terveystalvelun talveluntuotanto jatkuu todennäköisesti talvelusopimuksen loppuun 31.8.2025 saakka.

Riskien seurannasta ja niiden hallintatoimenpiteistä toimialalla vastaa toimialajohtaja sekä talvelaluejohtajat ja muut tilivelvolliset ja esimiesasemassa olevat kukin omalta osaltaan.

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Tulosalueen esimies: sosiaali- ja terveysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto vastaa hallinnosta, taloudesta sekä lautakunnan päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Hallintoyksikkö koordinoi tulosalueiden toimintaa ja vastaa koko toimialan palvelutuotannon kehittamisestä sekä sisäisten ja ulkoisten palvelujen laadun valvonnasta.

Tulosalue järjestää potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnan.

Lisäksi tulosalueen vastuulla on yksityisten sosiaalipalvelun tuottajien hyväksyminen palveluntuottajiksi ja heidän toimintansa valvonta- ja ohjaustyö, jota tekee laatu- ja palveluasiantuntija yhteistyössä tulosaluejohtajien kanssa. Valvonta-asioissa yhteistyötä tehdään aluehallintoviraston kanssa.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Sosiaali- ja terveystoimen palvelut tuotetaan ja järjestetään vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti sekä tehdään sovitusti palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävät.
Mittari	Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)
Mittari	Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet)
Mittari	Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit /tarkastusohjelmat (toteutuminen, kyllä/ei)
Toteutumisen arviointi	Toteutunut
Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Aktiivinen osallistuminen paikallisesti ja maakunnallisesti maakuntauudistuksen suunnitteluun ja valmisteluun
Mittari	Sosiaali- ja terveystoimen johdon ja esimiesten osallistuminen paikallisiin ja maakunnallisiin työryhmiin (työryhmien määrä/edustajien määrä).
Toteutumisen arviointi	Jämsän kaupunki on osallistunut aktiivisesti sekä Keski-Suomen että Pirkanmaan hyvinvointialueiden kehittäjäryhmiin. Vakituksia työryhmiä oli alkuvuodesta 8. Loppuvuotta 2021 kohden kehittämistyöryhmien määrä on laajentunut työntekijätasolle ja niitä on tullut useita lisää.
Tavoite	Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen
Mittari	Koulutussuunnitelman laatiminen
Mittari	Täydennyskoulutuspäivät toteutuvat (väh. 3 päivää/hlö/vuosi).
Toteutumisen arviointi	Toteutunut osittain. Koulutussuunnitelmaa ei ole laadittu. SosKanta-arkistoon liittymisen tiimoilta on ollut useita koulutuksia sosiaalihuollon henkilökunnalle. Hyvinvointialueiden muodostumisen tiimoilta on jatkuvasti erilaista osaamisen kehittämistä. Lähikoulutuspäiviä ei juuri ole ollut pandemian takia.
Tavoite	Toiminnan johtaminen on järjestelmällistä ja tavoitteellista sekä tuetaan yksiköitä palvelutuotannossa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.
Mittari	Henkilöstöinfot (väh. 2 krt/vuosi) ja esimieskokoukset (väh. 3 krt/vuosi) toteutuvat.

Mittari	Toimialan johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti (joka toinen viikko kesäaikaa lukuun ottamatta), kokousten muistiot jaetaan henkilöstölle
Toteutumisen arviointi	Toteutunut

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	632 560	632 560	819 052	186 492	129,48 %
Toimintakulut	-1 195 910	-1 199 210	-1 588 839	-389 629	132,49 %
Toimintakate	-563 350	-566 650	-769 787	-203 137	135,85 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 100	-3 100	-1 033	2 067	33,34 %
Tilikauden tulos	-566 450	-569 750	-770 820	-201 070	135,29 %

- toimintatuottojen ylityksessä, sisäisten hallintomenojen aiheuttama ylitys näkyy tulosalueella tulojen ylityksenä 107 612 euroa
- toimintakulujen ylitykset 342 918 euroa, johon sisältyy mm. ulkopuoliset sijaiset (tartuntatautilääkäri- ja hallintoyliääkäri), muut asiantuntijapalvelut ja ict-kustannukset

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Jämsä			
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	34	28	39
Kuhmoinen			
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	91	86	93

Sosiaalityö ja perhepalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja

Toiminnan kuvaus

Tulosalue tuottaa sosiaalityön, täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentuloturvan ja lastenvalvojan palvelut. Hankkii perhepalvelukeskuksen ja päihde- ja mielenterveyspalvelut Jämsän Terveys Oy:ltä. Alueella on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon toimintoja.

Sosiaalityö ja perhepalvelut tukevat yhteistoiminta-alueen asukkaiden väestön hyvinvointia varhaisen puuttumisen, oikean hoidonpohjatuksen ja moniammatillisen yhteistyön osalta.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen. Osallistutaan NHG:n järjestämään vertaiskehittämiseen yhdessä muiden kehittämistyössä mukana olevien kuntien kanssa.
Mittari	Osallistuminen Jämsän tarpeista lähtevään prosessoituun vertaiskehittämiseen
Toteutumisen arviointi	Vertaiskehittäminen ei ole käynnistynyt eikä siten toteutunut
Tavoite	Osallistutaan Keski-Suomen sote- uudistuksen maakunnalliseen valmisteluun. Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt valmisteluun 9 miljoonan euron rahoituksen
Mittari	Valmistelun vaiheittaisen etenemisen seuranta
Toteutumisen arviointi	Valmistelun etenemistä on seurattu. Keski-Suomen hyvinvointialueen rakentaminen käynnistyi maanantaina 5.7., kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta valmisteleva väliaikainen valmistelutoimielin järjestäytyi. Ensimmäinen alueen esihenkilöinfo järjestettiin 1.10.2021 ja toinen 26.11.2021. Hyvinvointialue järjestää kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut Keski-Suomessa. Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluista siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa.
Tavoite	Osallistutaan Keski-Suomen sote-rakenne-hankkeeseen vuosina 2020 – 2021. Mukana ovat Luhankaa lukuun ottamatta kaikki Keski-Suomen kunnat ja sote-kuntayhtymät.
Mittari	Osallistuminen sote-rakenneuudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin
Toteutumisen arviointi	On osallistuttu Keski-Suomen sosiaalihuollon tiedonhallinnan yhteistyöfoorumin Teams-tapaamisiin. Johtava sosiaalityöntekijä on kuulunut perhepalveluiden integraatioryhmään, lastensuojelun alatyöryhmään ja sosiaalihuollon palveluiden alatyöryhmään Jämsän SosKanta valmistelussa on tehty yhteistyötä maakunnan toimijoiden kanssa. Johtava sosiaalityöntekijä on toiminut Aster-yhteyshenkilönä.
Tavoite	Osallistutaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hankkeeseen vuosina 2020 - 2022. Mukana ovat kaikki Keski-Suomen kunnat ja sote-kuntayhtymät.
Mittari	Osallistuminen laaja-alaisten sosiaali- ja terveyskeskusten ja niiden palveluprosessien kehittämiseen
Toteutumisen arviointi	On osallistuttu Keski-Suomen sosiaalipäivystyksen ja sijaishuoltoyksikön kuntakokouksiin.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	3 331 640	3 331 640	3 720 801	389 161	111,68 %
Toimintakulut	-17 172 960	-17 573 760	-17 441 245	132 515	99,25 %
Toimintakate	-13 841 320	-14 242 120	-13 720 444	521 676	96,34 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-1 310	-1 310	0,00 %
Tilikauden tulos	-13 841 320	-14 242 120	-13 721 754	520 366	96,35 %

Selvitys määrärahojen merkittävimmistä ylityksistä/alituksista

	<u>Ylitys €</u>	<u>Alitus €</u>
Toimeentuloturva		56 000
Jälkihuolto		43 000
Lastensuojelun laitoshoido		50 000
Avohuollon tukitoimet		155 000
Lastensuojelun perhehoito	749 000	

Lastensuojelun palvelutarpeeseen vastattiin kysynnän edellyttämällä tavalla. Lastensuojelun kustannukset alittuivat jälkihuollossa, laitoshuollossa ja avohuollon tukitoimissa. Sen sijaan lastensuojelun perhehoidon menot ylittyivät reilusti alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Tämä johtuu pääasiassa vuoden 2020 jälkipuoliskolla toteutuneista useista huostaanotoista ja sijoituksista.

Vuoden 2021 talousarvioon esitettiin seuraavat lisämäärärahat: lastensuojelun perhehoito 200 000 euroa ja avohuollon tukitoimet 100 000 euroa. Talousarvio toteutui nettomääräisesti erittäin hyvin, sillä nettomenot alittuivat 518 000 eurolla. Näin ollen myös alkuperäinen talousarvio alittui eikä lisämäärärahoja tarvinnut käyttää.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Jämsä			
Sosiaalityö ja perhepalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	694	694	694
Huostaan otettujen lasten kokonaismäärä (määrä)	44	42	40
Jälkihuollossa olevat (määrä)	52	48	58
Toimeentulotukiruokakunnat (määrä)	387	550	455
Kuhmoinen			
Sosiaalityö ja perhepalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	322	393	296
Huostaan otettujen lasten kokonaismäärä (määrä)	1	10	1
Jälkihuollossa olevat (määrä)	1	10	1
Toimeentulotukiruokakunnat (määrä)	32	50	34

Vammaispalvelut

Tulosalueen esimies: vammaispalvelupäällikkö

Toiminnan kuvaus

Tulosalue järjestää ja tuottaa vammaispalvelun, vammaisten henkilöiden perhetyön ja palveluohjauksen, kehitysvammaisten avopalvelut, vammaisten asumispalvelut, vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä alle 65-

vuotiaiden omaishoidon tuen, vammaisten henkilöiden perhehoidon ja sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumisen tuen palvelut Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan yhteistoiminta-alueelle.

Toiminnan tavoitteena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisen henkilön yhteiskunnassa kohtaamia esteitä.

Perittäviä ateriainmaksuja korotettiin vuodelle 2021, koska aterioiden ostoihin tuli korotuksia.

Vammaispalvelulain mukaisessa henkilökohtaisessa avussa asiakasmäärät ovat olleet vuosittain kasvussa. Lakisääteiset avustajatunnit 30 h/kk ovat pääsääntöisesti täysimääräisesti asiakkaiden käytössä.

Vammaispalveluista olimme mukana SosKanta-projektissa ja kirjaamisvalmennuksissa. Vuoden 2021 lopulla otettiin käyttöön asiakastietojärjestelmä Kanta-Effica. Asiakkuudet siirrettiin Kanta-Efficaan Yph-Efficasta.

Linnamäentien ryhmäkodin (tehostettua palveluasumista kehitysvammaisille) toiminta siirtyi Jämsän kaupungille 1.6.2021 liikkeenluovutuksella Vetrea Oy:ltä. Liikkeenluovutuksen myötä kaupungille siirtyi 13 työntekijää.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Kehitysvammaliiton tekemän palvelurakenteen selvityksen mukaiset kehittämistoimet ja uusien arviointimenetelmien ja toimintatapojen käyttöönotto.
Mittari	Kehittämistomien ja uusien arviointimenetelmien käyttöönoton etenemisen seuranta.
Toteutumisen arviointi	Kehitysvammaliiton selvitys valmistui touko-kesäkuussa 2021. Sosiaali- ja terveyslautakunta käsitteli selvitystä 16.6.2021 ja kaupunginhallitus 28.6.2021. Selvityksen johtopäätelmänä oli, että kehitysvammaiset henkilöt on sijoitettu heille oikean tasoille paikoille. Yksi tai kaksi henkilöä voisi selvitä kevyemmässä hoivayksikössä. Valtakunnan tason vertailussa Jämsän palvelurakenne ei ole poikkeava. Kustannukset riippuvat monista tekijöistä, mm. hoidettavista yksilöistä ja toisaalta myös siitä, onko tuottajana kunta vai yksityinen palveluntuottaja. Kehitysvammaliiton esittämiin toimenpide-ehdotusten toteutukseen ei ole varattu erillistä määrärahaa tai resurssia.
Tavoite	Varautuminen maakunta- ja sote-uudistukseen osallistumalla vammaispalveluiden maakunnalliseen suunnitteluun ja kehittämällä yhdyspinta- ja hyvinvointiyhteistyötä. Henkilöstön muutosjohtaminen.
Mittari	Osallistuminen maakunta- ja sote- uudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin.
Toteutumisen arviointi	Valmistelun etenemistä on seurattu. Varsinaisia hyvinvointialueen vammaispalvelujen valmisteluun liittyviä työryhmiä ei ollut v. 2021 aikana. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (Koske) vammaistyöryhmässä on ollut esillä hyvinvointialueen valmistelu. Tulevaisuuden sotekeskus täydennyskakuun valmisteltiin vammaispalvelun osuus. Vammaispalvelupäällikkö osallistui tähän valmisteluun.
Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Sähköisen palvelusetelin käyttöönoton laajentaminen asteittain vammaispalveluissa.
Mittari	Kustannusten seuranta
Mittari	Palvelusetelipäätökset eri palveluissa
Mittari	Palvelusetelituottajat eri palveluissa

Toteutumisen arviointi	Päätöksiä palvelusetelin käyttöönotosta muissa vammaispalveluissa ei tehty v. 2021.
Tavoite	Vammaispalvelulain ja sosiaalihoitolain mukaiset kuljetuspalvelut on kilpailutettu. Kuljetuspalveluiden saatavuus on parantunut. Alueella toimii riittävä määrä kuljetuspalveluita laadukkaasti tuottavia taksiryttäjiä.
Mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Mittari	Asiakkaiden liikkumisen tarpeita vastaava määrä kilpailutettuja takseja
Mittari	Kustannusten seuranta
Toteutumisen arviointi	Uusi maakunnallinen sotekuljetusten välitys käynnistyi 1.6.2021 (Keski-Suomen matkojen yhdistelykeskus). Taksien saatavuudessa yhteistoiminta-alueella on ollut jonkin verran ongelmia, vaikka kuljetuskapasiteettiä on riittävästi. Kuljetuskustannukset ovat laskeneet verrattuna vuoteen 2020. Asiakaspalautetta on otettu vastaan ja välitetty ne edelleen välityskeskukselle tai suoraan taksiautoilijoille. Viikoittain osallistuttiin kuntien ja välityskeskuksen yhteiseen tilannekatsauspalaveriin.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	2 955 390	2 955 390	3 022 857	67 467	102,28 %
Toimintakulut	-14 678 150	-14 678 150	-14 956 504	-278 354	101,90 %
Toimintakate	-11 722 760	-11 722 760	-11 933 647	-210 887	101,80 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-1 310	-1 310	0,00 %
Tilikauden tulos	-11 722 760	-11 722 760	-11 934 957	-212 197	101,81 %

- Toimintakulujen alituksia vammaisten kuljetuspalveluissa Jämsässä 121 190 euroa.
- Toimintakulujen ylitystä vammaispalveluiden hallinnossa/asiantuntijapalvelut (lakipalveluostoja, vuokratyövoiman ostoja) 40 538 euroa
- Toimintakulujen ylitystä asiakaspalvelujen kehitysvammaispalveluiden ostopalveluissa Jämsän osalta 101 830 euroa.
- Linnamäentien ryhmäkodin toiminta siirtyi 1.6.2021 Jämsän kaupungille. Vuoden 2021 budjetissa määrärahat kehitysvammaispalveluiden ostopalveluissa.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Jämsä			
Vammaispalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	590	588	607
Omaishoidontuen saajia	31	30	35
Kuhmoinen			
Vammaispalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	589	580	588
Omaishoidontuen saajia	2	2	2

Vanhuspalvelut

Tulosalueen esimies: vanhuspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Vanhuspalvelut järjestää vanhusten kotihoidon, vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja yhteisissä vanhuspalveluissa vanhusten palvelujen sosiaalityön ja palveluohjauksen, omaishoidon ohjauksen, palvelupäivä- ja päiväkeskustoiminnan sekä muistipoliklinikkatoiminnan Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan muodostamalla sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueella. Vanhuspalvelujen palvelujen tuotannosta Jämsän kaupungin alueella vastaa 1.9.2015 lukien Jämsän Terveys Oy. Kuhmoisten vanhuspalvelut tuottaa Jämsän kaupunki.

Vanhuspalvelujen toimintoja suunniteltaessa ja palveluja kehitettäessä lähtökohtana palvelusopimuksen ohella on ”Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista” (980/2012) annetussa laissa ja lain muutoksessa (voimaan 1.10.2020) sekä laatusuosituksessa ”Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020-2023” (STM ja Kuntaliitto 2020) esitetyt linjaukset. Edellä mainittujen asiakirjojen hengen mukaisesti palvelurakenteen lähtökohtana on kotiin annettavien palvelujen ensisijaisuus.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston antaman ohjeistuksen perusteella Jämsän Terveydeltä siirtyi Jämsän kaupungille vastatavaksi ja omaksi toiminnaksi ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjaus tehtävien edellyttämän julkisen vallan käytön ja viranhaltijapäätösten tekemisen vuoksi. Viranomaistyön toteuttamiseksi Jämsän kaupungissa lain edellyttämällä tavalla Jämsän kaupungin puolelle perustettiin kahden asiakasohjaajan, omaishoidon asiakasohjaajan ja gerontologisen sosiaalityöntekijän virat ko. toimintoja varten. Henkilöstön siirto toteutettiin 1.12.2021 liikkeenluovutusperiaatteella.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Onnistuminen vanhuspalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävässä.
Mittari	Järjestämisvastuulla olevien oman palvelutuotannon ja ostopalvelujen palvelusopimusten vähimmäisvaatimusten ja laatukriteereiden toteutuminen.
Toteutumisen arviointi	Vanhuspalvelujen palvelujen palvelutuotannosta Jämsän kaupungin alueella vuoden 2021 aikana on vastannut Jämsän Terveys Oy. Kuhmoisten kunnan osalta vanhuspalvelujen palvelutuotannosta vuonna 2021 on vastannut Jämsän kaupunki. Ostopalvelujen osalta (Jämsän Terveys Oy) ostopalvelusopimusten seuranta on suoritettu suunnitellusti neljä kertaa vuoden 2021 aikana. Valvontakäytien yhteydessä havaitut poikkeamat vähimmäisvaatimusten ja laatumittareiden osalta on raportoitu.
Tavoite	Varautuminen sote-uudistukseen
Mittari	Osallistuminen sote-uudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin.

Toteutumisen arviointi	<p>Vanhuspalveluissa on PirSote-hankkeen (Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyökeskus –hanke) osalta osallistuttu soveltuvin osin hankesalkku 2 (Sosiaalihuollon toiminnallinen muutos) työpaketti 6 (Ikäihmisten palveluiden kehittäminen) työryhmätyöskentelyyn.</p> <p>Keski-Suomi sote-uudistuksen osalta vanhuspalveluissa on osallistuttu RAI –arviointi- ja seurantajärjestelmän käyttöönoton työryhmätyöskentelyyn, joka toteutetaan osana Keski-Suomen Sote-uudistuksen rakenneuudistusta tukevaa alueellista valmistelua.</p>
------------------------	---

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	10 611 920	10 611 920	12 239 811	1 627 891	115,34 %
Toimintakulut	-33 310 710	-33 811 409	-38 221 411	-4 410 002	113,04 %
Toimintakate	-22 698 790	-23 199 489	-25 981 599	-2 782 110	111,99 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden tulos	-22 698 790	-23 199 489	-25 981 599	-2 782 110	111,99 %

Kuhmoinen

Kuhmoisten vanhuspalveluiden toteutuma on 109,42 %

Ylitykset, tulot 465 167 euroa

Ylitykset, menot 412 294 euroa

Kuhmoisten kunnan osalta tulojen suurimmat ylitykset ovat kunnan maksuosuuden ja asiakasmaksujen ylitykset yhteensä. Suurimmat ylitykset menoissa ovat erilliskorvauksissa ja ulkopuolelta palkattujen sijaisten kohdalla.

Alitukset, tulot 330 772 euroa

Alitukset, menot -372 339 euroa

Tulojen osalta suurimmat alitukset ovat sotilasvammalain mukaisissa korvauksissa ja hoitopäivämaksuissa. Menojen alituksia on vakinaisten kuukausipalkoissa ja asiakaspalveluiden ostoissa.

Jämsä

Jämsän kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen Jämsän Terveydelle maksettavat ateria- ja tukipalvelumaksut kirjaantuvat menoksi 34100 kotihoidon ja 34130 asumispalveluiden ostojen kustannuspaikoille. Käsittely on muutettu vuoden 2021 alusta. Korjaukseen vaikutti ympärivuorokautisen asumispalvelun asiakasmaksurakenteen muutos. Asiakkaalta ei enää peritä erikseen ateria- ja tukipalvelumaksua, vaan hän maksaa hoivan osuuden, joka pitää sisällään kaikki palvelut.

Pandemiakustannusten kirjaaminen on tehty samalla periaatteella kuin vuonna 2020 olleet kustannukset ovat olleet. Pandemiakustannusrakenne on kuitenkin muuttunut vuoden 2021 alusta avohoitopainotteiseksi, kun mukaan ovat tulleet rokottaminen ja jäljittäminen.

Kotihoito ja Kotihoidon talot ja asunnot

Kustannuspaikat yhteensä alittuvat -118 689 euroa

Pandemiakustannukset 98 018,86 euroa

Palvelusopimuksen mukainen korvaus Jämsän Terveydelle on ylittynyt talousarvion ja lisätalousarvion yhteensä 1 048 561 eurolla. Lisätalousarviota tehtäessä ylitykseksi on arvioitu 67 000 euroa.

lääkäiden tehostettu palveluasuminen

Ylitykset, menot

Hoitajamitoitus 297 577,12 euroa

Pandemiakustannuksia 400 140,34 euroa

Erilaisten oikaisukirjausten takia Jämsän Terveydelle maksettavaa ateria- ja tukipalveluosuutta on tehostetun palveluasumisen osalta vaikea ilmoittaa. Tukipalvelumaksu on poistunut 1.7.2021 tehostetun palveluasumisen asiakasmaksuista, mutta Jämsän terveydelle se on maksettu 31.12.2021 asti.

Palvelusopimuksen mukainen korvaus Jämsän Terveydelle on ylittynyt talousarvion ja lisätalousarvion osalta yhteensä 1 430 591. Lisätalousarviota tehtäessä ylitykseksi on arvioitu 273 000 euroa.

Kustannuspaikka ylittyy yhteensä 366 731 euroa.

Omaishoidon tuesta on Jämsälle jäänyt -32 328 euron kustannukset. Kyseessä on Kuel-maksut, jotka ovat syntyneet omaishoitajille maksetuista palkoista.

Muistipoliklinikan toiminta on alittunut 393 542 euroa.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Jämsä			
Vanhuspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	1 149	1 138	1 314
Omaishoidon tuen saajat Jämsä	209	170	192
Jämsän Terveys/Tehostetun asumispalvelun asiakkaita, oma toiminta ja ostopalvelut (asiakkaita keskimäärin/kk)		272	237
Kuhmoinen			
Vanhuspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	1 781	1 688	1 925
Omaishoidon tuen saajat Kuhmoinen	25	13	25
Tehostetun asumisen asiakkaita, oma toiminta ja ostopalvelut (asukkaita keskimäärin/kk)	30	30	30
TK:n vuodeosastot	25	25	22

Terveyspalvelut

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri

Toiminnan kuvaus

Jämsässä terveyspalveluiden saatavuus on ollut hyvällä tasolla. Pandemia on vaikuttanut rajusti terveyspalveluiden käyttöön sekä tuottamiseen, mutta palveluita ei ole jouduttu supistamaan. Infektiovastaanotot ja koronatestaus ovat toimineet joustavasti ja nopeasti. Toiminta on mukautunut hyvin pandemiatilanteeseen niin tilojen, hygienian kuin yleisten ohjeistusten osalta.

Koronarokotukset aloitettiin Jämsän vanhalla lukiolla. Kevään aikana rokotustoimintaa on rajoittanut rokotteiden huono saatavuus, rokotushenkilöstöä olisi ollut käytettävissä enemmän, mitä rokotteita on kuntaan saatu. Syksyllä 2021 rokotteita on pyritty antamaan ilman ajanvarausta, ns. walk-in-rokotuspäivinä. Jämsän koko väestön rokotekattavuus oli 17.10.2021 ensimmäisen rokotuksen osalta 77,1 % ja toisen rokotuksen osalta 68,5 %. Nuoren rokotekattavuus on ollut heikompaa verrattuna muihin Pirkanmaan kuntiin. Kolmas koronarokotus on edennyt Jämsässä kansallista tasoa nopeammin ja tammikuun loppuun mennessä jämsäläisistä on kaikki ne henkilöt rokotettu kolmannen kerran, jotka aikataulujen mukaan rokotteen ovat voineet saada.

Kuhmoisissa palvelut ovat pyörineet normaalisti. Aikojen saatavuus Kuhmoisissa on ollut hyvä, ja jonoja ei ole odotettavissa. Kuhmoisten koko väestön rokotekattavuus oli 17.10.2021 ensimmäisen rokotuksen osalta 83,7 % ja toisen rokotuksen osalta 78,6 %.

Huhtikuun alussa otettu perusterveydenhuollossa käyttöön uusi toimintamalli, jossa lääkäreiden vastuut määritelty uudelleen. Palaute hoitohenkilöstöltä tämän suhteen on ollut hyvä. Vastuulääkäri osallistunut aktiivisesti Pirkanmaan sotien kehittämiseen ja tähän irrotettu työaika on saatu sijaistettua. Terveysasemalla on aloitettu henkilöstön kuukausipalaverit hallintoylilääkärivetoisesti. Palaverissa käsitellään toimintaa, taloutta, palveluiden saatavuutta, henkilöstöä, ajankohtaisia asioita ja kehitysideoita.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Onnistuminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävässä.
Mittari	Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)
Mittari	Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet)
Mittari	Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit ja niiden toteutuminen (kyllä/ei)
Toteutumisen arviointi	Tavoite toteutunut.
Asukkaiden peruspalvelut, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Kuhmoisten yksiköiden toiminnan aktiivinen johtaminen ja tukeminen arkityössä.
Mittari	Kliinisen työn laatua mittavien indikaattoreiden käyttöönotto vuoden 2020 aikana
Mittari	Säännöllisten yksikkökokousten pitäminen (kyllä/ei, puutteet)
Toteutumisen arviointi	Tavoite ei täysin toteutunut vakituisen hallintoylilääkärin puuttuessa osan vuotta.
Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Aktiivinen osallistuminen terveydenhuollon kehitystyöhön ja maakuntaudistuksen valmisteluun.
Mittari	Leikkaustoiminnan säilyminen Jokilaakson sairaalassa
Mittari	Osallistuminen maakuntaudistuksen työryhmiin (kyllä/ei)
Mittari	Palveluiden saatavuus säilyy nykyisellään (kyllä/ei)

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	5 341 070	5 341 070	7 791 233	2 450 163	145,87 %
Toimintakulut	-16 802 410	-17 026 711	-17 442 070	-415 359	102,44 %
Toimintakate	-11 461 340	-11 685 641	-9 650 838	2 034 803	82,59 %
Poistot ja arvonalentumiset	-27 910	-27 910	-28 940	-1 030	103,69 %
Tilikauden tulos	-11 489 250	-11 713 551	-9 679 778	2 033 773	82,64 %

- toimintatuotoissa STM:n maksama COVID-19 korvaus ja Jämsän Terveyden lääkärikoulutuksen (EVO) tulot
- toimintakuluissa menoissa Jämsän Terveyden lääkäreiden palkkakustannus

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Jämsä			
Terveysspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	590	576	489
Kuhmoinen			
Terveysspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	534	527	596

Erikoissairaanhoito

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri

Toiminnan kuvaus

Erikoissairaanhoidon tulosalue järjestää yhteistoiminta-alueen erikoissairaanhoidon palvelut. Yhteistoiminta-alue kuuluu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin. Palveluiden tuotannosta vastaa Jämsän Terveys Oy, joka tuottaa palvelut yhteistyössä mm. Jokilaakson Terveys Oy:n kanssa. Paikallisesti tuotettavien erikoislääkäripalveluiden määrä on lisääntynyt joka vuosi. Jokilaakson sairaalan leikkaustoiminta on aluehallintoviraston tarkkailun ja selvityksen alla. Leikkaustoiminnasta on valvovalle viranomaiselle annettu selvitys viimeksi heinäkuussa 2020. Leikkaustoiminnan säilyttäminen Jokilaakson sairaalassa mahdollisimman laajamittaisena on yksi tärkeimmistä tavoitteista lähivuosina. Vaativat erikoissairaanhoidon palvelut hankitaan Pirkanmaan ja vähäisemmässä määrin myös Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä.

Tulosalueeseen sisältyy myös Jämsän kaupungin dialyysiyksikkö, joka jatkaa toimintaansa entisen käytännön mukaisesti Jämsän Terveys Oy:n tuottamana, mutta toimii samalla Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ns. satelliittiyksikkönä.

Erikoissairaanhoidon kulut kuuluvat Jämsän osalta Jämsän Terveydelle. Kuhmoisten osalta kustannukset ovat vaikeasti ennakoitavissa, koska yksittäiset potilastapaukset vaikuttavat pienessä kunnassa erikoissairaanhoidon menoihin suuresti. Laajalla paikallisella palveluntuotannolla ja hyvällä perusterveydenhuollon resurssilla pystytään vaikuttamaan erikoissairaanhoidon kustannuksiin osittain.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Erikoissairaanhoidon palvelut ja niiden kustannustason säilyttäminen nykyisellään
Mittari	Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä ja Jokilaakson sairaalasta ostettavien erikoissairaanhoidon palvelujen toteuman seuranta erikoisaloittain.

Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut.
Tavoite	Onnistuminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävässä.
Mittari	Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)
Mittari	Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet)
Mittari	Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit ja niiden toteutuminen (kyllä/ei)
Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut.
Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	ESH-palvelujen turvaaminen nykyisessä laajuudessa Jokilaakson sairaalassa
Mittari	Leikkaustoiminta jatkuu (kyllä/ei)
Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut. Leikkaustoiminta jatkuu.

- toimintatuotoissa Jokilaakson sairaalan myynti on ylittänyt budjetoinnin
- toimintakuluissa on vastaava ylitys ulkokuntien myynnin osalta
- Kuhmoisten erikoissairaanhoidon käyttö on alittunut

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	6 414 300	6 214 300	9 690 786	3 476 486	155,94 %
Toimintakulut	-31 075 770	-31 515 670	-33 973 329	-2 457 659	107,80 %
Toimintakate	-24 661 470	-25 301 370	-24 282 543	1 018 827	95,97 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-1 034	-1 034	0,00 %
Tilikauden tulos	-24 661 470	-25 301 370	-24 283 577	1 017 793	95,98 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Jämsä			
Erikoissairaanhoido, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	1 223	1 236	1 228
Kuhmoinen			
Erikoissairaanhoido, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	1 393	1 564	1 390

Erikoissairaanhoidon kustannusten toteutuminen vuodelle 2021 näyttäisi olevan talousarvion mukainen. TAYS:ssa sattunut tietojärjestelmävirhe, josta tulossa lisälaskua kunnille syksyn aikana. Leikkausten määrä Jokilaakson sairaalassa on 2021 pysynyt hyvällä tasolla. Erikoisaloilla nefrologian erikoislääkärin työpanosta kaivattaisiin lisää.

Sivistystoimi

Toimialajohtaja: sivistystoimenjohtaja

Sivistyslautakunta 1.1.-31.7.2021

jäsenet

Matti Similä, puheenjohtaja
Pekka Pasanen, varapuheenjohtaja
Tiina Altti
Eero Koskela
Mikko Laitinen
Sirpa Peltonen
Saara Peutere-Heikka
Eila Sahala
Timo Salokorpi
Lotta Ahola

varajäsenet

Johanna Nivala
Jyri Sarajärvi
Terttu Laaksonen
Lauri Viitanen
Mikko Lahtinen
Robert Savolainen
Mari Äikäs
Jyrki Niittymaa
Leena Valkeajärvi
kaupunginhallituksen edustaja

Sivistyslautakunnan kokouksia oli yhteensä seitsemän. Niistä kolme toteutettiin hybridinä ja neljä kokonaan verkossa. Asiantuntijat ovat osallistuneet kokouksiin verkon välityksellä. Käsiteltyjä asioita oli yhteensä 94 pykälää.

Sivistyslautakunta 1.7.-31.12.2021

Jäsenet

Jyrki Niittymaa, puheenjohtaja
Eero Peltola, varapuheenjohtaja
Aki Lemmetyinen
Tiina Altti
Saara Peutere-Heikka
Lean Hiekkämäki
Veli-Erkki Ruotsalainen
Taika Olin
Timo Salokorpi

Varajäsenet

Ilkka Salminen
Petri Haapakoski
Ari Sarin
Päivi Lindqvist
Leila Seppälä
Pauliina Kokko
Ville Erkkilä
Karita Puttonen
Katja Minkkinen

Sivistyslautakunnan kokouksia oli yhteensä kuusi. Niistä yksi toteutettiin hybridinä ja kaksi kokonaan verkossa. Asiantuntijat ovat osallistuneet kokouksiin verkon välityksellä. Käsiteltyjä asioita oli yhteensä 67 pykälää.

Toiminnan kuvaus

Tulevaisuuden osaamista kaikille.

Hyvinvoiva jämsäläinen laadukkailla palveluilla, mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella ja terveillä elämäntavoilla.

Sivistystoimiala on ollut v. 2021 kaupungin keskeinen hyvinvointipalveluja järjestävä, tuottava ja niille toimintaedellytyksiä varmentava toimiala. Sivistyslautakunta on asettanut valtuuston hyväksymille talousarvio tavoitteille painopistealueet, joilla on yhtymäkohta hyvinvointikertomukseen. Painopistealueet on arvioitu lautakuntatasolla.

Toimialan vuotta sävytti myös vuonna 2021 koronapandemia. Suositusten ja rajoitusten nopeatahtinen muuttuminen vaativat jatkuvaa valppautta ja seuranta esimiestasolta sekä henkilöstöltä vahvaa ammatillista otetta sopeuttaa työn tekemisessä. On kuitenkin paljon toimintaa, jota ei voida toteuttaa verkossa.

Muutosten johdosta tiedottamisen volyymi oli vuoden 2020 tasolla. Tiedottaminen kohdentui yleistiedottamisena kuntalaisille ja kohdennettuina oppilaille, opiskelijoille, asiakkaille, perheille ja henkilöstölle. Toimialan valmiusjohtoryhmä kokoontui säännöllisesti käytännössä koko vuoden ajan.

Palvelutoiminnan muutokset puolestaan vaikuttivat talousarvion toteumaan. Erityisesti tuloarviota jouduttiin alkuperäisestä lisätalousarvioissa (asiakkailta kertyvät maksut) muuttamaan. Tämän johdosta valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksen. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä haettiin ja saatiin avustuksia sekä taiteen perusopetuksen tulomenetyksiin että koronavaikutusten lieventämiseen / varhaiskasvatus, perusopetus-lukiokoulutus. Paitsi talouteen muutokset vaikuttivat ihmisten kokemaan hyvinvointiin, oppimiseen ja kehitykseen. Näitä vaikutuksia tullaan korjaamaan pitkään. Hoitovelan lisäksi olisi reilua puhua myös hyvinvointivelasta.

Tarkastuslautakunnalle annettiin 17.11.2021 seikkaperäinen raportti koronan vaikutuksista sivistystoimialaan. Sivistyslautakunnalle asiasta raportoitiin kokouksissa ja vuoden 2021 tilanne kokonaisuudessaan kokouksessa 16.12.2021.

Ikäluokkien kehityksestä, palvelutarpeesta ja asiakasmääristä

on arvioitu tulosalueiden kohdalla. V. 2021 lapsia syntyi 111. 1-5-vuotiaiden (589) osallistumisaste varhaiskasvatukseen kasvoi hieman ollen 77 % (451). Esioppilaiden määrä v. 2021 toteutui arvion mukaisena (157). Luonteensa mukaisesti lähipalveluna toteutettava varhaiskasvatus ja siitä johtuva palveluverkko vaikuttavat resurssien käyttöön.

Perusopetuksen lv. 2020-2021 oppilasmäärä toteutui talousarvioon arvioidusti (1763). Oppilasmäärän vähenemä lv. 2020-2021 nähden noin 50 oppilaalla (1815). Oppilasennuste tuleville vuosille on laskeva.

Lukion vv. 2021-2022 opiskelijamäärässä (198) jäätiin hieman talousarvioon arvioidusta (215). Tulevat lukuvuodet ennakoivat opiskelijamäärän hienoista kasvua. Ikäluokkien pienenemisestä johtuen 2030-luvulle mentäessä opiskelijaennuste on aleneva.

Musiikkiopiston osalta nuorempien ikäluokkien pientymisen vaikutukset alkavat näkymään: ensimmäisen kerran tilinpäätöksessä 2020 ja nyt. Aiemmin vakiintunut opiskelijamäärä 400 on muuttunut noin 350 opiskelijaksi

Koronapandemian rajoitustoimet vaikuttivat elämänlaatupalvelujen asiakasmääriin. Rajoitustoimien päättymisen jälkeen ihmiset ovat toteuttaneet toimissaan varovaisuuden periaatetta. Työväenopiston opiskelijamäärä on arvioidun mukainen mutta tilanne muuttuu, kun huomioidaan kevään etäopetusjakso. Tällöin tosiasiallisesti opetukseen osallistuneiden määrä väheni 40 % arvioituun nähden. Kirjaston ja uimahallin asiakaskäynnit jäivät alle arvioidusta. Kirjaston osalta arvio alittui noin 21 000 ollen vuoden 2020 toteuman tasolla. Kirjaston osalta pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta -hankkeen toteutumisen arvioidaan lisäävän asiakaskäyntejä. Uimahallissa arvioidusta jäätiin vajaa 37 000. Asiakaskäyntien määrä alitti vuoden 2020 toteuman. Mikäli vuosi 2022 on uimahallin avoinna pitämisen osalta suotuisa, asiakaskäynnit kasvavat. Tarkemmat lukumäärät on esitetty elämänlaatupalvelujen tulosalueen taulukossa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi toteutui pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti niin talouden kuin laadun näkökulmasta. Valtionavustuksilla jatkettiin hankkeita, joilla vahvistetaan lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja henkilöstön osaamista. Aluejakoa uudistettiin muodostamalla kuudesta alueesta kolme. Esihenkilöiden tehtäviä uudistettiin niin, että jokaisella alueella toimii varhaiskasvatuksen aluepäällikkö ja pedagoginen asiantuntija työparina. Suurimpana haasteena oli kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi, joka on toki haasteena koko valtakunnan tasolla. Varhaiskasvatuksen palkkaohjelma käynnistyi ja sitä jatketaan myös tulevana vuosina.

Perusopetus ja lukiokoulutus

Toiminta ja talous toteutuivat pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti.

Arvioinnin yhdenvertaisuutta parannettiin laatimalla päättöarvioinnin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9. Keväällä 2021 päivitettiin paikallista opetussuunnitelmaa, perehdyttiin kriteereihin ja oppimisen tavoitteisiin sekä opetushenkilöstön arviointiosaamisen kehittämiseen.

Perusopetus on mukana yrityskylätoiminnassa. Yrityskylätoiminta on tarkoitettu 6. ja 9.-luokkalaisille oppilaille ja toiminnan sisällöt ovat osa yrittäjyyskasvatusta. Koulutusmatkailua ei ole voitu toteuttaa, mutta vuoden 2021 aikana on tehty koulutusmatkailuhankkeen vakinaistamiseen liittyvää selvitystä. Tavoitteena on koulutusmatkailun uudelleen aloittaminen vuonna 2023, mikäli koronapandemia sen sallii.

Lukion uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2021 ensimmäisen vuoden opiskelijoilla. Uuden opetussuunnitelman tavoitteena on mm. hyvinvoinnin ja oppimisen tukeminen, yksilöllisten tarpeiden huomioiminen, laaja-alainen osaaminen sekä oppiainerajat ylittävät opinnot. Lukion opiskelijoita on mukana Gradia Jämsän järjestämässä urheiluvalmennuksessa. Vastaavasti Gradian opiskelijoita on lukiossa opiskelemissa tavoitteenaan kaksoistutkinto. Yhteistyö Jyväskylän avoimen yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa on tiivistynyt ja vuoden 2021 aikana on mm. valmisteltu huhtikuussa 2022 toteutettavaa lukiolaisten maakunnallista korkeakouluviikkoa.

Oppivelvollisuus uudistus

Uudistuksen toimeenpanoa valmisteltiin ja uudistus astui voimaan 1.8.2021 alkaen. Talousarviossa oli varauduttu oppimateriaalien ja laitteiden maksuttomuuteen. Uudistus edellytti muutoksia perusopetuksen opetussuunnitelmaan / tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus ja ohjaussuunnitelma. Myös uudistukseen liittyvät toimivaltakysymykset päätettiin.

Tutkintoon valmentavan koulutuksen järjestämislupaa päätettiin olla hakematta. Taustalla Koulutuskuntayhtymä Gradian päätös siitä, että toiminta järjestetään oppilaitosmuotoisesti ja palveluna omistajakunnille

Uudistus edellytti henkilöresurssilisäystä oppilas- ja opiskelijahuoltoon ja oppilaanohjaukseen. Oppilas- ja opiskelijahuollossa Jämsän kaupungilla on muodollisesti ja tosiasiallisesti kelpoinen henkilökunta. Uudistuksen käytännön yhteistyötä edistämään ja kehittämään perustettiin monialainen ohjaustiimi, jossa mm. kaupungin lisäksi edustettuina mm. Gradia Jämsä, Jämsän Kristillinen Kansanopisto, etsivä nuorisotyö.

Korkeakouluopetus

Korkeakouluopinnoista Jämsässä on toteutunut JAMK:n järjestämä muuntokoulutus lähihoitajasta sairaanhoitajaksi sekä yhteistyössä Jyväskylän avoimen yliopiston kanssa järjestettävät erityispedagogiikan perusopinnot 35 op sekä taidehistorian ja taidekasvatuksen perusopinnot 35 op.

Korkeakouluopintoja koordinoiva työryhmä kokoontui kolme kertaa vuoden 2021 aikana.

Elämänlaatu palvelut

Toiminta ja talous toteutuivat pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti, kun otetaan huomioon talousarvion 2021 muutokset ja pandemiasta johtuvat tosialliset palvelutoimintaan asetetut reunaehdot. On paljon toimintaa, jota ei voida toteuttaa verkossa.

Koronapandemian vaikutukset palvelujen järjestämiseen, tuottamiseen ja toimintaedellytysten luomiseen olivat moninaiset ja laajat. Tämä näkyy mm. siinä, että avustusrahoja jäi käyttämättä.

Taiteen perusopetusta pystyttiin järjestämään koko vuoden ajan lähiopetuksena. Musiikkileikkikoulu ryhmissä etäopetus on melko haastavaa. Työväenopiston syyskausi toteutui ehjästi lähiopetuksena. Lähiopetus on otettu ilolla vastaan.

Kirjaston tapahtumatuotantoa ei voitu toteuttaa arvioidusti. Joitakin kirjailijavierailuja toteutui virtuaalisesti ja kirjavinkkausta sosiaalisessa mediassa. Omatoimikirjastokonseptin toteuttamiseen, ict-hankintoihin ja moniäänisen Jämsän ääni -tapahtumasarjaan saatiin aluehallintoviraston avustuksia. Nämä kaikki tukevat niitä suunnitelmia ja ajatuksia, mitä on olemassa pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta -kokonaisuuteen liittyen.

Koulunuorisotyötä vahvistettiin toisella asteella merkittävästi Nuorten rinnalla koulussa -hankkeella. Valmisteltiin elintapa- ja liikuntaneuvonta -hanketta. Pälämäen kotiseutumuseon esineluettelon digitalisointia jatkettiin. Museovirastolta saatiin tähän avustusta. Uimahallin sulkuaika oli todella pitkä. Rajoitustoimienkin aikana uimahallissa mahdollistettiin lääkinällinen kuntoutus ja opetussuunnitelman mukainen uinninopetus.

Pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta

Pääkirjasto-nuorisotila-neuvonnan suunnittelu ja toteutus käynnistyivät. Palvelukokonaisuus avautuu keväällä 2022. Henkilöstö osallistunut aktiivisesti suunnitteluun ja yhteisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tehty mm. vammaisneuvosto, nuoret ja yhteistyötä jatketaan palvelukokonaisuuden avautumisen myötä. Samalla arvioidaan ja ideoidaan uusia yhteistyön muotoja.

Hanketoiminta

Sivistystoimessa on ollut vuonna 2021 n. 20 erilaista valtionavustuksella rahoitettua hanketta. Hankkeiden kokoluokka on vaihdellut 2 000 – 500 000 €. Hankkeiden avulla on pääosin palkattu määräaikaista työntekijöitä, esimerkiksi koulujen nuorisotyöntekijöitä, sosiaaliohjaajia, resurssiopettajia, erityisopettajia sekä lisätty opinto-ohjaukseen käytettävää resurssia. Edellisuosien valtionavustusten mahdollistamille toiminnoille on saatu jatkumoa uusilla hankkeilla; esimerkiksi varhaiskasvatuksen perhetyötä ja koulujen nuorisotyötä on pystytty tekemään hankkeiden avulla jo usean vuoden ajan.

Perusopetukseen, varhaiskasvatukseen, lukiokoulutukseen, taiteen perusopetukseen sekä vapaaseen sivistystyöhön saatiin koronavaikutusten lieventämiseen tarkoitettuja valtionavustuksia. Taiteen perusopetuksessa sekä vapaassa sivistystyössä avustuksilla on pystytty paikkamaan korona-ajasta johtuvia tulonmenetyksiä. Osa hankkeista on alkanut jo vuonna 2020. Monien avustusten käyttöaika on jatkettu automaattisesti vuoden 2021 loppuun korona-ajan vuoksi.

Virkarakenneuudistus

Laaja virkarakenneuudistus valmisteltiin ja otettiin käyttöön 1.8.2021 alkaen.

Maksut ja taksat

Vuoden 2021 ja lukuvuoden/toimintakauden 2021-2022 taksat ja maksut olivat vuoden 2020 mukaiset, lukuun ottamatta varhaiskasvatusta (taustalla asiakasmaksulain muutos).

Talouden toteutuminen

Sivistyslautakunta on käsitellyt merkittävimmät ylitykset ja alitukset kokouksessaan 3.2.2022. Kaupunginvaltuusto käsittelee asian kokouksessaan 21.2.2021. Toimialan tilinpäätöksessä toimintakate alittuu.

Sivistyslautakunta esittää kiitoksensa toimialan henkilöstölle ja esimiehille vuodesta 2021, palvelutoiminnan ylläpitämisestä, sen vaatimista nopeista ja ketteristä muutoksista ja vastuullisesta työskentelystä. Ne eivät ole jääneet huomaamatta. Esimiesten ponnistelut päivittäisessä johtamistyössä, toimintaedellytysten turvaamisessa ja samanaikaisesti toiminnan kehittämisessä ansaitsevat tulla nostetuiksi esiin.

Väestön koulutustaso

	tot 2009	tot 2014	tot 2017	tot 2018	tot 2019	ta2020	tot 2020	ta2021
15 vuotta täyttänyt väestö yhteensä	19408	18695	18075	17859	17754		17 378	
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa yhteensä	7297	6220	5644	5365	5157		4 957	
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa %	38	33	31	30,0	29,3	29	28,5	27

Näistä tutkinnon suorittaneita yhteensä	12111	12475	12431	12 494	12417		12 421	
Suorittaneita %	62	67	69	70	70,7	71	71,5	73
Toinen aste yhteensä	8034	8338	8339	8210	8167		8 165	
Toinen aste % 15 vuotta täyttäneestä väestöstä	41	45	46	46	46,5		47	
Korkea-aste yhteensä	4077	4137	4092	4115	4076		4074	
Korkea-aste % 15 vuotta täyttäneestä väestöstä	21	22	23	23	23,2		23,4	

Toteumatiedot tilastokeskuksen tietokannasta 21.1.2022; viimeisin tieto on vuotta 2020 koskeva.

Talousarvioon tavoitteet asetetaan vain ei tutkinnon suorittaneet ja suorittaneet

Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet ja määrärahat

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	3 347 810	3 191 810	2 796 687	-395 123	87,62 %
Myyntituotot	712 770	532 770	621 475	88 705	116,65 %
Maksutuotot	954 800	904 800	911 841	7 041	100,78 %
Tuet ja avustukset	1 346 240	1 420 240	957 211	-463 029	67,40 %
Muut toimintatuotot	334 000	334 000	306 159	-27 841	91,66 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-38 199 690	-38 292 690	-37 533 871	758 819	98,02 %
Henkilöstökulut	-22 569 060	-22 692 060	-22 426 957	265 103	98,83 %
Palvelujen ostot	-8 459 360	-8 459 360	-8 386 030	73 330	99,13 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-904 540	-904 540	-927 848	-23 308	102,58 %
Avustukset	-833 500	-803 500	-634 310	169 190	78,94 %
Muut toimintakulut	-5 433 230	-5 433 230	-5 158 726	274 504	94,95 %
Toimintakate	-34 851 880	-35 100 880	-34 737 185	363 695	98,96 %
Poistot ja arvonalentumiset	-253 490	-253 490	-252 321	1 169	99,54 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-35 105 370	-35 354 370	-34 989 505	364 865	98,97 %

Toimialan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Hyvinvoiva jämsäläinen laadukkailla palveluilla, mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella, terveillä elämäntavoilla.
Mittari	€/asukas
Mittari	Väestön koulutustaso
Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut. Väestön koulutustasosta viimeisin Tilastokeskuksen toteutunut tieto on vuodelta 2020. Väestön koulutustaso jatkaa nousua, joskin osin sitä selittää myös luonnollinen väestömuutos (ei perusasteen tutkinnon suorittaneiden vähentyminen). Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden suhteellinen osuus on hienoisesti kasvanut 2010-luvun. Toimintakate alittuu. €/asukas ylittyy alkuperäiseen nähden mutta on lisätalousarviolla korjattuun nähden tavoitteen mukainen. Asukasmäärän vähenemistä estävät toimenpiteet ovatkin ensiarvoisen tärkeitä.
Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen sivistystoimialan palvelujen, yhteistyön ja verkostomaisen toiminnan kautta.
Mittari	Kuvailu

Toteutumisen arviointi	Tavoite on onnistunut vallitsevassa pandemiaolosuhteessa vähintään kohtuullisesti ellei peräti hyvin. Koulutusmatkailun osalta kehittämistyötä on tehty vaikka itse käytännön toimiin ei ole ollutkaan mahdollisuutta. Monia uudistuksia on toimeenpantu ja/tai toimeenpanoa jatkettu, joilla on vaikutusta joko suoraan tai välillisesti elinvoimaisuuteen esim. työnantajamaineen kilpailukykyisyys, pitkällä aikavälillä vaikuttava oppivelvollisuus uudistus ja pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta -kokonaisuus. Uudistukset on luetteloitu hallinnon tulosaluetta käsittelevässä kohdassa ja niitä käsitellään eri tulosalueiden osuuksissa.
------------------------	---

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Toimintakate € / as.	- 1 686,15	- 1 759,7	- 1 757

Riskienhallinta

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	1. Talousarvio; määrärahojen riittävyys: tiedossa olevat asiat, lakimuutokset; kaikki ei ennakoitavissa, ennakoimattomat palvelutarpeen lisäykset (ÄRM), ennakoimattomat palvelutarpeiden vähennykset (ÄRM) yhteensovittaminen
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	todentuu osin. Kaupunginvaltuuston päätös talousarviomuutoksesta 25.10.2021 § 60 toimintatuottojen osalta tuloarvion alentaminen koronapandemian rajoitustoimenpiteistä johtuen
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	2. Hanketoiminnan laajuus
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Riskin hallitsemiseksi kaupunginhallitus myöntänyt viran täyttöluvan hallintotiimiin. Yhtenä tehtävänä hankehallinnointi. Virkarakennemuutoksen yhteydessä hanketoimintaa kehittämisspäällikkö-opistojen rehtorin tehtäviin.
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	3. Koronaepidemian vaikutukset: kustannusten kasvu ja tulojen väheneminen
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Koronan vaikutukset asiakasmääriin näkyvät erityisesti uimahallissa, työväenopistossa ja kirjastopalveluissa. Koronapandemian rajoitustoimenpiteet sulkivat ja rajoittivat laajasti lähipalvelua. Elämänlaatupalvelujen luonteen vuoksi vain osa palveluista voitiin toteuttaa etäpalveluna
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	1. Ammattitaitoisen (muodollisesti ja tosiasiallisesti kelpoinen) henkilöstön saatavuus ja sitoutuminen; täyttölupien saannin kiristyminen
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Pyydetty täyttölumat on saatu. Esimiestentehtävien rekrytointi onnistui. Oppilashuollon virat on saatu täytettyä muodollisesti ja tosiasiallisesti kelpoisilla. Virkajärjestelyt toteutettiin. Riski on todentunut osittain kasvatuksessa ja opetuksessa: 1/3 vakant opettajien tehtävistä on täytetty määräaikaista ei kelpoisilla henkilöillä. Sijaisten saatavuus vaikeutunut, myös uimahallipalveluissa. Kaupungin työmarkkinakilpailukykyyn edistämiseksi palkkaohjelma 1.8.2021 alkaen osa 2 1.8.2022 alkaen. Myös perusopetuksessa on erityisopettajien saatavuudessa vaikeutta. Täydennyskoulutusten toteutus etäkoulutuksina.
Tavoite	Riski

Toiminnan laatu	2. Digitalisaatio; osaaminen, laitteet ja sovellukset, fyysisten käytien väheneminen, kaikkea toimintaa ei voida viedä verkkoon
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	<p>Tieto- ja viestintästrategian valmistelu on käynnissä. Perusopetuksessa maaliskuun ja lukion kaksi kevätlukukauteen ajoittuvaa etäopetusjaksoa vaativat nopeata siirtymistä digitaaliseen opettamiseen, mutta asiaan oli varauduttu paremmin kuin keväällä 2020.</p> <p>Myös toimialan muilla palvelualueilla valmiudet paremmat etäpalvelut olivat mahdollisia vain rajallisesti. Esim. työväenopiston kevään 2021 lukukausi. 32 aikuisten kurssia toimi etäopetuksella ja 163 kurssia oli tauolla.</p> <p>Hankerahoitus varhaiskasvatuksen yhteishankkeeseen yhdessä Jyväskylän ja Laukaan kanssa. Digiosaamisen opastamiseen on saatu AVIn avustusta, pääkirjaston hankintoihin. Kirjasto on mukana Keski-Suomen digiverkostossa, joka digituen kuntatyöpajaa Jämsään. Riskiä hallitaan myös kirjastoverkoston (Keski-kirjastot) kautta.</p> <p>Palvelumuutoksista on viestitty aktiivisesti. Koronan johdosta toimialan tiedotteet v. 2021 yhteensä noin 69 kpl lisäksi kohdennetut tiedotteet.</p>
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	3. Korona; hyvinvoinnin heikkeneminen, kielteiset vaikutukset oppimistuloksiin, henkilökunnan saatavuuteen liittyvät riskit
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	<p>Koronavaikutusten lieventämiseksi saadut avustukset on raportoitu tarkastuslautakunnalle 11/2021 ja sivistyslautakunnalle 12/2021.</p> <p>Koronarajoitustoimet ovat vaikuttaneet koettuun hyvinvointiin. Ohjattu toiminta / lapset ja nuoret jossain määrin nähtävissä osallistumisen vähentymistä. Kokemus osallisuudesta on tärkeää. Etäpalveluissa osallistumiskynnys voi olla moninaisista syistä johtuen matalampi esim. terveysturvallisuusseikat mutta samalla on huomioitava, että kaikilla ei ole yhdenvertaisia mahdollisuuksia etäpalveluja käyttää (osaaminen, laitteet jne.). Koronaan liittyvä viestintä on selostettu aiemmin.</p>
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	1. Arjen turvallisuus

Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	<p>Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen toimintakauden alkaessa. Harjoitusten suunnittelu ja toteutus toimintavuoden aikana ja uusien työntekijöiden perehdytyksen yhteydessä. Koronapandemiasta johtuen käytännön harjoituksille annettu lupa syyslukukauden alusta. Ensiapukoulutuksiin osallistuminen säännöllisesti. Työterveyshuollon ja ympäristöterveydenhuollon työpaikkakäynnit. Iltapäivätoiminnan turvallisuussuunnitelma, poikkeuksellisen opetusjärjestelyjen suunnitelma lv. 2020-2021, lv 2021-2022, esiopetuksen järjestämissuunnitelma karanteenitilanteita varten, toimialan kriisisuunnitelma on hyväksytty. Valmiussuunnitelman ajantasaistamisen toimenpiteet on sovittu. Käynnistynyt 1/2022</p> <p>Korona-aikana on noudatettu tiiviisti sekä paikallisia että valtakunnallisia ohjeita ja suosituksia. Nämä vaativat tulkintaa ja käytännön ohjeistusta kuntatasolla yllin kyllin. Ajantasaiset ohjeet on käyty läpi henkilökunnan kanssa. Viranomaislinjaukset ja –suositukset muuttuivat pahimmillaan muutaman päivän välein. Ohjeiden tulkintaan ja velvoitteista huolehtimiseen meni kohtuuttoman paljon työaikaa ja tällä vaikutuksena työssä kuormittumiseen.</p> <p>Toimialan valmiusjohtoryhmä kokoontui 38 kertaa. Tarkastuslautakunnalle raportoitiin 11/2021 ja sivistyslautakunnalle 12/2021 koronavaikutuksista 2021</p> <p>Todetut koronasairastumiset edellyttivät huolellista hallinnointiprosessia. Vuoden loppupuolella menettelytavat kevenivät. Koulujen ja opistojen osalta johtamiseen järjestettiin viikonloppujen osalta vuorottelusysteemi nk. ensivaste.</p> <p>Koronapandemia sai uusia kierroksia loppuvuodesta omikron-variantin myötä. Tätä raporttia valmisteltaessa on liian aikaista tehdä arviointia tulevasta. Mikäli koronapandemiassa on v. 2022 saman tyyppisiä ilmentymiä kuin v. 2021, toimialan henkilöresurssia joudutaan vahvistamaan.</p>
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	2. Koronapandemiasta johtuvat
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	<p>Asiakasturvallisuuden osalta riski on todentunut uimahallissa. Riskiä on hallittu karhennustoimenpiteillä. Tukesin hyväksymä suunnitelma; karhennus osa 3 toteutettu 9/2021. Pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta –hankkeen turvallisuusasioiden valmistelu aloitettiin (mm. pelastussuunnitelma, ensiapuvalmiuksien päivittäminen sekä eräät turvajärjestelyt). Forumissa harjoitusten toimeenpano. Koronapassin käyttöönotto lisäsi epävarmuus/riskitekijöitä uimahallissa ja ennen 25.12.2021 toteutunutta kokonaissulkua käyttöön otettiin vartiointipalvelu 13.12.2021 alkaen.</p>

Sivistystoimen hallinto

Tulosalueen esimies: sivistystoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimialan hallinto johtaa, kehittää ja tukee toimialan tulosalueiden toimintaa, sen kehittämistä ja johtamista. Hallintopalvelun keskeinen yhteistyötaho on sivistyslautakunta, jonka päätöksenteon onnistumiseen hallintopalvelut luovat edellytyksiä.

Hallintopalvelu tuottaa hallinto- ja talouspalveluja ja toimii tiiviissä yhteistyössä toimialan sisällä sekä kaupungin keskushallinnon, muiden toimialojen ja liikelaitoksen kanssa.

Sivistyslautakunnan kokouksia oli yhteensä 13. Niistä kolme (3) toteutettiin läsnäkokouksena, neljä (4) hybridinä ja kuusi (6) verkossa. Asiantuntijat ovat osallistuneet kokouksiin verkon välityksellä. Käsitellyjä asioita oli yhteensä 161.

Toimialan valmiusjohtoryhmä kokoontui 38 kertaa. Koronapandemiaan liittyviä yleistiedotteita laadittiin 69. Tämän lisäksi laadittiin laitos-/palvelualuekohtaisia kohdennettuja tiedotteita henkilökunnalle, kodeille, oppilaille-opiskelijoille ja asiakkaille. Koronapandemian vaikutuksista on raportoitu tarkastuslautakunnalle 17.11.2021 sekä sivistyslautakunnalle kokousten yhteydessä ja kokonaisarviointi 16.12.2021.

Toimeenpantuja uudistuksia ovat mm.: varhaiskasvatuksen aluemalliuudistus, varhaiskasvatuksen palkkaohjelma, asiakasmaksulain toimeenpano, perusopetus opetussuunnitelma; päättöarvioinnin kriteerit ja tehostettu oppilaanohjaus ja oppimissuunnitelma, lukion opetussuunnitelmauudistus, oppivelvollisuus uudistus ja oppilaanohjauksen ja oppilas- ja opiskelijahuollon lisäresursointi, pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta -hanke, korkeakouluopetuksen uudet avaukset, hanketoiminnan uudet avaukset, esim. Nuorten rinnalla koulussa -hanke, Uudet lukutaidot -yhteishanke, sivistystoimialan virkarakenneuudistus.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Uudistusten eteenpäin vieminen ja uudistusten toteuttamisessa tukeminen.
Mittari	Kuvailu.
Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut. Vuoden 2021 aikana on toimeenpantu useita uudistuksia, joista useimmissa toimeenpano edelleen jatkuu ja /tai siirtyy uuteen vaiheeseen. Uudistukset on lueteltu yleiskuvauksen kohdalla.
Asukkaiden peruspalvelut, Hyvä asuminen, Kilpailukyky ja elinvoima, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki, Ympäristö	
Tavoite	Kuntavaalien jälkeen valitun sivistyslautakunnan perehdyttämisen jatkaminen ja päätöksenteon tukeminen.
Mittari	Kuvailu. (Lautakunta arvioi kollegiona)
Toteutumisen arviointi	Sivistyslautakunnan puheenjohtajan johdolla sivistyslautakunta on tehnyt seuraavan arvion: Tavoite on toteutunut. Toimialaa koskeva perehdys on toteutunut jatkuen myös v. 2022. Perehdytys on ollut kattavaa, monipuolista, ja se on osaltaan tukenut päätöksentekoa. Päätösvalmistelu on ollut huolellisista, ja se on antanut riittävät ja laajat tiedot päätöksenteon pohjaksi. Erilaiset iltakouluaiheet/lähetekeskustelut ovat tukeneet päätöksentekoa.
Tavoite	Toiminnan johtaminen on kaupungin strategian ja siitä johdettujen toimialan tavoitteiden mukaista ja tulosalueita tuetaan tavoitteiden saavuttamisessa.
Mittari	€/asukas
Mittari	Kuvailu

Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut, kun sitä arvioidaan tulosalueiden tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta. Sivistyslautakunnan osoittamalla tuella ja luottamuksella on keskeinen merkitys. Koronapandemialla on ollut vaikutuksensa yleisesti ottaen tavoitteiden saavuttamiseen. Palvelutoimintaa on pystytty sopeuttamaan kulloiseenkin vallitsevaan olosuhteeseen. On tunnistettava ja tunnustettava, että pandemian vaikutukset toimialan kaikilla tasoilla ovat olleet laajat ja monitahoiset, olipa kysymys peruspalvelu-, tai esimies- tai johtamistyöstä. €/asukas ylittyy, yhtäältä on kysymys toimintakatteen ylityksestä ja toisaalta asukasmäärän vähenemisestä. Määrärahaylitykset johtuvat toimistopalvelun lisäresurssoinnista ja toimeilimen kokouspalkkioista.
------------------------	---

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	440	440	1 073	633	243,78 %
Toimintakulut	-257 990	-257 990	-271 239	-13 249	105,14 %
Toimintakate	-257 550	-257 550	-270 166	-12 616	104,90 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden tulos	-257 550	-257 550	-270 166	-12 616	104,90 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Toimintakate € / as.	- 12,79	- 12,91	- 13,66

Varhaiskasvatus

Tulosalueen esimies: varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi on ollut paluuta normaalimpaan arkeen vuoden 2020 jälkeen. Varhaiskasvatusta ja esiopetusta on järjestetty normaalisti ja lasten läsnäolo varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on ollut lähempänä aiempia vuosia. Varhaiskasvatukseen osallistui hieman enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu eli 77 % 1 - 5 vuotiaiden lasten ikäryhmästä. Osallistumisaste on noussut kaikissa ikäryhmissä, mikä on valtakunnallisestikin tavoiteltava asia.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki muuttui 1.8.2021. Asiakasmaksujen tuloajat nousivat 31 % :lla ja toisen lapsen enimmäismaksu laski 50 %:sta 40 %:iin. Muutokset oli ennakoitu talousarviossa ja lisätalousarviossa. Lain muutokset vaikuttivat alentavasti perheiden maksamiin lapsikohtaisiin asiakasmaksuihin.

Perheille maksettavien avustusten (kotihoidontuki, yksityisen hoidon tuki, joustava ja osittainen hoitoraha) piirissä olevien lasten määrä väheni 43 lapsella vuodesta 2020. Erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten ikäluokkien pieneneminen ja osallistuminen varhaiskasvatukseen vaikuttaa maksettavien avustusten sekä avustusten piirissä olevien lasten määrään. Syntyvyys kuitenkin nousi vuodesta 2020 ja vuonna 2021 syntyneitä lapsia on 111.

Aluehallintovirasto selvitti valtakunnallisen valvontaohjelman mukaisesti syksyllä lasten ja kasvattajien välisen suhdeluvun toteumista ja lapsiryhmien enimmäiskokoa päiväkodeissa. Sekä suhdeluvut että enimmäisryhmäkoot olivat varhaiskasvatuslain ja asetuksen mukaisia.

Varhaiskasvatuksessa jatkui kahden varhaiskasvatuksen perhetyöntekijän työskentely Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä hankerahoituksella tasa-arvon ja laadun edistämiseen varhaiskasvatuksessa. Samalla rahoituksella jatkettiin vuorohoito päiväkodin erityisopettajaresurssi vuoden 2021 loppuun. Uudessa hankehaussa saatiin lisärahoitusta vuosille 2021 ja 2022.

Koronavaikutusten tasaamiseen vuosille 2020-2021 saadulla rahoituksella aloitettua perhepäivähoidon konsultoivan varhaiskasvatuksen opettajan työskentelyä jatketaan tasa-arvo- ja laatuhanke rahoituksella 31.7.2022 saakka. Perhetyöntekijöiden ja vuorohoidon varhaiskasvatuksen erityisopettajan toiminta jatkuu samalla rahoituksella vuoden 2022 loppuun.

Jämsä ja Laukaa osallistuvat Jyväskylän kaupungin koordinoimaan Uudet lukutaidot -yhteishankkeeseen. Hankkeessa vahvistetaan varhaiskasvatuksen tietoteknistä osaamista ja sen hyödyntämistä varhaiskasvatuksen arjessa. Lisäksi varhaiskasvatus ja perusopetus saivat yhdessä rahoitusta koronavaikutusten tasaamiseen vuosille 2021 - 2022. Rahoituksella on palkattu varhaiskasvatukseen neljä (4) ryhmäavustajaa.

Varhaiskasvatuksen uusi aluemalli otettiin käyttöön 1.8.2021. Aiemmasta kuudesta alueesta muodostettiin kolme varhaiskasvatusaluetta. Jokaisella alueella työskentelee varhaiskasvatuksen aluepäällikkö ja varhaiskasvatuksen pedagoginen asiantuntija. Varhaiskasvatuksen aluepäällikön tehtäviin kuuluvat ensisijaisesti henkilöstö - ja taloushallintoon sekä päätöksentekoon kuuluvat asiat, pedagogiselle asiantuntijalle varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiikkaan, laatuun ja kehittämiseen liittyvät asiat. Mallin tavoitteena on selkeyttää varhaiskasvatuksen esimiestyötä niin sanotulla jaetulla johtajuudella/parijohtamisella.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön palkkaohjelma aloitettiin 1.8.2021. Ensimmäisessä vaiheessa tarkistettiin varhaiskasvatuksen opettajien ja esimiesten palkkausta. Palkkaohjelman jatkumiselle on tehty määrärahavaraus vuoden 2022 talousarviossa ja sitä esitetään jatkettavan myös vuonna 2023. Kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien saatavuudessa on edelleen suuria haasteita. Kaikkia avoimia toimia ei saatu täytettyä kelpoisuuden omaavilla työntekijöillä, vaan ne on täytetty vuodeksi määräaikaisilla, ei kelpoisilla henkilöillä. Myös muihin tehtäviin tarvittavien sijaisten, erityisesti lyhytaikaisten, saatavuus on vaikeutunut.

Oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä on lisätty muun muassa Jyväskylän yliopiston kanssa niin, että Jokivarren päiväkotitoimii kehittäjäpäiväkotiverkostossa ja yhtenä harjoittelupäiväkotina varhaiskasvatuksen opiskelijoille.

Lasten ikäluokkien ja sitä kautta palveluntarpeen pienenemiseen varaudutaan. Varhaiskasvatuksen tulevaisuutta ja tilatarpeita selvittämään perustettiin työryhmä, jossa on edustajia sekä varhaiskasvatuksesta että perusopetuksesta.

Syntyneet vv. 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Syntyneet koko Jämsä	201	175	158	157	136	114	126	81	97	111

Jämsän kaupungin alueella asuvien 1-5 vuotiaiden lasten määrä ja heistä prosentuaalinen osuus varhaiskasvatuksessa olevista

	TP 2019	% varhaiskasvatuksessa	TP 2020	% varhaiskasvatuksessa	TA 2021	% varhaiskasvatuksessa	tp 2021	% varhaiskasvatuksessa
Lapset 1-5 v	695	72 % (500)	616	73 % (447)	613	75 % (464)	589	77 % (451)

Palvelutarve-ennuste; painotetut keskiarvot

	TP 2018	TP2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Laskennallinen varhaiskasvatuspaikkojen määrä (huom. 1.8.2020 alle 3v päiväkodissa vie 1,75 paikkaa)	723	723	723	727	715
Lapsia varhaiskasvatuksessa yhteensä	707	675	643	603	608
Lapsia 1-5 v. varhaiskasvatuksessa	504	491	477	447	451
Lapsia esiopetuksessa	203	184	166	156	157
Lapsia perheille maksettavilla tuilla (kotihoitotuki, yksityisen hoidon tuki, osittainen ja joustava hoitoraha)	258	223	198	200	157
Lapsia yksityisissä päiväkodeissa	10	7,5	0	0	0
Lapsia vuorohoidossa	68*	102	70	60	60

Varhaiskasvatuksen lapsimääriä laskettaessa on 1 – 5-vuotiaiden lasten osallistumisasteeksi laskettu 75 % ikäryhmästä. Mikäli osallistumisaste kasvaa ennustevuosina esim. 81 %:in, lapsimäärät nousevat noin 30 lapsella vuosittain. Alle 3-vuotias vie ryhmästä 1,75 paikkaa.

Lapsimäärissä on myös eroja vuoden aikana määrien ollessa suurempia vuoden alkupuoliskolla. Tämä on huomioitu ennusteissa laskemalla lasten määrä painotettuna keskiarvona vuodesta 2020.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Laadukkaat, osallistavat, vuorovaikutteiset, ennakoivat ja kokonaistaloudelliset varhaiskasvatuspalvelut
Mittari	€/ varhaiskasvatuksessa oleva lapsi
Mittari	€/asukas
Mittari	varhaiskasvatukseen osallistuminen %/ 1-5 vuotiaat
Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut pääosin. Toimintakate on alle hyväksytyin lisätalousarvion. Menot jäävät alle ja tuottoja on hieman arvioitua enemmän. Toimintakate €/asukas jää alle lisätalousarviossa arvioidun. Myös €/hoitolapsi jää alle arvioidun. Lasten osallistumisaste on korkeampi kuin talousarviossa; varhaiskasvatukseen osallistui 77 % 1-5 vuotiasta lapsista (TA 2021 75%).
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Hyvinvoiva lapsi asiakaslähtöisillä, vaikuttavilla varhaiskasvatuspalveluilla
Mittari	asiakaskysely huoltajille, kuvailu
Mittari	asiakaskysely lapsille, kuvailu
Mittari	henkilöstökysely, kuvailu
Toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut. Yli 3-vuotiaat lapset arvioivat toimintaa Mitä pidät päiväkodista -pelin avulla. Lapset kokivat varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pääsääntöisesti hyvänä. Eniten lasten mielipiteet jakaantuivat lepothetkiin ja lapsen osallisuuteen liittyneissä kysymyksissä. Huoltajien kyselyyn saatiin 75 vastausta. Vastanneet huoltajat olivat tyytyväisiä lapsensa varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkaan ja toimintaan. Henkilöstökyselyssä työntekijät arvioivat oman tiimensä toimintaa. Tulokset on esitelty sivistyslautakunnalle 16.12.2021, tiedotettu huoltajille ja käyty läpi henkilöstön kanssa.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	925 440	1 069 440	1 046 932	-22 508	97,90 %
Toimintakulut	-10 979 100	-11 122 900	-10 873 664	249 236	97,76 %
Toimintakate	-10 053 660	-10 053 460	-9 826 731	226 729	97,74 %
Poistot ja arvonalentumiset	-14 110	-14 110	-17 276	-3 166	122,44 %
Tilikauden tulos	-10 067 770	-10 067 570	-9 844 007	223 563	97,78 %

Varhaiskasvatuksessa myynti- ja maksutuotot ovat ylittyneet, koska varhaiskasvatuspaikkoja on myyty ennakoitua enemmän muille kunnille sekä asiakasmaksutuottoja kertyi arvioitua enemmän. Näiden tuottojen ylitys on yhteensä 89 000 euroa.

Varhaiskasvatuksen hankkeita, jotka alkaneet vuoden 2021 puolella tullaan tuloja jaksottamaan vuodelle 2022 yhteensä noin 209 000 euroa. Näin ollen kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen tulot tulevat jäämään alle budjetoidun.

Toimintakuluissa palvelujen ostoissa on alitusta: varhaiskasvatuspaikkoja ostettu arvioitua vähemmän, Jämsän Ateriapalvelut ostetut ateriapalvelut alittuvat samoin matkustus- ja kuljetuspalvelut pitäen sisällään esiopetuskuljetukset. Koulutuspalveluissa on hyödynnetty maksuttomia etäkoulutuksia. Palvelujen ostot alittuvat yhteensä noin 193 000 euroa.

Perheille maksettavat avustukset (kotihoidontuki, yksityishoidon tuki, joustava sekä osittainen hoitoraha) alittuivat myös 118 000 euroa. Sisäiset ja ulkoset vuokrat alittuvat yhteensä noin 25 000 euroa.

Sosiaali- ja terveyspalvelut kustannukset ylittivät 37 000 euroa. Tähän kuuluvat perhepäivähoitajien kustannuskorvaukset sekä työterveyshuollon kustannukset.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Toimintakate € / as.	- 478,52	- 504	- 497,05
Toimintakate € / hoitolapsi	- 14 812	- 16 672,74	- 16 135,35
Varhaiskasvatus päiväkodissa € / hoitopäivä / lapsi		- 101,5	- 101,15
Varhaiskasvatus perhepäivähoito € / hoitopäivä / lapsi		- 63,04	- 90,8

Perusopetus

Tulosalueen esimies: johtava rehtori

Toiminnan kuvaus

Perusopetuksen tulosalueen tehtävänä on järjestää perusopetuslain mukaista opetusta (POL 2§). Perusopetuksen järjestäminen on kaupungin keskeinen ja lakisääteinen peruspalvelutehtävä. Perusopetukseen sisältyy erityisopetus- ja opiskeluhoollon palvelut. Jämsän kaupungin strategian mukaisesti perusopetus omalta osaltaan huolehtii lasten ja nuorten hyvinvoinnista sekä sujuvasta arjesta. Perusopetus on mukana rakentamassa elinvoimaista, hyvinvoivaa ja aktiivista Jämsää.

Oppilasmäärä lv. 2021-2022 on yhteensä 1 763 oppilasta. Toteuma on talousarviossa laaditun ennusteen, 1 769 oppilasta, mukainen. Lukuvuonna 2020-2021 perusopetuksen oppilasmäärä oli 1 815. Oppilasmäärän vähenemisellä ei ollut vielä vaikutusta sarjaisuuteen. Iltapäivätoiminnassa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 95 oppilasta. Iltapäivätoimintaan osallistuvien 1.-2.-luokkalaisten määrä on vähentynyt oppilasmäärän

vähentämisen vuoksi. Toimintaa järjestettiin Jämsänjoen yhtenäiskoululla, Jämsänkosken yhtenäiskoululla ja Kaipolan koululla.

Oppilasennusteen mukaan lv. 2022-2023 Jämsän kaupungin perusopetuksessa opiskelee yhteensä 1 714 oppilasta. Oppilasmäärä laskee lv. 2028-2029 mennessä 1 155 oppilaaseen. Sarjaisuudet vähenevät suunnittelukautena 10:llä ja ennustejaksolla noin 18:lla. Sarjaisuuksien vähentämisellä on suora vaikutus perusopetuksen henkilöstösuunnitteluun. Tulevat henkilöstön eläköitymiset tulevat luontaisesti osaltaan vaikuttamaan henkilöstön määrän vähentämiseen. Toisaalta esimerkiksi uusien resurssiopettajien määräämisiä tehtäviä saattaa avautua hanketoiminnan avulla. Kouluverkko on Jämsän kaupunginvaltuuston 17.4.2019 § 17 mukainen.

Sivistystoimialan virkarakennetta uudistettiin 1.8.2021 lähtien. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tulosalueiden johtajan tehtävät yhdistettiin ja lukiokoulutuksen rehtorin virkanimike muutettiin johtavaksi rehtoriksi. Tehtävään liitettiin myös uuden oppivelvollisuuslain myötä asuinkunnalle tulleita velvoitteita. Samalla toteutettiin laaja-alaisesti tehtäväjärjestelyjä.

Laki oppivelvollisuuden laajenemisesta astui voimaan 1.1.2021. Lakia sovellettiin ensimmäisen kerran niihin oppivelvollisiin, joiden oppivelvollisuus entisen lain mukaan päättyi vuonna 2021. Tuva-koulutuksen (eli tutkintoon valmentavan koulutuksen) suunnitteluun varauduttiin Jämsän perusopetuksessa määrärahavaroituksella talousarviovuodelle 2021. Kaupunki ei kuitenkaan järjestä Tuva-koulutusta vaan Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia tulee toteuttamaan sitä. Oppivelvollisuus uudistus edellytti myös perusopetuksen opetussuunnitelmaan muutoksia / tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus ja ohjaussuunnitelma. Oppivelvollisuus uudistuksen vuoksi oppilaanohjauksen resurssia lisättiin vuonna 2021. Oppivelvollisuuslain 14 §:n mukaisia asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuuseen liittyviä ilmoituksia Jämsälle tuli vuoden 2021 aikana kaksi.

Opetushallitus tarkensi oppilasarvioinnin perusteita keväällä 2020 ja vuoden 2020 loppuun mennessä saatiin myös tarkemmat kriteerit päättöarviointiin. Kuntakohtaisesti tuli päätettäväksi arviointikulttuuriin liittyvät periaatteet paikalliseen opetussuunnitelmaan. 1.8.2020 alkaen Jämsän perusopetuksen opetussuunnitelmaa muutettiin siten, että poistettiin formatiivisen arvioinnin dokumentoinnin käytänteet. Uudet todistusohjat valmisteltiin syksyn 2020 aikana vastaamaan oppilasarvioinnin uusia perusteita.

Opetushallitus julkaisi tammikuussa 2021 päättöarviointin kriteerit ja oppimisen tavoitteet. Arvioinnin yhdenvertaisuutta parannettiin laatimalla päättöarviointin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9. Keväällä 2021 päivitettiin paikallista opetussuunnitelmaa, perehdyttiin kriteereihin ja oppimisen tavoitteisiin sekä opetushenkilöstön arviointiosaamisen kehittämiseen. Kriteerit ja oppimisen tavoitteet astuivat voimaan 1.8.2021 ja keväällä 2022 annetaan kaikissa oppiaineissa uusien kriteerien mukaiset päättöarvosanat koko ikäluokalle.

A1-kielen varhennus toteutettiin siten, että kaikki syksyllä 2019 perusopetuksen aloittaneet 1.-luokkalaiset aloittivat englannin opiskelun vuoden 2020 alusta. Tuntijakoasetusta muutettiin siten, että A1-kielen opetuksen tuntimäärää lisättiin yhteensä 2 vuosiviikkotunnilla vuosiluokilla 1.-2. Lukuvuodesta 2020-2021 alkaen Jämsän perusopetuksessa on opiskeltu siis yksi vuosiviikkotunti englantia sekä 1. että 2.-luokalla ja 5. luokalla opiskellaan 3 tuntia englantia aiemman 2 tunnin sijaan.

Jämsän perusopetus on mukana yrityskylätoiminnassa. Yrityskylätoiminta on tarkoitettu 6. ja 9.-luokkalaisille oppilaille. Toiminnan sisällöt ovat osa yrittäjyyskasvatusta. Keski-Suomen Yrityskylä koulutti perusopetuksen opettajia Yrityskylän oppimiskokonaisuuteen. Opettajat kävivät saatua oppimateriaalia läpi oppilaiden kanssa

koulussa. Oppilasryhmiä vieraili Yrityskylän oppimisympäristössä Jyväskylässä. Vierailun antia käytiin jälkikäteen läpi koulussa.

Lukuvuoden 2021-2022 painopisteet ovat kestävä kehitys, henkinen, sosiaalinen ja fyysinen hyvinvointi ja kiusaamisen vastainen työ. Syksyllä 2021 järjestettiin koulunjohtajien teemakokous liittyen koulukiusaamisen ehkäisyyn. Kevään 2022 aikana päivitetään suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Samoin päivitetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kolmivuotisen kehittämisohjelman tavoitteena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja oppimistuloksia, vahvistaa lasten saamaa tukea sekä vahvistaa opetuksen laatua. Ohjelman toimenpiteille on suunnattu rahoitusta vuosille 2020-2022.

Jämsän kaupunki sai syksyllä 2021 valtion erityisavustusta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen koronapandemian vaikutusten tasoittamiseen vuosille 2021-2022. Perusopetuksen osuus avustuksesta on 87 000 euroa. Jämsänjoen yhtenäiskoulualueella avustusta käytetään resurssiopettajien palkkaukseen, Jämsänkoskella oppilaanohjauksen lisäresurssiin ja Kuoreveden-Länkipohjan alueella nuorisohjaajan palkkaamiseen.

Perusopetus saanut myös 274 000 euroa valtion erityisavustusta perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021-2022. Avustusta on käytetty resurssiopettajien, nuorisohjaajan ja sosiaaliohjaajan palkkaamiseen sekä erityisopetuksen lisäresursointiin.

Vuonna 2021 jatkuivat myös koulun kerhotoiminnan hankkeet, lukutaitohanke sekä kielten tutor-opettajahanke. Ekosen Orpohuoltosätiön avustusta käytettiin mm. elokuvaesitykseen ja niihin liittyviin kuljetuksiin.

Perusopetuksen 4.-5.-luokkalaiset ja 8.-9.-luokkalaiset osallistuivat keväällä 2021 THL:n kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia on käsitelty sivistystoimen esimiesten tapaamisissa ja sivistyslautakunnan kokouksessa. Lisäksi koulukohtaisia tuloksia on käsitelty oppilashuoltoryhmissä. Kouluterveyskyselyn tuloksia tullaan hyödyntämään tulevissa hankehauissa. Virkamiesten ja luottamushenkilöiden kanssa päätetään ne kehittämiskohteet ja painopistealueet, joihin tullaan jatkossa panostamaan.

Jämsän kaupungin perusopetus aloitti yhteisen koulutusmatkailuhankkeen Jämsek Oy:n ja Himoslomat Oy:n kanssa. Vuoden 2021 aikana on tehty koulutusmatkailuhankkeen vakinaistamiseen liittyvää selvitystä. Koulutusmatkailun operatiivinen toiminta on ollut tauolla johtuen koronatilanteesta. Arvio mahdollisesta toiminnan jatkumisesta on vuodelle 2023.

Koronasta johtuen perusopetuksen toimintaohjeita päivitettiin vuoden 2021 aikana yhdeksän kertaa. Väliaikainen poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen suunnitelma lukuvuodelle 2021-2022 hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 22.6.2021 ja lopullinen suunnitelma 30.9.2021. Perusopetuksen 7.-9.-luokat, yhteensä 570 oppilasta, olivat etäopetuksessa ajalla 8.3.-5.4.2021.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Koulutuksellinen tasa-arvo ja hyvät mahdollisuudet jatko-opintoihin
Mittari	Jatko-opintoihin sijoittuminen
Mittari	Kuvailu

Toteutumisen arviointi	Yhtenäiskoulujen opinto-ohjaajilta saatujen tietojen mukaan kaikki keväällä 2021 perusopetuksen päättäneet saivat yhtä henkilöä lukuun ottamatta jatko-opiskelupaikan. Oppivelvollisuus uudistus on tuonut ohjaukseen ja seurantaan uusia velvoitteita. Perustettiin monialainen ohjaustiimi seuraamaan oppivelvollisuuden toteutumista. Hanketoiminnan kautta ovat mahdollistuneet mm. resurssiopettajat. Kouluverkko mahdollistaa palvelujen saatavuuden alaluokkien osalta lähipalveluna.
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Hyvinvoiva oppilas asiakaslähtöisillä ja vaikuttavilla perusopetuspalveluilla
Mittari	Kouluterveyskyselyn tulokset
Mittari	Kustannukset asukasta kohti
Mittari	Kuvailu
Toteutumisen arviointi	Toiminta on toteutunut suunnitellusti lukuun ottamatta koronapandemiasta johtuvia muutoksia. Toimintakate on hieman arvioitua korkeampi mutta tulosalueen kokoluokkaan nähden ylitys on vähäinen (0,6 %). Tämä ja asukasmäärän väheneminen vaikuttavat €/as toteutumiseen. Kouluterveyskyselyssä vuonna 2021 esiin nousseisiin asioita on käsitelty ja esiin nousseita huolenaiheita tullaan käyttämään tulevien hankeanomusten perusteluissa. Henkinen, sosiaalinen ja fyysinen hyvinvointi on nostettu yhdeksi lukuvuoden 2021-2022 painopiste-alueeksi. Osana oppivelvollisuus uudistusta oppilashuollon resurssit vahvistettiin kahdella vakanssilla (koulupsykologi ja koulukuraattori). Hanketoiminnan kautta on rekrytoitu vuoden 2022 alusta koulukuraattori ja v. 2021 kaksi nuorisohjaajaa ja kolme sosiaaliohjaajaa tukemaan oppilaiden hyvinvointia. Koulupsykologit ja koulukuraattorit siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen palvelukseen. Oppilashuollon palvelut säilyvät jatkossakin kouluilla.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	1 542 660	1 542 660	1 174 083	-368 577	76,11 %
Toimintakulut	-21 054 640	-21 104 640	-20 831 401	273 239	98,71 %
Toimintakate	-19 511 980	-19 561 980	-19 657 319	-95 339	100,49 %
Poistot ja arvonalentumiset	-214 730	-214 730	-226 198	-11 468	105,34 %
Tilikauden tulos	-19 726 710	-19 776 710	-19 883 517	-106 807	100,54 %

Tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oppilasmäärä	1 913	1 862	1 839	1 815	1 763
€/oppilas	- 9 814	- 10 235	- 10 204	- 10 717	- 11 162
€/asukas	- 911	- 945	- 943	- 981	- 994

Oppilasennuste	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Juokslahti	58	61	58	63	54	45	40	39
Kaipola	133	129	126	115	107	101	83	80
Koskenpää	35	32	32	34	35	32	25	23
Länkipohja	33	32	31	25	27	23	22	19
Jämsänkosken yhtenäiskoulu	334	326	327	309	287	260	234	223
1-6 ml. Korven koulu								
Kuorevesi 1-6	99	99	96	91	81	76	70	56
Jämsänjoen yhtenäiskoulu 1-6	512	469	448	419	386	365	333	302
sisältää pienluokat								
Alakoulut yhteensä	1204	1148	1100	1029	941	864	769	704
Kuorevesi 7-9	74	70	58	68	67	72	64	64
Jämsänjoen yhtenäiskoulu 7-9	346	354	367	357	357	353	334	311
Jämsänkosken yhtenäiskoulu 7-9	191	191	207	206	211	211	211	202
sisältää pienluokat								
Yläkoulut yhteensä	611	615	614	601	595	596	569	537
Perusopetus yhteensä	1815	1763	1714	1630	1536	1460	1338	1241

PERUSKOULUN PÄÄTTÄVÄT JÄMSÄ – JATKOKOULUTUSTAUUKKO

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021arvio	TP 2021
Peruskoulun 9.-luokan päättäneet yht.	248	255	241	229	237	206	196	172	194
Jatkoi heti opiskelua lukiokoulutuksessa	107	118	92	112	116	91	90	79	82
Jatkoi heti opisk. ammatill. koulutuksessa	132	127	135	105	100	115	99	88	93
Jatkoi heti opisk. valmistavassa koulutuksessa	0	6	4	2	12	0	6	5	18
Ei jatkanut heti em. koulutuksissa	9	4	10	10	8	0	1	0	1

Vuodet 2014-2018 tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin

Vuodet 2019-2021 perustuvat yläkoulujen opinto-ohjaajilta saatuihin tietoihin

Vuoden 2021 arvioissa ei ole mukana pienluokkia.

Lukiokoulutus

Tulosalueen esimies: johtava rehtori

Toiminnan kuvaus

Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja (LL 2 §, 1 mom.).

Uusi laki oppivelvollisuudesta astui voimaan 1.1.2021 oppivelvollisuuden laajentuessa 18 ikävuoteen asti. Oppivelvollisuuden laajentaminen toi mukanaan toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden. Lukiolaisten liitto on arvioinut, että muilla kuin oppivelvollisilla lukio-opiskelijan oppimateriaalikustannus on koko lukion aikana keskimäärin 2 500 euroa. Oppivelvollisuusiän nostoon on varauduttu varaamalla lisäresurssia mm. oppimateriaaleihin ja kannettaviin tietokoneisiin. Vaikutus vuoden 2021 talousarvioon oli vielä melko vähäinen, mutta kustannukset kasvavat vuosittain ja ovat täydessä laajuudessa vuonna 2024.

Vuonna 2010 lukiolaisia oli 353, vuonna 2019 opiskelijoita oli 278 ja vuonna 2020 255 ja vuonna 2021 keskimäärin 229. Vuoden lopussa päätoimisia lukion opiskelijoita oli 198. Lukion henkilöstön määrä on tällä hetkellä 19 ja se on vähentynyt suunnilleen samassa suhteessa opiskelijamäärän vähenemiseen. Syksyllä 2021 lukion aloitti 63 uutta opiskelijaa. Uusia kahden tutkinnon opiskelijoita aloitti 15. Yhteensä kahden tutkinnon opiskelijoita oli vuoden lopussa 26.

Ennusteen mukaan lukion opiskelijamäärä lukuvuonna 2022-2023 on 223 ja lukuvuonna 2023-2024 236. Opiskelijamäärä pysyy samalla tasolla, kunnes lukuvuodesta 2029-2030 määrä kääntyy laskuun. Ennusteen mukaan lukio on kolmisarjainen ainakin vuosikymmenen loppuun saakka. Näin voidaan mahdollistaa myös kahden tutkinnon opinnot Gradia Jämsän opiskelijoille.

Vuonna 2021 valmistui yhteensä 100 ylioppilasta, joista kaksoistutkintoja oli kaksi. Opetushallitus seuraa lukiokoulutuksen aloittaneiden ylioppilaksi pääsyä. Jämsän lukiokoulutuksessa enintään 3,5 vuodessa valmistuneiden määrä oli 2019 vuonna 82,8 % syksyllä 2016 aloittaneista opiskelijoista. Koko Suomen keskiarvo oli 77,3 %. Läpäisyasteen tasoon vaikuttavat mm. lukioon tulevien opiskeluvalmiudet, lukion aikainen opinto-ohjaus, opiskeluhoollon palvelujen saatavuus ja erityisopetuksen resurssit. Urheiluvalmennuksessa olevilla opiskelijoilla lukio-opinnot kestävät usein neljä vuotta. Tällä hetkellä lukion opiskelijoita on mukana Gradian urheiluvalmennuksessa yhteensä 25.

Lukion toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat noudattavat 1.8.2016 käyttöön otettua opetussuunnitelmaa. Lukion uusi opetussuunnitelma hyväksyttiin sivistyslautakunnassa toukokuussa ja otettiin käyttöön syksyllä 2021 lukio-opinnot aloittaneilla. Uudessa opetussuunnitelmassa vahvistetaan sekä oppiaineiden tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen hallintaa, että laaja-alaista osaamista. Nykyisten kurssien sijaan opinnot koostuvat eri oppiaineiden moduuleista koostuvista opintokokonaisuuksista. Opintokokonaisuuksia voi muodostaa yhden oppiaineen sisällä tai ne voivat olla oppiainerajat ylittäviä opintokokonaisuuksia.

Lukuvuoden 2021-2022 teema on kestävä hyvinvointi. Siihen sisältyvät niin kestävä kehitys, yksilön henkinen, sosiaalinen ja fyysinen hyvinvointi kuin kiusaamisen vastainen työ. Lukion liikunnan opettajat ovat mukana Hyvinvointia lukioon -hankkeessa. Kehittämishankkeen (2019–2022) tavoitteena on edistää opiskelijoiden taitoja huolehtia omasta jaksamisestaan riittävän unen, liikunnan ja mielen hyvinvoinnin avulla.

Uuden lukiolain myötä lukiot veloitetaan antamaan erityisopetusta ja opinto-ohjauksen velvoitteet ovat lisääntyneet. Laki vahvistaa yleissivistystä ja edistää nykyistä laajempien opintojaksojen ja oppiainerajat ylittävien opintojen järjestämistä. Vuonna 2019 alkanut lukiolain toimeenpanohanke päätty 30.6.2021. Lukio on kolmatta vuotta mukana Liikkuva opiskelu -hankkeessa. Lisäksi lukio sai vuoden 2020 syksyllä 39 900 euroa korona-avustusta käytettäväksi kevään 2020 etäopiskelujakson aukkojen paikkaamiseen. Avustusta on käytetty tuki- ja lisäopetukseen, opinto-ohjaukseen ja opiskeluhoollon vahvistamiseen. Hankkeen myötä on tehty yhteistyötä Nuorten rinnalla koulussa -hankkeen kanssa. Toisen asteen yhteinen nuoriso-ohjaaja on työskennellyt lukiolla helmikuusta 2021 lähtien. Lukiolle myönnettiin syksyllä 2021 uusi 34 200 euron suuruinen korona-avustus. Hankkeen avulla pyritään edelleen lisäämään lukion opiskelijoiden oppimisen tukemista sekä vähentämään pitkittyneen korona-ajan aiheuttamaa hyvinvointivajetta. Hanke päättyy 31.7.2023.

Seudullinen toisen asteen johtoryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa, samoin opinto-ohjaajien ryhmä. Uusi lukiolaki velvoittaa myös korkeakouluysteistyöhön. Yhteistyökumppaneina ovat olleet Jyväskylän avoin yliopisto ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Keväällä 2021 kahdeksan lukion opiskelijaa osallistui Jyväskylän ammattikorkeakoulun järjestämällä korkeakouluviikolle. Huhtikuussa 2022 kaikki lukion toisen vuoden opiskelijat osallistuvat Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän avoimen yliopiston järjestämälle korkeakouluviikolle.

Lukion ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijat osallistuivat THL:n kouluterveyskyselyyn keväällä 2021. Tuloksia on käsitelty opettajien kokouksessa ja osana perusopetuksen tuloksia sivistyslautakunnan kokouksessa. Kouluterveyskyselyn tuloksia tullaan hyödyntämään tulevissa hankehauissa. Virkamiesten ja luottamushenkilöiden kanssa päätetään ne kehittämiskohteet ja painopistealueet, joihin tullaan jatkossa panostamaan.

Koronasta johtuen lukiokoulutuksen toimintaohjeita päivitettiin vuoden 2021 aikana viisi kertaa. Lukiossa oli kevätlukukaudella kaksi etäopetusjaksoa, 1.-14.2.2021 ja 8.3.-5.4.2021. Kevään ja syksyn ylioppilaskirjoitukset järjestettiin ylioppilastutkintolautakunnan ohjeistuksen mukaisesti. Kenenkään valmistuminen ylioppilaaksi ei estynyt koronan vuoksi. Kevään ylioppilasjuhla järjestettiin normaaliin aikaan 5.6. ja keväällä pitämättä jääneet vanhojen tanssit elokuussa. Syksyn ylioppilaat lakitettiin lukion itsenäisyysjuhlan yhteydessä. Kaikissa tilaisuuksissa noudatettiin yhdessä tartuntataudeista vastaavan lääkärin kanssa suunniteltuja terveysturvallisuusohjeita.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Hyvinvoiva opiskelijakunta ja henkilöstö
Mittari	€/asukas
Mittari	€/opiskelija
Toteutumisen arviointi	Toiminta ja talous ovat toteutuneet suunnitellun mukaisesti pl. koronarajoitustoimista johtuvat järjestelyt. Toimintakate alittui, samoin €/asukas ja €/opiskelija alittuvat talousarvioon nähden. Nuorten rinnalla koulussa- hanke palkkasi toiselle asteelle nuoriso-ohjaajan 1.2.2021 lähtien. Työpanoksesta n. 80 % on suuntautunut lukioon, koska Gradia Jämsässä on muita vastaavia hankkeita käynnissä. Nuoriso-ohjaaja on osaltaan nuoren tukena opiskelupolun varrella. Hän on järjestänyt koronarajoitusten puitteissa erilaisia yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia. Opiskeluhuollon resursseja on lisätty vuoden aikana. Toiselle asteelle on palkattu toinen vakituinen koulupsykologi. Näin koulupsykologin työpanosta lukiossa on voitu kasvattaa. Lukion opiskelijoiden lisääntyneet paineet ovat lisänneet käyntejä koulupsykologilla. Kuraattoriresurssia on lisätty hankerahoituksella vuoden 2022 alusta. Opiskeluhuollon lisäresursointi mahdollistaa ennaltaehkäisevän ja yhteisöllisen opiskeluhuollon tehostamisen.
Ympäristö	
Tavoite	Ympäristöystävällinen lukio
Mittari	Lukion ilmasto-ohjelman toteutus
Toteutumisen arviointi	Sosiaalisessa mediassa on ollut kampanja kasvisruokavaliosta ja liikkumisesta. Lukiolle ostettu hankerahalla ompelukoneita. Koneita käyttäen järjestettiin vaatekorjaustyöpaja. Syyslukukauden alettua uusia toimintatapoja on otettu käyttöön. Viikoittain kokoontuva ilmastosankarit ryhmä ideoi uusia tapoja toteuttaa lukion ilmasto-ohjelmaa. Lukion uudessa opetussuunnitelmassa korostuu se, että ihmisen toiminta on sovitettava luonnonympäristöjen kantokykyyn sekä rajallisiin luonnonvaroihin ja niiden kestäväan käyttöön. Kokemukset ihmisiin ja luontoon kohdistuvasta huolenpidosta vahvistavat luottamusta siihen, että arkisilla hyvillä teoilla on vaikutusta. Lukion uudessa opetussuunnitelmassa on uusi opintojakso Kestävä kehitys ja hyvinvointi.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	42 900	42 900	70 121	27 221	163,45 %
Toimintakulut	-1 982 470	-1 982 470	-1 932 526	49 944	97,48 %
Toimintakate	-1 939 570	-1 939 570	-1 862 405	77 165	96,02 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 310	-1 310	0	1 310	0,00 %
Tilikauden tulos	-1 940 880	-1 940 880	-1 862 405	78 475	95,96 %

Tunnusluvut

opiskelijaennuste												
lv	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
lukio	198	223	223	236	239	235	240	240	230	217	200	185

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Opiskelijamäärä	281	278	263	235	229
€ / asukas	- 94,25	- 96,12	- 93,44	- 97,23	- 92,38
€ / opiskelija	- 6911	- 6976	- 7066	- 8254	- 8133

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Ylioppilaiden määrä	87	77	87	90	100
Yhdistelmäutukintojen määrä	3	2	2	5	2
Urheilualmennettävien määrä	17	24	23	20	25

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
	tilastokeskus 2016, syksyllä 2013 aloittaneet	tilastokeskus syksyllä 2014 aloittaneet	tilastokeskus syksyllä 2015 aloittaneet		tilastokeskus syksyllä 2016 aloittaneet
Lukiokoulutuksen läpäisy enintään 3,5 v:ssä; Jämsä (sujuva arki tavoitteen mittari)	87,1 %	82,8 %	84,4 %	90 %	82,8 %
Koko valtakunta	76,6 %	79,9 %	78,6 %		77,3 %
	tilastokeskus 2016, vuoden 2015 ylioppilaat	tilastokeskus vuoden 2016 ylioppilaat	tilastokeskus vuoden 2017 ylioppilaat		tilastokeskus vuoden 2018 ylioppilaat
Sijoittuminen 1 vuosi YO-tutkinon jälk. jatko-opintoihin; Jämsä (elinvoimatavoitteen mittari)	63,3 %	53,6 %	44,8 %	70 %	53,8 %
Koko valtakunta	57,6 %	52,5 %	51,1 %		53,2 %

Elämänlaatupalvelut

Tulosalueen esimies: sivistystoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus

Elämänlaatupalveluilla on keskeinen merkitys jämsäläisten hyvinvointiin ja kaupungin elinvoimaisuuteen. Järjestämme ja tuotamme elämänlaatupalveluja ja luomme niille toimintaedellytyksiä. Kannustamme jämsäläisiä harrastamiseen, itsensä kehittämiseen ja terveelliseen ja vastuulliseen elämäntapaan. Kaupunkistrategian mukaisesti huolehdimme siitä, että palvelujen hyvä saavutettavuus edistää hyvinvointia ja elinvoimaa. Koronapandemia on vahvistanut tulosalueen järjestämien ja tuottamien sekä toimintaedellytysten luomisen tärkeyttä ja merkitystä.

Osana toimialan virkajärjestelyuudistusta opistojen rehtorin tehtäväaluetta laajennettiin ja nimike muutettiin kehittämispäällikkö-opistojen rehtori -nimikkeeksi. Alkuvuodesta kirjastossa ja vapaa-aikapalveluissa hyödynnettiin eläköitymisten myötä luontainen poistuma, mikä aiheutti työtehtävien laajan uudelleenjärjestelyn. Samassa yhteydessä kulttuuriohjaajan toimi muutettiin kulttuurisihteeri-ohjaajan viraksi. Samalla päätettiin perustaa v. 2022 alusta vapaa-aikapalvelujen tulosityksikkö, joka kokoo vielä 2021 erilliset yksiköt: kulttuuri, liikunta ja nuoriso yhteen.

Suunnitteluvuosina arvioidut eläköitymiset tulevat vaikuttamaan edelleen henkilöstörakenteeseen ja määrään.

Tulosalueen toimintakate jää alle lisätalousarviolla muutetun talousarvion.

Opistot

Jämsän työväenopisto tarjoaa vapaan sivistystyön opintoja kaikenikäisille kaupunkilaisille. Jämsänjokilaakson musiikkiopisto tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisia opintoja. Opistopalvelut myyvät molempien opistojen opintoja Kuhmoisten kunnalle.

Molempien opistojen opiskelijamäärät ovat vähentyneet koronapandemian aikana. Tähän on osaltaan vaikuttanut lähi- ja etäopetuksen vaihtelut, osa työväenopiston kursseista on ollut tauolla, koska kaikkea toimintaa ei pystytty järjestämään etänä ja ryhmien enimmäisosallistujamääriä on jouduttu pienentämään. Musiikkiopiston opiskelijamäärään vaikuttaa osittain myös se, että lasten ikäluokat ovat pienentyneet.

Aiempien vuosien tapaan työväenopisto sai opintoseteliavustusta (9 500 €), jolla tuetaan senioreiden, työttömien ja maahanmuuttajien opintoja. Koronavaikutusten lieventämisavustus (21 000 €) maksutuottojen vähentymisen takia kohdentui puolestaan musiikkiopistoon.

Kirjastopalvelut

Kirjasto tarjoaa pääsyn monipuolisiin aineistoihin ja edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjasto on myös tapahtumien, opiskelun, harrastamisen ja kansalaiskeskustelun paikka kaikenikäisille.

Pandemian aiheuttamien asiakasmäärärajoitusten sekä asiakaskunnan varovaisuuden myötä suoritemäärät eivät yllä asetettuihin tavoitteisiin. Tapahtumatuotantoa ei v. 2021 koronapandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi juurikaan pystytty tekemään lukuun ottamatta joitakin toisen asteen kirjasto-opastuksia ja lasten verkkotapahtumia. Pääkirjastossa on muutamia lainattuja näyttelyitä, luentoja ja kirjailijavierailuja. Kirjaston aineistomäärärahaa on kohennettu kahden vuoden aikana pienin askelin.

Pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta-hankkeen suunnittelua tehtiin laajasti henkilökunnan toimesta sekä kalustamistyöryhmän ja projektiryhmän kautta. Kirjaston, vapaa-aikapalvelun ja neuvonnan henkilöstöjen toiveita ja odotuksia kerättiin ulkopuolisen asiantuntijan vetämässä projektissa. Asiakaskunnan osallistamista

hankkeeseen ei kirjaston osalta ole voitu pääkirjastossa tehdä, vaan sitä suunnitellaan tapahtuvaksi tilojen käyttöönoton myötä. Nuoria osallistettiin tilan kunnostuksen aikana mahdollisuuksien mukaan ja he pääsivät valitsemaan mm. nuorisotilan seinien värit.

Tilahankkeeseen liittyen on saatu merkittävät aluehallintoviraston avustukset, yhteensä 30 000 €. Avustukset on kohdistettu omatoimikirjastovarustukseen ja ict-hankintoihin hankenimellä E-palvelut tutuksi. Tunkelon säätiöltä saatiin jälleen 2 000 €:n avustus Länkipohjan lasten ja nuorten kirjastotoimintaan, avustus kohdennettiin virtuaalisiin kirjailijavierailuihin koululla. Myös Jämsän ääni -nimellä kulkevaan hankkeeseen saatiin aluehallintoviraston avustus, 5 600 €. Kirjasto tulee järjestämään keskustan tiloissa moniäänisen tapahtumasarjan, jossa käsitellään niin paikallisia kuin valtakunnallisia aiheita.

Vapaa-aikapalvelut

Uusi sähköinen avustushakujärjestelmä otettiin käyttöön. Osallistuttiin uuden Timmi-tilavarausjärjestelmän käyttöönoton valmisteluun.

Myönnetty palkinnot:

Jämsän kaupungin vuoden 2020 urheilijapalkinto myönnettiin pituushyppääjä Kristian Pullille.

Viljo Järvisen kulttuuripalkinto myönnettiin Suomen Huopayhdistys Filtti ry:lle.

Vapaa-aikapalvelujen myöntämät avustukset:

Avustuksia myönnettiin 45 eri taholle, yhteensä 153 000 €. Avustusmäärärahoja jäi käyttämättä noin 50 000 € johtuen koronapandemian rajoitustoimista.

Vapaa-aikapalvelujen saamat avustukset:

Pälämäen kotiseutumuseon kehittämiseen saatiin Museoviraston avustus 6 000 € esineluettelon digitalisointiin.

Lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan toteuttamiseen saatiin 5 500 euron avustus, joka käytettiin kerho- ja leiritoiminnan järjestämiseen.

Avustuksen myötä Nuorten rinnalla koulussa –hankkeeseen saatiin 45 000 €:n avustus aluehallintovirastolta. Hankkeessa vahvistetaan ja tuetaan toisen asteen oppilaitoksissa tehtävää nuorisotyötä.

Galleria Kivipankin näyttelytoiminta oli tauolla alkuvuodesta kuukauden ajan koronarajoitusten vuoksi. Loppuvuoden näyttelytoiminnassa oli koronarajoitusten vuoksi asiakasmääräajoituksia osassa näyttelyistä.

Kulttuuripalveluissa järjestettiin kalendaariset juhlat. Kansallisen veteraanipäivän juhla tuotettiin ohjelmatalenteena ja Itsenäisyysjuhla suorana striimauksena ilman yleisöä koronarajoitusten vuoksi. Vinnin tilan toiminnallisesta kokonaisuudesta valmisteltiin esiselvitys Jämsänlaakson Setlementti ry:n toimesta. Esiselvityksen myötä yhdistys aloitti syksyllä Vinnin tilan kehittämishankkeen.

Liikunta- ja nuorisopalvelut järjesti ohjattua toimintaa, tapahtumia ja leirejä erikseen sekä yhteistyössä järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Nuorisotilatyö ja nuorten moottoripaja oli suljettuna alkuvuoden 30.5. saakka koronarajoitusten vuoksi. Alkuvuodesta nuorisotyö painottui verkkonuorisotyöhön, jalkautuvaan nuorisotyöhön sekä pienryhmätoimintaan. Lasten liikennepuiston sekä pump track -radan lauantai-aukioloaikoja laajennettiin myös kesäkuulle. Lisääntynyt palvelu otettiin ilolla vastaan.

Tehostetun nuorisotyön toimintamalli valmistui.

Työvalmennussäätiö Avitus toteutti nuorten työllistämiseen ja elämänhallintaan liittyviä yksilövalmennus-, nuorten starttipaja (LuovaStartti -hanke) ja etsivän nuorisotyön hankkeita. Etsivään nuorisotyöhön ohjautui noin 160 nuorta. Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa reippaasti uuden nuorisotilan suunnitteluun osallistumalla sekä valtuuston toimintaan myönnetyn 5 000 euron määrärahan käyttöideoiden keräämisen suunnittelulla (osallistuva budjetointi).

Koronapandemiasta johtuvat rajoitukset iskivät kovalla kädellä uimahallipalveluun. Vuoden 2021 aikana uimahalli oli eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta suljettuna käytännössä koko kevään ja uudestaan vuoden lopussa. Niinä kuukausina kun uimahalli oli avoinna koko asiakaskunnalle, voimassa olivat osin asiakasmäärärajoitukset. Joulukuussa koronarajoitusten kiristyessä uimahallilla otettiin käyttöön koronapassi. Uimahallin kävijämäärätavoitteeseen ei ylletty aukioloaikojen supistuttua koronarajoitusten vuoksi. Uimahallin allasosaston lattia karhennettiin kolmannen kerran syyskuun alkupuolella. Asiaa kuvattu tarkemmin riskien toteutumisen arvioinnissa.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Hyvinvoiva jämsäläinen mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella, terveillä elämäntavoilla
Mittari	% /8-9 luokkalaiset vähintään tunnin päivässä liikkuvat (kouluterveyskysely joka toinen vuosi)
Mittari	%/ yli 65-vuotiaiden osuus vapaan sivistystyön opiskelijoista
Mittari	Kuvailu
Mittari	Lainaus/asukas
Toteutumisen arviointi	<p>Tavoite on toteutunut vallitsevissa olosuhteissa vähintään kohtuullisesti. Toimintoja on sopeutettu koronapandemian rajoitustoimiin. Koronarajoitustoimet ovat vaikuttaneet koettuun hyvinvointiin. Kysymys ei ole pelkästään kaupungin tuottamista palveluista vaan rajoitustoimien vaikutuksista kolmannen sektorin toimintaan. Ohjattu toiminta/lapset ja nuoret vähentymistä nähtävillä mutta myös muissa kohderyhmissä. Kokemus osallisuudesta on tärkeää. Elämänlaatupalveluissa kaikkia palveluja ei voida toteuttaa etänä. Etäpalvelut: yhtäältä kaikilla ei ole mahdollisuuksia osallistua mutta toisaalta etäpalvelu voi madaltaa osallistumiskynnystä. Elämänlaatupalvelujen kaikilla palvelualueilla (opistot, kirjasto, vapaa-aika) näkyy senioriväestön vähäisempi osallistuminen – varovaisuutta on noudatettu. Opistojen osalta opiskelijämäärätavoite on toteutunut (1727). Painotetulla keskiarvolla, joka huomioi kevään etäopetusjakson, työväenopiston opiskelijamäärä on 1018, Syyslukukauden opetus pystyttiin järjestämään ehjästi lähiopetuksella.. Yli 65-vuotiaiden osuus työväenopiston opiskelijoista oli 29 % on ja se on alle tavoitteen. Koronapandemiasta johtuen työväenopiston toiminta kevätlukukaudella oli osittainen tauolla ja joiltain osin etäopetuksena. Senioreille suunnattujen kurssien maksimiosallistujamäärät olivat rajoitetut. Etäkursseille osallistuminen tässä väestöryhmässä on rajallista. Kirjastopalvelujen kokonaislainaus edelliseen vuoteen nähden kasvanut, mutta jääty v. 2021 tavoitteesta. Tapahtumatuotannon vähäisyys ja palvelutoiminnan rajaukset ovat vaikuttaneet myös työikäisten asiakaskäynteihin ja sitä kautta lainausmääriin. 8-9-luokkaisten liikkuminen on lisääntynyt edelliseen kyselyyn nähden mutta ei yltänyt tavoitteeseen. Suunta on kuitenkin oikea. Uimahallin osalta asiakasmäärätavoitteesta jäätiin merkittävästi kuin myös vuoden 2020 toteutuneesta. Koronapandemiavaikutukset asiakaskäyttäytymiseen ovat ilmeiset.</p>
Tavoite	Kehitämme ja toteutamme yhdessä asukkaiden, asiakkaiden ja eri toimijoiden kanssa uudesta pääkirjastosta kaikkien yhteisen kohtaamispaikan ja olkkarin.
Mittari	€/asukas
Mittari	Kuvailu

Toteutumisen arviointi	<p>Tavoite on toteutunut pandemia huomioon ottaen hyvin. Toimintakate alittuu. €/asukas on korkeampi alkuperäiseen esitettyyn arvioon nähden. Lisätalousarviolla korjattuun nähden €/as jää alle sen, laskettiinpa sitä talousarvion laadinnan tai tilinpäätöksen asukasmäärällä. Keinot, joilla voidaan vaikuttaa kaupungin asukasmäärän vähenemisen pysäyttämiseksi, nähdään tärkeiksi.</p> <p>Pääkirjasto-nuorisotila-neuvonnan suunnittelu ja toteutus käynnistyivät.</p> <p>Palvelukokonaisuus avautuu keväällä 2022. Henkilöstö osallistunut aktiivisesti suunnitteluun ja yhteisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tehty mm. vammaisneuvosto, nuoret ja yhteistyötä jatketaan palvelukokonaisuuden avautumisen myötä. Samalla arvioidaan ja ideoidaan uusia yhteistyön muotoja.</p>
------------------------	---

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	836 370	536 370	504 478	-31 892	94,05 %
Toimintakulut	-3 925 490	-3 824 690	-3 625 041	199 649	94,78 %
Toimintakate	-3 089 120	-3 288 320	-3 120 563	167 757	94,90 %
Poistot ja arvonalentumiset	-23 340	-23 340	-8 847	14 493	37,90 %
Tilikauden tulos	-3 112 460	-3 311 660	-3 129 410	182 250	94,50 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Elämänlaatupalvelut	- 158,09	- 164,85	- 157,84

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA2021	TP2021
Musiikkiopiston opiskelijamäärä	400	403	350	350	338
Työväenopiston opiskelijamäärä	1 937	1898	1540	1700	1727**
Yli 65-vuotiaat opiskelijat (määrä)	654	815	505	731	499
Yli 65-vuotiaat kaikista opiskelijoista (%)	34 %	43 %	40 %	43 %	29 %
Kirjaston kävijämäärä (fyysinen)	87 858	97 875	71 850	92 000	70 889
Lainaus/asukas	12,6	11,7	10,08	12,3	10,3
Uimahallin asiakasmäärä (8,5 kk)	41 566	61 711	36 368	65 000	28 428
vähintään tunnin päivässä liikkuvat 8-9 luokkalaiset %-osuus (kouluterveyskysely joka toinen vuosi)		26,5 (vuoden 2019 kyselyn tulos)	26,5	33	29

Elinvoima

Toimialajohtaja: elinvoimajohtaja

Tekninen lautakunta (31.7.2021 saakka)

Jäsenet

Jouni Kotiaho, pj.
 Voitto Suosaari, vpj.
 Ari Haggren, jäsen
 Riitta Kangas, jäsen
 Markku Korpela, jäsen
 Leena Pärnäjärvi, jäsen
 Heikki Rinnekangas, jäsen
 Leila Seppälä, jäsen
 Katja Minkkinen, jäsen
 Mika Kyrö, kh:n edustaja

Varajäsenet

Ari Valkeinen
 Atte Porkkala
 Aira Putkonen
 Sirpa Peltonen
 Ari Sarin
 Sanna Pekki
 Tapio Moilanen
 Tuija Kovanen
 Joonas Valkeajärvi

Elinvoimalautakunta (1.8.2021 alkaen)

Jäsenet

Seija El Sayed, pj.
 Mika Kyrö, vpj.
 Heikki Rinnekangas, jäsen
 Mikko Laitinen, jäsen
 Sari Jussila, jäsen
 Leena Pärnäjärvi, jäsen
 Kari Linna, jäsen
 Markos Koskinen, jäsen
 Erja Laaksonen, jäsen
 Anssi Mennala, kh:n edustaja

Varajäsenet

Joonas Valkeajärvi
 Risto Salmio
 Markku Korpela
 Kari Leppänen
 Tiina Altti
 Sanna Pekki
 Eila Sahala
 Sami Äikäs
 Tuula Koponen

Toiminnan kuvaus

Toimialan nimi on 1.1.2021 alkaen ollut elinvoima. Tekninen lautakunta muuttui 1.8. alkaen elinvoimalautakunnaksi ja samassa yhteydessä ympäristölautakunta muutettiin elinvoimalautakunnan valvontajaostoksi. Aiemman ympäristölautakunnan alainen tulosalue, valvontatoimi, toimii tulosityksiköineen jatkossa elinvoimalautakunnan alaisena. Organisaatiomuutoksen yhteydessä hallinnon sekä kaavoituksen ja tonttituotannon tulosalueet yhdistettiin uudeksi tulosalueeksi, jonka nimi on maankäyttö ja elinvoima. Tulosalueelta hoidetaan yhdyskuntatoimen hallintoon, maankäyttöön, kaavoitukseen, tonttituotantoon, yrityspalveluihin, aluekehittämiseen ja metsäomaisuuden hoitoon liittyviä tehtäviä. Lisäksi maankäyttö ja elinvoima -tulosalueelle on siirretty 1.1.2021 alkaen kaupunginhallituksen tulosalueelta ja puistometsien tulosityksiköstä metsäomaisuuden hoidosta vastaava henkilöstö. Valvontatoimen ja maankäyttö ja elinvoima -tulosalueiden lisäksi toimialalla on tilapalvelut ja kunnallistekniset palvelut -tulosalueet.

Elinvoimatoimen perustehtävänä on kaupungin yhdyskunnan perusrakenteen ylläpitäminen ja kehittäminen, asukkaiden arjen sujuvuus sekä elinvoiman vahvistaminen. Perustehtävän mukaisesti elinvoimatoimesta hoidetaan resurssien puitteissa yhteiskunnan teknistä palvelu- ja huoltojärjestelmää sekä Jämsän kaupungin yrityspalveluja, elinvoiman vahvistamiseen liittyvää hanketoimintaa, edunvalvontaa ja aluekehittämistä.

Kunnallistekniikan keinoin ja menetelmin toimialalta luodaan taajamaluonteisen yhdyskunnan perusrakenne, joka on välttämätön kaikille toiminnalle: kansalaisten asumiselle, liikkumiselle, vapaa-ajan vietolle ja virkistäytymiselle. Myös terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja sivistystoimen peruspalvelujen tuottaminen sekä elinkeinoelämän toiminta on täysin riippuvaista kunnallisteknisten järjestelmien toimivuudesta. Kaupunkirakenteeseen liittyvän infrastruktuurin suunnittelu, rakennuttaminen ja ylläpito ovat tärkeä osa toimialan palvelutehtävää. Kaavoituksella tähdätään tulevaisuuteen ja ohjataan eri toimintojen sijoittumista loogisesti ja toiminnallisesti parhaalla tavalla toisiinsa nähden. Kiinteistöjen rakentaminen, kadut, vesi-, viemäri- ja hulevesiverkostot sekä puistoalueet toteutetaan asemakaavoituksen ohjaamina. Toimialalta hoidetaan yritysneuvonnan palvelutehtävät, elinvoimaa vahvistava hanketoiminta sekä edunvalvonta- ja aluekehittämistyö. Yritysten neuvontapalveluja sekä kasvu- ja kehittämisspalveluja tuotetaan jämsäläisille ja Jämsään sijoittuville yrityksille. Aluekehittämisellä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tavoitteena on kansalaisten hyvän elämän ja yritysten menestymisen edellytysten edistäminen. Aluekehittämistyötä tehdään vuorovaikutuksessa, eritasoisten verkostojen kanssa yhteisen tavoitteen edistämiseksi Jämsän kaupungin edunvalvonta huomioiden.

Toimialan johtoryhmä kokoontui viikoittain, johtoryhmään kuuluvat elinvoimajohtaja, maankäyttöinsinööri, kaupungininsinööri, kiinteistöpäällikkö, johtava rakennustarkastaja, ympäristöpäällikkö, kaavoituksesta vastaava maankäyttöinsinööri, yrityspalvelupäällikkö, vesihuoltopäällikkö, KOY Jämsänmäen toimitusjohtaja, Jämsän Yrityskiinteistöt Oy:n toimitusjohtaja, Jämsän Aluelämmön toimitusjohtaja sekä johtoryhmän sihteerinä hallintosihteerinä. Johtoryhmän laajentaminen konserniyhtiöiden toimitusjohtajiin on parantanut toimialan ja konserniyhtiöiden välistä tiedonkulkua, vahvistanut yhdessä tekemistä ja parantanut ongelmanratkaisukykyä.

Kaipolan paperitehtaan sulkeminen syksyllä 2020 käynnisti rakennemuutoksen. Alkusyöksystä 2021 toteutuneen entisen UPM Kaipolan paperitehtaan kaupan myötä alueen omistus siirtyi Kaipola Green Port Oy:lle, joka on aloittanut alueen vaiheittaisen haltuunoton UPM:lta. Elinvoimatoimella on ollut suuri rooli rakennemuutostilanteen hallinnassa. Rakennemuutoshankkeiden valmistelu, rahoituksen hakeminen ja hankkeiden hallinnointi on lisätyötä, johon ei ole olemassa ylimääräistä henkilöresurssia. Määräaikaisista hankkeista on saatu lisäksi yritysten palvelutehtäviin ja sijoittumispalveluihin. Rakennemuutoshankkeiden valmistelu ja yritysten yhteydenotot edellyttävät moninäkökulmaista valmistelua, missä hankkeita tarkastellaan laaja-alaisesti yrityspalvelun, kaavoituksen, kunnallistekniikan, aluelämmön, vesilaitoksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun näkökulmista.

Vuoden aikana kilpailutettiin merkittävä osa jätehuollon järjestämistä koskevista urakoista. Uusi jätelaki tuli voimaan 15.7.2021. Lain uudistuksen tavoitteena on saavuttaa useita EU-direktiivien edellyttämiä jätehuollon ja kierrätyksen tavoitteita. Muutos toi kunnille uusia velvoitteita mm. bio- ja pakkausjätteen keräämisestä ja kuljetuksen järjestämisestä.

Teknisellä lautakunnalla oli vuoden aikana 7 kokousta, yhteensä 139 pykälää. Elinvoimalautakunta kokoontui 5 kertaa, yhteensä 72 pykälää.

Selvitykset tilikauden 2021 tapahtumista esitetään tulosaluekohtaisissa teksteissä.

Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet ja määrärahat

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	15 450 940	14 830 940	15 183 008	352 068	102,37 %
Myyntituotot	4 089 950	3 569 950	4 075 486	505 536	114,16 %
Maksutuotot	397 000	397 000	410 672	13 672	103,44 %
Tuet ja avustukset	328 940	328 940	382 868	53 928	116,39 %
Muut toimintatuotot	10 635 050	10 535 050	10 313 982	-221 068	97,90 %

Valmistus omaan käyttöön	219 380	219 380	235 477	16 097	107,34 %
Toimintakulut	-16 369 770	-16 307 770	-16 108 467	199 303	98,78 %
Henkilöstökulut	-4 010 280	-3 982 280	-3 903 584	78 696	98,02 %
Palvelujen ostot	-6 972 250	-6 938 250	-6 580 535	357 715	94,84 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 930 020	-3 930 020	-4 234 149	-304 129	107,74 %
Avustukset	-370 600	-370 600	-365 822	4 778	98,71 %
Muut toimintakulut	-1 086 620	-1 086 620	-1 024 377	62 243	94,27 %
Toimintakate	-699 450	-1 257 450	-689 982	567 468	54,87 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 640 998	-6 640 998	-6 793 962	-152 964	102,30 %
Poistoeron muutos	246 610	246 610	246 611	1	100,00 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 093 838	-7 651 838	-7 237 333	414 505	94,58 %

Toimialan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Rakennusten ja liikenneväylien ja vesihuoltoverkostojen korjausvelan vähentäminen
Mittari	Korjatut neliömetrit kiinteistöillä, korjatut metrit verkostoissa. %-osuus kokonaismäärästä, eurot.
Toteutumisen arviointi	Liikenneväyliä saneerattu 1.150 m, joka on n. 0,6 % kokonaismäärästä. Vesijohtoja on saneerattu 463 m ja jätevesiviemäreitä 448 m.
Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Jämsän yritysekosysteemin kehittäminen
Mittari	Kaipolan tehdasalueen kehittämisen käynnistyminen. Yrityslähtöisten kehittämishankkeiden käynnistyminen (kpl) Uusien yritysten lukumäärä (kpl)
Toteutumisen arviointi	Kaipola Green Port Oy on aloittanut Kaipolan tehdasalueen vaiheittaisen haltuunoton UPM:ltä. Alueella toimii nyt kierrätysmateriaaleihin erikoistunut Kaipola Recycling Oy. Käynnissä ollut 5 aluekehittämishanketta. Jämsään sijoittuneita yrityksiä 3 kpl.
Tavoite	Uudet työpaikat
Mittari	Erilaisten toimenpiteiden seurauksena syntyneet uudet tai säilytetyt työpaikat
Toteutumisen arviointi	Yritysneuvonnan asiakkaiden kautta arvioidaan syntyneen 47 työpaikkaa.
Kilpailukyky ja elinvoima, Ympäristö	
Tavoite	Luontomatkailun toimintaympäristön kehittäminen: Jämsäpuisto, Jämsänjoen rantareitti, reitistöt, ensilumenlatu
Mittari	Ulkopuolinen rahoitus luontomatkailun toimintaympäristön kehittämiseen.
Toteutumisen arviointi	Himos–Jämsä-matkailualueen toimintaympäristön kehittämishankkeen rahoitusta hyödynnetään käynnissä olevan reitistösuunnitelman laatimisessa. Jämsänjoen varrelle sijoittuvan aistipolun suunnitelma laadittiin myös hankerahoituksella.

Riskienhallinta

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Rakennusten ja infran korjausvelka.

Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Katujen, vesihuollon ja puistojen saneerausta on jatkettu määrärahojen puitteissa. Rakennuksiin suunniteltuja hankkeita on jäänyt toteutumatta, koska saadut tarjoukset ovat ylittäneet varatut määrärahat.
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Henkilöressurssien riittävyys. Etä- ja lähityön yhteensovittaminen.
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Sijaisjärjestelyt ja etätyö kuormittavat henkilöstöä. Työtä on paikoin liikaa resursseihin nähden ja etätyön myötä esim. vuorovaikutusta ei ole riittävästi, uuden henkilöstön perehdyttäminen on jäänyt vajaaksi.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Työturvallisuuden kohdistuvat riskit, koronapandemian eteneminen
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Koronan vaikutukset eivät etätyötä lukuunottamatta ole juuri näkyneet toimialalla.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Poikkeavien sääolosuhteiden ja ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit
Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide	Käynnissä oleva toinen peräkkäinen runsasluminen talvi näkyy kunnossapitoon varattujen määrärahojen ylityksinä kiinteistöillä, väylillä ja liikuntapaikoilla.

Maankäyttö ja elinvoima

Tulosalueen esimies: maankäyttöinsinööri 2

Toiminnan kuvaus

Maankäyttö ja elinvoima -tulosalue vastaa yhdyskuntatoimen hallinnosta, kaupungin yrityspalveluista, strategisesta maankäytöstä, kaavoituksesta, kiinteistönmuodostuksesta, maapolitiikasta, kartaston ja paikkatietoaineiston ylläpidosta, mittauspalveluista sekä kaupungin metsäomaisuuden hoidosta. Tulosalueelle sijoittuvat elinvoiman, kaavoituksen ja tonttipalveluiden tulosyksiköt.

Elinvoima

Elinvoima-tulosyksikössä huolehditaan yhdyskuntatoimen hallinnon, vesihuollon hankesuunnittelun asuntotoimen ja yrityspalveluiden järjestämisestä yhteistyössä toimistopalvelutiimien kanssa. Tulosyksiköstä maksetaan ja laskutetaan toimialan yleiskulut sekä hoidetaan kunnan asuntoviranomaisen tehtävät.

Yrityspalvelut vastaavat kehittämistyöstä Jämsän kaupungin elinvoimaohjelman mukaisesti antamalla neuvontaa yrityksen perustajille, toimiville yrityksille, välittämällä yritysten kasvu- ja kehittämispalveluja, sekä osallistumalla Jämsän kaupungin edunvalvonta-, verkosto- ja aluekehittämistyöhön. Yrityspalvelut järjestävät kasvu- ja kehittämisteemoihin liittyviä info- ja tiedotustilaisuuksia yrittäjille.

Tulosyksikössä valmistellaan, hallinnoidaan ja toteutetaan työpaikkojen syntymistä edistäviä kehittämishankkeita sekä yritysryhmähankkeita. Vuoden 2021 aikana toteutettuja hankkeita olivat Jämsä Tehdas -kehittämishanke, Jämsä Tehdas -investointihanke, Osaava Jämsä 2 -hanke, Yritysvelhohanke ja Senioriasumisen kehittämishanke. Jämsä Tehdas -kehittämishanke, Yritysvelhohanke ja Senioriasumisen

kehittämishanke jatkuvat vuodelle 2022. Tulosityksikössä varaudutaan myös käynnistämään äkilliseen rakennemuutokseen liittyen uusia Jämsä-paketin toteuttamiseen liittyviä hankekokonaisuuksia.

Kaavoitus

Kaavoituksen tulosityksikkö vastaa maankäytön suunnittelusta, ja että maankäyttöön liittyvillä oikea-aikaisilla toimenpiteillä toteutetaan kaupungin strategisia tavoitteita. Tavoitteena on toimiva ja taloudellinen kaupunkirakenne, riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta, kaupunkikuvan korkea laatu sekä viihtyisiä ja turvallinen ympäristö.

Tonttipalvelut

Tulosityksikkö vastaa kaupungin maaomaisuuden hallinnasta, kiinteistörekisterin pitämisestä asemakaavoitetulla alueella, kartta-aineistojen ja paikkatietojen ajantasaisuudesta sekä metsäomaisuuden hoidosta. Kiinteistömuodostuksen kautta mahdollistetaan rakentaminen asemakaava-alueilla.

Kaupungin metsäomaisuuden suunnitelmallisella ja pitkäjänteisellä hoidolla varmistetaan, että metsät ja niiden kasvuolosuhteet pysyvät kunnossa. Metsillä on taloudellisen arvon lisäksi myös virkistysarvoja, jotka huomioidaan metsähoitotoimenpiteitä suunniteltaessa.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Huolehditaan talousarvioprosessin, asiakirjahallinnon, päätöksentekoprosessin sekä laskutuksen sujuvuudesta ja lainmukaisuudesta
Mittari	Oikaisuvaatimukset
Mittari	Viivästymiset
Toteutumisen arviointi	Tulosalueella vuoden 2021 aikana tehdyistä tai valmistelluista päätöksistä jätettiin viisi oikaisuvaatimusta. Oikaisuvaatimukset käsiteltiin viipymättä. Käsitellyistä oikaisuvaatimuksista kaksi on edennyt oikeuskäsittelyyn. Tulosalueen toiminnassa ei ole tapahtunut merkittäviä viivästymisiä.
Hyvä asuminen, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Jämsän kilpailukykyyn ja elinvoiman kehittäminen maankäytön keinoin
Mittari	Himoksen alueen kaavojen ja hankkeiden edistäminen
Mittari	Vireillä olevien kaavojen loppuunsaattaminen
Mittari	Voimassa olevien asemakaavojen ajanmukaisuuden arvioiminen ja uudistaminen tarvittaessa kaavamuutoksin
Mittari	Yritystoiminnan mahdollistaminen maankäytön keinoin

Toteutumisen arviointi	<p>Vuoden 2021 aikana saatettiin voimaan yksi varsinainen asemakaava ja kaksi asemakaavamuutosta.</p> <p>Kaupungin oma tonttivaranto on runsas eikä uusien alueiden laajamittaiselle asemakaavoittamiselle ole akuuttia tarvetta. Himoksen alueen vireillä olevat asemakaavat sijaitsevat pääosin yksityisten henkilöiden ja yritysten omistamien kiinteistöjen kohdalla ja siellä kaavoituksen vaiheiden eteneminen on maanomistajalähtöistä.</p> <p>Voimassa olevien kaavojen ajanmukaisuutta tarkastellaan vuosittain laadittavalla kaavoituskatsauksella. Kynnys tarpeellisten asemakaavamuutoksen käynnistämiseksi on pidetty matalana.</p> <p>Vuonna 2021 laadittiin yleissuunnitelmat Seppolan sataman alueelle sekä ent. Seppolan koulun korttelin ja lähiympäristön alueelle. Suunnitelmia hyödynnetään mm. alueiden maankäytön jatkosuunnittelussa.</p> <p>Rakentamattomien yritystonttien kysyntä on ollut vähäistä. Vuoden 2021 aikana edes yritystonttien alennusmyyntikampanja ei tuottanut tulosta. Alennusmyyntikampanjaa jatketaan vuoden 2022 aikana ja tonttien markkinointia lisätään. Lomatonttien osalta alennusmyyntikampanja onnistui ja kaikki kampanjaan osoitettua 12 tonttia tulivat myydyiksi</p>
Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Hankkeet
Mittari	Jämsä-paketin työpaikkoja synnyttävien hankkeiden valmistelu rahoitettavaksi
Toteutumisen arviointi	<p>Vuoden 2021 aikana tulosalueella toteutettiin Jämsä Tehdas kehittämishanke, Jämsä Tehdas Investointihanke, Osaava Jämsä 2 -hanke, Yritysvelhohanke ja Senioriasumisen hanke. Hankkeista Jämsä Tehdas kehittämishanke, Yritysvelhohanke ja Senioriasumisen hanke jatkuvat vuodelle 2022. Hankkeiden yhteenlaskettu kokonaisrahoituksen arvo on 990 277,00 euroa, josta Jämsän kaupungin omarahoitusosuutta on 157 275,70 euroa. Vuodelta 2021 haetun hankerahoituksen kokonaismäärä on 285 717,47 euroa.</p>
Tavoite	Kiinteistöveroselvitys
Mittari	1. Vuonna 2020 käynnistettiin kiinteistöveroselvitys, hankkeen kesto n. 2 vuotta. Hankkeen tavoitteena on varmistaa kunnan asukkaiden tasapuolisen kohtelun toteutuminen kiinteistöveron määräytymisperusteiden osalta.
Mittari	Kiinteistöveroselvityksen tavoitteena on tasapuolisella ja kokonaisvaltaisella tavalla paikallistaa kunnan kiinteistöverotuksen/rekisterin puutteet sekä saada kiinteistöveron piiriin myös rekistereistä puuttuvat rakennukset.
Toteutumisen arviointi	<p>Vuoden 2021 loppuun mennessä verohallinnolle ilmoitettiin 600 merkittävimäksi arvioitua selvitystyössä esille nousutta poikkeamakohdetta. Ilmoitettujen kohteiden laskennallinen vuotuinen veropotentiali on noin 100 000 euroa. Vuoden 2022 aikana selvitystyötä jatketaan vähemmän merkitykselliseksi arvioitujen poikkeamien osalta.</p>
Tavoite	Laadukkaiden tarvelähtöisten yrityspalvelujen tuottaminen
Mittari	Uudet perustetut yritykset
Mittari	Uusien yritysten sijoittumisen edistäminen mm. Kaipolan yrityskylään
Mittari	Yritysten liiketoiminnan kehittäminen ja investoinnit

Toteutumisen arviointi	<p>Vuoden 2021 aikana Jämsään on perustettu 93 uutta yritystä. Yrityspalveluissa tehdyn yritysneuvonnan tuloksena on syntynyt 47 uutta työpaikkaa.</p> <p>Yritysneuvonnassa valmisteltujen yritysten investointi- ja kehittämishakemusten kokonaisuomäärä oli 1 297 000 euroa (ed. vuosi 1 172 327 euroa) ja niiden tukiosuus 397 036 euroa (ed. vuosi 270 455 euroa). ELY-keskuksen ja Business Finlandin rahoitustilastot Jämsään myönnettyistä yritystuista valmistuvat vuosittain maaliskuussa, jolloin selviää Jämsään myönnettyjen investointi-, kehittämis- ja energiatukien kokonaismäärät.</p> <p>Yrityselvityshankkeessa on käynnistetty mm. Jämsän teollisten alueiden vahvuudet ja kilpailutekijät selvitystyö. Työ on tilattu Ramboll Finland Oy:ltä ja sen tavoitteena on Kaipolassa metsäteollisuuden käytössä olleen alueen vahvuuksien kartoittaminen, potentiaalisten toimijoiden määrittely ja sijoittumisen tarjoaminen potentiaalisille toimijoille. Lisäksi selvitystyöhön halutaan arviota Jämsässä toimivan metsäteollisuuden nykytilasta sekä tulevaisuuden näkymistä Jämsän kaupungin rakennemuutoksen näkökulmasta.</p>
Kilpailukyky ja elinvoima, Ympäristö	
Tavoite	Metsäomaisuuden suunnitelmallinen hoito
Mittari	Vuonna 2021 laaditaan talous- ja taajamametsäsuunnitelmat.
Toteutumisen arviointi	<p>Jämsän kaupungin omistamille metsille on laadittu metsäsuunnitelma seuraavalle kymmenvuotiskaudelle 2022–2031. Suunnitelmaan liittyvä metsäomaisuuden maastoinventointi on tehty vuoden 2021 touko-lokakuun aikana. Metsäsuunnitelma kattaa talous- ja taajamametsät.</p> <p>Jämsän kaupungilla on metsätalousmaata 1923 hehtaaria, josta metsämaan kangasta 1791 hehtaaria ja metsämaan suota 92 hehtaaria. Loput 40 hehtaaria ovat kitu- ja joutomaata. Maapohjat ovat pääosin kantavia ja ravinteisuudeltaan hyviä, tuoreen (56 %) ja kuivahkon (26 %) kankaan ollessa yleisimmät kasvupaikkatyypit. Metsistä selkeästi suurin osa on varttunutta kasvatusmetsää (49,8 % pinta-alasta), seuraavaksi eniten on uudistuskypsää metsää (22,4 %). Nuorta kasvatusmetsää pinta-alasta on 17,5 %. Aukkojen sekä taimikoiden yhteenlaskettu osuus on 9,7 %.</p> <p>Kaupungin omistaman metsämaan puuston keskimääräinen tilavuus 188 m³/ha on selvästi suurempi kuin Keski-Suomen maakunnan keskitilavuus 143 m³/ha (Luken tilastot, VMI 12). Kaupungin metsien keskikasvu 6,7 m³/ha/v puolestaan on hieman vähemmän kuin maakunnan keskiarvo 7,1 m³/ha/v (Luken tilastot, VMI 12).</p>

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	1 952 450	1 602 450	2 010 714	408 264	125,48 %
Toimintakulut	-1 913 830	-1 851 830	-1 747 892	103 938	94,39 %
Toimintakate	38 620	-249 380	262 822	512 202	-105,39 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 670	-6 670	-1 667	5 003	24,99 %
Tilikauden tulos	31 950	-256 050	261 155	517 205	-101,99 %

Maankäyttö ja elinvoima -tulosalueen osalta lähtökohdat talousarvion 2021 laatimiseksi olivat epävarmat, koska talouden toteumasta ei ollut käytettävissä aikaisempaa vertailutietoa kaikkien toimintojen osalta.

Tulosalueella kesken toimintavuoden tapahtuneiden henkilöstö- ja tehtävämuutosten mahdollisia vaikutuksia toimintaan ei ole pystytty ennakoimaan.

Toimintatuotot

Tulosalueen toimintatuotot ylittävät arvioidun 408 264 eurolla. Loppuvuodesta tulosalueella varauduttiin lisätalousarviossa vuodelle 2021 suunniteltujen metsänhakkuiden osittaiseen siirtymiseen vuodelle 2022 (lta 2021 -250 000 €) sekä tonttien myyntituottojen osalta alkuperäisessä talousarviossa suunniteltua vähäisempään tuottoon (lta 2021 -100 000 €). Tehtyjen metsäkauppojen hakkuut toteutuivat täysimääräisenä juuri ennen vuodenvaihdetta, ja hakkuutulot niistä kirjautuivat kokonaan vuoden 2021 tulokseen. Metsänhakuutulojen kokonaismäärä ylitti lopulta alkuperäiseen talousarvioon suunnitellun määrän noin 90 000 eurolla. Myös tonttien myynnistä saatu nettotulos toteutui lisätalousarviovaiheessa ennakoitua paremmin ja tulos jäi noin 40 000 € alun perin suunnitellusta.

Palveluiden ostot

Tulosalueella on ollut varattuna määrärahaa mm. aluekehittämishankkeiden toteuttamiseen, maankäytön kehittämishankkeiden ja markkinoinnin tarpeisiin, kiinteistöarvioiden laatimista ja mahdollisten oikeudellisissa toimenpiteissä käytettävien asiantuntijoiden palkkioiden maksamista varten. Palveluiden ostoihin varattua määrärahaa on jäänyt käyttämättä -132 938 €.

Toimintakate

Tulosalueen toimintakate on 262 822 € ylijäämäinen. Tulosalueen toiminnan voidaan kokonaisuutena sanoa olleen hyvinkin suunnitelman mukaista. Tulosalueen sisäiset tulosityksikkökohtaiset poikkeamat talousarviosta johtuvat lähinnä suunnitelmavaiheen epävarmuustekijöistä. Tulosalueella tilikauden aikana tapahtuneet henkilöstöjärjestelyt ja Covid-19-epidemia etätyöjärjestelyineen eivät näyttäisi merkittävästi vaikeuttaneen tavoitteiden saavuttamista.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
KTJ-rekisteröinnit	40	50	61
Uudet kiinteistöt	17	20	28
Kiinteistöjen ostot/myynnit	5	15	28
Rakennusmittaukset	240	150	229
Hyväksytyt asemakaavat, ha	2	20	15,08
Uudet yritykset (prh)	91	73	93
Yritysneuvonnassa valmisteltujen yritysten investointi-	1 172 327	700 000	1 297 000
Yritysneuvonnan kautta syntyneet työpaikat	46	40	47
Lautakunnan kokouksia		15	12
Lautakunnan pykälä		150	211
Viranhaltijapäätöksiä		320	167
Toimintakate € / as.		- 12,5	13,29

Kunnallistekniset palvelut

Tulosalueen esimies: kaupungininsinööri

Toiminnan kuvaus

Kunnallistekniset palvelut -tulosalue vastaa liikenneväylien, puistojen, venesatamien sekä liikuntapaikkojen suunnittelusta, rakentamisesta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta asetettujen tulostavoitteiden ja talousarviomäärärahojen rajoissa. Lisäksi tulosalue vastaa jätehuollon järjestämisestä. Tulosalueella on Kunnallistekninen suunnittelu ja rakentaminen, Jätehuolto, Liikenneväylät, Puistot ja liikuntapaikat sekä Varasto – tulosityksiköt.

Tulosalueella on toteutettu ympäristöministeriön Kestävä kaupunki -ohjelman rahoituksella esteetön aistipolku hanketta ajalla 1.5.2020-31.3.2021. Lisäksi Keski-Suomen ELY keskuksen myöntämällä rahoituksella toteutettiin Himoksen lumivarma latu -hanke. Himoksen matkailukeskuksen jätevirtojen selvitys- ja kehittämishankkeelle on myönnetty rahoitusta Keski-Suomen liitolta. Hankkeen projektipäällikkönä toimii ympäristöinsinööri, lisäksi hankkeelle on rekrytoitu hanketyöntekijä, joka aloitti työnsä elokuun alussa. Hanke jatkuu vuoden 2022 loppuun asti. Vt 9:n Säyrylän eritasoliittymän rakentaminen käynnistyi kesäkuussa, kaupungininsinööri on osallistunut kaupungin edustajana Vt 9:n Säyrylän eritasoliittymän suunnittelu- ja työmaakokouksiin.

Tulosalueen henkilöstön muutokset toimintavuoden aikana; keskusvarastonhoitaja eläköityi helmikuussa, tehtävään saatiin täyttölupa, uusi keskusvarastonhoitaja aloitti heinäkuussa. Lisäksi maanrakennusmestarin tehtävään saatiin täyttölupa, maanrakennusmestari aloitti maaliskuussa.

Runsa lumiset talvikaudet 2020-2021 ja 2021-2022 näkyvät tulosalueen toiminnassa, määrärahat liikenne- ja puistoväylien sekä liikuntareittien kunnossapidon osalta ovat ylittyneet.

Viranhaltijapäätöksiä tulosalueella tehtiin yhteensä 226 kpl, joista katumestarin päätöksiä 10, ympäristöinsinöörin päätöksiä 109 ja kaupungininsinöörin päätöksiä 107.

Kunnallistekninen suunnittelu ja rakennuttaminen

Tulosityksikkö vastaa liikenneväylien ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta ja esim. niihin liittyvien investointien kilpailuttamisesta. Talousarvion investointiosassa mainittujen investointien hankintoihin liittyvien kilpailutusten lisäksi vuoden 2021 aikana kilpailutettiin mm. auran ja keräävän harjalaitteen hankinta, löytöeläinten tilapäisen hoidon järjestäminen vuosille 2022-2025, valaistustarvikkeita sekä useita jätehuollon urakoita. Tulosityksikkö osallistui myös mm. reitistö- ja metsäsuunnitelman sekä Himoksen jätevirta hankkeen kilpailutuksiin.

Vuoden aikana toteutettiin myös useita pieniä hankkeita; mm. Jämsän Äijän aukiolle toteutettiin vesipiste, Hiidennotkon ulkoilureitin esteettömyyttä parannettiin, Seppolantiellä ja Siltakadulle teipattiin linja-autokatoksia.

Jätehuolto

Tulosityksikön toiminnassa tapahtui suuria muutoksia vuoden aikana. Polttokelpoisen jätteen loppuhuodyntäminen kilpailutettiin vuoden 2020 lopussa ja polttokelpoisen jätteen välikäsittelyn, siirtokuormauksen ja siirtokuljetuksen järjestäminen kilpailutettiin vuoden 2021 alussa, uusi sopimuskausi käynnistyi 1.6.2021. Lisäksi vuoden aikana kilpailutettiin jäteasemapalvelut, vaarallisen jätteen ja SERin vastaanottopalvelut. Kuhmoisten kunnan alueiden jäädessä pois haja-asutusalueen jätteenkuljetusurakasta jaettiin alueet uudelleen ja urakat kilpailutettiin. Urakka-alueen 2 (Länkipohja-Halli) uusi sopimuskausi alkoi 1.6.21 ja urakka-alueen 1 (Jämsä-Jämsänkoski) sopimuskausi alkaa 1.2.2022. Ko. muutosten vuoksi myös jätehuollon taksoja tarkistettiin. Jämsän kaupungin toiminta Metsä-Kivelän jätteenkäsittelyalueella on

päättynyt 31.5.2021 ja alue on vuokrattu GRK Oy:lle. Jämsän kaupungilla on kuitenkin jatkossakin vastuu kaupungin toiminnasta syntyneestä vanhasta jätepenkasta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

Liikenneväylät

Kaupungin hoidossa olevat liikenneväylät pidettiin liikenteen tarpeen edellyttämässä kunnossa. Pieniä päällysteiden kunnostustöitä on tehty mm. Esankadulla. Syksyn aikana toteutettiin kysely kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämistarpeista osana kävelyn ja pyöräilyn edistämisen tarveselvitystä, tarveselvitys valmistuu v. 2022 alussa. Tarveselvitys toimii pohjana vuoden 2022 aikana laadittavalle kaupungin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmalle.

Kaupungin ylläpidossa oleviin siltoihin tehtiin yleis- ja erikoistarkastuksia.

Kunnossapitoavustukset yksityisille on myönnetty teknisen lautakunnan vahvistamien soveltamisohjeiden mukaisesti. Peruskorjausavustuksia ei myönnetty.

Puistot ja liikuntapaikat

Puistotoimessa tehtiin taajamametsien raivauksia ja vieraslajitorjuntaa keskittyen jättipalsamin ja jättiukonputken hävittämiseen kaupungin omistamilla maa-alueilla. Kääpälässä aloitettiin puistometsän kunnostus. Keskustassa toteutettiin Niittypuiston rantojen siistiminen ja Jämsänkosken Viikinpuistoon istutettiin alppiruusuja. Jämsä-puistossa poistettiin huonokuntoisia puita, uusia puita istutettiin useisiin puistoihin. Puistotoimen varastolla Vuorenjuudessa toteutettiin pihan kunnostus.

Liikuntapaikoilla toteutettiin ulkoilureitistöjen raivauksia sekä Hallin uimakopin ulkorappujen kunnostus. Venerannoista kunnostettiin Hallissa Järvensivun ja Kantolan venerannat.

Torimyynti jatkui edellisvuosien tapaan Jämsän Äijän aukiolla keskiviikkoisin ja lauantaisin koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta huolimatta, toripäiviä oli yhteensä 102.

Varasto

Keskusvarastonhoitaja jäi pois töistä huhtikuun alussa eläkkeelle siirtymistä varten, tehtävään saatiin täyttölupa ja uusi keskusvarastonhoitaja aloitti tehtävässä heinäkuussa.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asukkaiden peruspalvelut, Hyvä asuminen, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Himos-alueen infran kehittäminen yhteistyössä maanomistajien ja yritysten kanssa (esim. ensilumen latu)
Mittari	Toteutuneet alueet
Toteutumisen arviointi	Himoksen ensilumen latu on rakennettu. Himoshuipunttien kunnostaminen ja kevyen liikenteen väylän rakentaminen käynnistyi elokuussa 2021 ja valmistuu vuoden 2022 aikana.
Tavoite	Perusinfran kunnossapito, saneeraus ja rakentaminen
Mittari	Toteutuneet metrit
Toteutumisen arviointi	Katujen saneeraus valmistui Satamatiellä, Kotipolulla, Honkalantiellä ja Kumpulantiellä, yhteensä n. 1.150 m. Lisäksi mm. Saviruukintien, Katajamäentien, Vuoripolun, Kilpakorventien ja Himoshuipunttien kunnostaminen on käynnissä.
Hyvä asuminen, Kilpailukyky ja elinvoima, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Jämsä-puiston ja rantareitin rakentaminen
Mittari	Puistosuunnitelmien toteutuminen vaiheittain

Toteutumisen arviointi	Jämsä-puiston kunnostamista jatkettiin kunnostamalla maauimalan ranta-alueita. Lisäksi maauimalan liikuntapuiston skeittipaikka toteutettiin ja aurinkoterassi valmistui. Torpannotkon kevyen liikenteen väylän kunnostus aloitettiin. Aistipolun suunnitelma valmistui. Jämsänjoen rantareitille rakennettiin uutta valaistusta Seppolan ja Vitikkalan sillan väliselle alueelle ja Seppolan sillan pilareihin asennettiin koristevalaistus.
------------------------	---

Tulosalueen toiminta on ollut asetettujen tavoitteiden mukaista.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	2 502 570	2 232 570	1 944 405	-288 165	87,09 %
Toimintakulut	-6 415 840	-6 415 840	-5 967 163	448 677	93,01 %
Toimintakate	-3 693 890	-3 963 890	-3 787 280	176 610	95,54 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 811 398	-2 811 398	-3 080 907	-269 509	109,59 %
Tilikauden tulos	-6 505 288	-6 775 288	-6 868 187	-92 899	101,37 %

Jätehuolto -tulosityksikön toimintatuotot alittuivat noin 400 000 € ja palvelujen ostot alittuivat 250 000 €. Alitukset johtuvat pääosin siitä, että määrärahat oli kaatopaikkatoiminnan osalta budjetoitu koko vuodelle, toiminta Metsä-Kivelän alueella päättyi kuitenkin jo toukokuun lopussa.

Liikenneväylien osalta toimintatuotot ylittyivät noin 60 000 €, ylitys johtuu pääosin tiehöylän myynnistä saadusta tulosta (43 000 €), jota ei ollut budjetoitu talousarvioon. Palveluiden ostoon varatut määrärahat ylittyivät noin 88 000 €, runsasluminen talvi lisäsi kunnossapitokustannuksia.

Myös puistot ja liikuntapaikat -tulosityksikön palveluiden ostot - määrärahojen ylitys 78 000 € johtuu pääosin runsasluminen talven aiheuttamista kohonneista kunnossapitokustannuksista, lisäksi mm. latukoneissa on ollut normaalia enemmän huoltokustannuksia.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Katuja ja kaavateitä km	193	194	193
Kevyen liikenteen väylät ja raitit	95	96	95
Puistot ha	67	67	67
Leikkikentät ja leikkipaikat kpl	46	46	46
Toripäiviä kpl	104	104	102
Venepaikat kpl	787	811	850
Uimarannat kpl	9	9	9
Myönnetyt kunnossapitoavustukset, km	528	520	509
Työkoneet, käyttötunnit	5 167	6 000	5 357
Ajoneuvot, ajokilometrit	126 745	110 000	136 303
Varastoluovutukset, kpl	376	400	281
Toimintakate € / as.	-149,98	-198,72	-191,57
Jätehuolto			
Jätekertymä t/v	4 429	4 000	3 950
Asiakasrekisterin kattavuus, %	98	98	98
Jätepistemaksu loma-as. €/v alv 0%	62,36	62,36	62,36
Perusmaksu, €/v alv 0%	14,60	14,60	14,60

Venepaikkojen osalta on ilmoitettu vuokratut paikat, vuokrattujen paikkojen käyttöasteen nousuun on vaikuttanut venerantojen kunnostustoimet. Varastoluovutusten aiempaa pienempään määrään vaikutti se, että keskusvarastonhoitajan tehtävä oli täyttämättä noin 3,5 kuukauden ajan.

Tilapalvelut

Tulosalueen esimies: kiinteistöpäällikkö

Toiminnan kuvaus

Tilahallinto ja rakennuttaminen

Tulosyksikkö toimii omistajan edustajana kaupungin eri toimitiloissa ja rakennuttajatehtävissä. Tehtävänä on omistajastrategian toteuttaminen sekä rakennuttamispalvelut.

Kiinteistöhuolto ja kunnossapito

Tilapalveluilla keskityttiin v. 2021 kunnossapidollisiin toimiin. Investointeja ei vuodelle 2021 ollut, menot käyttötalouden menoja.

Vuokrattavien tilojen käyttöaste oli hyvä. Pääosin vain myynnissä olevissa kiinteistöissä ja huoneistoissa oli tiloja vapaana. Ulkoisten vuokrien tarkistus suoritettiin elinkustannusindeksin nousua vastaavasti. Sisäisiä vuokria perittiin omakustannusperusteisesti.

Tarpeettomista rakennuksista ja huoneistoista luovuttiin purkamalla vanhustenvuokratalo Hallista Asentajantie 2:sta sekä Länkipohjasta Rantakuja 9-15 B ja C talot.

Käyttötalouden merkittävämpiä kohteita olivat Laaksotie 18 E ja D, Särkänkuja 4 ja Länkipohjan palvelutalon pihojen rakennekerrosten uusimien ja sadevesijärjestelmän rakentaminen, Vitikalan koulun kattopinnoitteen vaihto liikuntasalin ja keittiön osalle sekä sairaalan henkilökunnan pukuhuonetilojen lattioiden pinnoitusten vaihtaminen. Jämsänkosken entisen kirjaston Koivutie 4:ssä muutostyö pääarkistoksi on käynnissä. Suunniteltu paloaseman letkutornin julkisivun korjaus jäi tekemättä, koska työstä saatu urakkatarjous ylitti merkittävästi työhön varatun määrärahan.

Kaupungin kiinteistöjen kulunvalvontajärjestelmän vaihtaminen saatiin aloitettua vuoden loppupuolella.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hyvä asuminen	
Tavoite	Kiinteistöjen laadukas hoito
Mittari	Asiakastyytyväisyyskysely
Toteutumisen arviointi	Asiakastyytyväisyys mitattiin vuoden aikana koulujen ja muiden kiinteistöjen osalta, tilapalvelut sai kiitettävän arvosanan toiminnastaan.
Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Haahtela-ohjelmiston käyttöönoton aloittaminen
Mittari	Budjetintekovalmius
Toteutumisen arviointi	Käyttöönottoa jatketaan edelleen, rajapinnat Pro Economica ohjelmaan työn alla, vuokra-aineistoja siirretään ohjelmaan.
Tavoite	Korjausvelan vähentäminen
Mittari	Rakennusten laatu ja asiakastyytyväisyys
Toteutumisen arviointi	Toteutuksia on viety eteenpäin, kohteiden purkuja valmistunut.

Haahtela-ohjelmistojen budjettiosion käyttöönotto viivästynyt resurssipulan takia.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	10 689 870	10 689 870	10 947 538	257 668	102,41 %
Toimintakulut	-7 507 540	-7 507 540	-7 910 972	-403 432	105,37 %
Toimintakate	3 182 330	3 182 330	3 036 566	-145 764	95,42 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 822 930	-3 822 930	-3 711 388	111 542	97,08 %
Tilikauden tulos	-640 600	-640 600	-674 822	-34 222	105,34 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Rakennuksia, kpl	97	93	93
Rakennusten ka-m2	116 352	112 235	124 355
Huoneistot, kpl	12	12	12
Huoneistot, ha-m2	1 898	1 898	1 816
Kiinteistönhuoltopalvelu ka-m2	124 633	131 541	127 494
Kiinteistönhuolto- ja erikoisammattimiespalvelut €/h	42	42	42
Toimintakate € / as.	175,66	159,54	153,6

Tunnuslukutaulukon rakennusten kappalemäärät ja pinta-alat korjattu vastaamaan KETS 2017 - 2025 sopimuksen lukuja.

Valvontatoimi

Tulosalueen esimies: johtava rakennustarkastaja

Ympäristölautakunta (31.7.2021 saakka)

Jäsenet:

Risto Perälä, puheenjohtaja
 Kari Nieminen, varapuheenjohtaja
 Eija Aaltonen
 Ritva Korhonen
 Tiina Ojala
 Mikko Lahtinen
 Mimmi Puhakka
 Niko Riekkovaara
 Markku Sipilä
 Sanna Rajala, kaupunginhallituksen edustaja

Varajäsenet:

Päivi Himanen
 Marita Parkkonen
 Reima Lahtinen
 Tapani Lappalainen
 Eero Peltola
 Tuija Kovanen
 Aria Huhtaniemi
 Jani Hagren
 Teemu Sanaslahti

Valvontajaosto (1.8.2021 lähtien)

Jäsenet:

Risto Salmio, puheenjohtaja
 Joonas Valkeaiärvi, varapuheenjohtaja
 Kari Ruokolahti
 Taria Kuisma
 Elina Koivumäki
 Sanna Rajala, kaupunginhallituksen edustaja

Varajäsenet:

Markku Sipilä
 Tomi Lampinen
 Aria Paakkanen
 Leila Seppälä
 Heikki Paavisto

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta valvoo rakentamista ja kaavojen toteuttamista maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla. Lupamenettelyllä pyritään huolehtimaan yleisen edun vaatimusten täyttymisestä sekä rakennuksen soveltumisesta rakennettuun ympäristöön ja maisemaan. Lisäksi rakennuksen tulee täyttää käyttötarkoituksen edellyttämät rakenteiden lujouden ja vakauden, paloturvallisuuden, hygienian, terveyden ja ympäristön, käyttöturvallisuuden, meluntorjunnan sekä energiatalouden ja lämmöneristyksen perusvaatimukset. Rakennusvalvonta valvoo myös osaltaan rakennusten ja rakennetun ympäristön hoitoa ja kunnossapitoa sekä maa-ainesten ottoa.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu ylläpitää ja kehittää kunnan ympäristönsuojelua puhtaan, viihtyisän ja terveellisen ympäristön tarjoamiseksi asukkaille. Ympäristönsuojelu pyrkii lupa-, valvonta- ja neuvontamenettelyin vaikuttamaan siihen, että kuntalaisten ja yritysten toiminta aiheuttaisi mahdollisimman vähän ympäristöhaittoja, ja että mahdolliset haitat olisivat kohtuullisin keinoin ja kustannuksin torjuttavissa. Ympäristönsuojelun toiminnan tavoitteena on järjestää toimialaan kuuluvat palvelut mahdollisimman laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

Toiminta vuonna 2021

Kertomusvuonna rakentamisen lupien ja ilmoitusten kokonaismäärä oli edellisvuosien tasolla. Rakentamisen pääpaino oli selvästi lomarakentamisessa. Erityisesti Himoksen alueelle luvitettiin edellisvuosia enemmän lomarakennuksia, joka johtunee koronan aiheuttamasta kotimaanmatkailun lisääntymisestä. Asuntorakentaminen oli hyvin vähäistä ja muutoinkin rakennushankkeet olivat melko pieniä, keskittyen enemmänkin olemassa olevien rakennusten laajennus- ja muutostöihin.

Valvontatoimen resurssipulaan saatiin helpotusta, kun alkuvuonna avoinna ollut rakennustarkastajan virka saatiin täytettyä. Tämä on mahdollistanut jonkin verran tehokkaamman valvonnan rakennuskohteissa sekä lisäksi vanhaksi menneitä lupia on pystytty selvittämään ja siten rekistereitä on saatu päivitettyä ajantasaisiksi. Ympäristönsuojelussa rakennustarkastajan työpanosta hyödynnetään maa-aineslupien valmistelussa.

Kertomusvuonna kaikki rakentamisen luvat käsiteltiin ja arkistoitiiin sähköisesti Lupapiste-palvelun kautta. Vanhojen paperiarkistojen digitointityötä jatkettiin omana työnä. Asiakkaille toimitettavat vanhojen kohteiden dokumentit on toimitettu Lupapiste-kauppaa hyödyntäen. Digitoitujen lupien massavienti Lupapiste-kauppaan siirrettiin vielä vuodelle 2022, jotta saadaan hyödynnettyä uuden palvelusopimuksen tuoma kustannussäästö digitoitujen lupien arkistointimaksuissa. Digitointityö jatkuu edelleen.

Jämsän kaupunki lähti mukaan Keski-Suomen liiton vetämään ilmastohankkeeseen (Maalaisjärkielämää-harvaan asuttujen seutujen ilmastotyö). Ympäristöpäällikkö on Jämsän yhteyshenkilö hankkeessa. Jämsän kaupunki liittyi Keski-Suomen vesiensuojeluyhdistyksen jäseneksi. Tarkoituksena on hyödyntää yhdistyksen asiantuntemusta ja resursseja vesiensuojeluasioissa. Ympäristöpäällikkö jatkaa jäsenenä vesienhoidon yhteistyöryhmässä ja on myös KYKY-ryhmän (kestävän elämäntavan yhteistyöryhmä) jäsen. Molemmat ryhmät toimivat maakunnallisella tasolla. Ympäristönsuojelu avusti myös Kokemäenjoen vesisuojeluyhdistyksen VIRTIA-hanketta, jonka puitteissa tehtiin inventointeja virtavesissä ja mm. mätirasiaistutuksia Länkipohjan Oinasojassa. Ympäristönsuojelu jatkoi sinilevätarkkailua Tiirinniemen valtakunnallisella tarkkailupisteellä kesällä 2021.

Ympäristönsuojelussa maa-aines- ja ympäristölupia käsiteltiin tavanomainen määrä. Luvista korostuvat ns. yhteisluvat eli maa-aines- ja ympäristölupa käsitellään yhtenä kokonaisuutena. YSL:n mukaisten ilmoitusten ja

maastoliikennelain mukaisien lupien määrä oli myös tavanomaisissa lukemissa. Ympäristönsuojelun asiakirjoja on siirretty sähköiseen muotoon KuntaNet-rekisteriin.

Maa-ainestenottoaikoilla suoritettiin valvontakäyntejä vuonna 2021 yhteensä noin 65 kertaa. Lupamääräysten rikkomuksia ja puutteita havaittiin edellisvuosia enemmän. Vanhentuvien maa-aineslupien ja vakuuksien sekä puuttuvien ottomääräilmoitusten ja pohjavesimittaustietojen valvontatoimet teettivät runsaasti ylimääräistä työtä.

Ympäristölautakunnalla oli vuoden aikana 5 kokousta, yhteensä 33 pykälää. Valvontajaostolla oli 4 kokousta, yhteensä 28 pykälää. Katselmuksijaosto kokoontui yhden kerran, yhteensä 2 pykälää. Johtavan rakennustarkastajan päätöksiä 424 pykälää. Ympäristöpäällikön päätöksiä 10 pykälää. Hallintosihteerin päätöksiä 11 pykälää.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Lupa-asioiden viivytyksetön käsittely
Mittari	Käsittelyaika
Toteutumisen arviointi	Lupa-asiat saatiin käsiteltyä kohtuullisessa ajassa. Rakennusvalvonnassa lupien keskimääräinen käsittelyaika kertomusvuonna oli noin 2 viikkoa.
Tavoite	Sähköisen arkistoinnin lisääminen ja järjestelmien tehokkaampi hyödyntäminen
Mittari	Paperiarkistojen digitointi, digitoitujen tuotteiden vienti Lupapiste kauppaan
Toteutumisen arviointi	Kertomusvuonna rakennusvalvonnan kaikki lupahakemukset on käsitelty sähköisen Lupapiste-järjestelmän kautta. Järjestelmän kautta käsiteltävät luvat myös arkistoidaan sähköisesti. Lupapistekauppaa on hyödynnetty digitoitujen dokumenttien myynnissä asiakkaille. Pysyvästi säilytettävien paperiarkistojen digitointityö jatkuu edelleen omana työnä. Digitoitujen lupien massavienti Lupapistekauppaan siirtyi vielä vuodella, jotta saadaan hyödynnettyä uuden palvelusopimuksen tuoma kustannussäästö arkistointimaksuissa. Ympäristönsuojelun asiakirjoja on siirretty sähköiseen muotoon KuntaNet-rekisteriin.

Talousarvion toteutuminen

	TA 2021	TA+lta 2021	TP 2021	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	306 050	306 050	280 351	-25 699	91,60 %
Toimintakulut	-532 560	-532 560	-482 440	50 120	90,59 %
Toimintakate	-226 510	-226 510	-202 089	24 421	89,22 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0,00 %
Tilikauden tulos	-226 510	-226 510	-202 089	24 421	89,22 %

Suurten rakennushankkeiden puuttuminen ja rakennuslupien arvioitua pienempi määrä on vaikuttanut rakennusvalvonnan tulokertymään ja tulot jäivät 31 000 € alle budjetoidun.

Ympäristönsuojelussa asiantuntija- ja ICT-palveluihin varattuja määrärahoja jäi käyttämättä 36 000 €.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Rakentamisen luvat ja ilmoitukset	430	500	424
Katselmukset	750	1 100	850
Ympäristöluvut ja meluilmoitukset, rekisteröinnit YSL	17	15	13
Uudet maa-ainesluvut, jatkoluvat ja yhteisluvat yht.	3	8	5
Ympäristönsuojelun valvonta- ja neuvontakäynnit	30	50	20
YSL:n mukaiset määräaikaistarkastukset	2	5	2
Toimintakate € / as	- 10,71	- 11,36	- 10,22

Investoinnit

Jämsän kaupungin investointiohjelman toteuma on 74,4 %, investointimenojen osalta toteuma on 74,9 %. Kaupunki ja liikelaitokset yhteen lukien investoinnit ovat toteutuneet 68,5 %. Investointimenot ovat kautaltaan toteutuneet hieman alle talousarvion, kuten mm. yleiset ja erilliset liikenneväylät, Jämsä-puisto, ICT-hankinnat ja pääkirjaston ja neuvonnan kalustaminen.

INVESTOINNIT YHTEENSÄ, kaupunki	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot	Ero tp - tp+muutos	Tot %
Muut pitkävaikutteiset menot	1 442 000	-263 000	1 179 000	1 048 932	-130 068	89,0 %
Maa- ja vesialueet	200 000	0	200 000	30 000	170 000	15,0 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0	
Hallinto- ja laitosrakennukset	15 000	0	15 000	11 263	-3 737	75,1 %
Liikenneväylät	2 480 000	-215 000	2 265 000	1 683 397	-581 603	74,3 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet, erilliset	200 000	0	200 000	151 792	-48 208	75,9 %
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat	1 075 000	0	1 075 000	1 016 448	-58 552	94,6 %
Koneet ja kalusto	995 000	0	995 000	501 594	-493 406	50,4 %
Investointimenot yhteensä	6 407 000	-478 000	5 929 000	4 443 425	-1 485 575	74,9 %
Muut pitkävaikutteiset menot	550 000	0	550 000	518 235	-31 765	94,2 %
Maa- ja vesialueet	200 000	0	200 000	48 862	-151 138	24,4 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0	
Hallinto- ja laitosrakennukset	0	0	0	0	0	
Liikenneväylät	0	0	0	0	0	
Kiinteät rakenteet ja laitteet, erilliset	0	0	0	0	0	
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat	123 400	0	123 400	125 400	2 000	101,6 %
Koneet ja kalusto	15 000	0	15 000	0	-15 000	0,0 %
Investointitulot yhteensä	888 400	0	888 400	692 498	-195 902	77,9 %
INVESTOINNIT YHT, netto, kaupunki	5 518 600	-478 000	5 040 600	3 750 928	-1 289 672	74,4 %

KOKO KAUPUNKI liikelaitokset mukana	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot	Ero tp - tp+muutos	Tot %
Kaupunki	6 407 000	-478 000	5 929 000	4 443 425	-1 485 575	74,9 %
Vesi	4 313 000	0	4 313 000	2 657 033	-1 655 967	61,6 %
Ateria	0	0	0	0	0	
Menot yhteensä	10 720 000	-478 000	10 242 000	7 100 458	-3 141 542	69,3 %
Kaupunki, tulot	888 400	0	888 400	692 498	-195 902	77,9 %
Vesi, tulot	0	0	0	0	0	
Ateria, tulot	0	0	0	0	0	
Tulot yhteensä	888 400	0	888 400	692 498	-195 902	77,9 %
NETTO, liikelaitokset mukana	9 831 600	-478 000	9 353 600	6 407 961	-2 945 639	68,5 %

Investointimenona käsitellään pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno sekä sijoitukset osakkeiden ja osuuksien hankintamenoihin. Investoinnit aktivoidaan vuosikuluksi vaikutusaikanaan erillisen kaupunginvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan. Valtuusto on hyväksynyt investointiosan kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot tässä esitetyllä hanke- ja hankeryhmäjaolla. Investointiosa on tällä jaottelutasolla kokonaiskustannusten osalta valtuustoon nähden sitova. Liikelaitosten osalta valtuustoon nähden sitovia ovat kokonaisinvestointien määrät.

Poistot olivat vuonna 2021 noin 8,5 milj.€ liikelaitokset mukaan lukien, josta kaupungin poistot 7,1, milj.€. Investoinnit olivat liikelaitokset mukaan lukien noin 6,7 milj.€ ja kaupungin osalta 4 milj.€. Täten vuoden 2021 vaikutus poistopohjaan on pitkällä tähtäyksellä pienenevä.

Huomattavimmat valmistuneet ja keskeneräiset hankkeet

Kaupungin osalta merkittäviin tilinpäätösvuonna valmistuneisiin investointihankkeisiin voidaan lukea Himoksen ensilumen latu, joka saatiin käyttökuntoon syksyllä 2021. Huomattaviin investointeihin voidaan lukea myös Jämsä-puiston, satama-alueen ja Jämsänjoen rantareitin kehittäminen, jota on jatkettu osina muutaman vuoden ajan. Muita merkittäviä yksittäisiä investointihankkeita ei ole kesken. Jämsän Vesi liikelaitoksen jäteveden puhdistamohanke, joka valmistui jo alkuvuonna, oli myös varsin huomattava kokoluokaltaan. Puhdistamohankkeen toteutumista käsitellään liikelaitoksen tilinpäätöksen yhteydessä.

Aineettomat hyödykkeet

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot €	Ero tp - tp+muutos	Tot %
ICT ohjelmistot	456 000	-263 000	193 000	143 341	-49 659	74,3 %
- Konsernipalvelut	110 000		110 000	49 022	-60 978	44,6 %
- Sosiaali- ja terveystoimi	346 000	-263 000	83 000	94 319	11 319	113,6 %
Muut aineettomat hyödykkeet	986 000	0	986 000	905 591	-80 409	91,8 %
Ensilumen latu Himos	786 000		786 000	756 660	-29 340	96,3 %
Tekonurmikenttä	200 000		200 000	148 931	-51 069	74,5 %
Muut pitkävaikutteiset menot	1 442 000	-263 000	1 179 000	1 048 932	-130 068	89,0 %
Muut pitkävaikutteiset tulot						
Ensilumen latu Himos	550 000		550 000	518 235	-31 765	94,2 %
Muut pitkävaikutteiset, tulot yhteensä	550 000		550 000	518 235	-31 765	94,2 %
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET, NETTO	892 000	-263 000	629 000	530 697	-98 303	84,4 %

Ohjelmistot

Konsernipalveluiden osalta arkiston digitalisointiin tarvittavan ohjelmiston kilpailuttaminen ei edennyt. Sosiaali- ja terveystoimen Kanta-integraatio toteutettiin.

Ensilumen latu

Ensilumen latu on yksi toimenpide osana Jämsän kaupungin Himos Master Plan kokonaisuutta. Ladun rakentamista koskevat suunnitelmat laadittiin yhteistyössä paikallisten hiihtoseurojen, Himosvuoren latuosuuskunnan ja alueen yritysten kanssa. Keski-Suomen ELY-keskus myönsi hankkeelle rahoitusta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta.

Hankkeessa toteutettiin 1 690 metrin pituinen 8 metrin levyinen latupohja kääntöpaikkoineen sekä 225 metrin pituinen ja 5 metrin levyinen siirtymälatupohja P-alueelta ladun alkuun. Säilölunta varten toteutettiin lumensäilöalue Luoteishimokseen. Latupohjien varrelle toteutettiin valaistus ja paineilma- ja painevesiputket. Putket mahdollistavat lumen tykittämisen talven aikana. Lisäksi Keski-Himoksen ja Luoteis- Himoksen pumppaamoiden välille rakennettiin syöttövesijohto, jolla turvataan riittävä veden syöttö järjestelmään.

Tekonurmikenttä

Paunuun Jämsänkosken Ilves ry:n toimesta rakentuvan tekonurmen rakentamista valmisteltiin siirtämällä kenttäalueen läpi kulkeva vesijohto pois kentän alueelta. Myös joen rannassa kentän kohdalla kulkevan kevyen liikenteen osalta toteutettiin pieni linjauksen muutos. Loppuvuodesta käynnistettiin vielä painopenkan rakentaminen kentän joen puoleisella reunalla.

Maa- ja vesialueet

Pienten maa-alueiden oston varataan vuosittain määräraha. Maata hankitaan lähinnä kaava-alueilta ja niiden läheisyydestä sekä Himoksen alueelta kehittämishankkeiden ja valtuuston päätösten mukaisesti. Suuret hankinnat päätetään erikseen kaupunginvaltuustossa. Investointiosaan kirjautuvat vain maanmyyntien tasearvot.

MAA- JA VESIALUEET	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot	Ero tp - tp+muutos	Tot %
Kiinteistöjen osto	200 000		200 000	30 000	-170 000	
Maa ja vesialueet, menot yhteensä	200 000		200 000	30 000	-170 000	15 %
Tonttien myynti ja kiinteistöjen realis.	200 000		200 000	48 862	-151 138	
Maa ja vesialueet tulot yhteensä	200 000		200 000	48 862	-151 138	24,4 %
MAA-JA VESIALUEET, netto	0		0	-18 862	-18 862	

Osakkeet

Vuoden aikana ei tapahtunut osakkeiden myyntejä tai ostoja.

Rakennusinvestoinnit

HALLINTO- JA LAITOSRAKENNUKSET	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot €	Ero tp - tp+muutos	Tot %
Jokivarren päiväkotia, pihakatos/katokset	15 000		15 000	11 263	-3 737	75,1 %
Hallinto- ja laitosrakennukset menot yht.	15 000		15 000	11 263	-3 737	75,1 %
Hallinto- ja laitosrakennukset tulot	0		0	0	0	
Hallinto- ja laitosrakennukset tulot yht.	0	0	0	0	0	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT, netto	15 000		15 000	11 263	-3 737	75,1 %

Jokivarren päiväkodin katos/katokset

Jokivarren päiväkodin pihaan rakennettiin omana työnä 2 kpl katoksia.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

LIIKENNEVÄYLÄT	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot €	Ero tp - tp+muutos	Tot %
Liikenneväylät, yleiset	1 650 000	0	1 650 000	1 162 832	-487 168	70,5 %
Liikenneväylät, erilliset	830 000	-215 000	615 000	520 564	-94 436	84,6 %
Pääväylien ympäristön parannus	100 000		100 000	68 672	-31 329	68,7 %
Siltojen peruskorjaus	100 000		100 000	45 579	-54 421	45,6 %
Koskentie valaistuksen uusiminen	50 000		50 000	89 656	39 656	179,3 %
Keskuskadun saneeraus	0		0	19 188	19 188	
Patajoen pienveneväylä	80 000	-65 000	15 000	6 450	-8 550	43,0 %
Himoshuipuntien kunnostus, asfaltointi ja kevyen liik. väylä	500 000	-150 000	350 000	291 020	-58 980	83,1 %
Himoksen alue	500 000	-150 000	350 000	291 020	-58 980	83,1 %
Liikenneväylät menot, yhteensä	2 480 000	-215 000	2 265 000	1 683 397	-581 603	74,3 %
Liikenneväylät, tulot yhteensä	0		0	0	0	
LIIKENNEVÄYLÄT, netto	2 480 000	-215 000	2 265 000	1 683 397	-581 603	74,3 %

Kadunsaneeraus

Palomäen alueella viimeisteltiin Honkalantien ja Kumpulantien saneeraukset ja kadut asfaltoitiin, lisäksi alueella käynnistettiin Saviruukintien, Savipolun ja Savistentien (osa)saneeraukset. Satamatien ja Kotipolun saneeraukset viimeisteltiin ja kadut asfaltoitiin. Mulikontiellä toteutettiin risteysalueen korottaminen ja Katajamäentien ja Vuoripolun saneeraus käynnistettiin. Hiidenmäen ja Tiitolanmäen alueelle sekä Riihitielle ja Järvensivuntien käynnistettiin katusuunnitelmien laadinta. Kilpakorventien saneeraus (välillä rautatie-vt9) käynnistyi loppuvuodesta. Jämsänjoen länsipuolen rantareitille (Seppolantie-Siltakatu) toteutettiin valaistus. Torpannotkon (vanha lintupuisto) klv:n ja valaistuksen kunnostaminen käynnistyi. Seppolansillan pilareiden koristevalaistus toteutettiin. Opintien ja Koskenväylän risteysalueen valaistuksen uusiminen käynnistyi.

Katujen päällystäminen

Katujen päällystämistä tehtiin teknisen lautakunnan hyväksymän päällystysohjelman mukaisesti Koskentien uudistamisen yhteydessä sekä Siltakadulle, Joonaaantiellä, Kenraalintiellä ja Taipaleentiellä.

Katuvalaistus

Katuvalaistuksen saneerausta toteutettiin Myllymäen alueelle.

Pääväylien ympäristön parantaminen

Pääväylien ympäristön parantamiseen varatulla määrärahalla toteutettiin Koskentiellä Saharanta-Siltakatu välillä olevan ajoradan ja kevyen liikenteen väylän välisen välikaistan kunnostaminen. Välikaistalta poistettiin pensaat ja kaistan asennettiin kiveys.

Siltojen peruskorjaus

Kaupungin siltoihin teetettiin yleis- ja erikoistarkastuksia.

Koskentien valaistuksen uusiminen

Koskentien katuosuuden valaistus uusittiin Koskentien muun uudistuksen yhteydessä, työ jäi osittain kesken ja jatkuu alkuvuonna 2022.

Himoshuipuntien kunnostaminen, asfaltointi ja kevyen liikenteen väylän rakentaminen

Himoshuipuntien kunnostaminen ja kevyen liikenteen väylän rakentaminen käynnistyi elokuussa 2021. Hankkeen yhteydessä on toteutettu hulevesiviemärointi, lisäksi rakennetaan katuvalaistus. Rakennustyö jatkuu vuoden 2022 aikana. Katuosuuden jätevesiverkosto kunnostettiin ja sähköverkko-yhtiö kaapeloï samassa yhteydessä verkostoaan.

Patajoen pienveneväylä

Patajoen pienveneväylää koskeva lupa ei ole lainvoimainen, joten hanke ei edennyt vuoden aikana.

HULEVESI	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot €	Ero tp - tp+muutos	Tot %
Hulevesiviemäriin rakentaminen	100 000		100 000	151 792	51 792	151,8 %
Hulevesiviemäriin saneeraus	100 000		100 000		-100 000	0,0 %
Kiint. rak. ja laitteet erill. menot, yht.	200 000		200 000	151 792	-48 208	75,9 %
Kiinteät rak. ja laitteet erill. tulot, yht.	0		0		0	
KIINT. RAK. JA LAITTEET, ERILL, netto	200 000		200 000	151 792	-48 208	75,9 %

Hulevesiviemäriin rakentaminen ja saneeraus

Hulevesiviemäreiden rakentamista on toteutettu kadun saneerauskohteiden yhteydessä mm. Saviruukintiellä, Katajamäentiellä ja Kilpakorventiellä. Lisäksi hulevesiviemäriä on rakennettu noin 85 000 € arvosta Himoshuipuntien hankkeessa.

Puistot, leikki- ja liikuntapaikat

PUISTOT, LEIKKI - JA LIIKUNTAPAIKAT	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot €	Ero tp - tp+muutos	Tot %
Puistot ja leikkipaikat, yleiset	190 000	0	190 000	215 339	25 339	113,3 %
Liikunta-, ulkoilupaikat, erilliset	885 000	0	885 000	801 108	-83 892	90,5 %
Jämsä-puisto, Seppolan satama-alue, Jämsänjoen rantareitti	200 000		200 000	147 870	-52 130	73,9 %
Paunun tenniskentt. ja tekojääradan kunnost.	180 000		180 000	305 111	125 111	169,5 %
Jämsänk. yhtenäisk. lähiliikuntap.	120 000		120 000	123 897	3 897	103,2 %
Kaipolan koulun lähiliikuntapaikka	75 000		75 000		-75 000	0,0 %
Kuoreveden koulun lähiliikuntapaikka	50 000		50 000		-50 000	0,0 %
Liikuntapaikk. valaistuksen uusiminen	40 000		40 000	28 800	-11 200	72,0 %
Satamat ja venerannat	200 000		200 000	180 709	-19 291	90,4 %
Matonpesupaikkojen kunnostaminen	20 000		20 000	14 722	-5 278	73,6 %
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat, menot yhteensä	1 075 000	0	1 075 000	1 016 448	-58 552	94,6 %
Paunun tenniskentt. ja tekojääradan kunnost.	45 000		45 000	87 000	42 000	193,3 %
Jämsänk. yhtenäisk. lähiliikuntap.	38 400		38 400	38 400	0	100,0 %
Kaipolan koulun lähiliikuntapaikka	25 000		25 000		-25 000	0,0 %
Kuoreveden koulun lähiliikuntapaikka	15 000		15 000		-15 000	0,0 %
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat, tulot yhteensä	123 400	0	123 400	125 400	2 000	101,6 %
PUISTOT, LEIKKI - JA LIIK.PAIKAT, nto	951 600	0	951 600	891 048	-60 552	93,6 %

Leikkikenttien perusparantaminen

Nivavuorentien ja Sammalsuon leikkikentät kunnostettiin. Kuusikujan leikkikenttä lakkautettiin ja uusi korvaava leikkikenttä rakennettiin Mulikontien varrelle.

Liikennepuiston leikkikentän peruskorjaus

Jämsän keskusta-alueen suosituin leikkikenttä Liikennepuiston leikkikenttä peruskorjattiin.

Jääkenttien aitojen uusiminen

Käpäälän ja Kumpulan pienjääkenttien aidat uusittiin.

Jämsä-puisto, Seppolan satama-alue ja Jämsänjoen rantareitti.

Maaumalan liikuntapuiston skeittialue pinnoitettiin ja asennettiin kalusteet. Maaumalan ranta-alueet kunnostettiin; asennettiin navettakivireunus, istutettiin kasvillisuutta viihtyisyyden lisäämiseksi ja toteutettiin aurinkoterassin puuosat. Alueelle hankittiin kontti sääsuojaksi ja välineistön varastointia varten. Jämsäpuiston Siltakatu-Sairaalantie väliselle alueelle laadittiin hulevesisuunnitelma.

Matonpesupaikkojen kunnostaminen

Länkipohjan matonpesupaikka kunnostettiin.

Liikuntapaikkojen valaistuksen uusiminen

Uusittiin Länkipohjan valaistun reitin ja Koskenpään kaukalon valaistus.

Paunun tenniskenttien ja tekojääradan kunnostus

Paunun urheilukentän vieressä olevat tenniskentät ja kentän alla oleva tekojään jäähdytysputkisto kunnostettiin. Kohteeseen saatiin liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun lähiliikuntapaikka

Jämsänkosken yhtenäiskoulun pihan lähiliikuntapaikasta toteutettiin viimeinen vaihe alakentän kunnostus ja oppilaiden jättö- ja noutopaikan asfaltointi- ja kiveystyöt. Lähiliikuntapaikan rakentamista on toteutettu vaiheittain. Hankkeeseen on myönnetty liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta.

Kaipolan koulun lähiliikuntapaikka

Hankkeelle haettiin valtionavustusta, mutta avustusta ei myönnetty. Valtionavustuksen saaminen oli ehtona hankkeen toteuttamiselle, joten hanke ei edennyt vuoden v. 2021 aikana. Hankkeen toteutuksen aloitus on vuoden 2022 talousarviossa.

Kuoreveden koulun lähiliikuntapaikka

Hankkeelle haettiin valtionavustusta, mutta avustusta ei myönnetty. Valtionavustuksen saaminen oli ehtona hankkeen toteuttamiselle, joten hanke ei edennyt vuoden 2021 aikana. Hankkeen toteutuksen aloitus on vuoden 2022 talousarviossa.

Satamat ja venerannat

Vaherin satamaan toteutettiin raskasbetoniponttonilaituri aallonmurtajaksi. Laituriin uusittiin venepuomit sekä pelastusvälineistö. Vaherin ja Pajulahden satamaan hankittiin satamaimulaitteistot. Hukkion satamaan hankittiin yhdistelmäimulaitteisto (septi/pilssi) sekä pilssivesien keräyssäiliö. Venerannoista peruskorjattiin Aarresaaren ja Virtasalmen venerannat.

Koneet ja kalusto

KALUSTO	TA 2021	TA muutos	TA +Muutos 2021	Tot €	Ero tp - tp+muutos	Tot %
Kuljetusvälineet ja autot	40 000	0	40 000	34 959	-5 041	87,4 %
Huoltoautot, kiint.huolto ja kunn.pito	40 000		40 000	34 959	-5 041	87,4 %
Liikkuvat työkoneet	450 000	0	450 000	450 000	0	100,0 %
Tiehöylä, konekeskus	450 000		450 000	450 000	0	100,0 %
Muut koneet ja kalusto	505 000	0	505 000	16 635	-488 365	3,3 %
ICT tietohallinto palvelimet	40 000		40 000		-40 000	0,0 %
Pääkirjaston ja neuvonnan kalust.	350 000		350 000	16 635	-333 365	4,8 %
Nuorisotilan kalustus	50 000		50 000		-50 000	0,0 %
Korven koulu ja JYK-rak, väliovi, verho	15 000		15 000		-15 000	0,0 %
Vitikkalan sali, av-, audio- ja videojärj.	50 000		50 000		-50 000	0,0 %
Koneet ja kalusto, menot	995 000	0	995 000	501 594	-493 406	50,4 %
Pääkirjaston ja neuvonnan kalus.	15 000		15 000		-15 000	0,0 %
Kalusto tulot yhteensä	15 000	0	15 000	0	-15 000	0,0 %
KALUSTO, netto	980 000	0	980 000	501 594	-478 406	51,2 %

ICT, palvelimet

Vuoden aikana ei tullut tarvetta uusien palvelinkalustoa.

Huoltoautot, kiinteistöhuolto ja kunnossapito

Määrärahalta hankittiin kaksi huoltoautoa.

Tiehöylä

Hankittiin Veekmas RG 286 tiehöylä.

Pääkirjaston ja neuvonnan kalustaminen

Pääkirjaston ja neuvonnan kalustamisesta toteutui ainoastaan kalustamissuunnitelma ja siitä aiheutuneet kustannukset. Kalustaminen ja kustannukset siirtyivät vuoden 2022 puolelle.

Nuorisotilan kalustus

Ei toteutunut, kalustaminen tapahtuu vuoden 2022 puolella

Korven koulu ja JYK-rak, väliovi, verho

Ei toteutunut

Vitikkalan sali, av-, audio- ja videojärj.

Ei toteutunut

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta v. 2021

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2021, sisäiset ja ulkoiset erät										
KAUPUNKI	määrärahat 1000 €					tuloarviot 1000 €				
	ta +					ta +				
KÄYTTÖTALOUSOSA	Ta 2021	muutos	muutos	Tp 2021	poikkeama	Ta 2021	muutos	muut.	Tp 2021	poikkeama
Konsernipalvelut										
Kaupunginvaltuusto	233		233	227	6					
Vaalit	86		86	103	-17				23	23
Tarkastuslautakunta	51		51	57	-6					0
Kaupunginhallitus	7 975	135	8110	7 299	811	710		710	717	7
Hallintopalvelut	2 672	278	2 950	2 803	147	1 286		1 286	1 593	307
Talouspalvelut	1 941		1 941	2 108	-167	540		540	601	61
Matkailu ja markkinointi	780		780	833	-53	15		15	132	117
Sosiaali- ja terveystoimi										
Sos- ja terv.toimen hallinto	1 196	3	1199	1 589	-390	633		633	819	186
Sosiaalityö ja perhepalvelut	17 173	401	17 574	17 441	133	3 332		3 332	3 721	389
Vammaispalvelut	14 678		14 678	14 957	-279	2 955		2 955	3 023	68
Vanhuspalvelut	33 311	501	33 812	38 221	-4409,2	10 612		10 612	12 240	1628
Terveyspalvelut	16 802	224	17 026	17 442	-416	5 341		5 341	7 791	2450
Erikoissairaanhoido	31 076	440	31 516	33 973	-2457	6 414	-200	6 214	9 691	3477
Sivistystoimi										
Sivistyst. hallinto	258		258	271	-13	0		0	1	1
Varhaiskasvatus	10 979	144	11 123	10 874	249	925	144	1 069	1 047	-22
Perusopetus	21 055	50	21 105	20 831	274	1 543		1 543	1 174	-369
Lukio-opetus	1 982		1 982	1 933	49	43		43	70	27
Elämänlaatu- ja palvelut	3 925	-101	3 824	3 625	199	836	-300	536	504	-32
Elinvoima										
Maankäyttö ja elinvoima	1 914	-62	1 852	1 748	104	1 952	-350	1 602	2011	409
Kaavoitus ja tonttutuotanto			0		0			0		0
Kunnallistekn. palv.	6 197		6 197	5 732	465	2 503	-270	2 233	1 944	-289
Tilapalvelut	7 508		7 508	7 911	-403	10 690		10 690	10 948	258
Vesilaitos laskutettavat					0					0
Valvontatoimi	532		532	482	50	306		306	280	-26
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						90 390	1 500	91 890	92 720	830
Valtionosuudet						46 660		46 660	46 570	-90
Korkotulot						179		179	201	22
Muut rahoitustulot						654		654	572	-82
Korkomenot	240		240	219	21					
Muut rahoitusmenot	1		1	4	-3					
Rahastojen lis. / väh.										0
INVESTOINTIOSA										
Aineettomat hyödykkeet	1 442	-263	1 179	1 049	130	550		550	518	-32
Maa- ja vesialueet	200		200	30	170	200		200	49	-151
Osakkeet ja osuudet	0		0		0					
Rakennukset	15		15	11	4					
Kiinteät laitteet ja rakenteet	2 680	-215	2 465	1 835	630					
Puistot, leikki- ja liik.paikat	1 075		1 075	1 016	59	123		123	125	2
Koneet ja kalusto	995		995	502	493	15		15	0	-15
RAHOITUSOSA										
Antolainasaam. lisäykset				1 016	-1 016					
Antolainas. vähennykset									473	473
Pitkäaikaisten lain. lisäys										
Pitkäaikaisten l.vähennys				4 377	-4 377					
Lyhytaik. lainojen muutos									-1 690	-1 690
Pakolliset varaukset										
Oman pääoman muutokset										

Muut maksuvalm. muutoks.											-963	-963			
Vaikutus maksuvalmiuteen											-436	811	375	3 616	3 241
Rahoitusosuuden inv.menoihin												200	200		-200
	188 972	1 535	190 507	200 520	-10 016	188 972	1 535	190 507	200 520	10 016					
ATERIA-liikelaitos	määrärahat					tuloarviot									
	ta +					ta +									
KÄYTTÖTALOUSOSA	Ta 2021	muutos	muutos	Tp 2021	poikkeama	Ta 2021	muutos	muutos	Tp 2021	poikkeama					
Ateria liikelaitos	6 360		6 360	6 699	-339	6 700		6 700	6 443	-257					
TULOSLASKELMAOSA															
Korkotuotot/kulut															
INVESTOINTIOSA															
RAHOITUSOSA															
Lainakannan muutokset														256	256
Muut maksuvalm. muutoks.														-340	340
Vaikutus maksuvalmiuteen														-340	
	6 360	0	6 360	6 699	-339	6 360	0	6 360	6 699	339					
VESI-liikelaitos	määrärahat					tuloarviot									
	ta +					ta +									
KÄYTTÖTALOUSOSA	Ta 2021	muutos	muutos	Tp 2021	poikkeama	Ta 2021	muutos	muutos	Tp 2021	poikkeama					
Vesi-liikelaitos	2 555		2 555	2 948	-393	4 499		4 499	4 556	58					
TULOSLASKELMAOSA															
Korkotuotot/kulut	180		180	190	-10	12		12	16	4					
INVESTOINTIOSA	4 313		4 313	2 657	1 656										
RAHOITUSOSA															
Lainakannan muutokset															-570
Muut maksuvalm. muutoks.															1 793
Vaikutus maksuvalmiuteen														2 537	-2 537
	7 048	0	7 048	5 795	1 253	7 048	0	7 048	5 795	-1 253					
Kaupunki ja liikel.	202 380	1 535	203 915	213 014	-9 102	202 380	1 535	203 915	213 014	9 102					

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

Kaupunki ja liikelaitokset	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
Ulkoiset				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	30 633 772,14		28 110 563,71	
Maksutuotot	8 772 612,35		7 295 090,07	
Tuet ja avustukset	5 316 006,86		2 148 501,01	
Muut toimintatuotot	4 154 906,84	48 877 298,19	3 948 921,21	41 503 076
Valmistus omaan käyttöön		263 224,73		268 226,28
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-46 912 789,41		-43 536 195,74	
Palkat ja palkkiot	-36 441 602,61		-33 735 762,36	
Henkilösivukulut	-10 471 186,80		-9 800 433,38	
Eläkekulut	-9 132 502,55		-8 624 466,45	
Muut henkilösivukulut	-1 338 684,25		-1 175 966,93	
Palvelujen ostot	-113 428 933,77		-106 167 753,45	
Aineet ja tarvikkeet	-8 373 191,46		-7 599 419,76	
Avustukset	-7 965 603,96		-8 329 658,64	
Muut toimintakulut	-3 240 300,85	-179 920 819,45	-2 960 266,52	-168 593 294,11
Toimintakate		-130 780 296,53		-126 821 991,83
Verotulot		92 719 662,96		87 372 183,49
Valtionosuudet		46 570 071,70		51 096 988,71
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	40 213,70		40 709,66	
Muut rahoitustuotot	587 915,13		1 094 717,01	
Korkokulut	-247 427,48		-304 560,32	
Muut rahoituskulut	-4 589,93	376 111,42	-152,87	830 713,48
Vuosikate		8 885 549,55		12 477 893,85
Poistot ja arvonalentumiset		-8 550 650,67		-8 434 031,52
Satunnaiset tuotot				
Tilikauden tulos		334 898,88		4 043 862,33
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		246 611,26		246 611,26
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-181 791,60		-75 307,99
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		399 718,54		4 215 165,60

Rahoituslaskelma

Kaupunki ja liikelaitokset	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 885 549,55	12 477 893,85
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-259 251,52	-25 475,66
	8 626 298,03	12 452 418,19
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 100 458,49	-7 818 766,53
Rahoitusosuudet investointeihin	643 635,47	143 200,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	308 113,80	56 036,40
	-6 148 709,22	-7 619 530,13
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 477 588,81	4 832 888,06
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1 000 000,00	
Antolainasaamisten vähennys	472 980,85	573 905,60
	-527 019,15	573 905,60
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	4 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 776 596,28	-5 176 330,85
Lyhytaikaisten lainojen muutos	329 217,14	-128 337,04
	-4 447 379,14	-1 304 667,89
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-110 189,41	545 884,82
Vaihto-omaisuuden muutos	6 195,45	-18 574,02
Saamisten muutokset	-2 544 161,27	2 895 730,77
Korottomien velkojen muutokset	1 529 234,70	1 723 370,08
	-1 118 920,53	5 146 411,65
Rahoituksen rahavirta	-6 093 318,82	4 415 649,36
Rahavarojen muutos	-3 615 730,01	9 248 537,42
Rahavarat 31.12.	12 401 945,76	16 017 675,77
Rahavarat 1.1.	16 017 675,77	6 769 138,35
	-3 615 730,01	9 248 537,42

Tase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	123 327 699,91	124 927 470,69
Aineettomat hyödykkeet	594 585,64	251 990,24
Aineettomat oikeudet	217 090,71	128 895,09
Muut pitkävaikutteiset menot	377 494,93	123 095,15
Aineelliset hyödykkeet	100 662 269,25	103 147 554,58
Maa- ja vesialueet	17 000 412,03	17 019 274,31
Rakennukset	48 984 488,76	45 719 877,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	33 439 001,85	34 003 828,36
Koneet ja kalusto	1 166 658,55	1 206 835,15
Muut aineelliset hyödykkeet	71 708,06	71 708,06
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0	5 126 031,44
Sijoitukset	22 070 845,02	21 527 925,87
Osakkeet ja osuudet	15 514 497,65	15 514 497,65
Muut lainasaamiset	5 543 455,27	5 016 436,12
Muut saamiset	1 012 892,10	996 992,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT	26 072 707,50	27 166 371,69
Vaihto-omaisuus	259 298,61	265 494,06
Valmiit tuotteet ja tavarat	259 298,61	265 494,06
Saamiset	13 411 463,13	10 883 201,86
Pitkäaikaiset saamiset	121 262,21	156 262,21
Lyhytaikaiset saamiset	13 290 200,92	10 726 939,65
Myyntisaamiset	7 715 201,09	7 127 566,58
Lainasaamiset	1 051 646,56	1 363 223,85
Muut saamiset	2 360 620,00	1 700 592,69
Siirtosaamiset	2 162 733,27	535 556,53
Rahoitusomaisuusarvopaperit	61 473,00	61 473
Osakkeet ja osuudet	61 473,00	61 473
Rahat ja pankkisaamiset	12 340 472,76	15 956 202,77
VASTAAVAA	149 400 407,41	152 093 842,38
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	88 622 049,13	88 040 538,99
Peruspääoma	77 659 895,09	77 659 895,09
Muut omat rahastot	6 949 241,23	6 767 449,63
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	3 613 194,27	-601 971,33
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	399 718,54	4 215 165,60
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 138 352,24	3 384 963,50
Poistoero	3 138 352,24	3 384 963,50

PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	330 000,00	330 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 127 778,98	1 237 968,39
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	699 896,93	895 931,87
Muut toimeksiantojen pääomat	427 882,05	342 036,52
VIERAS PÄÄOMA	56 182 227,06	59 100 371,50
Pitkäaikainen	29 590 540,50	34 050 554,65
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 941 450,00	32 433 470
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	1 649 090,50	1 617 084,65
Lyhytaikainen	26 591 686,56	25 049 816,85
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 492 020,00	4 755 876
Lainat julkisyhteisöiltä	127,87	20 848,15
Lainat muilta luotonantajilta	3 031 259,30	2 702 042,16
Saadut ennakot	1 606,18	1 606,18
Ostovelat	9 720 632,17	8 950 144,48
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	1 046 898,36	966 465,89
Siirtovelat	8 299 142,68	7 652 833,99
VASTATTAVAA	149 400 407,41	152 093 842,38

Konsernituloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot	76 656 922,83	66 519 465,25
Toimintakulut	-216 141 630,70	-201 701 708,48
Osuus osakkuusyhteisön voitosta(tappiosta)	-1 189 240,74	73 836,30
Toimintakate	-140 673 948,61	-135 108 406,93
Verotulot	92 719 662,96	87 372 183,49
Valtionosuudet	61 987 816,54	66 819 800,68
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	16 571,70	14 702,19
Muut rahoitustuotot	243 117,93	259 010,75
Korkokulut	-533 910,35	-595 506,99
Muut rahoituskulut	-83 100,74	-105 905,06
Vuosikate	13 676 209,43	18 655 878,13
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 491 234,42	-13 778 680,18
Arvonalentumiset	-122 334,32	-12 198,35
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	62 640,69	4 864 999,60
Tilinpäätössiirrot	16 329,57	-83 866,77
Tilikauden verot	-101 808,24	-69 907,64
Laskennalliset verot	-1 432,09	-674,48
Vähemmistöosuudet	-195 869,79	-114 638,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-220 139,86	4 595 912,12

Konsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	13 676 209,43	18 655 878,13
Tilikauden verot	-101 808,24	-69 907,64
Tulorahoituksen korjaukset	1 219 778,42	177 608,41
	14 794 179,61	18 763 578,90
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 456 274,90	-10 876 891,45
Rahoitusosuudet investointeihin	884 146,43	143 200
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	435 990,63	1 075 141,22
Investoinnit netto	-11 136 137,84	-9 658 550,23
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 658 041,77	9 105 028,67
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	55 283,03	12 712,66
	55 283,03	12 712,66
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 459 100	5 320 309,72
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 423 637,70	-7 410 483,72
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-828,87	-1 322 473,63
	-5 965 366,57	-3 412 647,63
Oman pääoman muutokset	-125 894,11	-46 141,98
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-108 387,08	539 668,34
Vaihto-omaisuuden muutos	-108 508,99	-24 883,56
Saamisten muutos	-4 248 991,01	3 600 788,29
Korottomien velkojen muutos	2 207 746,91	-82 140,85
	-2 258 140,17	4 033 432,22
Rahoituksen rahavirta	-8 294 117,82	587 355,27
Rahavarojen muutos	-4 636 076,05	9 692 383,94
Rahavarat 31.12.	18 027 043,90	22 663 119,95
Rahavarat 1.1.	22 663 119,95	12 970 736,01
	-4 636 076,05	9 692 383,94

Konsernitase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	158 246 150,57	162 525 493,37
Aineettomat hyödykkeet	1 171 470,19	686 346,57
Aineettomat oikeudet	748 149,84	515 726
Muut pitkävaikutteiset menot	399 023,95	146 324,17
Ennakkomaksut	24 296,40	24 296,40
Aineelliset hyödykkeet	155 405 628,02	158 950 246,09
Maa- ja vesialueet	18 756 139,46	18 602 535,86
Rakennukset	96 449 351,12	93 150 747,85
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 958 645,69	37 649 072,53
Koneet ja kalusto	3 689 400,45	3 823 912,94
Muut aineelliset hyödykkeet	151 929,81	155 909,43
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 400 161,49	5 568 067,48
Sijoitukset	1 669 052,36	2 888 900,71
Osakkuusyhteisöosuudet	320 626,36	1 514 799,90
Muut osakkeet ja osuudet	792 194,41	789 086,01
Muut lainasaamiset	370 324	425 607,21
Muut saamiset	185 907,59	159 407,59
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	800 153,60	342 697,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT	35 483 437,93	35 788 513,98
Vaihto-omaisuus	778 858,52	670 349,53
Saamiset	16 677 535,51	12 455 044,50
Pitkäaikaiset saamiset	135 151,14	178 870,79
Lyhytaikaiset saamiset	16 542 384,37	12 276 173,71
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 490 510,30	1 290 187,39
Rahat ja pankkisaamiset	16 536 533,60	21 372 932,56
VASTAAVAA	194 529 742,10	198 656 705,06
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	104 175 112,33	105 438 574,64
Peruspääoma	77 659 895,09	77 659 895,09
Arvonkorotusrahasto	4 254,07	4 254,07
Muut omat rahastot	14 113 180,43	14 123 282,25
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	12 617 921,92	9 055 231,11
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	-220 139,18	4 595 912,12
VÄHEMMISTOOSUUDET	995 515,46	480 542,44
PAKOLLISET VARAUKSET	711 480,78	681 403,51
Muut pakolliset varaukset	711 480,78	681 403,51

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 958 522,46	1 609 453,64
VIERAS PÄÄOMA	86 689 111,07	90 446 730,83
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	47 537 803,27	53 259 946,37
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 739 611,32	5 509 745,13
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 354 938,89	7 598 162,46
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	26 056 757,59	24 078 876,87
VASTATTAVAA	194 529 742,10	198 656 705,06

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1 . Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja - menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaan. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle. Palkat sekä omaishoidontuet on jaksotettu.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Vuotta 1991 aikaisemmin hankittujen kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo on vuoden 1991 kirjanpitoarvo vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä. Varastot on inventoitu 31.12.2021.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on taseessa merkitty hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Konsernitilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2 . Tuloslaskelman esittämistavan muutos, ei muutosta

3 . Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin, ei muutosta

4 . Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus, tiedot ovat vertailukelpoiset.

5 . Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, ei korjauksia

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Kiinteistö Oy Jämsänkosken Koivutie 4:n osakkeiden alaskirjaus oikaistu edellisen tilikauden tulokseen.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Jämsän Terveys Oy on Jämsän kaupungin osakkuusyhteisö. Jämsän Terveys Oy:n yhdistely kaupungin konsernitilinpäätökseen on tehty yhtiön hyväksymän ja ilmoittaman tilinpäätöksen mukaan. Jämsän kaupungin yhtiökokousedustaja on esittänyt eriävän mielipiteensä yhtiön tilinpäätöksen hyväksymisestä vuosilta 2018, 2019, 2020 ja 2021 konserniohjauksen mukaisesti (KH § 55/4.3.2019). Osakkuusyhteisön vuoden 2019 yhdistelyä on oikaistu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskeiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Tytäryhtiöiden kiinteistöveroja 184 731 euroa ei konsernissa ole eliminoitu (201 025 euroa v. 2020).

Konsernitili on rahoissa ja pankkisaamisissa vain emolla, tyttärillä joko saamisissa tai veloissa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoimisessa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöt ovat vuosina tehneet aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja, joten uutta poistoeroa ei syntynyt. Ennen vuotta 2015 muodostunut poistoero on kirjattu rakennusten arvon vähennykseksi ja edellisten tilikausien tulokseen. Poisto-oikaisu on vähennetty myytyjen kiinteistöjen jäljellä olleella poistoerolla. Kiinteistö Oy Jämsänkosken Koivutie 4:n poisto-oikaisu tehty koko rakennuksen jäljellä olevasta arvosta, ja osakkeiden alaskirjauksen peruutus kirjattu edellisen tilikauden tulokseen.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Konsernipalvelut	1 656 792	1 505 360	1 347 865	1 199 989
Sosiaali- ja terveystoimi	49 393 090	41 330 157	34 195 549	27 802 960
Opetus- ja kulttuuritoimi	4 914 318	4 677 311	2 506 871	2 281 644
Elinvoima	14 545 357	12 705 678	4 679 648	3 917 523
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>70 509 557</i>	<i>60 218 506</i>	<i>42 729 933</i>	<i>35 202 117</i>
Ateria-liikelaitos	1 919 680	2 123 782	1 919 680	2 123 782
Vesi-liikelaitos	4 227 685	4 177 178	4 227 685	4 177 178
Yhteensä	76 656 923	66 519 465	48 877 299	41 503 076

7. Verotulojen erittely

	2021	2020
Kunnan tulovero	71 228 031	70 252 645
Osuus yhteisöveron tuotosta	15 605 430	11 485 000
Kiinteistövero	5 886 202	5 634 539
Verotulot yhteensä	92 719 663	87 372 183

8. Valtionosuuksien erittely

	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	39 239 404	43 557 413,35
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	3 502 698	4 017 261,11
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		0
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 115 754	-2 019 219,00
Verotulomenetyksen korvaus	9 446 422	9 558 794
Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaukset yhteensä	46 570 072	51 096 989

9. Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	92 693 661	88 261 703
Muiden palvelujen ostot	20 457 261	17 906 050
Palvelujen ostot yhteensä	113 150 922	106 167 753

10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä, ei ole

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Pysyvien vastaavien poistot on laskettu kaupunginvaltuustossa 29.12.2008 vahvistetun poistosuunnitelman mukaan. Poistomenetelmät, poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit ovat seuraavat:			
Pääryhmittely	Poistotapa	Poisto aika	
Aineettomat hyödykkeet			
<i>Aineettomat oikeudet</i>	tasapoisto	5 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot			
<i>Tietokoneohjelmistot</i>	tasapoisto	3 - 5 vuotta	
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	tasapoisto	3 - 5 vuotta	
Ennakkomaksut	ei tehdä poistoja		
Aineelliset hyödykkeet			
<i>Maa- ja vesialueet</i>	ei tehdä poistoja		
Rakennukset ja rakennelmat			
<i>Asuinrakennukset</i>	tasapoisto	30 - 50 vuotta	
<i>Talous- ja vapaa-ajan rakennukset</i>	tasapoisto	15 - 20 vuotta	(eriytetty)
<i>Hallinto-, liike- ja laitosrakennukset</i>	tasapoisto	30 - 50 vuotta	
<i>Teollisuus- ja tuotantorakennukset</i>	tasapoisto	20 - 30 vuotta	(eriytetty)
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
<i>Kadut, tiet ja puistot</i>	tasapoisto	15 vuotta	vuodesta -91 alkaen

<i>Laiturit, uimalat ja sillat</i>	tasapoisto	10 vuotta	
<i>Muut maa- ja vesirakenteet</i>	tasapoisto	10 - 30 vuotta	
<i>Urheilu- ja ulkoilurakenteet</i>	tasapoisto	15 - 30 vuotta	
<i>Vedenjakeluverkosto</i>	tasapoisto	2015 loppuun vuoden 1990 arvoille	
<i>Vedenjakeluverkosto</i>	tasapoisto	30 vuotta	vuodesta -91 alkaen
<i>Viemäriverkosto</i>	tasapoisto	2015 loppuun vuoden 1990 arvoille	
<i>Viemäriverkosto</i>	tasapoisto	30 vuotta	vuodesta -91 alkaen
<i>Vesi- ja viemärikoneet</i>	tasapoisto	15 vuotta	
<i>Ulkovalaistusjohdot ja laitteet</i>	tasapoisto	15 vuotta	
<i>Muut kiinteät koneet ja laitteet</i>	tasapoisto	10 - 15 vuotta	
Koneet ja kalusto			vuotta
<i>Raskaat koneet ja kalusto</i>	tasapoisto	10 - 15 vuotta	
<i>Kevyet koneet ja kalusto</i>	tasapoisto	5 - 10 vuotta	
<i>(sis. sairaalan kaluston ja laitteet, röntgenlaitteet yläraja)</i>			
<i>Alukset ja veneet</i>	tasapoisto	8 - 15 vuotta	
<i>Kuljetusvälineet ja autot</i>	tasapoisto	5 - 10 vuotta	
<i>Atk-laitteet</i>	tasapoisto	3 vuotta	
<i>Muut laitteet ja kalusteet</i>	tasapoisto	3 - 5 vuotta	
Muut aineelliset hyödykkeet			
<i>Luonnonvarat</i>	käytön mukainen poisto		
<i>Arvo- ja taide-esineet</i>	ei tehdä poistoja		
<i>Muut hyödykkeet</i>	ei tehdä poistoja		
<i>Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankkeet</i>	ei tehdä poistoja		
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	ei tehdä poistoja		
<p>Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.</p> <p>Poistoryhmittelystä ja -ajoista (mm. muut kuin sumu-alarajat) poikkeamat vahvistettuun poistosuunnitelmaan.</p> <p>Pääsääntöisesti poistoajaksi valitaan vaihteluvälin lyhin mahdollinen poistoajaksi.</p> <p>Mikäli poikkeustapauksessa valmistuneelle tai siirtyneelle omaisuudelle valitaan jokin muu poistoajaksi, päätöksen siihen tekee kaupunginhallitus.</p> <p>Vesi-liikelaitokselta kaupungille siirretyn hulevesiverkoston poistoajaksi 10 vuotta.</p> <p>Jatkossa hulevesiverkosto kuuluu viemäriverkoston, jonka poistoajaksi 30 vuotta.</p>			

12. Pakollisten varausten muutokset tuotoissa ja kuluissa

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset 1.1.	334 330	334 641	330 000	330 000
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-348	-311		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	333 982	334 330	330 000	330 000
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	347 075	361 406		
Lisäykset tilikaudella	31 334			
Vähennykset tilikaudella	-909	-14 331		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	377 500	347 075	0	0
	711 481	681 404	330 000	330 000

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	259 252	824	259 252	824
Rakennusten myyntivoitot	71 033	185 759		34 581
Muut myyntivoitot	827	4 001	0	0
Myyntivoitot yhteensä	331 112	190 584	259 252	35 405
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	9 929	0	9 929
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot	1 892	439		
Myyntitappiot yhteensä	1 892	10 368	0	9 929

14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyviä erä ei ole ollut.

15. Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka saatu osuuksina muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja arvopapereiden myyntivoittojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	341 175	827 289
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	122 594	122 594
Arvopapereiden myyntivoitot		
Yhteensä	463 769	949 883

16. Erittely poistoeron muutoksista

Ei ole.

Tasetta koskevat liitetiedot

17. Lainanliikkeeseenlaskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, ei ole

18. Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät, ei ole tehty arvonkorotuksia.

19. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
	Aineet- tomat oikeudet	Aineettomat hyödykkeet Muut pit- kävaikut. menot	Ennako- maksut	Aineettomat hyödykkeet yhtensä

Poistamaton hankintameno 1.1.	128 895,09	123 095,15		251 990,24
Lisäykset tilikauden aikana	143 341,02	1 706 113,69		1 849 454,71
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana		-1 318 757,81		-1 318 757,81
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-55 145,40	-132 956,10		-188 101,50
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	217 090,71	377 494,93		594 585,64
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	217 090,71	377 494,93	0,00	594 585,64

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Aineelliset hyödykkeet Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödyk.	Ennakkomaksut ja keskener.	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	16 916 321,87	45 719 877,26	34 003 828,36	1 206 835,15	71 708,06	5 126 031,44	103 044 602,14
Lisäykset tilikauden aikana	132 952,44	7 479 347,82	2 364 395,80	534 778,47	0,00	0,00	10 511 474,53
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	643 635,47	0,00		0,00	643 635,47
Vähennykset tilikauden aikana	-48 862,28	0,00		0,00		-5 126 031,44	-5 174 893,72
Siirrot erien välillä		0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Tilikauden poisto		-4 214 736,32	-3 572 857,78	-574 955,07			-8 362 549,17
Arvonlennukset ja niiden palautukset		0,00		0,00			0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	17 000 412,03	48 984 488,76	33 439 001,85	1 166 658,55	71 708,06	0,00	100 662 269,25
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 000 412,03	48 984 488,76	33 439 001,85	1 166 658,55	71 708,06	0,00	100 662 269,25

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	103 296 592,38
Lisäykset tilikauden aikana	12 360 929,24
Rahoitusosuudet tilikaudella	643 635,47
Vähennykset tilikauden aikana	-6 493 651,53
Siirrot erien välillä	
Tilikauden poisto	-8 550 650,67
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	101 256 854,89
Arvonkorotukset	
Kirjanpitoarvo 31.12.	101 256 854,89

Maa- ja vesialueet erittely		
	Kaupunki	
	2021	2020
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	102 952,44	102 952,44
Muut maa- ja vesialueet	16 897 459,59	16 916 321,87
Maa- ja vesialueet yhteensä	17 000 412,03	17 019 274,31

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet osakk. ja omistus-yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 408 236,88	31 255,04	4 516 392,63	558 613,10	15 514 497,65
Lisäykset					0,00
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	10 408 236,88	31 255,04	4 516 392,63	558 613,10	15 514 497,65
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 408 236,88	31 255,04	4 516 392,63	558 613,10	15 514 497,65

	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset osakk. ja omistusyht.	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.		5 480 061,77	0,00	0,00	533 366,45	6 013 428,22	21 527 925,87
Lisäykset		1 000 000,00				1 000 000,00	1 000 000,00
Vähennykset		-403 271,04			-53 809,81	-457 080,85	-457 080,85
Siirrot erien välillä						0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	6 076 790,73	0,00	0,00	479 556,64	6 556 347,37	22 070 845,02
Arvonlennukset						0,00	0,00
Arvonkorotukset						0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	6 076 790,73	0,00	0,00	479 556,64	6 556 347,37	22 070 845,02

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20. Tytäryhteisöt

21. Kuntayhtymät

22. Yhteisyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kinteistö Oy Jämsänmäki	Jämsä	100,00 %	100,00 %	1 490	12 039	87
Kiinteistö Oy Jämsän Hekohalli	Jämsä	100,00 %	100,00 %	1 487	412	86
Kiinteistö Oy Jämsän Komposiittihalli	Jämsä	100,00 %	100,00 %	2 085	338	204
Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	Jämsä	100,00 %	100,00 %	536	5 208	-48
Jämsän Aluelämpö Oy	Jämsä	100,00 %	100,00 %	5 634	5 647	585
Himos Infra Oy	Jämsä	100,00 %	100,00 %	2 166	356	67
Jämsek Oy	Jämsä	100,00 %	100,00 %	306	2	44
Kiinteistö Oy Koskenpään terveystalo	Jämsä	79,60 %	79,60 %	256	0	0
Kiinteistö Oy Jämsänkosken Koivutie 4	Jämsä	59,74 %	59,74 %	681	17	14
Längelmäki Halli Oy	Jämsä	57,18 %	57,18 %	43	3	15
Tytäryhteisöt			Yhteensä	14 684	24 023	1 054
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	1,30 %	1,30 %	2 870	8 927	422
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	17,88 %	17,88 %	18 667	6 838	-368
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	8,99 %	8,99 %	51	147	-10
Kuntayhtymät			Yhteensä	21 588	15 912	44
Osakkuusyhteisöt						
Jämsän Terveys Oy	Jämsä	49,00 %		59	22 794	-1 218
Osakkuusyhteisöt			Yhteensä	59	22 794	-1 218
Yhdistelemättömät yhteisöt						
Himos Matkailu Oy, lepäävä yhtiö	Jämsä	25,00 %				
Jämsänjokilaakson Jäähalli	Jämsä	26,64 %				
- ei olennainen, ei liiketoimintaa						
			Yhteensä	36 331	62 729	-120

23. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä

Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		239 019		171 540
Lainasaamiset	5 181 832	914 187	4 915 854	1 268 399
Muut saamiset	894 959		879 059	
Siirtosaamiset		0		0
Yhteensä	6 076 791	1 153 206	5 794 913	1 439 939
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		338		696

Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		457 653		64 257
Yhteensä	0	457 991	0	64 953
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		3 964 557		3 223 793
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		0		0
Yhteensä	0	3 964 557	0	3 223 793
Saamiset yhteensä	6 076 791	5 575 753	5 794 913	4 728 685

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset	11 776	19 433		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	11 776	19 433	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	49 257	48 617	49 257	49 257
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	307 576	321 651	232 000	230 000
Lääkäreiden koulutuskorvaukset	2 912	5 589		
Maksuosuudet ja tasausmaksut				
Tuet, avustukset ja muut projektisaamiset	330 905	240 704	15 656	15 948
Muut tulojäämät	1 971 697	369 581	1 865 820	240 351
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 662 348	986 142	2 162 733	535 557

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oman pääoman erittely

	Kaupunki	
	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	77 659 895	77 659 895
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	77 659 895	77 659 895
Konsernirahasto 1.1.	6 767 449	6 692 142
Lisäykset	181 792	75 307
Vähennykset		
Konsernirahasto 31.12.	6 949 241	6 767 449
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	3 613 194	-601 971
Siirto vahinkorahastoon		
Edellisten tilikausien virheiden oikaisu		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 613 194	-601 971
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	399 719	4 215 166
Oma pääoma yhteensä	88 622 049	88 040 538

Oman pääoman erittely		
	Konserni	
	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	77 659 895	77 659 895
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	77 659 895	77 659 895
Arvonkorotusrahasto 1.1.	4 254	4 254
Lisäykset		
Vähennykset		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	4 254	4 254
Konsernirahasto 1.1.	6 767 449	6 692 142
Lisäykset	181 792	75 307
Vähennykset		
Konsernirahasto 31.12.	6 949 241	6 767 449
Muut omat rahastot 1.1.	7 355 832	7 356 292
Siirrot rahastoon	37 827	
Siirrot rahastosta	-229 721	-460
Muut omat rahastot 31.12.	7 163 939	7 355 832
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	12 617 922	9 055 231
Siirto vahinkorahastoon		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	12 617 922	9 055 231
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-220 139	4 595 912
Oma pääoma yhteensä	104 175 112	105 438 574

26. Erittely poistoerosta, ei verotussyistä tehtyjä poistoja

27. Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat	Kaupunki	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 239 970	16 265 346
Pitkäaikaiset velat yhteensä	8 239 970	16 265 346

28. Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat, ei ole

29. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut	330 000	330 000	330 000	330 000
Potilasvahinkovakuutusvastuu (ky)	377 498	347 073		
Eläkevaraukset	0	0		
Muut pakolliset varaukset	3 983	4 331		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	711 481	681 403	330 000	330 000

30. Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkus- ja omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2021	2020

	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		315 435		283 927
Muut velat	29 906		16 778	
Siirtovelat				
Yhteensä	29 906	315 435	16 778	283 927
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		38 798		28 602
Muut velat	30 579		30 579	
Siirtovelat				
Yhteensä	30 579	38 798	30 579	28 602
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 882 494		2 062 132
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		1 882 494		2 062 132
Vieras pääoma yhteensä	60 485	2 236 727	47 358	2 374 661

31. Shekkilimiitti, ei ole

32. Muiden velkojen erittely; liittymismaksut ja muut velat

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut (pa)	5 736 351	5 503 318	1 649 091	1 614 388
Muut velat (pa)		2 697		2 697
Muut velat yhteensä	5 736 351	5 506 015	1 649 091	1 617 085

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	7 431 478	6 577 501	5 529 821	4 739 607
Muiden palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 375 456	1 186 498	1 046 344	936 564
Korkojaksotukset	42 457	58 136	14 460	24 648
Maksuosuuspalautukset ja tasaukset	76 021	341 281	26 825	292 085
Verot, v.os ja projektijaksotukset	1 547 188	1 534 077	1 104 943	998 613
Muut menojäämät	1 516 887	1 767 112	576 749	661 317
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	11 989 486	11 464 604	8 299 143	7 652 834

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan,
ei ole

35. Vakuudet, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan, ei ole.

36. Vakuudet, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta;
annettu vain takausvastuita, joista erittely liitetieto 39

37. Muut, kuin kohdissa 34-36 kohdissa kunnan antamat vakuudet
annettu vain takausvakuuksia, joista erittely liitetieto 40.

38. Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut				
KSP Asunnot Oy, Seppolan pt, sop. voim. 30.9.2035 asti	3 915 277	4 200 024	3 915 277	4 200 024
KSP Asunnot Oy, Linnamäentie 21, sop. voim. 31.5.2035 asti	1 376 298	1 477 936	1 376 298	1 477 936
KSP Asunnot Oy, Lukkoilantie 5, sop. voim. 31.3.2036 asti	1 744 076	1 864 827	1 744 076	1 864 827
Ki Oy Artun Hoiva, Korvenmäki, sop. voim. toistaiseksi	170 589	170 589	170 589	170 589
Kuntayhtymien vuokravastuut yhteensä	13 740	2 530 798		
Vuokravastuut yhteensä	7 219 980	10 244 174	7 206 240	7 713 376
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 181 859	1 134 470	677 725	630 336
- sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasingvastuut yhteensä	10 097 586	10 344 308	9 926 761	10 173 483
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	639 071	674 262	589 545	624 736
Yhteensä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 820 931	1 808 732	1 267 270	1 255 072
Yhteensä vastuut	17 317 566	20 588 482	17 133 001	17 886 859
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaista vastuuta.				

39. Kunnan antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	22 127 400	20 041 058	22 127 400	20 041 058
Jäljellä oleva pääoma	11 190 725	11 228 503	11 190 725	11 228 503

40. Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset muiden puolesta *)				
Alkuperäinen pääoma	3 890 750	3 920 750	3 890 000	3 920 000
Jäljellä oleva pääoma	2 060 004	2 212 929	2 059 483	2 212 692

Lisäksi kunta on myöntänyt täytetakauksia 0 euroa, joista lainasitoumukset olivat tekemättä 31.12.2021.	
---	--

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	140 605 453	134 626 426
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	92 104	83 885

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Sopimusvastuut

Muut taloudelliset vastuut				
	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Palvelusopimus, Jämsän Terveys Oy, voim. 31.8.2025	172 500 000	310 500 000	172 500 000	310 500 000
Metsä-Kivelä, jälkihoitovakuus	244 000	244 000	244 000	244 000
Metsä-Kivelä, laajennusalue (GRK:n vastavakuus)	310 000		310 000	
Metsä-Kivelä, käsittelykenttä (GRK:n vastavakuus)	654 300		654 300	
Kylpylän alueen asemakaavan muutos ja laajennus	1 450 000	1 450 000	1 450 000	1 450 000
Kylpylähanke, Kvalt 22.6.15 § 54	-	3 000 000	-	3 000 000
Maankäyttö- ja rakennuslaina kunnalle aiheuttavat velvoitteet yht.	3 816 406	3 816 406	3 816 406	3 816 406
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet		190 067		
Pshp potilasvakuutusvastuu				
Sitoumukset avustukseen				
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut				
Sopimusvastuut yhteensä	178 974 706	319 200 473	178 974 706	319 010 406
Johdannais- ja erilliset selvitykset				
Valuuttatermiitit				
Käypä arvo				
Kohde-etuuden arvo				
Korkotermit				
Käypä arvo				
Kohde-etuuden arvo				
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	3 937 056	4 663 779	1 910 592	2 401 050
Perustamishankkeiden valtionos. palautusvastuu **)				

Johdannaiset	Konserni		Kaupunki	2017
	2021	2020	2021	2020
Koronvaihtosopimus 67432 on tehty lainan n:o 17065/13 korkoriskin suojaamiseksi. Sopimus on purkuoikeudellinen, purkuoikeus on Kuntarahoituksella. Sopimus päättyy 7.12.2023. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lainaa lyhennetään lyhennyssuunnitelman mukaan, viimeinen erä 7.12.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	800 000	1 200 000	800 000	1 200 000
Käypä arvo	- 13 214	- 29 743	- 13 214	- 29 743

Koronvaihtosopimus 32022 on tehty lainan n:o 16307/12 korkoriskin suojaamiseksi. Sopimus päättyy 16.11.2022. Jatkosopimusta ei ole tehty lainavuosille 2022 - 2027. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Laina lyhennetään lyhennyssuunnitelman mukaan, viimeinen erä 16.11.2027.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 600 024	1 866 688	1 600 024	1 866 688
Käypä arvo	- 25 687	- 60 985	25 687	- 60 985
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri , suojaavat koronvaihtosopimukset				
Nimellisarvo	1 542 671	2 136 826		
Käypä arvo	- 30 716	- 165 583		
Yhteensä:				
Nimellisarvo	3 942 695	5 203 514	2 400 024	3 066 688
Käypä arvo	- 69 617	- 256 310	12 473	- 90 727

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtävälueittain

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	2020
Konsernipalvelu	77	69
Sosiaali- ja terveystoimi	216	188
Sivistystoimi	494	496
Elinvoima	81	69
Liikelaikokset	115	123
Yhteensä	983	945

*) sisältää myös osa-aikaiset työsuhteet

43. Henkilöstökulut, jotka aktivoitu taseeseen

Ulkoinen	Jämsän kaupunki		
Tuloslaskelma = käyttötalous	käyttötalous	investoinnit	yhteensä
Maksetut palkat ja palkkiot	33 496 509	37 991	33 534 500
Henkilöstökulujen korjauserät	-562 663		-562 663
Palkat ja palkkiot	32 933 846	37 991	32 971 837
Eläkekulut	8 344 719	3 220	8 347 939
Muut henkilösivukulut	1 214 174	469	1 214 643
Henkilöstösivukulut yhteensä	9 558 893	3 689	9 562 582
Henkilöstökulut yhteensä	42 492 739	41 680	42 534 418
Jämsän Ateria -liikelaitos			
Tuloslaskelma = käyttötalous	käyttötalous	investoinnit	yhteensä
Palkat ja palkkiot	3 090 096		3 090 096
Henkilöstökulujen korjauserät	-78 624		-78 624
Palkat ja palkkiot	3 011 472	0	3 011 472
Eläkekulut	677 213		677 213
Muut henkilösivukulut	108 255		108 255
Henkilöstösivukulut yhteensä	785 468	0	785 468
Henkilöstökulut yhteensä	3 796 940	0	3 796 940
Jämsän Vesi -liikelaitos			
Tuloslaskelma = käyttötalous	käyttötalous	investoinnit	yhteensä

Palkat ja palkkiot	505 519	744	506 263
Henkilöstökulujen korjauserät	-9 234		-9 234
Palkat ja palkkiot	496 285	744	497 030
Eläkekulut	110 571	128	110 699
Muut henkilösivukulut	16 256	18	16 274
Henkilöstösivukulut yhteensä	126 827	146	126 973
Henkilöstökulut yhteensä	623 112	890	624 002
Kaupunki, Ateria, Vesi yhteensä			
Tuloslaskelma = käyttötalous	käyttötalous	investoinnit	yhteensä
Palkat ja palkkiot	37 092 124	38 735	37 130 859
Henkilöstökulujen korjauserät	-650 521		-650 521
Palkat ja palkkiot	36 441 603	38 735	36 480 339
Eläkekulut	9 132 503	3 348	9 135 851
Muut henkilösivukulut	1 338 684	487	1 339 171
Henkilöstösivukulut yhteensä	10 471 187	3 835	10 475 022
Henkilöstökulut yhteensä	46 912 790	42 570	46 955 360

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksu

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
Jämsän Kokoomus ry	5 130	3 701
Jämsän Perussuomalaiset ry	2 426	2 420
Jämsän Seudun Vasemmistoliitto ry	1 666	1 007
Jämsänkosken Vasemmistoliitto ry	1 563	1 625
Jämsän Sosiaalidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	9 087	8 966
Suomen Kristillisdemokraattien Keski-Suomen piiri	14	29
Suomen Keskusta	5 870	5 206
Vihreät ry	1 302	591
Yhteensä	27 056	23 544

45. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	34 462	36 596
Muut palkkiot		
BDO Oy		
Muut palkkiot	12 772	24 211
Yhteensä	47 234	60 807

46. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu (Kvalt 2.12.2019 § 62) kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu normaalin irtisanomisajan palkan lisäksi seitsemän (7) kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Muut oleelliset tilinpäätökseen liittyvät tiedot

Tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut

Jämsän kaupungin tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut vuodelta 2021 ovat poikkeuksellisen pienet johtuen Pohjola Vakuutus Oy:n vuodelta 2020 maksamista hyvityksistä.

Jämsän Terveys Oy:n tilinpäätöksen yhdistely konsernitaseessa

Jämsän Terveys Oy on Jämsän kaupungin osakkuusyhteisö. Jämsän Terveys Oy:n yhdistely konsernitaseeseen on tehty yhtiön hyväksymän ja ilmoittaman tilinpäätöksen mukaan. Jämsän kaupungin yhtiökokous edustaja on esittänyt eriävän mielipiteensä yhtiön tilinpäätöksen hyväksymisestä vuosilta 2018, 2019, 2020 ja 2021 konserniohjauksen mukaisesti (KH § 70/14.3.2022).

Yhtiön yhdistely sisältää tällä menettelyllä noin 3,4 milj.€ myyntituottoja Jämsän kaupungilta, joita kaupunki ei ole hyväksynyt palvelusopimuksen vastaisena. Lisäksi yhtiö on laskuttanut Jämsän kaupungilta 3,9 milj. € summan Pirkanmaan sairaanhoitopiirin investoinneista, joka ei todennäköisesti sisälly yhtiön kirjanpitoon. Jämsän kaupunki ei ole ko. laskua hyväksynyt palvelusopimuksen vastaisena, mutta hyvityslaskua ei ole pyynnöistä huolimatta toimitettu kaupungille. Lisäksi yhtiö on vaatinut yhtiökokouksen päätöksellä kaupungilta käyttöpääomarahoitusta toimintaansa esittämättä laskelmia, miksi yhtiön tilanne on väitetyä kaltainen. Jämsän kaupungin yhtiökokousedustaja on ko. päätöstä vastustanut ja vaatinut em. konserniohjauksen mukaisesti erityisen tarkastuksen pitämistä yhtiössä.

Eriytetyt laskelmat

Jämsän kaupunki Palkkahallinto

Tuloslaskelma	
Ulkoinen	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	97 672,79
Myyntituotot	96 298,70
Tuet ja avustukset	1 374,09
Toimintakulut	-220 471,78
Henkilöstökulut	-158 943,94
Palvelujen ostot	-50 666,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 152,53
Muut toimintakulut	-8 709,18
Toimintakate	-122 798,99
Vuosikate	-122 798,99
Poistot ja arvonalentumiset	-6 621,14
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 621,14
Tilikauden tulos	-129 420,14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-129 420,14

Palkkahallinnolla on ulospäin suuntautuvaa myyntiä Kuhmoisten kunnalle ja Jämsän terveydelle. Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta muodostavat yhteistoiminta-alueen, jonka vuoksi Kuhmoisten kunnan henkilöstön palkat lasketaan Jämsän kaupungilla. Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta ovat laatineet sopimuksen palkanlaskentapalveluiden tuottamisesta joulukuussa 2011. Sopimus koskee noin 100 työntekijää Kuhmoisten kunnassa. Vuonna 2021 myynti Kuhmoisten kunnalle on yhteensä 72 671 euroa. Myynti Jämsän Terveydelle on 23 628 euroa.

Jämsän kaupunki käyttää palkanlaskennassa omakustannusperiaatetta. Kuhmoisten kunnan kanssa solmittu palvelusopimuksen vuosimaksu on määritelty siten, että vuosimaksu sisältää mm. kaikki palkan sivukulut, varhemaksut, hallintokustannukset (esimiestyön ja tilat), henkilöstöpalvelut (kuten työterveyshuollon ja virkistykseen), osaamisen kehittämisen eli koulutuksen sekä sairaus- ja vuosilomista aiheutuvat sijaisuuskustannukset. Lisäksi laskutetaan kauttialaskutuksena Kuhmoisten kunnan osuus ohjelmistojen ylläpito- ja lisenssimaksuista. Laskutusperusteena on tuotetut palkkalaskemat tai käyttäjien lukumäärä ohjelmasta riippuen.

Jämsän kaupunki Tietohallinto

Tuloslaskelma	
Ulkoinen	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	44 344,16
Myyntituotot	39 099,92
Tuet ja avustukset	5 244,24
Toimintakulut	-42 945,91
Henkilöstökulut	-16 675,27
Palvelujen ostot	-23 335,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-635,21
Muut toimintakulut	-2 300,43
Toimintakate	1 398,26
Vuosikate	1 398,26
Poistot ja arvonalentumiset	-879,16

Suunnitelman mukaiset poistot	-879,16
Tilikauden tulos	519,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	519,10

Tietohallinnolla on ulospäin suuntautuvaa myyntiä Kuhmoisten kunnalle ja Keuruun kaupungille. Vuonna 2021 myynti Kuhmoisten kunnalle on ollut 37 739,00 euroa ja Keuruun kaupungille 1 361,00 euroa.

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta ovat laatineet sopimuksen ICT-palveluista. Sopimus on astunut voimaan 1. heinäkuuta vuonna 2016. Sopimus koskee Jämsän kaupungin tietohallinnon tuottamia ICT-palveluita Kuhmoisten kunnalle. Kuhmoisten kunnalle ICT-kustannuksista kohdistuu yhteisen sopimuksen mukaisesti palvelinpalvelu ja varmuuskopiointi sekä tukipalvelu. Palvelinkustannukset jakautuvat Kuhmoisille työasemaperusteisesti ja verkkokustannukset toteutuneen mukaan. Tietohallinnolla laskutuksen kuukausittainen kokonaisveloitus määräytyy toteutuneiden kustannusten suhteessa. Tietohallinto ei lisää ICT-palvelujen hintoihin tuottovaatimusta. Kustannukset kerätään ostolaskuista.

Jämsän kaupunki Uimahalli ja liikuntapaikat

Tuloslaskelma	
Ulkoinen	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	67 405,30
Myyntituotot	65 965,23
Tuet ja avustukset	1 298,16
Muut toimintatuotot	141,91
Toimintakulut	-69 650,05
Henkilöstökulut	-53 535,19
Palvelujen ostot	-8 102,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 151,40
Muut toimintakulut	-4 860,76
Toimintakate	-2 244,75
Vuosikate	-2 244,75
Poistot ja arvonalentumiset	-901,74
Suunnitelman mukaiset poistot	-901,74
Tilikauden tulos	-3 146,49
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 146,49

Jämsän kaupungin kiinteistöhuollon ja kunnossapidon suoritemäärien hinnat perustuvat omakustannushinnoitteluun.

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Jämsän Ateria- ja puhtauspalvelut liikelaitos

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2021

Jämsän Ateria-, Puhtaus- ja tekstiilipalvelut liikelaitos perustettiin Kuntalaki 10 A:n mukaisesti Jämsän kaupunginvaltuuston 10.11.2008 § 6 tekemällä päätöksellä. Jämsän Ateria-, Puhtaus- ja tekstiilipalvelut liikelaitos toimii itsenäisenä kunnallisena liikelaitoksena Jämsän kaupungin omistuksessa. Nimenmuutos Jämsän Ateria – ja Puhtauspalvelut liikelaitos 10.9.2019 tehtiin, kun tekstiilipalvelut jäi pois liikelaitoksen tuottamana toimintana. Liikelaitos muodostuu kahdesta liiketoiminta-alueesta; ruokapalveluista ja puhtauspalveluista. Liikelaitos toimii luotettavana laadukkaiden, kilpailukykyisten ja monipuolisten ruoka- ja puhtauspalvelujen pääasiallisena tuottajana Jämsän seudun julkisella sektorilla.

Sopimukset ovat kumppanuussopimuksia ja asiakkuudet aitoja ja toimivia kumppanuussuhteita. Vakituksella henkilöstöllä on alan peruskoulutus. Liikelaitos toimii sovittujen laatustandardien mukaisesti ja toiminnan jatkuva parantaminen, arviointi ja uudistumiskyky on vakiintunut käytäntö.

Liikelaitos tuottaa kilpailukykyisesti terveellisiä, turvallisia ja laadukkaita ruoka- ja puhtauspalveluja omistajalleen. Asiakkaiden kanssa sovitaan yhteisten laatukriteerien ja sopimusten mukaisesti sopivat palvelupaketit. Liikelaitoksen toimintaa johtaa johtokunta, johon kuuluu viisi (5) jäsentä, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet. Liikelaitoksen johtajana toimii kaupunginhallituksen valitsema liikelaitosjohtaja, joka toimii johtokunnan kokouksessa esittelijänä. Sihteerinä toimii johtokunnan määräämä henkilö. Johtokunta kokoontui 7 kertaa ja pöytäkirjaan kirjattiin 29 päätöspykälää. Johtokunnan esittelijänä toimi liikelaitosjohtaja Mervi Västinen ja sihteerinä toimi Merja Väisänen.

Johtokunnan kokoonpano 1.1.- 31.7.2021

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Pekki Sanna, puheenjohtaja	Puhakka Mimmi
Lahtinen Reima, varapuheenjohtaja	Rinne Taisto
Värelä Leo	Benmergui Stella
Laitinen Marjatta	Taipale Pirjo
Minkkinen Katja	Salokorpi Timo

Johtokunnan kokoonpano 1.8.- 31.12.2021

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Pekki Sanna, puheenjohtaja	Hiekkämäki Lea
Maritta Parkkonen, varapuheenjohtaja	Kangas Riitta
Minkkinen Katja	Kivelä Jukka
Paavisto Heikki	Värelä Leo
Lahtinen Reima	Leppänen Kari

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Liikelaitoksen talousarvion laadinta tehtiin aikataulun puitteissa. Jämsän kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 7.12.2020 § 51 Jämsän kaupungin talousarvion vuodelle 2021.

Liikelaitoksen organisoinnin ja toimintatapojen kehittämisen painopistealueina olivat henkilöstön tarkoituksenmukainen sijoittelu ja esimiestyön uudelleenorganisointi. Ruokalistasuunnittelu perustuu eri

asiakasryhmien ravitsemussuosituksiin ja – kriteereihin. Jämsän kaikilla kouluilla ja henkilöstöruokaloissa on ollut joka päivä vaihtoehtona kasvisruoka ja erityisruokavaliot on huomioitu. Kasvisruokalistan uudistamiseen ja monipuolistamiseen tähtäävää kehitystyötä jatkettiin.

Jamix Menu mobiilisovellus on käytössä ruokalistojen julkaisussa. Asiakkaiden älypuhelimeen tai tablettiin sovelluskaupasta maksutta ladattavasta ruokalistasovelluksesta voi katsoa ruokien ainesosaluettelon, ravintoainesisällön ja GDA-arvon (laskennallisesta ruoka-annoksesta saatavien eri ravintoaineiden vertailu viitteellisiin saantisuosituksiin).

Ruokapalvelukeskus Arinassa, Jämsänjoen yhtenäiskoulun, Jämsänkosken yhtenäiskoulun, Jämsän lukion sekä Jokivarren- ja Koivulinnan päiväkodin keittiöillä on käytössä digitaalinen FredmanPro - omavalvontajärjestelmä omavalvontaan liittyviin mittauksiin ja hävikkiruoan määrän seurantaan. Pintapuhtausnäytteiden (luminometrimittaus) ottaminen omana toimintana sisältyy FredmanPro-omavalvontajärjestelmään. Ruokapalveluissa valmisteltiin muiden liikelaitoksen ateriapalvelukohteiden FredmanPro – omavalvontajärjestelmään liittämistä. Ruokapalvelujen elintarvikehankinnat tehtiin kuntahankintojen kautta lukuun ottamatta leipien ja juuresten hankintaa. Tuore leipä ja leipomotuotteet sekä juuret hankitaan lähituottajilta.

Puhtauspalveluiden organisointia ja toimintatapoja arvioitiin ja kehitettiin siten, että toiminta on joka tasolla mahdollisimman tarkoituksenmukaista ja työprosessit sujuvia. Henkilöstön moniosaamista hyödynnettiin työjärjestelyissä.

Liikelaitoksen toimintojen työsuojelullisia vaaratekijöitä on tunnistettu ja riskien suuruutta arvioitu. Kemiallisten aineiden riskien arviointi on tehty. Vaaratekijöitä tunnistettiin ja riskien suuruutta arvioitiin myös koronaviruksen näkökulmasta.

Ateria- ja Puhtauspalvelut on siivousaine-, väline- ja konehankintojen sekä laitospaperihankintojen osalta Sarastia- hankintasopimuksen piirissä.

Puhtauspalvelut tuottivat siivous-, ateria-, viher-, kiinteistönhoito- ja iltavahtimestaripalvelua. Uimahallin kahvio- ja lipunmyyntitoiminta jatkui edelleen vuonna 2021 puhtauspalvelujen tuottamana palveluna. Jämsänkosken yhtenäiskoulun, n. 800 m² on Flotex-tekstiililattian, pölynindeksimittausta jatkettiin Ramboll Oy:n tuottamana palveluna vuonna 2021, yhteensä 4 kertaa.

Jokivarren puukoulun remontin valmistuttua kaupungin, järjestöväen ja yksityistilaisuuksien käyttöön on ruokapalvelut hoitanut pääsääntöisesti kokous- ja tilaustarjoilut puukoulun tiloissa. Koronarajoituksiin liittyvät tilojen käytöt olivat hyvin vähäisiä vuonna 2021 ja näin ollen se vaikutti myös liikelaitoksen tuottamien palvelujen toimittamiseen. Avitus irtisanoi ateriapalvelusopimuksen heinäkuusta lukien.

Koronatilanteen aiheuttaman koululaisten etäopiskelun vuoksi järjestettiin kouluruokakassijakelu yhteistyössä sivistystoimen kanssa. Ateria- ja puhtauspalvelun henkilöstö osallistui ruokakassien sisällön suunnitteluun ja tilaamiseen sekä pakkaamiseen. Ruokakassien kuljetuksia organisointiin yhdessä logistikon ja paikallisten kuljetusyrittäjien kanssa.

Koronavirustilanteesta johtuen Puhtauspalvelut toteutti asiakaskohteissa tehostettua siivousta vuoden 2021 aikana. Ateriapalveluissa on koronavirustilanteen vuoksi toimittu poikkeuksellisin työaikajärjestelyin. Em. vaikutus myös henkilöstön määrän nousuun, koska henkilöstön keittiökohteiden välinen kulkeminen minimoitiin työpäivän aikana.

Puhtauspalvelut tekivät koulutusyhteistyötä Gradia Jämsän ja Jyväskylän yksiköiden sekä Mäntän seudun koulutuskeskuksen kanssa. Puhtauspalveluissa jatkettiin FredmanPro-omavalvontajärjestelmän käyttöä pintapuhtausnäytteiden otossa (luminometrimitaus) omavalvonnan tehostamiseksi.

Liikelaitoksen koulutussuunnitelman mukaiset koulutukset eivät toteutuneet suunnitellusti koronatilanteen vuoksi. Koko liikelaitoksen henkilöstölle käynnistettiin 3 kerran työnohjaus/ henkilö syksyllä 2021 alkaen. Työnohjauksen tuotti Työnohjaus Ajantaikaa Oy Jämsästä.

Yksi laitoshuoltaja suoritti Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon (toimitilapalvelu). Ruokapalveluissa mitoitusjärjestelmänä on ollut ATOP Oy:n ATOPr ja puhtauspalveluilla siivoustyön mitoitusjärjestelmänä on ollut ATOP Oy:n ATOPs.

Liikelaitoksen henkilöstöllä on käytössä henkilökohtaiset tablettitietokoneet, joiden peruskäyttöä ja hyödyntämistä opiskeltiin ja kehitettiin edelleen; tablettien käyttöönoton perustana on niiden hyödyntäminen arjen työssä. Arinan ja etäkeittiöiden välinen pikaviestintämenetelmä oli täysipainoisessa käytössä.

Ruokapalvelupäällikön ja puhtauspalvelupäällikön tekemät laadunarviointikäynnit Jämsän Terveys Oy:n kohteisiin olivat keskeytyksissä koronavirustilanteen vuoksi.

Liikelaitos on tehnyt yhteistyötä ja ostanut palvelua asiakas-, hallinto- ja talouspalvelutiimeiltä.

Sijaisten saatavuus Jämsän seudulla on heikko ateria- ja puhtauspalvelutehtäviin. Sekä ruokapalvelut että puhtauspalvelut työllistivät nuoria, jotka olivat kysyneet iltatyötehtäviä.

Liikelaitos on pyrkinyt ennaltaehkäisemään tai vähentämään sekä oman toimintansa että muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta:

- omavalvonnan kautta vähentämään jätteen määrää
- tiedottamisella/yhteistyöllä sidosryhmien (mm. koulut, laitokset) kanssa vähentämään jätteen määrää, mm. siirtymällä kiinteistöissä käsipaperiliuskoista kangaspyyherullien käyttöön. Koronavirustilanteesta johtuen kangaspyyheautomaattien oheen palautettiin käsipyyhepaperiliuskat käsihygieniata tehostamaan.
- käyttämällä luontoa mahdollisimman vähän kuormittavia hankintoja, työmenetelmiä ja kemikaaleja, ns. vedettömän siivouksen periaate, mikrokuitutuotteiden käyttö, tarkoituksenmukaiset siivoustekniikat, Twister-laikkajärjestelmään siirtyminen
- ruoka- ym. kuljetusten huolellisella logistiikkasuunnittelulla
- hävikkiruuan myyntiä henkilöstölle
- koronarajoitusten myötä vuonna 2021 hävikkiruokaa ei myyty ulkopuolisille henkilöille.

Kokonaistalouden tarkastelu ja liikelaitosjohtajan arvio

Liikelaitoksen toiminnan on lähtökohtaisesti oltava tehokasta ja kannattavaa. Vuoden 2021 tilinpäätös osoittaa, että liikelaitoksen toiminta ei ole ollut kannattavaa. Taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita ei saavutettu tavoitteen mukaisesti. Taloudellisten tavoitteiden ylittymiseen vaikuttivat koronaan liittyvien toimintojen vuoksi mm. henkilöstömenojen ylitys ja toisaalta myös asiakkaidemme tilaamien palvelujen väheneminen. Liikelaitoksen toiminta oli -382 386 € alijäämäinen. Toiminnalliset tavoitteet/suoritteet alittuivat, koska mm. sekä Jämsän kaupungin että Jämsän Terveys Oy:n ostamien palveluiden määrä oli pienempi kuin ennalta oli suunniteltu talousarviota tehdessä.

	Ylitys	Alitus	Toteuma %	
Toimintatuotot				
Myyntituotot		551 996	77,42	ennakoitua suurempi väheneminen tilauksissa Jt:n ja Jlt:n sekä henkilöstöruokailun osalta

Ateriapalvelutuotot kaupungilta ja Vedeltä		173 018	93,02	etäopetus ja opiskelijamäärän ennakoitua suurempi väheneminen ja sen vaikutus tilauksiin
Puhtauspalvelutuotot kaupungilta ja Vedeltä	154 024		109,09	koronan aiheuttama puhtaustason nosto/ tehostettu siivous
Myyntituotot yhteensä		570 990	91,37	
Tuet ja avustukset	81 480		217,86	mm. palkkatuet ennakoitua suuremmat
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	279 249		107,84	lisähenkilöstön palkkaaminen mm. aterioiden jakamiseen ja tehostettuihin siivouksiin
Palvelujen ostot	96 023		110,94	ennakoitua suuremmat toimistopalvelu, ict- palvelu, rakennusten ja alueiden kunnossapitopalvelu, sosiaali- ja terveyspalvelu ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		21 176	98,77	ennakoitua pienemät elintarvikeostot kompensoivat ennalta suurempia puhdistusaine-, saippua- ja käsipyyheostoja
Muut toimintakulut		15 586	92,25	ennakoitua pienemmät koneiden vuokrat, mm. kangaspyyheautomaattien, kangaspyyhevuokrat kun käytössä paperipyyhkeet rinnalla
Toimintakulut yhteensä	338 511		105,32	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	382 386		179,26	

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään:

- toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen
- toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen
- kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen sekä tuloksellisuuden seurantaan
- erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisemiseen ja toteamiseen
- varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen
- riskien tunnistamiseen, ennaltaehkäisyyn ja hallintaan

Johtokunnalle toimitetaan tiedoksi talouskatsaus liiketoiminta-alueittain. Liikelaitosjohtaja raportoi toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta johtokunnalle. Liiketoiminta-alueen päälliköt raportoivat liikelaitosjohtajaa alueensa tapahtumista. Talouden seurannan vuoksi kirjanpidon toteutumaraportit toimitetaan alueen esimiehille liikelaitosjohtajan toimesta. Myös toiminnallisia tunnuslukuja seurataan.

Liikelaitosjohtaja päättää vuosittain laskujen tarkastajat ja hyväksyjät ja heille varahenkilöt. Liikelaitosjohtaja on delegoinut toimivaltaansa ruokapalvelupäällikölle ja puhtauspalvelupäällikölle.

Laskujen tarkastajat tarkastavat, että lasku on oikea, sopimuksen mukainen ja täyttää laskulle asetetut vaatimukset ja että tavara/palvelu on saatu. Laskun hyväksyjä vastaa siitä, että tosite täyttää kirjanpitolain vaatimukset: laskussa on oikeat tilikohta- ja arvonnäilymerkinnot, laskuttaja on merkitty ao. rekisteriin ja että talousarvion määrärahavaraus on riittävä.

Liikelaitos noudattaa kaupunginhallituksen vahvistamia talousarvion täytäntöönpano-ohjeita sekä Jämsän kaupungin kaupunginvaltuuston hyväksymää hallintosääntöä. Liikelaitos noudattaa kaupungin vahvistamaa sisäisen valvonnan ohjetta.

Olenneisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät riskit ja suunnitellut kehittämistoimet ovat:

- liikelaitoksen tuotantoon liittyvän kaluston ikääntyminen ja kunnossapitomenot
- henkilöstön korkea keski-ikä
- henkilöstön suuret sairauslomapäivät

- asiakaskunnan palvelutarpeen muutokset ja niihin vastaaminen mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti
- vuoden 2020 kevättalvella alkaneen ja edelleen koko 2021 vuoden kestäneen korona pandemian kautta mahdollisia muita vastaavia riskejä on arvioitu: henkilöstön/ henkilöstön saatavuuden, palvelutuotannon muutoksien, palvelumäärien muutoksien, ohjeistuksien määrittelyn ja nopeaan reagointiin liittyvien muutoksien näkökulmasta

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtosäännön mukaan johtokunnan tehtävänä on laatia tilinpäätös ja tehdä esitys liikelaitoksen tuloksen käytöstä. Tilinpäätöksen vahvistaa ja tili- ja vastuuvapauden myöntää kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitosjohtaja. Johtokunta esittää, että tilikauden 2021 alijäämä – 382 386 euroa jätetään taseeseen yli- ja alijäämien tilille.

Tavoitteiden toteutuminen

Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Ammattitaidon ylläpito
Mittari	koulutuspäivät, tavoite 3 pv/v/hlö
Toteutumisen arviointi	Koulutuspäivien toteutus ja seuranta eivät edenneet suunnitelman mukaisesti. Toteutunut 0,66 pv/hlö.
Tavoite	Laadun tasaisuus
Mittari	asiakastyytyväisyyskysely
Mittari	laatumittarit Fredman Pro ja ATOP flow
Mittari	WEBROPOL
Toteutumisen arviointi	Asiakaskyselyt ja laatumittarit etenivät osittain suunnitelman mukaisesti. Kyselyjen tulokset on esitelty esimiehille ja henkilöstölle. Tulokset lähetettiin asiakkaille ja tulokset käydään tarvittaessa yhdessä läpi.
Tavoite	Sairauspoissaolojen määrän hallinta/reagointi
Mittari	sl päivät/ hlö, -> työstä johtuvat/ muut sairauspoissaolot -> tehdyt toimenpiteet
Toteutumisen arviointi	Pitkät sairauspoissaolot ovat lisääntyneet. Lyhyet/ kausiflunssat ovat hiukan laskeneet. Aktiivisen tuen mukaiset keskustelut toteutuneet esimieskompassin ohjeistuksen mukaisesti. Työkykyneuvottelut on käynnistetty tarvittavilta osin. Työterveyshuollon kanssa on käyty keskusteluja uudelleen kouluttautumismahdollisuudesta ja työkoikeilumahdollisuuksia kaupungin sisällä on jo hyödynnetty. Korvaavaa työtä on hyödynnetty.

Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Konekannan toimimattomuus (Arina)
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Oman palveluhinnan "karkaaminen".
Tavoite	Riski
Talouden tasapaino	Ennakoimaton palvelujen kysynnän väheneminen. (esim. korona)

Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Henkilökunnan ammattitaidon taso vaihteleva
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Palveluprosessi ei toimu suunnitellusti. (esim. korona)
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Mitoituksen mukaisen henkilöstömäärän alittuminen.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön puute.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Työkyvyn alenema, useita henkilöitä samanaikaisesti räätälöidyissä tehtävissä.
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Äkillinen ja laajamittainen henkilöstön sairastuminen (esim. korona)

1.1.-31.12.	Vuosi				
Terveysperusteiset poissaolot / kalenteripäivät	2017	2018	2019	2020	2021
Sairausaika oma ilmoitus	196	184	215	282	198
Sairausaika	2381	3158	3641	2956	2321
Vapaa-ajan tapaturma	57	171	104	19	8
Työtapaturmat ja työmatkatapaturmat	222	132	42	31	532
Kaikki yhteensä	2856	3645	4002	3288	3059

Talouden toteutuminen

Jämsän ateria- ja puhtauspalvelut liikelaitos, ulk ja sis	TA 2021	TA+Lta 2021	TP 2021	Ero € Tp-Ta	Tot-%
Toimintatuotot	6 699 870	6 699 870	6 442 638	-257 232	96,16 %
Myyntituotot	6 619 390	6 619 390	6 314 550	-304 840	95,39 %
Tuet ja avustukset	37 400	37 400	81 480	44 080	217,86 %
Muut toimintatuotot	43 080	43 080	46 608	3 528	108,19 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-6 360 100	-6 360 100	-6 698 611	-338 511	105,32 %
Henkilöstökulut	-3 564 030	-3 564 030	-3 843 279	-279 249	107,84 %
Palvelujen ostot	-877 455	-877 455	-973 478	-96 023	110,94 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 717 630	-1 717 630	-1 696 454	21 176	98,77 %
Muut toimintakulut	-200 985	-200 985	-185 399	15 586	92,25 %
Toimintakate	339 770	339 770	-255 973	-595 743	-75,34 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	51	51	0,00 %
Vuosikate	339 770	339 770	-255 922	-595 692	-75,32 %
Poistot ja arvonalentumiset	-126 460	-126 460	-126 464	-4	100,00 %
Tilikauden tulos	213 310	213 310	-382 386	-595 696	-179,26 %
Tilikauden yli-/alijäämä	213 310	213 310	-382 386	-595 696	-179,26 %

Vuositavoitteiden toteutuminen

1. Tavoitteena on tuottaa asiakkaiden tarpeita vastaavat palvelut. Asiakkaiden kanssa tehtävissä palvelusopimuksissa sovitaan palvelu- ja laatusot. Toiminnan laatua ja asiakastytyvyyttä seurataan ja kehitetään.

Asiakastytyvyyden seuranta ja kehittäminen ovat jatkuvaa toimintaa. Seurannassa käytetään apuna asiakaskyselyjä. Asiakasyhteistyötä kehitetään myös ns. asiakasneuvotteluilla, joista sovitaan palvelusopimuksissa ja joilla asiakasyhteistyö aloitetaan.

2. Palvelutuotanto on tehokasta ja kannattavaa. Liikelaitoksen toiminta on taloudellisesti terveellä pohjalla ja liikelaitosta hoidetaan hyvien liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti ja toiminta kattaa tulorahoituksella lyhytvaikutteiset menot ja investointien poistot.

3. Toiminta on täsmällistä ja joustavaa. Tuotanto vastaa ravitsemussuosituksia, mitoitusstandardeja ja asetettuja laatusstandardeja. Toimivat tilat ja ajanmukaiset koneet ja laitteet takaavat ammattitaitoisen henkilöstön työn tuottavuuden asiakkaille. Tuottavuutta parannetaan jatkamalla palvelujen tuotteistamista, kehittämällä hinnoittelua ja kannattavuuslaskentaa.

Liikelaitoksen laskutukset ovat ajan tasalla, joten asiakkaat pystyvät seuraamaan omia budjettejaan reaaliaikaisella tasolla.

4. Puhtauspalvelujen tuottavuutta parannetaan tekemällä siivoustoimintaan edullisuusvertailuja ja kehittämällä sekä valitsemalla mahdollisimman tehokkaat ja toimivat tuotantotavat ja -välineet. Konekanta uusitaan tarpeen mukaan.

Ruokapalveluissa tuottavuutta parannetaan prosessisuunnittelua jatkamalla siten, että parannetaan toiminnallisia olosuhteita ja turvallisia työolosuhteita keittiöissä. Kehitetään uusia valmistusmenetelmiä ja hyödynnetään laiteteknologiaa.

5. Työhyvinvoinnin kehittämisen kautta tavoitteena on sairauspoissaolojen hallinta ja kasvun pysäyttäminen sekä edelleen vähentää ennenaikaiselle eläkkeelle joutumista. Henkilöstön uudelleensijoittamisella ja aktiivisen tukemisen mallilla pyritään sairauspoissaolojen kasvamista vähentämään. Jämsän kaupungin henkilöstökertomuksessa vuodelta 2016 on mukana liikelaitoksen henkilöstö

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Aterioita/vuosi	1 037 189	1 126 143	1 055 658
Puhtauspalvelutunnit/vuosi	82 244	81 432	79 995
Tehokkuus ja taloudellisuus			
Aterian keskituotantohinta	4,05	3,81	3,88
Puhtauspalv. hinta €/tunti, koulut ym. pp kohteet		22,21	23,60
Puhtauspalv. hinta €/tunti, koulut, joissa ap ja pp palvelu		22,98	23,39
Puhtauspalv. hinta €/tunti, päiväkodit, joissa ap ja pp palvelu	23,99	23,75	24,17

Investointien toteutuminen

Ei investointeja vuonna 2021.

Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-382 436,94	-274 182,89
Poistot ja arvonalentumiset	126 464,28	126 464,28
Rahoitustuotot ja -kulut	50,78	57,89
Tulorahoituksen korjaukset		
	-255 921,88	-147 660,72
Investointien rahavirta		
Investointimenot		
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-255 921,88	-147 660,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäys kunnalle		
Antolainasaamisten lisäys muilta		
Antolainasaamisten vähennys kunnalta		
Antolainasaamisten vähennys muilta		
Lainakannan muutokset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		
Lyhytaikaisten lainojen vähennys kunnalta		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys kunnalta (konsernitili)		
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	255 921,88	147 660,72
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	119 274,88	161 889,27
Saamisten muutos muilta	51 279,10	-83 152,03
Korottomien velkojen muutos kunnalta	58 245,58	3 608,25
Korottomien velkojen muutos muilta	27 122,32	65 315,23
Rahoituksen rahavirta	255 921,88	147 660,72
Rahavarojen muutos	0	0
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	170	170
Rahavarat 1.1.	170	170
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €	478 407	1 122 012
Investointien tulorahoitus, %		
Quick ratio	2,52	2,96
Current ratio	2,52	2,96

TULOSLASKELMA

Ulkoinen	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
Liikevaihto	6 048 399,62		6 129 528,18	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot		268,62		406,55
Tuet ja avustukset		28 909,03		66 183,86
Muut tuet ja avustukset		52 571,33		650,93
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 696 454,23		1 778 756,23	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	707 328,09	2 403 782,32	624 151	2 402 907,23
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	3 011 471,93		2 982 082,80	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	677 212,96		678 276,57	
Muut henkilösivukulut	108 254,77	3 796 939,66	99 562,83	3 759 922,20
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	126 464,28		126 464,28	
Arvonalentumiset		126 464,28		126 464,28
Liiketoiminnan muut kulut		185 399,28		181 658,70
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-382 436,94		-274 182,89	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot	58,78		57,89	
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta				
Muut rahoituskulut	8	50,78		57,89
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-382 386,16		-274 125	
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-382 386,16		-274 125	
Poistoerän lisäys (-) vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys(-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-382 386,16		-274 125	
Tuloslaskelman tunnusluvut	2021		2020	
Sijoitetun pääoman tuotto, %		-16,05		-10,11
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		-16,05		-10,11
Voitto, %		-6,32		-4,47

Tase

	2021	2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	706 091,49	832 555,77
Aineelliset hyödykkeet	706 091,49	832 555,77
Rakennukset	706 091,49	832 555,77
Vaihtuvat vastaavat	2 458 456,72	2 629 010,70
Saamiset	2 458 456,72	2 629 010,70
Lyhytaikaiset saamiset	2 458 456,72	2 629 010,70
Myyntisaamiset	534 971,64	621 892,06
Lyhytaikaiset lainasaamiset	1 818 688,11	1 937 962,99
Muut lyhytaikaiset saamiset	62 068,93	48 843,64
Muut siirtosaamiset	42 728,04	20 312,01
Rahat ja pankkisaamiset	170	170
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 164 718,21	3 461 736,47
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	2 190 650,42	2 573 036,58
Peruspääoma	600 000	600 000
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 973 036,58	2 247 161,58
Tilikauden yli-/alijäämä	-382 386,16	-274 125
Vieras pääoma	974 067,79	888 699,89
Lyhytaikainen	974 067,79	888 699,89
Ostovelat	270 825,57	254 664,44
Muut velat	49 261,04	53 128,38
Siirtovelat	653 981,18	580 907,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 164 718,21	3 461 736,47
Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste %	69,22	74,33
Suhteellinen velkaantuneisuus %	15,97	14,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	1 591	1 973
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vertailutietona on käytetty tilinpäätöstä 2020.

LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtäväalueittain

Tuloslaskelma		
Ulkoiset toimintatuotot	TP 2021	TP 2020
Hallinto	1 691	369
Ruokapalvelut	4 204 257	4 252 584
Puhtauspalvelut	1 924 201	1 943 817
Tekstiilipalvelut		
Liikelaitos yhteensä	6 130 149	6 196 770

Kaupungin poistosuunnitelma 1.1.2019 lähtien (KV 29.12.2008 § 32)

Poistomenetelmät, poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit ovat seuraavat:

Päryhmittely	Poistomenetelmä	Poisto aika	
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 v	
Muut pitkävaikutteiset menot			
- tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	3-5 v	
- muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3-5 v	
Ennakkomaksut	Ei tehdä poistoja		
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei tehdä poistoja		
Rakennukset ja rakennelmat			
- asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 v	
- talous- ja vapaa-ajanrakennukset	Tasapoisto	15-20 v	
- hallinto-, liike- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 v	
- teollisuus- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20-30 v	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 v	
Laiturit, uimalat ja sillat	Tasapoisto	10 v	
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	10-30 v	
Urheilu- ja ulkoilurakenteet	Tasapoisto	15-30 v	
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	31.12.2015	V 1990 arvoille
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	30 v	V -91 alkaen
Viemäriverkosto	Tasapoisto	31.12.2015	V 1990 arvoille
Viemäriverkosto	Tasapoisto	30 v	V -91 alkaen
Vesi- ja viemärikoneet	Tasapoisto	15 v	
Ulkovalaistusjohdot ja -laitteet	Tasapoisto	15 v	
Muut kiinteät koneet ja laitteet	Tasapoisto	10-15 v	
Koneet ja kalusto			
Raskaat koneet ja kalusto	Tasapoisto	10-15 v	
Kevyet koneet ja kalusto	Tasapoisto	5-10 v	
Alukset ja veneet	Tasapoisto	8-15 v	
Kuljetusvälineet ja autot	Tasapoisto	5-10 v	
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 v	
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 v	

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Liikelaitoksella ei aineettomia hyödykkeitä v. 2021

Aineelliset hyödykkeet 2021							
Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kuljetusvälineet	Ennakkom. ja keskener.	Yhteensä
Poistamaton hank.meno 1.1.		832 556	0	0	0	0	832 556
Lisäykset tilikauden aikana							0
Rahoitusosuudet tilikaudella							0
Vähennykset tilikauden aikana							0
Siirrot erien välillä							0
Tilikauden poisto		-126 464,28					-126 464,28
Poistamaton hank.meno 31.12.		706 091	0	0	0	0	706 091

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muita omistusyhteisyyksiltä

Saamisten erittely	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kaupungilta				
Myyntisaamiset		371 192		406 397
Lainasaamiset		1 818 688		1 937 962
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		2 189 880		2 344 359
Saamiset kaupungin tytäryhtiöiltä				
Myyntisaamiset		60		8 007
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		60		8 007
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset yhteensä		2 189 940		2 352 366

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiset	TP 2021	TP 2020
Siirtosaamiset kaupungilta	4088	
Muut siirtosaamiset	38640	20 312
Siirtosaamiset	42728	20 312

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman muutokset

Liikelaitoksen aiempien toimintavuosien yli-/alijäämät on kirjattu omaan pääomaan.

Oma pääoma	31.12.2021	31.12.2020
Peruspääoma	600 000,00	600 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 973 036,58	2 247 161,58
Tilikauden yli-/alijäämä	-382 386,16	-274 125,00
Oma pääoma yhteensä	2 190 650,42	2 573 036,58

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Yli 5 vuoden kuluttua eräänntyy	TP 2021	TP 2020
Lainat	0	0
Yli 5 vuoden kuluttua eräänntyy	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelat	TP 2021	TP 2020
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	527 731,88	503 588,94
Kuntien eläkevakuutusmaksut	39 013,17	44 842,56
Kuntien eläkevakuutusmaksut / työntekijät	18 913,16	21 802,58
Siirtovelat kaupungille	65 841,72	7 596,14
Muut siirtovelat	2 481,25	3 076,85
	653 981,18	580 907,07

Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain tai muuta kunnan määrittelemää ryhmittelyä käyttäen

31.12.2021						
Henkilöstömäärä 31.12.2021	vakituiset	määräaikaiset	työllistetyt	oppisopimus	Yhteensä	Vakanssit
Hallinto	3	0,00	0,00	0,00	3	3
Ruokapalvelut	39,04	5,96	2,00	0	47,00	45
Puhtauspalvelut	44,04	1	2	0	47,04	45
Liikelaitos yht.	86,08	6,96	4	0	97,04	93

31.12.2020						
Henkilöstömäärä 31.12.2020	vakituiset	määräaikaiset	työllistetyt	oppisopimus	Yhteensä	Vakanssit
Hallinto	3	0,00	0,00	0	3	3
Ruokapalvelut	37,61	6,44	2,07	0	48,39	46,12
Puhtauspalvelut	41,21	11,19	0,63	1	55,84	54,03
Liikelaitos yht.	81,82	17,63	2,7	1	105,65	103,15

Tilikauden palkat kirjanpidon mukaan

Eritelty tuloslaskelmassa (henkilöstökulut tilinpäätösvoonna yhteensä 3 796 939,66 euroa).

Tilintarkastajan palkkiot, ei eroteltu liikelaitoksen osuutta.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 22. maaliskuuta 2022

JÄMSÄN ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT LIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Mervi Västinen
liikelaitosjohtaja

Sanna Pekki
puheenjohtaja

Maritta Parkkonen, varapuheenjohtaja

Katja Minkkinen

Heikki Paavisto

Reima Lahtinen

Jämsän Vesi liikelaitos

Jämsän Vesi liikelaitos on 1.1.2008 alkaen toiminut liikelaitoksena, johon on 1.1.2009 liitetty Jämsänkosken kaupungin taseyksikkönä toiminut vesihuoltolaitos. Jämsän Vesi liikelaitokselle on määritelty uusi aloittava tase vuoden 2008 tilinpäätöksien taseista.

Jämsän Vesi liikelaitoksella on oma johtokunta. Liikelaitosjohtajana ja esittelijänä johtokunnassa toimii vesihuoltopäällikkö.

Jämsän Vesi liikelaitos on palvelulaitos, jolla ei ole viranomaistehtäviä, vaan se hoitaa vesihuoltolain ja liikelaitosmallin mukaisesti vesihuoltopalvelut toiminta-alueellaan periaatteella, että kulut katetaan asiakkailta saatavilla maksuilla. Vesihuoltolain mukaista tiedottamista hoidetaan mm. kaupungin Internet-sivujen kautta, kiireelliset tiedotteet lähetetään tekstiviestinä (UMS).

Kuluttajille toimitetaan keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaava määrä ja laatuvaatimukset täyttävää juomavettä ja jätevedet johdetaan jätevesiverkostojen sekä pumppamojen kautta jätevedenpuhdistamoille. Jätevesipuhdistamojen tavoitteena on kehittynein toimintamuodoin järjestää taloudellinen, vakaa ja lupaehdot täyttävä jätevesien käsittely. Kuitenkin koko ajan pyritään lupaehtoja huomattavasti parempiin tuloksiin, mikäli se on kohtuullisin kustannuksin saavutettavissa.

Jämsän Vesi liikelaitoksen johtokunta

1.1. - 30.6.2021

Jäsenet

Reijo Himanen, puheenjohtaja
Pekka Kataja, varapuheenjohtaja
Hannes Laasonen
Aira Seppälä
Tiina Altti

Varajäsenet

Heikki Rinnekangas
Jukka Järvi
Joonas Valkeajärvi
Iida Rantanen
Sanna Rajala

1.7. - 31.12. 2021

Jäsenet

Pekka Kataja, puheenjohtaja
Ari Haggren, varapuheenjohtaja
Sari Jussila
Antti Lähdesmäki
Emmaliina Västinen

Varajäsenet

Jarkko Salonen
Erja Laaksonen
Päivi Lindqvist
Tommi Sinisammal
Ari Paju

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2021 oli Jämsän Vesi liikelaitoksen neljästoista toimintavuosi, jolloin se toimi johtokunnan alaisena kunnallisena liikelaitoksena. Johtokunta piti neljä kokousta vuoden aikana. Vuoden 2009 alusta lähtien liikelaitokseen on kuulunut myös Jämsänkosken kaupungin taseyksikkönä toiminut vesilaitos. Kaupunginvaltuusto on perustanut uuden kuntalain mukaisen liikelaitoksen 1.1.2009 alkaen ja antanut liikelaitokselle talousarviossa tavoitteet.

Vesi- ja viemärijohtojen saneerausta jatkettiin vanhoilla rakennetuilla alueilla. Saneerauksessa toimitaan yhteistyössä elinvoimatoimen kunnallistekniset palvelut tulosalueen kanssa. Vesijohtoverkoston ja viemäriverkoston saneerausta tehtiin pääosin samaan aikaan katujen saneerauksen yhteydessä.

Jämsän keskuspuhdistamon laajennus ja saneeraus alkoi joulukuun alussa 2019. Urakat vastaanotettiin 30.6.2021. Hanke valmistui kolme kuukautta etujassa. Laitos on ollut tuotannollisessa käytössä vastaanotosta lähtien. Samaan aikaan otettiin käyttöön Jämsän Veden uusi valvomo ja kaikki toiminta siirtyi uusiin valvomotiloihin.

Kaupungin hallitus teetti selvityksen Jämsän Veden organisoinnin vaihtoehtoista. Selvitystyön tarkoituksena on ollut tarkastella yhtiöittämisvaihtoehtoa ja sen vaikutuksia vesihuollon organisaatioon, toimintaan ja asiakuuksiin sekä hinnan muodostukseen. Tarkasteltuina organisointivaihtoehtoina ovat jatkaminen liikelaitoksena, omana konsernin yhtiönä tai liittäminen kaupunkikonsernin jo olemassa olevaan yhtiöön. Päätöksiä Jämsän Veden tulevasta organisoinnista ei ole tehty.

Jämsän Vesi liikelaitoksen toiminta-alueeseen ei kuulu Himoksen alue, mutta liikelaitos toimii tiiviissä yhteistyössä tehden alueen investoinnit ja vuokraamalla rakennelmat, laitteet ja putkistot alueen toimijan Himos-Infra Oy:n käyttöön. Vuokralla katetaan pitkällä aikavälillä investointien pääoma- ja rahoituskulut. Himoksen alueen investoinnit eivät käynnistyneet 2021.

Jämsän Veden toimittama talousvesi on täyttänyt talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset. Länkipohjan ja Hallin jäteveden puhdistamot ovat koko vuoden toimineet ympäristölupaehtojen mukaisesti. Jämsän keskuspuhdistamon osalta lupaehtojen mukainen ammonium typen poisto vaatimus toteutui elokuusta lähtien.

Kokonaistalouden tarkastelu ja liikelaitosjohtajan arvio

Liikelaitoksen omalla tulorahoituksella tulee kattaa käyttötalous-, korjaus- ja uusinvestointien menot ja vastata toiminnallisesta maksuvalmiudesta. Liikevaihto muodostuu pääosin käyttöveden ja jäteveden laskutuksesta asiakkailta. Laskutettava veden myynti oli tilikaudella 1 126 952 m³ (vuonna 2020 1 101 686 m³) ja laskutettu jätevesimäärä oli 823 042 m³ (vuonna 2020 791 470 m³).

Tilikauden toimintatuotot olivat 4 556 112 euroa eli 1,3 % enemmän kuin talousarviossa. Toimintakulut olivat yhteensä 2 974 127 euroa eli 13,4 % enemmän kuin talousarviossa. Toimintakate oli 1 607 811 euroa eli 17,3 % vähemmän kuin talousarviossa ja tilikauden ylijäämä oli 169 952 euroa. Talousarvion mukainen ylijäämä oli 658 780 euroa, joten Jämsän Vesi liikelaitoksen tilikauden tulos oli arvioitua huonompi. Liittymismaksuja saatiin tilikauden aikana 34 703 euroa. Liittymismaksut eivät ole mukana tuloksessa, koska ne ovat siirto- ja palautuskelpoisia.

Liikelaitoksen peruspääomalle 10,5 milj. euroa ei korkoa peritä. Peruspääomalainalle 3,97 milj. euroa maksettava korko oli 4,0 %. Liikelaitoksella on lisäksi vuoden 2021 lopussa lainaa kaupungille 3 972 756 euroa, jonka korko on normaalien konserniehtojen mukainen. Tämän lisäksi Jämsän Vedellä on lainaa rahoituslaitoksilta 8,4 milj. euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on järjestetty Jämsän kaupungin sisäisen ohjesäännön mukaisesti. Liikelaitosjohtaja vastaa johtokunnan alaisena Jämsän Vesi liikelaitoksen toiminnan hallinnon sekä taloudenhoidon sisäisen valvonnan järjestämisestä. Sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja muut esimiehet.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtosäännön mukaan johtokunnan tehtävänä on laatia tilinpäätös ja tehdä esitys liikelaitoksen tuloksen käytöstä. Tilinpäätöksen vahvistaa ja tili- ja vastuuvapauden myöntää kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitosjohtaja. Johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 169 850 euroa jätetään taseeseen yli- ja alijäämien tilille.

LIKELAITOKSEN TALOUS JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2021

Vuositavoitteiden toteutuminen

Vesilaitos on toimittanut keskeytyksettä kuluttajille heidän tarpeitaan vastaavan määrän ja asetetut laatuvaatimukset täyttävää vettä Jämsän, Jämsänkosken, Länkipohjan, Hallin ja Juokslahden verkostoissa. Yhteensä vedenottoa pumpattiin vettä verkostoihin 1 620 610 (vuonna 2020 1 591 691 m³).

Vesijohtokorjauksia tehtiin Jämsässä 5 kpl, Jämsänkoskella 2 kpl ja Hallissa 6 kpl, Himoksessa 3 kpl Länkipohjassa ei tehty korjauksia (yhteensä 16 kpl) eli 2 kpl vähemmän kuin edellisena vuotena. Vesimittarivaihtoja tehtiin 70 kpl. Koronapandemian vuoksi tehtiin vain pakolliset mittareiden vaihdot.

Jämsän jätevedenpuhdistamoilla (Jämsän keskuspuhdistamo, Hallin jätevedenpuhdistamo ja Länkipohjan jätevedenpuhdistamo) käsiteltiin yhteensä jätevetä 2 321 804 m³. Puhdistamoilla ei ollut ohijouksutuksia.

Hyvä asuminen	
Tavoite	Häiriötön vesihuolto
Mittari	Keskeytykset, häiriöt / vuosi
Toteutumisen arviointi	16
Tavoite	Laatuvaatimukset täyttävä juomavesi
Mittari	Valvontatutkimusohjelman mukaiset analyysit
Toteutumisen arviointi	vesi on täyttänyt laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa analyyseissä.
Ympäristö	
Tavoite	Lupaehtojen mukainen jätevesien käsittely
Mittari	Ympäristölupien mukainen velvoitetarkkailu
Toteutumisen arviointi	kaikki puhdistamot toimivat lupaehtojen mukaisesti

Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Talousveden saastuminen (mikrobiologinen tai kemiallinen)
Tavoite	Riski
Turvallisuus ja jatkuvuus	Sähkökatkot
Tavoite	Riski

Turvallisuus ja jatkuvuus	Pandemia
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Viemäritulva tai ylivuoto
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Urakoitsijoiden toimintavarmuus
Tavoite	Riski
Toiminnan laatu	Putkirikko / toiminnan kannalta kriittisen laitteen rikkoutuminen

Tunnusluvut ja niiden toteutuminen

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Laskutettava vesimäärä, m ³	1 101 686	1 100 000	1 126 952
Pumpattu vesimäärä, m ³	1 591 691	1 400 000	1 620 610
Vedenhukkaprosentti, %	30,8	12	30,5
Vesimittarivaihdot, kpl	49	500	70
Laskutettava jätevesimäärä, m ³	791 470	820 000	823 042
Vesimaksu, euroa (sis.alv) /m ³	1,86	1,86	1,86
Jätevesimaksu, euroa (sis.alv) /m ³	2,74	2,74	2,74
Henkilöstö	10	10	9

Käyttötalouden toteutuminen

Jämsän Vesi liikelaitos, ulkoiset ja sisäiset	TA 2021	TA+Lta 2021	TP 2021	Ero € Tp-Ta	Tot-%
Toimintatuotot	4 498 500	4 498 500	4 556 112	57 612	101,28 %
Myyntituotot	4 443 500	4 443 500	4 493 160	49 660	101,12 %
Tuet ja avustukset	1 000	1 000	2 190	1 190	219,02 %
Muut toimintatuotot	54 000	54 000	60 763	6 763	112,52 %
Valmistus omaan käyttöön	68 000	68 000	25 825	-42 175	37,98 %
Toimintakulut	-2 622 850	-2 622 850	-2 974 228	-351 378	113,40 %
Henkilöstökulut	-654 200	-654 200	-623 112	31 089	95,25 %
Palvelujen ostot	-1 123 950	-1 123 950	-1 353 986	-230 036	120,47 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-773 000	-773 000	-878 964	-105 964	113,71 %
Muut toimintakulut	-71 700	-71 700	-118 166	-46 466	164,81 %
Vuokratulot	-62 800	-62 800	-101 113	-38 313	161,01 %
Muut kulut	-8 900	-8 900	-17 053	-8 153	191,61 %
Toimintakate	1 943 650	1 943 650	1 607 709	-335 941	82,72 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-168 230	-168 230	-174 253	-6 023	103,58 %
Korkotuotot	0	0	0	0	0,00 %
Muut rahoitustuotot	12 000	12 000	15 888	3 888	132,40 %
Korkokulut	-180 230	-180 230	-189 792	-9 562	105,31 %
Muut rahoituskulut	0	0	-350	-350	0,00 %
Vuosikate	1 775 420	1 775 420	1 433 456	-341 964	80,74 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 116 640	-1 116 640	-1 263 606	-146 966	113,16 %
Tilikauden tulos	658 780	658 780	169 850	-488 930	25,78 %
Tilikauden yli-/alijäämä	658 780	658 780	169 850	-488 930	25,78 %

Investointien toteutuminen

	Ta 2021	Ta+Lta 2021	Tp 2021	Ero € Tp-Ta	Tot-%
Kiinteät rakenteet ja laitteet, menot	-4 240 000,00	-4 240 000,00	-2 623 848,35	1 616 151,65	61,9
Vesijohtoverkoston rakentaminen	-85 000,00	-85 000,00	-4 151,70	80 848,30	4,9
Vesijohtoverkoston saneeraus	-170 000,00	-170 000,00	-66 405,82	103 594,18	39,1
Vesijohtoverkoston muut hankkeet	0,00	0,00	-94 875,72	-94 875,72	
Jätevesiviemärin rakentaminen	-85 000,00	-85 000,00	-1 770,93	83 229,07	2,1
Jätevesiviemärin saneeraus	-250 000,00	-250 000,00	-109 743,88	140 256,12	43,9
Viemärlaitoksen muut hankkeet	0,00	0,00	-4 847,00	-4 847,00	
Himoksen vesihuoltohankkeet	-60 000,00	-60 000,00		60 000,00	0,0
Länpohjan viemärlaitos	-30 000,00	-30 000,00		30 000,00	
Lisäkaivot vedenottamoille	-60 000,00	-60 000,00		60 000,00	0,0
Keskuspuhdistamon saneeraus	-3 500 000,00	-3 500 000,00	-2 342 053,30	1 157 946,70	66,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet, tulot			0,00	0,00	
Hulevesiviemäröinti					
Kalusto, menot	-73 000,00	-73 000,00	-33 184,67	39 815,33	0,0
Pakettiauto	-43 000,00	-43 000,00	-33 184,67	9 815,33	
Kaukovalvonnan uudistaminen	-30 000,00	-30 000,00		30 000,00	0,0
Vesilaitos menot yhteensä	-4 313 000,00	-4 313 000,00	-2 657 033,02	1 655 966,98	61,61
Vesilaitos tulot yhteensä			0,00	0,00	
Vesilaitos yhteensä	-4 313 000,00	-4 313 000,00	-2 657 033,02	1 655 966,98	

Vesi- ja viemäriverkoston uudisrakentaminen sekä vesilaitoksen muut hankkeet

Liikelaitos varautuu vesi-, viemäriverkoston uudisrakentamiseen, jotta vesihuolto voidaan toteuttaa samanaikaisesti kadun rakentamisen yhteydessä. Konkreettisesti kohteet päätetään kolme kertaa vuodessa hyväksyttävässä työohjelmassa noudattaen yhdyskuntatoimen kohteiden rakentamishjelmaa. Vesijohtojen ja viemäreiden uudisrakentamiseen on varattu vuonna 2021 yhteensä 170 000 euroa. Uudisrakentamista tehtiin Honkalantiellä sekä pienissä kohteissa. Länpohjan vedenottamolle tehtiin uusi porakaivo ja alavesisäiliö. Hyväksytyissä työohjelmissa näihin hankkeisiin käytettiin yhteensä 100 798 euroa.

Vesi- ja jätevesiverkoston saneeraus

Vanhon vesi-, jätevesi- ja saneerauksia tehdään vuosittain. Kohteet määräytyvät kolme kertaa vuodessa hyväksyttävän työohjelman mukaisesti. Saneerauksiin on varattu vuonna 2021 yhteensä 420 000 euroa. Hyväksytyissä työohjelmissa näihin hankkeisiin käytettiin yhteensä 176 150 euroa. Saneerauksia tehtiin mm. Honkalantiellä, Saviruukintiellä, Katajamäentiellä, Laaksotiellä, Savistentiellä sekä monissa pienissä kohteissa.

Keskuspuhdistamon laajennus ja saneeraus

Jämsän keskuspuhdistamon laajennus ja saneeraus alkoi joulukuun alussa 2019. Urakat vastaanotettiin 30.6.2021. Hanke valmistui kolme kuukautta etuajassa. Hankkeeseen käytettiin 2 342 053 euroa vuonna 2021.

Himoksen vesihuoltohankkeet

Himoksen rakennushankkeet eivät käynnistyneet, joten suunniteltuja vesihuoltohankkeita ei toteutettu 2021.

Kaukovalvonnan uudistaminen

Vesihuollon kaukovalvonnan täydentäminen. Jätevedenpumppaamoiden vanhentuneiden logikoiden saneeraus. Logikoiden saatavuusongelmien vuoksi hankkeet siirtyivät vuodelle 2022.

Pakettiauton hankinta

Hankintaan käytettiin 33 184 euroa.

Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	344 103,43	872 937,13
Poistot ja arvonalentumiset	1 263 605,92	1 054 829,86
Rahoitustuotot ja -kulut	-174 253,32	-176 605,67
	1 433 456,03	1 751 161,32
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 657 033,02	-5 072 851,84
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 223 576,99	-3 321 690,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset	-570 000	3 630 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-400 000	-600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-170 000	230 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 793 576,99	-308 309,48
Vaihto-omaisuuden muutos	19 421,49	-1 027,98
Saamisten muutos kunnalta	1 899 881,98	-112 470,44
Saamisten muutos muilta	-131 361,16	-34 719
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-9 526,01	-250,22
Korottomien velkojen muutos muilta	15 160,69	-159 841,84
Rahoituksen rahavirta	1 223 576,99	3 321 690,52
Rahavarojen muutos	0	0
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12		
Rahavarat 1.1.		
Rahavarojen muutos	0	0
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	-1 960	199
Investointien tulo-rahoitus, %	53,95	34,52
Lainanhoitokate	2,14	3,47
Quick ratio	2,75	4,04
Current ratio	2,94	4,21

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA, Jämsän Vesi liikelaitos

Tuloslaskelma, ulkoinen	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	4 473 921,34	4 369 113,37
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön	25 825,41	54 113,48
Liiketoiminnan muut tuotot	52 662,61	83 293,72
Tuet ja avustukset	2 190,22	1 322,87
Muut tuet ja avustukset		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	863 070,32	778 049,09
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot	1 342 541,94	2 205 612,26
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	496 284,97	511 044,60
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	110 570,77	117 927,86
Muut henkilösivukulut	16 255,76	623 111,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 263 605,92	1 054 829,86
Arvonalentumiset	1 263 605,92	1 054 829,86
Liiketoiminnan muut kulut	118 166,47	72 051,21
Liikelylijäämä (-alijäämä)	344 103,43	872 937,13
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	15 888,22	12 874,00
Kunnalle maksetut korkokulut	161 410,69	163 050,81
Muille maksetut korkokulut	28 381,35	26 428,86
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	349,50	-174 253,32
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	169 850,11	696 331,46
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	169 850,11	696 331,46
Poistoerän lisäys (-) vähennys (+)		
Vapaaehtoisten varausten lisäys(-) tai vähennys (+)		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	169 850,11	696 331,46
Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,35	3,81
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,79	4,71
Voitto, %	3,80	15,94

TASE, Jämsän Vesi liikelaitos

TASE	2021	2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 121 367,91	20 727 940,81
Aineelliset hyödykkeet	22 095 547,91	20 702 120,81
Rakennukset	9 389 495,32	2 343 305,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 542 355,52	13 041 410,35
Koneet ja kalusto	163 697,07	191 373,16
Keskeneräiset hankinnat		5 126 031,44
Sijoitukset	25 820,00	25 820,00
Muut saamiset	25 820,00	25 820,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 193 078,23	8 981 020,54
Vaihto-omaisuus	137 744,69	157 166,18
Saamiset	7 055 333,54	8 823 854,36
Pitkäaikaiset saamiset	5 000 000,00	5 000 000,00
Lainasaamiset	5 000 000,00	5 000 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	2 055 333,54	3 823 854,36
Myyntisaamiset	525 411,42	395 188,23
Lainasaamiset	1 527 376,11	3 427 258,09
Muut siirtosaamiset	2 546,01	1 408,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 314 446,14	29 708 961,35
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	14 412 634,86	14 242 784,75
Peruspääoma	10 500 000,00	10 500 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 742 784,75	3 046 453,29
Tilikauden yli-/alijäämä	169 850,11	696 331,46
VIERAS PÄÄOMA	14 901 811,28	15 466 176,60
Pitkäaikainen	13 755 130,43	14 120 427,48
Lainat kunnalta	3 972 756,26	3 972 756,26
Lainat rahoituslaitoksilta	8 000 000,00	8 400 000,00
Liittymismaksut	1 782 374,17	1 747 671,22
Lyhytaikainen	1 146 680,85	1 345 749,12
Lainat kunnalta	110 000,00	280 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta	400 000,00	400 000,00
Ostovelat	274 172,94	339 820,89
Muut velat	216 825,34	197 497,46
Siirtovelat	145 682,57	128 430,77
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 314 446,14	29 708 961,35
Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste %	49,17	47,94
Suhteellinen velkaantuneisuus %	329,21	347,37
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	3 913	3 743
Lainakanta 31.12., 1 000 €	12 483	13 053

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT, Jämsän Vesi liikelaitos

LIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vertailutietona on käytetty tilinpäätöstä 2020.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtävälueittain

Toimintatuotot, ulkoiset	2021	2020
Vesilaitos	2 130 762	2 097 958
Viemärlaitos	2 395 112	2 352 316
Muut toimintatuotot	2 900	3 456
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>4 528 774</i>	<i>4 453 730</i>

Poistosuunnitelma

Kaupungin poistosuunnitelma 1.1.2009 lähtien (KV 29.12.2008 § 32).

Poistomenetelmät, poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit ovat seuraavat:

Päryhmittely	Poistomenetelmä	Poisto aika	
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 v	
Muut pitkävaikutteiset menot			
- tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	3-5 v	
- muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3-5 v	
Ennakkomaksut	Ei tehdä poistoja		
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei tehdä poistoja		
Rakennukset ja rakennelmat			
- asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 v	
- talous- ja vapaa-ajanrakennukset	Tasapoisto	15-20 v	
- hallinto-, liike- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 v	
- teollisuus- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20-30 v	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 v	
Laiturit, uimalat ja sillat	Tasapoisto	10 v	
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	10-30 v	
Urheilu- ja ulkoilurakenteet	Tasapoisto	15-30 v	
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	31.12.2015	V 1990 arvoille
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	30 v	V -91 alkaen
Viemäriverkosto	Tasapoisto	31.12.2015	V 1990 arvoille
Viemäriverkosto	Tasapoisto	30 v	V -91 alkaen
Vesi- ja viemärikoneet	Tasapoisto	15 v	
Ulkovalaistusjohdot ja -laitteet	Tasapoisto	15 v	

Muut kiinteät koneet ja laitteet	Tasapoisto	10-15 v
Koneet ja kalusto		
Raskaat koneet ja kalusto	Tasapoisto	10-15 v
Kevyet koneet ja kalusto	Tasapoisto	5-10 v
Alukset ja veneet	Tasapoisto	8-15 v
Kuljetusvälineet ja autot	Tasapoisto	5-10 v
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 v
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 v

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Ei aineettomia hyödykkeitä.

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 343 305,86	13 041 410,35	191 373,16	5 126 031,44	20 702 120,81
Lisäykset tilikauden aikana	7 468 084,74				7 468 084,74
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana		27 456,24	33 184,67	-5 126 031,44	-5 065 390,53
Siirrot erien välillä					
Tilikauden poisto	-421 895,28	-526 511,07	-60 860,76		-1 009 267,11
Arvonlennukset ja niiden palautukset					
Poistamaton hankintameno 31.12.	9 389 495,32	12 542 355,52	163 697,07		22 095 547,91
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 389 495,32	12 542 355,52	163 697,07	0,00	22 095 547,91

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman muutokset

Oman pääoman erittely	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	10 500 000	10 500 000
Lisäykset		
Peruspääoma 31.12.	10 500 000	10 500 000
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	3 742 784	3 046 453
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	169 850	696 331
Oma pääoma yhteensä	14 412 634	14 242 784

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Pitkäaikaiset velat	2021	2020
Lainat julkisyhteisöiltä	3 972 756	3 972 756
Lainat rahoituslaitoksilta	1 400 000	6 800 000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 372 756	10 772 756

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2021	2020
Siirtyvät korot	1 318	2 069
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	123 364	114 532
Kuntien eläkevakuutusmaksut	9 096	9 708
Palkkojen sivukulut kaupungille	10 471	944
Muut siirtovelat	1 435	1 178
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	145 683	128 431

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	2021	2020
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	9	10

Henkilöstökulut kirjanpidon mukaan

Henkilöstökulut kirjanpidon mukaan	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	623 112	644 873
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	890	3 831
Henkilöstökulut yhteensä	624 001	648 704

Tilintarkastajan palkkiot, ei eroteltu liikelaitoksen osuutta.

ALLEKIRJOITUKSET

Jämsässä 9. päivänä maaliskuuta 2022

Pekka Karppinen
liikelaitosjohtaja

Pekka Kataja
puheenjohtaja

Ari Haggrén

Sari Jussila

Antti Lähdesmäki

Emmaliina Västinen

Liikelaitosten vaikutus tilikauden tulokseen

Tuloslaskelma tp 2021, ulkoiset ja sisäiset erät	kaupunki, ilman liikelaitoksia	Ateria	Vesi	Eliminoinnit	Kaupungin tuloslaskelma, ml liikelaitokset, eliminointien jälkeen
Toimintatuotot	58 330 020	6 442 638	4 556 112	-4 476 352	64 852 419
Myyntituotot	31 638 146	6 314 550	4 493 160	-4 476 352	37 969 504
Maksutuotot	8 772 612				8 772 612
Tuet ja avustukset	5 232 336	81 480	2 190		5 316 007
Muut tuotot	12 686 925	46 608	60 763		12 794 295
Valmistus omaan käyttöön	237 399		25 825		263 225
Toimintakulut	190 699 452	6 698 611	2 974 228	-4 476 352	195 895 940
Henkilöstökulut	42 721 416	3 843 279	623 111		47 187 807
Palvelujen ostot	122 905 759	973 478	1 353 986	-4 476 352	120 756 872
Aineet, tarvikkeet	5 899 082	1 696 454	878 964		8 474 500
Avustukset	7 965 604				7 965 604
Muut kulut	11 207 591	185 399	118 166		11 511 157
TOIMINTAKATE	-132 132 033	-255 973	1 607 709	0	-130 780 297
Verotulot	92 719 663				92 719 663
Valtionosuudet	46 570 072				46 570 072
Rahoitustuotot- ja kulut	550 314	51	-174 253	0	376 111
Korkotuotot	40 310				40 310
Korkotuotot liikelaitoksilta	161 315			-161 411	-96
Muut rahoitustuotot	571 968	59	15 888		587 915
Korkokulut lainoista	219 046		28 381		247 427
Korkokulut kaupungille			161 411	-161 411	0
Muut rahoituskulut	4 232	8	350		4 590
VUOSIKATE	7 708 015	-255 922	1 433 456	0	8 885 550
Poistot ja arv.alennukset	7 160 580	126 464	1 263 606		8 550 651
Satunnaiset tuotot+/-kulut-					0
TILIKAUDEN TULOS	547 435	-382 386	169 850	0	334 899
Poistoeron muutos	246 611				246 611
Varausten muutos					0
Rahastojen muutos	-181 792				-181 792
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	612 255	-382 386	169 850	0	399 719

Eliminoinnit: kaupungin ostot liikelaitoksilta, liikelaitoksien antolainojen korot

RAHOITUSLASKELMA	Kaupunki	Ateria	Vesi	eliminoinnit	yhteensä
Toiminnan rahavirta	7 448 764	-255 922	1 433 456	0	8 626 298
Vuosikate	7 708 015	-255 922	1 433 456		8 885 550
Muut oikaisut					
Tulorahoituksen korjauserät	-259 252				-259 252
Investointien rahavirta	-3 491 676	0	-2 657 033	0	-6 148 709
Investointimenot	-4 443 425		-2 657 033		-7 100 458
Rahoitusosuudet inv.menoihin	643 635				643 635
Pysyvien vast. hyödykk. luov.tulot	48 862				48 862
Pysyv vast. myyntivoitot	259 252				259 252
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 957 088	-255 922	-1 223 577	0	2 477 589
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-357 019	0	0	-170 000	-527 019
Antolainasaamisten lisäykset	-1 000 000				-1 000 000

Antolainasaamisten vähennykset	642 981			-170 000	472 981
Lainakannan muutokset	-4 047 379	0	-570 000	170 000	-4 447 379
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 376 596		-400 000		-4 776 596
Lyhytaikaisten lainojen muutos	329 217		-170 000	170 000	329 217
Oman pääoman muutokset					0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 168 419	255 922	1 793 577		-1 118 921
Rahoituksen rahavirta	-7 572 818	255 922	1 223 577	0	-6 093 319
Rahavarojen muutos	-3 615 730	0	0	0	-3 615 730

Eliminoinnit; liikelaitosten lainojen lyhennykset.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 28. päivänä maaliskuuta 2022

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Hanna Helaste
kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Lotta Ahola

Tarja Uusipaasto

Joni Frisk

Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

Anssi Mennala

Ulla Patronen

Sanna Rajala

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____ kuuta 2022

BDO AUDIATOR OY

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

Toteutusvertailu

Tilinpäätöslaskelmat: tulos- ja rahoituslaskelma, tase ja konsernitilinpäätös

Tilinpäätöksen liitetiedot

Liikelaitosten tilinpäätökset

Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

ERILLISINÄ JA ATK-LISTOINA

Tase-erittely, päivä- ja pääkirja, talousarvion toteutusvertailut ja kirjanpidon osajärjestelmien erittelyt

		Tositenumerot	
		Alkaen	Päättyen
101	Muistiotositteet	001001	001783
109	Käyttöomaisuusviennit	009001	009010
110	Tiliteviennit	010001	010253
111	Kassatositteet	015001	015294
120	Excel-muistiot kirjanpitoon	200001	200207
220	Myyntireskontran suoritukset	020001	021618
301	Palkat	030001	030118
250	Ostoreskontran suoritukset	650001	650469
302	Populus matkalaskut	032001	032006
403	Pro Economica ostolaskut	210001	429767
490	Effica-YPH-toimeentulotuki	049001	049251
501	Sonet keskusvarasto	501001	501013
512	Hankintatoimen varasto	052001	052012
601	Yleislaskutus/Hallintopalvelut	061001	061224
602	Yleislaskutus/talouspalvelut	062001	062091
640	Vesilaskutus/Vesi liikelaitos	070001	091894
699	Yleislaskutus/sisäiset laskutukset	090001	090125
704	Yleislaskutus/sosiaalipalvelut	100001	105045
705	Yleislaskutus/sivistyspalvelut	120001	121553
706	Yleislaskutus/yhdyskuntatoimi	130001	132371
710	Hulevesimaksut	150001	150024
715	Jätehuoltolaskutus	550001	561051
721	Priimus/lukio	148001	148228
741	Rakennusvalvonta	510001	510409
745	Winhit-hammashuolto	520001	535368
748	Effica asiakaslaskutus	300001	343913
750	Varhaiskasvatus	690001	693297
751	Effica terveydenhuollon laskutus	700001	700422
752	Effica-kotihoito	800001	812858
755	Yleislaskutus/terveyspalvelut	770001	771629
760	Työväenopiston laskutus Hellewi	850001	851246
765	Varausjärjestelmä	860001	860043
LT	Liitetietotosite	000001	000029

Tasekirja säilytetään pysyvästi kaupungin arkistossa. Tositeaineiston säilytysaika vähintään 6 vuotta.

Lajit 101,110,111,120,401 ja 501 säilytetään kaupungin arkistossa sähköisessä muodossa, muut paperisena.

Päivä- ja pääkirjat säilytetään sähköisessä muodossa kaupungin arkistossa vähintään 10 vuotta.

